

● ● ● ● **ICF-diëtetiek**

● ● ● **2023**

Colofon

De ICF-diëtetiek is een uitgave van de Nederlandse Vereniging van Diëtisten (NVD).

De ICF-diëtetiek versie 2023 is voor leden beschikbaar via de website van de [NVD](#).

De Engelse vertaling, de ICF-Dietetics version 2023, verschijnt in 2024 en zal ook op de website komen te staan.

De ICF-diëtetiek is ontwikkeld door:

- Willy Visser, diëtist, Leids Universitair Medisch Centrum
- Sytske Runia, diëtist, Universitair Medisch Centrum Utrecht
- Yvonne Heerkens, emeritus lector Arbeid & Gezondheid, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN)

Met ondersteuning van de overige leden van de Commissie Classificaties en Codelijsten voor de Diëtetiek (CCD) (in alfabetische volgorde):

- Laura van den Bogaard, ziekenhuis Bernhoven Uden (tot 2019)
- Claudia Bolleurs, Nederlandse Vereniging van Diëtisten (tot 2017)
- Suzan de Bruijn, opleiding Voeding & Diëtetiek Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (tot 2022)
- Marieke Plas, Nederlandse Vereniging van Diëtisten (tot 2021)
- José Tiebie, Nederlandse Vereniging van Diëtisten

Met dank voor de aanvullingen en het uitgebreide commentaar van Marleen Meteling-Eeken (Verband der Diätassistenten – Deutscher Bundesverband e.V. (VDD), Duitsland) en Gabriele Gäbler (Verband der Diätologen Österreichs) in het kader van vertalingen naar het Duits van respectievelijk de ICF-diëtetiek versies 2017 en 2023 en de ICF-Dietetics versies 2016 (draft α -version), 2017 en 2024.

Commentaar en opmerkingen over de ICF-diëtetiek kunt u richten aan:

NVD, bureau@nvdietist.nl

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Korte toelichting op de ICF	5
Werkwijze	8
Samenvattend.....	9
b Functies	10
Toelichting 10	
Indeling functies	12
b1 Mentale functies	12
b2 Sensorische functies en pijn	28
b3 Stem en spraak.....	36
b4 Functies van hart en bloedvatstelsel, hematologisch systeem, afweersysteem en ademhalingsstelsel.....	38
b5 Functies van spijsverteringsstelsel, metabool stelsel en hormoonstelsel	51
b6 Functies van urogenitaal stelsel en reproductieve functies	74
b7 Functies van bewegingssysteem en aan beweging verwante functies	79
b8 Functies van huid en verwante structuren	85
s Anatomische eigenschappen	88
Toelichting 88	
Indeling anatomische eigenschappen	90
s1 Anatomische eigenschappen van zenuwstelsel	90
s2 Anatomische eigenschappen van oog, oor en verwante structuren	91
s3 Anatomische eigenschappen van structuren betrokken bij stem en spraak.....	92
s4 Anatomische eigenschappen van hart en bloedvatstelsel, afweersysteem en ademhalingsstelsel.....	94
s5 Anatomische eigenschappen van spijsverteringsstelsel, metabool stelsel en hormoonstelsel	96
s6 Anatomische eigenschappen van urogenitale stelsel.....	99
s7 Anatomische eigenschappen van structuren verwant aan beweging	100
s8 Anatomische eigenschappen van huid en verwante structuren	108
d Activiteiten & participatie	110
Toelichting 110	
Indeling activiteiten en participatie	112
d1 Leren en toepassen van kennis	112
d2 Algemene taken en eisen	118
d3 Communicatie	120
d4 Mobiliteit.....	124
d5 Zelfverzorging.....	130
d6 Huishouden	139
d7 Tussenmenselijke interacties en relaties.....	144
d8 Belangrijke levensgebieden.....	148
d9 Maatschappelijk, sociaal en burgerlijk leven.....	151
e Externe factoren	153
Toelichting 153	
Indeling externe factoren	154
e1 Producten en technologie	154
e2 Natuurlijke omgeving en door de mens aangebrachte veranderingen daarin.....	158

e3	Ondersteuning en relaties	160
e4	Attitudes.....	162
e5	Diensten, systemen en beleid	164
e6	Andere externe factoren	169
pf	Persoonlijke factoren	172
	Toelichting 172	
	Indeling persoonlijke factoren	174
pf1	Sociodemografische factoren / algemene persoonsgegevens	174
pf2	Andere functies en anatomische eigenschappen	177
pf3	Aan ziekte gerelateerde persoonlijke factoren	178
pf4	'Mentale' persoonlijke factoren	179
pf5	Life events	183
pf6	Leefstijl	184
pf7	Werkgerelateerde persoonlijke factoren	188
pf8	Andere persoonlijke factoren	189
	Referenties	190
	BIJLAGEN	193
Bijlage 1:	Lijst algemene afkortingen	194
Bijlage 2:	Tabellen	195
Tabel B.1	Codes van klassen en subklassen in de ICF-diëtetiek versie 2023, die als gehele klassen of subklassen uit de ICF-CY zijn overgenomen, maar nog niet door de WHO in de ICF zijn opgenomen	195
Tabel B.2	Codes van klassen uit de ICF, die niet in de ICF-Diëtetiek versie 2023 zijn opgenomen	196
Tabel B.3	Codes van klassen in de ICF-diëtetiek versie 2023, die aan de ICF-logopedie (NVLf, 2009) zijn ontleend.....	197
Tabel B.4	Codes van klassen in de ICF-diëtetiek versie 2023, die aan de ICF-huidtherapie (NVH, 2007) zijn ontleend.....	197

Inleiding

De ICF-diëtetiek (ICF staat voor International Classification of Functioning, Disability and Health) bevat termen die nodig zijn voor diëtisten om het functioneren van hun cliënten en de factoren die op dat functioneren van invloed zijn te beschrijven. In de Nederlandse zorg komt de term functioneren steeds meer centraal te staan. Belangrijk is dat mensen, ondanks eventuele problemen, ertoe doen en meedoen in de samenleving (Stallinga & Heerkens, 2021).

In het kader staat een korte introductie op de ICF. Voor een uitgebreide introductie op de ICF, een toelichting op de termen, het ICF-schema, de ICF-typeringen en de mogelijkheden voor gebruik wordt verwezen naar de Nederlandse vertaling van de ICF en de ICF-CY (zie: www.whofig.nl/familie-van-internationale-classificaties/referentie-classificaties/icf).

Voor informatie over het gebruik en de toepassingen van de ICF binnen de diëtetiek: zie hoofdstuk 2 en 3 van het Informatorium voor Voeding en Diëtetiek (Runia et al., 2019; Visser et al., 2019) en Kritisch Redeneren in de Diëtetiek; hoofdstuk 1 (Neelemaat et al., 2016). In tabel 7 van de [NVD-praktijkrichtlijn Diëtistische dossiervoering 2023](#) staat vermeld welke gegevens in ICF-termen in het dossier kunnen worden vastgelegd.

Korte toelichting op de ICF

De ICF, gepubliceerd door de WHO in 2001, bestaat uit een conceptueel model van gezondheid weergegeven in de vorm van een schema (zie figuur) én een viertal classificaties (standaardterminologie).

Het **conceptuele 'biopsychosociale' model** representeert gezondheid als het resultaat van een dynamische interactie tussen functioneren, een eventuele ziekte/aandoening en contextuele factoren (externe en persoonlijke factoren).

Functioneren – het centrale begrip binnen de ICF - kan worden beschreven vanuit drie perspectieven:

- 1) de mens als organisme, als 'lichaam' (fysieke en mentale **functies** en **anatomische eigenschappen**);
- 2) het menselijk handelen (**activiteiten** die iemand zelf uit kan voeren of zelf zou willen uitvoeren); en
- 3) deelname aan het maatschappelijk leven (iemand's huidige en wenselijke **participatie**, op alle levensterreinen zoals werk, gezin, hobby).

Bij problemen spreken we over stoornissen, beperkingen en participatieproblemen. Een individu kan bijvoorbeeld een geheugenstoornis of een absorptiestoornis hebben, een beperking in samenstellen van een maaltijd of het begrijpen van een gesproken boodschap, en een probleem met arbeidsparticipatie of het volgen van een opleiding.

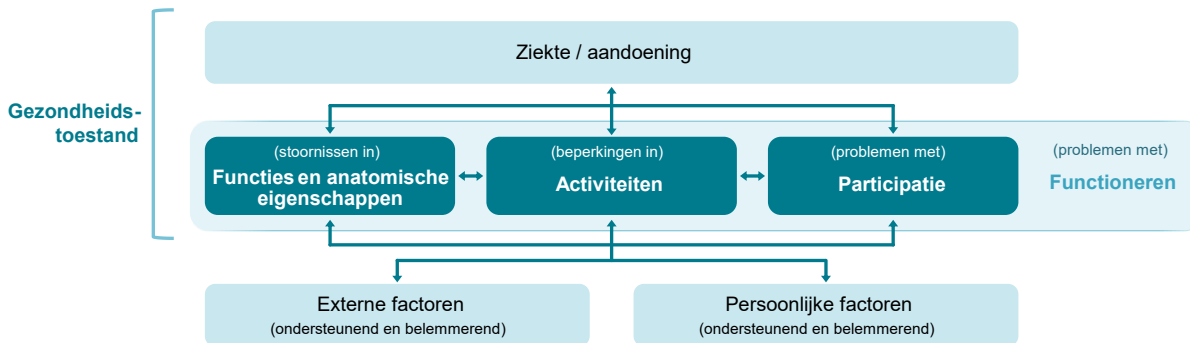
Functioneren wordt beïnvloed door een ziekte/aandoening (als iemand die heeft) en contextuele factoren (**externe factoren** [de omgeving] en **persoonlijke factoren**). Die invloed kan zowel bevorderend als belemmerend zijn voor iemands functioneren.

De vier **classificaties** zijn: een classificatie functies (codes beginnend met een 'b'), een classificatie anatomische eigenschappen (codes beginnend met een 's'), een classificatie activiteiten/participatie (codes met een 'd') en een classificatie externe factoren (codes met een 'e'). De persoonlijke factoren zijn wel opgenomen in het schema maar daarvoor is in de ICF (nog) geen classificatie beschikbaar. De ziekte/aandoening die van invloed is op het functioneren staat eveneens in het ICF-schema, maar kan alleen worden gecodeerd met een classificatie van ziekten, zoals de ICD¹ (Stallinga & Heerkens, 2021).

¹ ICD = International Classification of Diseases and related health problems, die wordt gebruikt in de ziekenhuizen. Vooralnog is dat de ICD-10, maar er is een nieuwe versie de ICD-11.

NB in de ICF-diëtetiek is wel een indeling van persoonlijke factoren opgenomen, gezien het belang van deze factoren voor het functioneren.

ICF-schema

Het conceptuele 'biopsychosociale' model representeert gezondheid als het resultaat van een dynamische interactie tussen functioneren, een eventuele ziekte/aandoening en contextuele (externe en persoonlijke) factoren (WHO, 2001; RIVM, 2002, 2018).

Ontleend aan Stallinga et al., 2021

ICF versus ICF-CY

In 2007 is naast de ICF een ICF versie gepubliceerd voor kinderen en jeugdigen (ICF-CY / children & youth) met daarin een groot aantal extra items die relevant zijn voor het beschrijven van het functioneren van kinderen (WHO, 2007; RIVM 2008/2018). De eerdere versies van de ICF-diëtetiek zijn gebaseerd op deze ICF-CY. De WHO heeft besloten om de ICF-CY te integreren in de ICF (WHO, 2012); er is dan één versie die kan worden gebruikt voor alle leeftijden. Deze integratie vindt plaats via het reguliere update proces. Op dit moment is een deel van de items uit de ICF-CY al opgenomen in de ICF, deels is dat (nog) niet het geval. De verwachting is dat niet alle items uit de ICF-CY een plek zullen krijgen in de ICF. Vanwege de integratie van de ICF-CY in de ICF is er voor gekozen om de ICF-diëtetiek versie 2022 te baseren op de ICF. Waar relevant zijn klassen uit de ICF-CY die (nog) niet in de ICF zijn opgenomen, toegevoegd aan de ICF-diëtetiek. Deze klassen zijn **paars** gedrukt (zie tabel B.1). In een aantal klassen is de omschrijving of in-/exclusiecriteria aangepast op basis van de ICF-CY; ook deze aanpassingen zijn **paars** gedrukt, maar deze klassen staan niet in tabel B.1.

Materiaal

Bij het verder ontwikkelen van de ICF-diëtetiek (versie 2023) is gebruik gemaakt van:

- De Nederlandse browser van de ICF (<https://class.whofic.nl>), inclusief de "Implemented ICF Update Proposals (IUP)" 2011 – 2018², en de Nederlandse versie van de ICF-CY (RIVM, 2018). Door integratie van een aantal klassen uit de ICF-CY in de ICF door de WHO was het onvermijdelijk dat een paar codes in deze nieuwe versie zijn hergebruikt. Dit betreft de volgende codes: b51060, b51061, b4500, b4501, b4502, d132 en d133.
- ICF-diëtetiek, versie 2017 (NVD/NPI³, 2017); de ICF-huidtherapie (NVH, 2007) en de ICF-logopedie (NVLf, 2009). De codering in de ICF-huidtherapie was niet vergelijkbaar met de huidige codering; daarom zijn die codes **rood**.

² <https://www.who.int/publications/m/item/implemented-icf-update-proposals-2018>; geraadpleegd d.d. 27/12/2022

³ Het NPI (Nederlands Paramedisch Instituut) is niet meer rechtstreeks betrokken bij deze nieuwe versie van de ICF-diëtetiek.

- de verschillende indelingen van persoonlijke factoren die in de literatuur beschikbaar zijn (o.a. Badley, 2006; Geyh et al., 2011; Grotkamp et al., 2012, 2020⁴; Heerkens et al., 2017; Stallinga & Heerkens, 2021).
- aspecten van Positieve Gezondheid (Huber et al., 2016; Koningsbruggen, 2016; Stallinga et al., 2020).
- de deskundigheid van een groep van diëtisten / mensen werkzaam in het veld van de diëtetiek (1^e, 2^e en 3^e lijn, opleiding).

De aanpassingen t.o.v. de ICF-diëtetiek versie 2017 (NVD/NPi, 2017) zijn **geel** gemarkeerd⁵. Gele markering is niet gebruikt als het gaat om bijvoorbeeld veranderingen in spelling of het toevoegen of weghalen van leestekens. Ook is gele markering niet gebruikt om veranderingen in de tekst van de inleiding aan te geven noch in de inleidende teksten op de vier classificaties (functies, anatomische eigenschappen, activiteiten & participatie, externe factoren en de lijst persoonlijke factoren) en in de lijst met referenties.

⁴ Van het onderzoek van Grotkamp et al. (2020) zijn alleen toevoegingen aan de lijst persoonlijke factoren bekeken, die niet afkomstig zijn uit andere delen van de ICF(-diëtetiek); zo is besloten om 'temperament en persoonlijkheid' (in de ICF vallend onder mentale functies) niet te verplaatsen naar persoonlijke factoren. Dit geldt ook voor functies en anatomische eigenschappen, die de menselijke fysiologie betreffen.

⁵ Het kan daarbij ook gaan om klassen vanuit de ICF/ICF-CY die in de 2017-versie niet waren opgenomen in de ICF-diëtetiek, maar die nu alsnog zijn opgenomen.

Werkwijze

Uit de ICF zijn de onderverdelingen weggelaten die voor diëtisten niet relevant zijn; deze items staan in de bijlage in tabel B.2

Waar nodig is een verdere detaillering of extra klasse toegevoegd met voor de diëtetiek relevante items (deze zijn rood gedrukt). Een deel van de toevoegingen zijn ontleend aan de ICF-logopedie (NVL, 2009) (deze items zijn blauw gedrukt; zie tabel B.3) of aan de ICF-huidtherapie (NVH, 2007) (deze items zijn groen gedrukt; zie tabel B.4).

Activiteiten & participatie

Bij het ontwikkelen van de ICF-diëtetiek, versie 2017 is er voor gekozen om de classificatie activiteiten & participatie (codes aangeduid met een 'd' [van domain]), zoals die is opgenomen in de ICF, in de ICF-diëtetiek op te splitsen in een classificatie activiteiten (items zijn aangeduid met een 'a') en een classificatie participatie (items aangeduid met een 'p'). Om de ICF-diëtetiek meer in lijn te brengen met de ICF zelf is – mede op verzoek van diëtisten in Duitsland en Oostenrijk - besloten om vanaf de versie 2023 het onderscheid tussen activiteiten en participatie te laten vervallen; er is nu één classificatie activiteiten & participatie, net als in de ICF zelf. Het is aan de gebruiker om desgewenst een keuze te maken welke items worden gezien als activiteiten en welke als participatie (in de ICF worden hier handreikingen voor gegeven). De codes van deze classificatie zijn – net als in de ICF zelf – aangeduid met een 'd' (van 'domain'). Om het verschil met de 2017 versie aan te geven zijn codes van de items die in de ICF-diëtetiek versie van 2017 alleen als participatie-items zijn gedefinieerd gemarkeerd; alle andere d-codes waren dus (tenminste ook) activiteiten-items.

Net als de ICF-diëtetiek, versie 2017 bevat de ICF-diëtetiek, versie 2023 een lijst met persoonlijke factoren gebaseerd op een aantal indelingen die in de literatuur beschikbaar zijn (items zijn aangeduid met 'pf').

In tegenstelling tot de ICF en de ICF-CY is er voor gekozen om in de ICF-diëtetiek een aantal typering 'uit te schrijven', met daardoor een betere herkenbaarheid van de termen voor de diëtist (zie de toelichting bij de verschillende componenten van de ICF-diëtetiek).

Momenteel stelt de WHO de ICF online in een 'modernized' ICF versie⁶ beschikbaar; dit is nog een conceptversie. Zodra de WHO een nieuwe ICF versie, met naast inclusies en exclusies ook "related impairments", publiceert, zal de ICF-diëtetiek daaraan worden aangepast.

⁶ <https://icd.who.int/dev11/l-icf/en>; geraadpleegd d.d. 18/04/2023

Samenvattend

Zwarte tekst:	ICF
Paarse tekst:	extra items uit de ICF-CY, relevant voor de diëtetiek
Blauwe tekst:	extra items uit de ICF-logopedie, relevant voor de diëtetiek
Groene tekst:	extra items uit de ICF-huidtherapie, relevant voor de diëtetiek
Rode tekst:	toevoegingen / uitbreidingen vanuit de diëtetiek
Gele markering:	veranderingen t.o.v. de ICF-diëtetiek, versie 2017
Grijze markering:	participatie-items in de ICF-diëtetiek, versie 2017

NB de kleuren en de markering is uitsluitend gebruikt bij de classificaties zelf, niet bij de inleiding en de toelichtende teksten!

b Functies

Toelichting

Functies zijn de fysiologische en mentale eigenschappen van het menselijk organisme.

Stoornissen zijn afwijkingen in of verlies van functies of anatomische eigenschappen.

Opmerking: Gedurende de kindertijd en adolescentie kunnen stoornissen optreden in de vorm van achterstand of vertraging in de ontwikkeling van functies.

Typeringen

Typeringen zijn extra codes achter de ICF-code en daarvan gescheiden door een decimale punt.

Eerste typering / ernst stoornis

Om de ernst (mate of omvang) van de stoornis aan te geven wordt gebruik gemaakt van het eerste cijfer na de decimale punt.

xxx.0	GEEN stoornis (geen, afwezig, verwaarloosbaar, ...) 0-4%
xxx.1	LICHTE stoornis (gering, laag, ...) 5-24%
xxx.2	MATIGE stoornis (tamelijk, ...) 25-49%
xxx.3	ERNSTIGE stoornis (aanzienlijk, hoog, sterk, ...) 50-95%
xxx.4	VOLLEDIGE stoornis (totaal, ...) 96-100%
xxx.8	niet gespecificeerd
xxx.9	niet van toepassing

Voorbeeld:

b130200.0 Geen stoornis in behoefte aan eten in het algemeen

Deze code staat als zodanig **niet** uitgeschreven in de classificatie, maar kan zelf worden samengesteld!

Tweede typering / richting verandering

Met de tweede typering wordt in de ICF-diëtetiek aangegeven van de functie is afgenomen, toegenomen of een wisselend karakter heeft.

xxx.x1	AFGENOMEN / VERLAAGDE / VERMINDERDE / TE WEINIG / TE GERINGE / TE KLEINE / KLEINERE / VERTRAAGDE functie
xxx.x2	TOEGENOMEN / VERHOOGDE / OVERMATIGE / TE VEEL / TE GROTE / GROTERE / VERSNELDE functie
xxx.x3	WISSELENDE functie
xxx.x8	niet gespecificeerd
xxx.x9	niet van toepassing

Voorbeelden:

b130200.x1 Afgenomen behoefte aan eten in het algemeen

b130200.x2 Toegenomen behoefte aan eten in het algemeen

Met de eerste typering kan de ernst van de stoornis (in dit geval de mate waarin de behoefte is af- of toegenomen) worden aangegeven. De ernst is bij de voorbeelden niet aangegeven en dus staat er een 'x'.

Als de behoefte aan eten niet toegenomen of afgenomen of wisselend is (er is geen stoornis), dan volstaat de 0 van de eerste typering: b130200.0 (geen stoornis in behoefte aan eten in het algemeen) (zie eerste typering).

De 2^e typering is niet bij alle functies relevant!!

Derde typering en volgende typering / aard stoornis

De 3^e en volgende typering gaan over de aard van de stoornis (inhoudelijk). Omdat de aard van de stoornis varieert per functie, is het niet mogelijk om – zoals dat wel kan bij de 1^e en 2^e typering – een vaste lijst te maken met betekenissen van de 3^e en volgende typering.

Voorbeelden:

b1801.xx2	Gevoel te dik te zijn bij gezond gewicht
b4352.xx1	Chyluslekkage
b45040.xx1	Taaie slijm

Extra codes / combinatie ICF-code met andere code(s)

Op sommige plekken in de classificatie Functies staat aangegeven dat je de ICF-code kunt combineren met een andere code. Je noteert dan dus de ICF-code **plus** de andere code; tussen de codes zet je een & teken.

Voorbeelden:

b130202.x2 Toegenomen behoefte aan specifieke voedingsstof / specifiek voedingsmiddel

extra codes voor klasse b130201 [CH-diëtetiek / 94⁷] en [NEVO-tabel]

Voorbeeld:

b130202.x2 & 94.03.03 Toegenomen behoefte aan eiwit

b130202.x2 & 0432 Toegenomen behoefte aan chocolade

b1522001 Angst voor eten van specifieke voedingsstoffen/-middelen

extra codes voor klasse b1522001 [CH-diëtetiek 94, 97] en [NEVO-tabel]

Voorbeeld:

b1522001 & 1906 Angst voor eten van fruit

b515310 IgE gemedieerde voedselgevoeligheid

extra codes voor klasse b515310 [CH-diëtetiek / 94]

Voorbeeld:

b515310 & 94.03.06.06

Voedselgevoeligheid koemelk-eiwit

⁷ De [CH-diëtetiek](#) (Classificatie Hulpmiddelen voor de Diëtetiek) bevat hulpmiddelen die de cliënt en de diëtist gebruiken in het kader van diëtistische zorg. De CH-diëtetiek is gebaseerd op de ISO 9999 en aangevuld met voor de diëtetiek relevante termen. Klasse 94 is een overzicht van voedingsstoffen, energie, voedingsmiddelen, ingrediënten en additieven en wordt gebruikt als aanvulling op de ICF.

Indeling functies

b1 Mentale functies

Dit hoofdstuk gaat over de hersenen en bevat zowel algemene mentale functies, zoals bewustzijn, energie en driften, als specifieke mentale functies, zoals geheugen, taal en rekenen.

b110-b139 Algemene mentale functies

b110 Bewustzijn

Algemene mentale functies gerelateerd aan de mate van bewustzijn en alertheid inclusief de helderheid en de continuïteit van het wakker zijn.

Inclusies: mate van bewustzijn, continuïteit van bewustzijn en kwaliteit van bewustzijn; stoornissen zoals bij verlies van bewustzijn, coma, vegetatieve toestand, fugues, trance, bezetenheid, veranderd bewustzijn optredend bij drugsgebruik (geneesmiddelen), delirium, stupor

Exclusies: oriëntatie (b114); energie en driften (b130); slaap (b134)

b1100 Mate van bewustzijn

Mentale functies die, als ze verstoord zijn, bewustzijnstoestanden teweegbrengen zoals bij verlaagd bewustzijn, flauwvallen, stupor of coma.

b1101 Continuïteit van bewustzijn

Mentale functies die zorgen voor een voortdurende waakzaamheid, alertheid en een zich bewust zijn van en die, wanneer ze verstoord zijn, kunnen leiden tot fugues, trance of andere vergelijkbare bewustzijnstoestanden.

b1102 Kwaliteit van bewustzijn

Mentale functies die, als ze verstoord zijn, kunnen resulteren in wijzigingen in de mate waarin men ervaart waakzaam, alert en bewust te zijn, zoals bij door drugs geïnduceerde bewustzijnsveranderingen of delirium.

b1103 Regulatie van mate van bewustzijn

Mentale functies die zorgen voor een stabiele organisatie van de mate van waakzaamheid en alertheid.

b1108 Bewustzijn, anders gespecificeerd

b1109 Bewustzijn, niet gespecificeerd

b114 Oriëntatie

Algemene mentale functies gerelateerd aan het weten en inschatten van de relatie die men heeft met tijd, plaats, zichzelf, met andere personen, objecten en met ruimte.

Inclusies: oriëntatie in tijd, oriëntatie in plaats en oriëntatie in persoon (eigen persoon en andere personen); stoornissen zoals desoriëntatie in tijd, ruimte, plaats en persoon

Exclusies: bewustzijn (b110); aandacht (b140); geheugen (b144); lichaamsbeeld (b1801)⁸

⁸ Redactioneel: Klasse b1801 is als extra exclusie toegevoegd door het Nederlands WHO FIC Collaborating Centre.

b1140 Oriëntatie in tijd

Het zich bewust zijn van de tijd, dag van de week, datum, maand en jaar.

b1141 Oriëntatie in plaats

Het zich bewust zijn van de plaats waar men zich bevindt, zoals de onmiddellijke omgeving, de eigen stad of het eigen land.

b1142 Oriëntatie in persoon

Het zich bewust zijn van de eigen identiteit en van de identiteit van personen in de onmiddellijke omgeving.

b11420 Oriëntatie in eigen persoon

Het zich bewust zijn van de eigen identiteit.

b11421 Oriëntatie in andere personen

Het zich bewust zijn van de identiteit van andere personen in de onmiddellijke omgeving.

b11428 Oriëntatie in persoon, anders gespecificeerd**b11429 Oriëntatie in persoon, niet gespecificeerd****b1143 Oriëntatie tot objecten**

Het zich bewust zijn van objecten of eigenschappen van objecten.

b1144 Oriëntatie in ruimte

Het zich bewust zijn van het eigen lichaam in relatie tot de directe **fysieke ruimte** / omgeving.

b1148 Oriëntatie, anders gespecificeerd**b1149 Oriëntatie, niet gespecificeerd****b117 Intellectuele functies**

Algemene mentale functies nodig voor het begripsvermogen en om constructief de verschillende mentale functies inclusief alle cognitieve functies en hun ontwikkeling gedurende het leven te integreren.

Inclusies: intellectuele groei; stoornissen zoals bij intellectuele retardatie, dementie

Exclusies: geheugen (b144); denken (b160); basale cognitieve functies (b163); hogere cognitieve functies (b164)

b122 Globale psychosociale functies

Algemene mentale functies die, naarmate ze zich gedurende het leven ontwikkelen, nodig zijn om de mentale functies die leiden tot de ontwikkeling van tussenmenselijke vaardigheden - belangrijk bij het aangaan van sociale interacties, in termen van zowel betekenis als doel - te begrijpen en constructief te integreren.

*Inclusies: alle problemen in persoonlijke relatievorming met anderen, inclusief het zich hechten; **stoornissen zoals bij autisme***

b125 Aanleg en intrapersonlijke functies

De persoonlijke aard van handelen of reageren, kenmerkend voor de gedragsstijl en waarmee de persoon zich van anderen onderscheidt. Deze gedragskenmerken of typen reacties worden tijdens de ontwikkeling van het individu gevormd en kunnen de basis vormen voor latere patronen in temperament of persoonlijkheid.

Opmerking: De klassen van Aanleg en intrapersonlijke functies kunnen samenhangen met de klassen van Temperament en persoonlijkheid (b126). De klassen kunnen afzonderlijk of in samenhang gebruikt worden. De taxonomische eigenschappen van deze klassen en hun onderlinge samenhang dienen door wetenschappelijk onderzoek ontwikkeld te worden.

Inclusies: aanpassingsvermogen, reactievermogen, actieniveau, voorspelbaarheid, doorzettingsvermogen en openheid

Exclusies: intellectuele functies (b117); energie en driften (b130); psychomotorische functies (b147); stemming (b152)

b1250 Aanpassingsvermogen

De persoonlijke aard nieuwe dingen of ervaringen te accepteren in plaats van met weerstand te reageren.

b1251 Reactievermogen

De persoonlijke aard positief te reageren op bestaande of te verwachten eisen/vragen, in plaats van negatief te reageren.

b1252 Actieniveau

De persoonlijke aard energiek te handelen of te reageren in plaats van lusteloosheid en inactiviteit.

b1253 Voorspelbaarheid

De persoonlijke aard voorspelbaar en consistent te handelen of reageren in plaats van grillig en onvoorspelbaar.

b1254 Doorzettingsvermogen

De persoonlijke aard met volharding in plaats van met verminderde inspanning te handelen.

b1255 Openheid

De persoonlijke aard personen of dingen op eigen initiatief te benaderen of ervoor open te staan in plaats van te wijken of zich terug te trekken.

b1258 Aanleg en intrapersonlijke functies, anders gespecificeerd

b1259 Aanleg en intrapersonlijke functies, niet gespecificeerd

b126 Temperament en persoonlijkheid⁹

Algemene mentale functies gerelateerd aan het aangeboren vermogen van het individu om op een bepaalde manier te reageren op situaties, inclusief de cluster van mentale eigenschappen die een persoon onderscheidt van anderen.

Opmerking: De klassen van Temperament en persoonlijkheid kunnen samenhangen met de klassen van Aanleg en intrapersonlijke functies (b125). De klassen kunnen afzonderlijk of in samenhang gebruikt worden. De taxonomische eigenschappen van deze klassen en hun onderlinge samenhang dienen door wetenschappelijk onderzoek ontwikkeld te worden.

Inclusies: extraversie, inschikkelijkheid, nauwgezetheid, psychische stabiliteit, ontvankelijkheid voor nieuwe ervaringen, optimisme, vertrouwen en betrouwbaarheid

Exclusies: intellectuele functies (b117); energie en driften (b130); psychomotorische functies (b147); stemming (b152)

b1260 Extraversie

Een persoonlijke aard die is te karakteriseren door openheid, een sociale instelling en een zich manifesteren, in tegenstelling tot verlegen, ontoegankelijk en geremd.

⁹ Er zijn discussies gaande over de overlap tussen mentale functies en persoonlijke factoren. Categorie b126 is een categorie die vaak wordt genoemd als voorbeeld van mentale functies die mogelijk ook – als belemmerende of ondersteunende factor voor het functioneren - zou passen bij persoonlijke factoren. Omdat de WHO hier nog geen beslissing over genomen heeft, is besloten om in de Nederlandse versie van de ICF-diëtetiek 2023 'temperament en persoonlijkheid' alleen op te nemen bij mentale functies.

- b1261 Inschikkelijkheid**
Een persoonlijke aard die is te karakteriseren als coöperatief, vriendelijk en gemakkelijk, in tegenstelling tot onvriendelijk, tegendraads en opstandig.
- b1262 Nauwgezetheid**
Een persoonlijke aard die is te karakteriseren door hardwerkend, zorgvuldig en gewetensvol, in tegenstelling tot lui, onbetrouwbaar en onverantwoordelijk.
- b1263 Psychische stabiliteit**
Een persoonlijke aard die is te karakteriseren als gelijkmoedig, kalm en gelijkmatig, in tegenstelling tot lichtgeraakt, zorgelijk, labiel en wispelturig.
- b1264 Ontvankelijkheid voor nieuwe ervaringen**
Een persoonlijke aard die is te karakteriseren als nieuwsgierig, fantasierijk, onderzoekend en zoekend naar nieuwe ervaringen, in tegenstelling tot mat, onoplettend, en zich emotioneel niet uitend.
- b1265 Optimisme**
Een persoonlijke aard die is te karakteriseren als vrolijk, opgewekt en verwachtingsvol, in tegenstelling tot terneergeslagen, zwaarmoedig en wanhopig.
Exclusies: levenslust (pf447); welbevinden / kwaliteit van leven (pf460)
- b1266 Vertrouwen**
Een persoonlijke aard die is te karakteriseren als zelfverzekerd, moedig en assertief, in tegenstelling tot timide, onzeker en teruggetrokken.
Inclusie: zelfvertrouwen
- b1267 Betrouwbaarheid**
Een persoonlijke aard die is te karakteriseren als betrouwbaar en gewetensvol, in tegenstelling tot oneerlijk en asociaal.
- b1268 Temperament en persoonlijkheid, anders gespecificeerd**
- b1269 Temperament en persoonlijkheid, niet gespecificeerd**
- b130 Energie en driften**
Algemene mentale functies gerelateerd aan fysiologische en psychologische mechanismen die ervoor zorgen dat het individu volhardend streeft naar het voldoen aan bepaalde behoeften en algemene doelen.
Inclusies: energieniveau, motivatie, begeerte, hunkering (met inbegrip van hunkering naar stoffen die verslaving veroorzaken), en driftbeheersing
Exclusies: bewustzijn (b110); temperament en persoonlijkheid (b126); slaap (b134); psychomotorische functies (b147); stemming (b152)
- b1300 Energieniveau**
De mate van kracht en uithoudingsvermogen.
- b1301 Motivatie**
De trigger om te handelen, de bewuste of onbewuste drijfveren.
- b13010 Motivatie om te eten**
Inclusies: stoornissen zoals voedselweigering, weigering om eten door te slikken
Exclusie: gewoonten ten aanzien van kwaliteit en kwantiteit voeding (pf6300)
- b13011 Motivatie om voeding / dieet aan te passen**
- b13018 Motivatie, anders gespecificeerd**

b13019 **Motivatie, niet gespecificeerd****b1302** **Begeerte**

Een natuurlijke behoefte aan of verlangen naar, voornamelijk het natuurlijke en terugkerende verlangen naar eten en drinken.

Exclusie: hunkering (b1303)

b13020 **Behoeftte aan eten**

Inclusie: eetlust

Exclusie: behoefte aan energie (b54050)

b130200 **Behoeftte aan eten in het algemeen¹⁰**

b130200.x1 Afgenomen behoefte aan eten in het algemeen

Inclusies: stoornissen zoals bij anorexie, anorexie-cachexie syndroom

b130200.x2 Toegenomen behoefte aan eten in het algemeen

Inclusie: honger

b130200.x21 Hoofdhonger

b130200.x22 Mondhonger

b130200.x23 Maaghonger

b130201 **Behoeftte aan eten op specifieke momenten**

b130201.x1 Afgenomen behoefte aan eten op specifieke momenten

b130201.x2 Toegenomen behoefte aan eten op specifieke momenten

b130201.x21 Eetbuien

Exclusie: Vermijden van eetbuien (d570124)

b130202 **Behoeftte aan specifieke voedingsstof / specifiek voedingsmiddel**

b130202.x1 Afgenomen behoefte aan specifieke voedingsstof / specifiek voedingsmiddel

b130202.x2 Toegenomen behoefte aan specifieke voedingsstof / specifiek voedingsmiddel

extra codes voor klasse b130202; [CH-diëtetiek / 94] en [NEVO-tabel]

b130208 **Behoeftte aan eten, anders gespecificeerd****b130209** **Behoeftte aan eten, niet gespecificeerd****b13021** **Behoeftte aan drinken****b130210** **Behoeftte aan drinken in het algemeen**

Inclusie: dorst

b130210.x1 Afgenomen behoefte aan drinken in het algemeen

¹⁰ In de oncologie wordt de mate van behoefte vaak gemeten met de ESAS (score lopend van 0 [goede eetlust] tot 10 [slechte eetlust]). De ESAS (Edmonton Symptom Assessment System) is een gevalideerd instrument ontwikkeld in Canada. Het maakt gebruik van een set eenvoudige visueel-analoge schalen om de symptomen van de cliënt over de tijd te volgen. Het instrument is gevalideerd in verschillende klinische settings, en is ook gebruikt als instrument in onderzoek waarbij het monitoren van de symptomen van cliënten in het kader van palliatieve zorg nodig was. Ontleend aan: Watanabe et al., 2012. Bij andere cliënten kan ook gebruik worden gemaakt van een VAS schaal of een NRS.

Inclusie: stoornissen zoals bij anorexie

b130210.x2 Toegenomen behoefte aan drinken in het algemeen

b130211 Behoeftte aan specifieke drank

b130211.x1 Afgenomen behoefte aan specifieke drank

b130211.x2 Toegenomen behoefte aan specifieke drank

extra codes klasse b130211 [NEVO-tabel]

b130219 Behoeftte aan drinken, niet gespecificeerd

b13028 Begeerte, anders gespecificeerd

b13029 Begeerte, niet gespecificeerd

b1303 Hunkering

De dringende behoefte stoffen te nuttigen, inclusief stoffen die tot verslaving kunnen leiden.

Exclusie: begeerte (b1302)

b1304 Driftbeheersing

Het reguleren van en het weerstand bieden tegen plotselinge intense behoeften om iets te doen.

Inclusies: stoornissen zoals opvliegend

b1308 Energie en driften, anders gespecificeerd

b1309 Energie en driften, niet gespecificeerd

b134 Slaap

Algemene mentale functies gerelateerd aan het zich periodiek, reversibel en selectief fysiek en mentaal terugtrekken uit de eigen onmiddellijke omgeving, hetgeen gepaard gaat met karakteristieke fysiologische veranderingen.

Inclusies: hoeveelheid slaap, inslapen, doorslapen, slaapkwaliteit en slaapcyclus; stoornissen zoals bij insomnia, hypersomnia en narcolepsie

Exclusies: bewustzijn (b110); energie en driften (b130); aandacht (b140); psychomotorische functies (b147)

b139 Algemene mentale functies, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd

b140-b189 Specifieke mentale functies

b140 Aandacht

Specifieke mentale functies gerelateerd aan het zich richten op een externe stimulus of een innerlijke ervaring gedurende de vereiste periode.

Inclusies: vasthouden van aandacht, veranderen van aandachtsgebied, verdelen van aandacht en delen van aandacht; concentratie; afleidbaarheid

Exclusies: bewustzijn (b110); energie en driften (b130); slaap (b134); geheugen (b144); psychomotorische functies (b147); perceptie (b156)

b1400 Vasthouden van aandacht

Het in staat zijn om de aandacht gedurende de vereiste tijdsduur vast te houden.

Inclusies: stoornissen zoals snel afgeleid, concentratiestoornis

b1401 Veranderen van aandachtsgebied

Het in staat zijn om de aandacht te verplaatsen van de ene stimulus naar de andere.

b1402 Verdelen van aandacht

Het in staat zijn om de aandacht te richten op twee of meer stimuli tegelijk.

b1403 Delen van aandacht

Het in staat zijn om met twee of meer mensen tegelijk de aandacht te richten op dezelfde stimulus, zoals een kind en een zorgverlener die zich beiden concentreren op een stuk speelgoed.

b1404 Mate van aandacht

Inclusies: stoornissen zoals overmaat aan aandacht

b14040 Mate van aandacht voor gewicht

b14040.x1 **Afgenomen** aandacht voor lichaamsgewicht

Inclusie: weinig of geen aandacht voor lichaamsgewicht

b14040.x2 **Toegenomen** aandacht voor lichaamsgewicht

Inclusie: veel aandacht voor / preoccupatie met lichaamsgewicht

b14041 Mate van aandacht voor eten/voeding/dieet

b14041.x1 **Afgenomen** aandacht voor eten/voeding/dieet

Inclusies: zoals bij gedachteloos, overhaast eten of eten tijdens andere bezigheden; vergeten te eten

b14041.x2 **Toegenomen** aandacht voor eten/voeding/dieet

b14042 Mate van aandacht voor slikken

Inclusie: vergeten te slikken

b14043 Mate van aandacht voor ontlasting

Exclusie: plannen van defecatie (d53013)

b14043.x1 **Afgenomen** aandacht voor ontlasting

Inclusies: vergeten naar toilet te gaan; negeren van aandrang

b14043.x2 **Toegenomen** aandacht voor ontlasting

Inclusie: overmatige aandacht voor ontlasting

b14048 Mate van aandacht, anders gespecificeerd**b14049 Mate van aandacht, niet gespecificeerd****b1408 Aandacht, anders gespecificeerd****b1409 Aandacht, niet gespecificeerd****b144 Geheugen**

Specifieke mentale functies gerelateerd aan het opslaan en bewaren van informatie en het terugvinden van informatie als dat nodig is.

Inclusies: kortetermijngeheugen, langetermijngeheugen en oproepen van informatie uit geheugen; functies gebruikt bij recalling en leren; stoornissen zoals bij nominale, selectieve en dissociatieve amnesie

Exclusies: bewustzijn (b110); oriëntatie (b114); intellectuele functies (b117); aandacht (b140); perceptie (b156); denken (b160); hogere cognitieve functies (b164); mentale functies gerelateerd aan taal (b167); mentale functies gerelateerd aan rekenen (b172)

- b1440 Kortetermijngeheugen**
Een tijdelijke, te onderbreken geheugenopslag van rond de 30 seconden van waaruit informatie verloren gaat als deze niet wordt opgeslagen in het langetermijngeheugen.
- b1441 Langetermijngeheugen**
Een geheugensysteem dat het mogelijk maakt voor langere duur informatie afkomstig uit het kortetermijngeheugen op te slaan; bestaat uit zowel een autobiografisch geheugen waarin herinneringen aan bepaalde gebeurtenissen word opgeslagen als een semantisch geheugen voor taal en feiten.
- b1442 Oproepen en verwerken van informatie uit geheugen**
Het zich herinneren van informatie opgeslagen in het langetermijngeheugen en het zich van deze informatie bewust worden.
- b1443 Werkgeheugen**
Het proces van vergelijken en verwerken van informatie uit zowel kortetermijngeheugen als langetermijngeheugen.
- b1448 Geheugen, anders gespecificeerd**
- b1449 Geheugen, niet gespecificeerd**
- b147 Psychomotorische functies**
Specifieke mentale functies gerelateerd aan de controle over zowel motorische als psychische gebeurtenissen op lichaamsniveau.
Inclusies: psychomotorische controle, kwaliteit van psychomotorische functies en dominantie van hand- en lateralisatiefuncties; stoornissen zoals bij psychomotorische retardatie, opwinding en agitatie, verstarring, catatonie, hypokinesie, negativisme, ambitendentie, echopraxie en echolalie
Exclusies: bewustzijn (b110); oriëntatie (b114); intellectuele functies (b117); energie en driften (b130); aandacht (b140); basale cognitieve functies (b163); mentale functies gerelateerd aan taal (b167); bepalen sequentie bij complexe bewegingen (b176); controle van willekeurige bewegingen (b760)
- b1470 Psychomotorische controle**
De snelheid van gedrag of reactiesnelheid, waarbij zowel motorische als psychische componenten te onderscheiden zijn, zoals bij onderbreking van de controle leidend tot psychomotorische retardatie (langzaam bewegen en spreken; afname van de mate waarin gebaren worden gebruikt en van spontaniteit) of psychomotorische opwinding (buitensporige gedragsmatige en cognitieve activiteit, meestal niet-productief en vaak in antwoord op innerlijke spanning zoals die tot uiting komt in het met de voet wippen, handen wringen, agitatie, of rusteloosheid).
Inclusies: apathie, initiatie / inhibitie
- b1471 Kwaliteit van psychomotorische functies**
Non-verbaal gedrag waarbij sprake is van de goede subcomponenten in de juiste volgorde, zoals bij hand-oogcoördinatie, of gaan.
- b1478 Psychomotorische functies, anders gespecificeerd**
- b1479 Psychomotorische functies, niet gespecificeerd**
- b152 Stemming**
Specifieke mentale functies gerelateerd aan het gevoel en aan de affectieve componenten van mentale processen.

Inclusies: adequaatheid van stemming, regulering van stemming en bereik van stemmingen; affect, droefheid, geluk, liefde, vrees, boosheid, haat, gespannenheid, angst, vreugde, verdriet; labiliteit; emotionele vervlakking

Exclusies: temperament en persoonlijkheid (b126); energie en driften (b130); welbevinden / kwaliteit van leven (pf460)

b1520 Adequaatheid van stemming

Congruentie van gevoel of affect met de omgeving, zoals blijheid bij het ontvangen van goed nieuws.

b1521 Regulering van stemming

Het ervaren van affect en het vermogen om affect te tonen.

b1522 Bereik van stemmingen

Het spectrum van ervaringen ten aanzien van arousal of gevoelens zoals bij liefde, haat, angst, verdriet, vreugde, vrees en boosheid.

b15220 Gevoelens van angst

Het gevoel onder druk te staan, opgewonden, gespannen en nerveus.

Inclusie: vrees

b152200 Angst om te eten

Inclusie: angst voor vergiftiging

Exclusies: angst om te slikken (b152201); angst om te stikken (b152202)

b1522000 Angst om te eten in het algemeen

b1522001 Angst voor eten van specifieke voedingsstoffen/-middelen

Inclusies: angst voor voedselinfectie; angst voor allergische reactie

Exclusie: angst om te slikken / zich te verslikken (b152201)

extra codes voor klasse b1522001 [CH-diëtetiek / 94, 97] en [NEVO-tabel]

b1522002 Angst voor verlies van controle (over het eten)

b1522003 Angst om te eten in bepaalde sociale situaties

Inclusies: angst voor langdurige maaltijden; angst zoals bij sociale fobie

b1522008 Angst om te eten, anders gespecificeerd

b1522009 Angst om te eten, niet gespecificeerd

b152201 Angst om te slikken

Inclusies: in het algemeen en bij het eten van specifieke voedingsstoffen/-middelen; angst om zich te verslikken

extra codes voor klasse b152201 [CH-diëtetiek] en [NEVO-tabel]

b152202 Angst om te stikken

b152203 Angst om te defeceren

Inclusies: angst voor pijn bij defecatie, angst niet snel genoeg een toilet te vinden

Exclusie: angst voor symptomen en complicaties (b152207)

b152204 Angst om te urineren

b152205 Angst voor gewichtsverandering

b1522050 Angst om in gewicht toe te nemen

b1522051 Angst om in gewicht af te nemen

b1522058 Angst voor gewichtsverandering, anders gespecificeerd

b1522059 Angst voor gewichtsverandering, niet gespecificeerd

b152206 Angst voor behandeling

Inclusie: angst voor sondevoeding

b152207 Angst voor symptomen en complicaties

Inclusies: angst voor hypoglycemie; angst voor diarree

b152208 Gevoelens van angst, anders gespecificeerd

b152209 Gevoelens van angst, niet gespecificeerd

b15221 Gevoelens van aversie

Exclusie: eet- en drinkvoorkeuren (pf6302)

b152210 Aversie tegen eten en drinken in het algemeen

b152211 Aversie tegen eten en drinken van specifieke voedingsmiddelen

b1522110 Aversie tegen zoete voedingsmiddelen

b1522111 Aversie tegen zoute/hartige voedingsmiddelen

b1522112 Aversie tegen (fris)zure voedingsmiddelen

b1522113 Aversie tegen bittere voedingsmiddelen

b1522114 Aversie tegen vette voedingsmiddelen

b1522118 Aversie tegen het eten van specifieke voedingsmiddelen, anders gespecificeerd

b1522119 Aversie tegen het eten van specifieke voedingsmiddelen, niet gespecificeerd

extra codes voor klasse b152211 [NEVO-tabel]

b152218 Gevoelens van aversie, anders gespecificeerd

b152219 Gevoelens van aversie, niet gespecificeerd

b15222 Depressief voelen

Zich droevig, terneergeslagen, in de put, somber voelen.

Inclusie: geen belangstelling voor de omgeving

b15223 Boosheid

Het voelen van toorn, woede, ergernis, verontwaardiging.

Inclusie: geïrriteerdheid

b15224 Tevredenheid

b152240 **Tevredenheid met eigen lichaam**
Inclusie: tevredenheid met lichaamsgewicht

b152248 **Tevredenheid, anders gespecificeerd**

b152249 **Tevredenheid, niet gespecificeerd**

b15225 **Schuldgevoelens**

b15226 **Minderwaardigheidsgevoelens**

b15227 **Verdriet**

b15228 **Bereik van stemmingen, anders gespecificeerd**

b15229 **Bereik van stemmingen, niet gespecificeerd**

b1528 **Stemming, anders gespecificeerd**

b1529 **Stemming, niet gespecificeerd**

b156 **Perceptie**

Specifieke mentale functies gerelateerd aan het herkennen en interpreteren van sensorische stimuli.

Inclusies: auditieve perceptie, visuele perceptie, perceptie van geur, perceptie van smaak, tactiele perceptie en visuospatiale perceptie; stoornissen zoals bij hallucinatie of illusie

Exclusies: bewustzijn (b110); oriëntatie (b114); aandacht (b140); geheugen (b144); mentale functies gerelateerd aan taal (b167); visuele en verwante functies (b210-b229); hoorfuncties en vestibulaire functies (b230-b249); andere sensorische functies (b250-b279)

b1560 **Auditieve perceptie**

Het onderscheiden van geluiden, klanken, tonen en andere akoestische stimuli.

b1561 **Visuele perceptie**

Het onderscheid van vorm, grootte, kleur en andere visuele stimuli.

b1562 **Perceptie van geur**

Het onderscheiden van verschillen tussen geuren.

Inclusie: reukagnosie (onmogelijkheid tot juiste identificatie en classificatie van reukprikkel), geurwaarneming anders dan normaal met stimulus van buitenaf (parosmie); geurwaarneming zonder stimulus van buitenaf (fantosmie); inbeelding van een geur bij heftige emoties (pseudosmie); waarneming van een geur die niet of in een andere vorm aanwezig is (kakosmie); geurhallucinaties

Exclusie: reuk (b255)

b1563 **Perceptie van smaak**

Het onderscheiden van verschillen tussen smaken, zoals zoete, zure, zoutige en bittere stimuli, waargenomen door de tong.

Inclusie: smaakagnosie (onmogelijkheid tot juiste identificatie en classificatie van smaakprikkel), misinterpretatie van smaak met stimulus van buitenaf (parageusie), smaakwaarneming zonder stimulus van buitenaf (fantogeusie), smaakhallucinaties

Exclusie: smaak (b250)

b1564 **Tactiele perceptie**

Het onderscheiden van verschillen in oppervlaktestructuur, zoals ruw en glad, waargenomen met behulp van tast.

Exclusie: gewaarwordingen mond (b53530)

b1565 Visuospatiale perceptie

Het met behulp van visus onderscheiden van de relatieve positie van objecten in de omgeving of in relatie tot de persoon zelf.

Exclusie: oriëntatie tot objecten (b1143)

b1568 Perceptie, anders gespecificeerd

b1569 Perceptie, niet gespecificeerd

b160 Denken

Specifieke mentale functies gerelateerd aan de ideationele component van de geest.

Inclusies: denktempo, wijze van denken, inhoud denkproces en controle denkproces; doelgerichte denkprocessen, niet-doelgerichte denkprocessen; logisch denken; stoornissen zoals bij gedrevenheid van gedachten, gedachtevlucht, gedachteblokkade, incoherentie van denken, oppervlakkigheid, breedvoerigheid, waanideeën, obsessies en dwanggedachten

Exclusies: intellectuele functies (b117); geheugen (b144); psychomotorische functies (b147); perceptie (b156); hogere cognitieve functies (b164); mentale functies gerelateerd aan taal (b167); mentale functies gerelateerd aan rekenen (b172)

b1600 Denktempo

Snelheid van het denkproces.

b1601 Wijze van denken

Coherentie en logica van het denkproces.

Inclusies: ideationele perseveratie, oppervlakkigheid, breedvoerigheid en verwardheid

b1602 Inhoud denkproces

De ideeën die aanwezig zijn in het denkproces, dat wat geconceptualiseerd wordt.

Inclusies: stoornissen zoals bij delusies, overgewaardeerde denkbeelden en somatisatie

b1603 Controle denkproces

De willekeurige controle van het denken en die als zodanig wordt herkend door de persoon.

Inclusies: stoornissen zoals bij het blijven hangen in, obsessie, het ontvangen en het ondergaan van opgedrongen gedachten

b1608 Denken, anders gespecificeerd

b1609 Denken, niet gespecificeerd

b163 Basale cognitieve functies

Mentale functies betrokken bij het vergaren van kennis over objecten, gebeurtenissen en ervaringen; en de organisatie en toepassing van die kennis bij taken die nodig zijn voor de uitvoering van mentale activiteiten.

Inclusies: cognitieve ontwikkeling van verbeelding, kennis en redeneren

Exclusie: hogere cognitieve functies (b164)

b164 Hogere cognitieve functies

Specifieke mentale functies gecorreleerd aan de frontale hersenkwabben, inclusief complex doelgericht gedrag zoals voorkomt bij het nemen van beslissingen, abstract denken, plannen en het uitvoeren van plannen, mentale flexibiliteit, en bepalen welk gedrag adequaat is onder welke omstandigheden; vaak uitvoerende functies genoemd.

Inclusies: abstractie, organisatie en planning, tijdmanagement, cognitieve flexibiliteit, inzicht, beoordelingsvermogen, en mentale functies gerelateerd aan probleemoplossen; vorming van concepten, categorisatie

Exclusies: geheugen (b144); denken (b160); mentale functies gerelateerd aan taal (b167); mentale functies gerelateerd aan rekenen (b172)

b1640 Abstractie

Het creëren van algemene ideeën, kwaliteiten of kenmerken van, en verschillend van, concrete realiteiten, specifieke objecten of actuele gebeurtenissen.

b1641 Organisatie en planning

Het gecoördineerd samenvoegen van delen tot een geheel, het systematiseren; het ontwikkelen van een methode van handelen.

b1642 Tijdmanagement

Het ordenen van gebeurtenissen in een chronologische volgorde, het toewijzen van een bepaalde hoeveelheid tijd aan gebeurtenissen en activiteiten.

b1643 Cognitieve flexibiliteit

Het veranderen van strategieën, of het wijzigen van mentale sets, met name in verband met het oplossen van problemen.

b1644 Inzicht

Het zich bewust zijn en het begrijpen van zichzelf, de eigen gezondheidssituatie en het eigen gedrag, en van de samenhang met voeding / dieet, medicatie, leefstijl, de verkregen zorg en de attitude en ondersteuning van anderen.

Exclusies: attitude ten aanzien van gezondheid, ziekte en functioneren (pf4451); kennis rond ziekte / aandoening (pf4650); kennis over gezondheid en functioneren (pf4651)

b16440 Ziekte inzicht

Inzicht in hoe de ziekte is ontstaan, de ernst van de ziekte, het te verwachten beloop in samenhang met onder meer zorg, medicatie, dieet / voeding en leefstijl en de impact van de ziekte op het dagelijks leven.

b16441 Inzicht in functioneren

Inzicht in de relatie tussen (problemen in het) functioneren met onder meer (de eventueel) achterliggende ziekte, zorg, medicatie, dieet / voeding en leefstijl en het te verwachten beloop.

Inclusie: inzicht in eigen voedingsgedrag

b164410 Erkennen dat er sprake is van eetprobleem**b164411 Inzicht in relatie voeding en medicatie****b164412 Inzicht in dieet/voeding****b164418 Inzicht in functioneren, anders gespecificeerd****b164419 Inzicht in functioneren, niet gespecificeerd**

b16448 Inzicht, anders gespecificeerd

b16449 Inzicht, niet gespecificeerd

b1645 **Beoordelingsvermogen**

Mentale functies gerelateerd aan het onderscheiden en het beoordelen van verschillende opties, zoals relevant bij het zich vormen van een mening.

b1646 **Mentale functies gerelateerd aan probleemoplossen**

b1648 **Hogere cognitieve functies, anders gespecificeerd**

b1649 **Hogere cognitieve functies, niet gespecificeerd**

b167 **Mentale functies gerelateerd aan taal**

Specifieke mentale functies gerelateerd aan het herkennen en gebruiken van tekens, symbolen en andere componenten van taal.

Inclusies: mentale functies gerelateerd aan taalreceptie (van gesproken taal, geschreven taal, gebarentaal), mentale functies gerelateerd aan taalexpressie (van gesproken taal, geschreven taal, gebarentaal), en integratieve taalfuncties; stoornissen zoals bij receptieve afasie, expressieve afasie, Broca's-afasie, Wernicke's-afasie en conductie-afasie

Exclusies: aandacht (b140); geheugen (b144); perceptie (b156); denken (b160); hogere cognitieve functies (b164); mentale functies gerelateerd aan rekenen (b172); bepalen sequentie bij complexe bewegingen (b176); sensorische functies en pijn (b2); stem en spraak (b3)

b1670 **Mentale functies gerelateerd aan taalreceptie**

Specifieke mentale functies gerelateerd aan het decoderen van boodschappen in gesproken, geschreven of andere vormen van taal, zoals gebarentaal, om de betekenis van deze boodschappen te achterhalen.

b1671 **Mentale functies gerelateerd aan taalexpressie**

Specifieke mentale functies gerelateerd aan het produceren van betekenisvolle boodschappen in gesproken taal, geschreven taal, gebarentaal of andere vormen van taal.

b1672 **Integratieve taalfuncties**

Specifieke mentale functies gerelateerd aan het integreren van de semantische en symbolische betekenis, de grammaticale eigenschappen en de ideeën bij de productie van boodschappen in gesproken, geschreven of andere vormen van taal.

b1678 **Mentale functies gerelateerd aan taal, anders gespecificeerd**

b1679 **Mentale functies gerelateerd aan taal, niet gespecificeerd**

b172 **Mentale functies gerelateerd aan rekenen**

Specifieke mentale functies gerelateerd aan het bepalen, benaderen en manipuleren van mathematische symbolen en processen.

Inclusies: mentale functies gerelateerd aan eenvoudig rekenen (zoals optellen, aftrekken en andere eenvoudige mathematische berekeningen) en mentale functies gerelateerd aan complex rekenen

Exclusies: aandacht (b140); geheugen (b144); denken (b160); hogere cognitieve functies (b164); mentale functies gerelateerd aan taal (b167)

- b1720 Mentale functies gerelateerd aan eenvoudig rekenen**
Specifieke mentale functies gerelateerd aan het rekenen met getallen, zoals bij optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen.
- b1721 Mentale functies gerelateerd aan complex rekenen**
Specifieke mentale functies gerelateerd aan het vertalen van problemen, geformuleerd in taal, in rekenkundige procedures, het vertalen van wiskundige formules in rekenkundige procedures, en andere complexe bewerkingen met getallen.
- b1728 Mentale functies gerelateerd aan rekenen, anders gespecificeerd**
- b1729 Mentale functies gerelateerd aan rekenen, niet gespecificeerd**
- b176 Bepalen sequentie bij complexe bewegingen**
Specifieke mentale functies gerelateerd aan het bepalen van de volgorde en de coördinatie van complexe, doelgerichte bewegingen.
Inclusies: stoornissen zoals bij ideationele apraxie, ideomotorische apraxie, apraxie in het kleden, oculomotorische apraxie en spraakapraxie
Exclusies: psychomotorische functies (b147); hogere cognitieve functies (b164); functies van het bewegingssysteem en aan beweging verwante functies (b7)
- b180 Ervaren van zelf en tijd¹¹**
Specifieke mentale functies gerelateerd aan het zich bewust zijn van de eigen identiteit, het eigen lichaam, de eigen positie in de realiteit van de eigen omgeving en van de tijd.
Inclusies: ervaren van zelf, lichaamsbeeld, en ervaren van tijd
- b1800 Ervaren van zelf**
Het zich bewust zijn van de eigen identiteit en de eigen positie in relatie tot de eigen omgeving.
Inclusies: stoornissen zoals bij depersonalisatie en derealisatie
- b1801 Lichaamsbeeld**
Het zich een beeld vormen en het zich bewust zijn van het eigen lichaam.
Inclusies: perceptie van de eigen lichaamsfuncties (zoals voorkomt bij conversiestoornis, paralyse, blindheid), stoornissen zoals bij fantoom ledemaat en het zich te dik of te dun voelen
b1801.xx1 Gevoel te dun te zijn bij gezond gewicht
b1801.xx2 Gevoel te dik te zijn bij gezond gewicht
b1801.xx3 Gevoel gezond gewicht bij overgewicht
b1801.xx4 Gevoel gezond gewicht bij ondergewicht
Inclusie: zoals bij anorexia nervosa
- b1802 Ervaren van tijd**
Het subjectief ervaren van de duur en het voorbijgaan van de tijd.
Inclusies: stoornissen zoals bij jamais vu en déjà vu

¹¹ Redactioneel: Het Nederlands WHO FIC Collaborating Centre is van mening dat deze klassen qua inhoud – op lichaamsbeeld na (b1801) – een sterke overlap vertoont met klasse b114 Oriëntatie. Daarom wordt als codeeradvies gegeven zo min mogelijk gebruik te maken van de codes b1800 en b1802.

- b1808** **Ervaren van zelf en tijd, anders gespecificeerd**
- b1809** **Ervaren van zelf en tijd, niet gespecificeerd**
- b189** **Specifieke mentale functies, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd**
- b198** **Mentale functies, anders gespecificeerd**
- b199** **Mentale functies, niet gespecificeerd**

b2 Sensorische functies en pijn

Dit hoofdstuk gaat over de functies van de zintuigen - visuele functies, hoorfuncties, smaak enzovoort - en over de gewaarwording van pijn.

b210-b229 Visuele en verwante functies

b210 Visuele functies

Sensorische functies gerelateerd aan het waarnemen van de aanwezigheid van licht en het waarnemen van de vorm, de grootte, de contour en de kleur van visuele stimuli.

Inclusies: gezichtsscherpte (binoculaire en monoculaire bij verte zien en dichtbij zien), gezichtsveld, en kwaliteit van visus (lichtgevoeligheid, kleurenzien, contrastgevoeligheid, beeldkwaliteit); stoornissen zoals bij myopia, hypermetropia, astigmatisme, hemianopia, kleurenblindheid, kokerzien, centraal en perifeer scotoom, diplopie, nachtblindheid en adaptatie aan licht

Exclusie: perceptie (b156)

b2100 Gezichtsscherpte

Het waarnemen van grootte, vorm en contour, zowel binoculair als monoculair, en zowel voor verte zien als voor dichtbij zien.

b2101 Gezichtsveld

Het hele gebied dat kan worden gezien als de ogen niet bewegen.

Inclusies: stoornissen zoals bij scotoom, kokerzien, anopsia

b2102 Kwaliteit van visus

Visuele functies gekoppeld aan lichtgevoeligheid, kleuren zien, contrastgevoeligheid en de totale beeldkwaliteit.

b2108 Visuele functies, anders gespecificeerd

b2109 Visuele functies, niet gespecificeerd

b215 Functies van aan oog verwante structuren

Functies van structuren in en om het oog die visuele functies faciliteren.

Inclusies: functies van interne oogspieren (met inbegrip van accommodatie, pupilreflex), functies van ooglid; functies van externe oogspieren (met inbegrip van willekeurige en volgbewegingen en fixatie van het oog), en functies van traanklieren; stoornissen zoals bij nystagmus, xerophthalmia en ptosis

Exclusies: visuele functies (b210); functies van het bewegingssysteem en aan beweging verwante functies (b7)

b220 Gewaarwordingen van oog en verwante structuren

Gewaarwordingen als vermoeid oog, droog oog en prikkend oog en verwante gewaarwordingen.

Inclusies: gevoel van druk achter het oog, gevoel iets in het oog te hebben, spanning op het oog, brandend oog, oogirritatie

Exclusie: pijngewaarwording (b280)

b229 Visuele en verwante functies, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd**b230-b249 Hoorfuncties en vestibulaire functies****b230 Hoorfuncties**

Het waarnemen van de aanwezigheid van geluiden en het onderscheiden van locatie, toonhoogte, luidheid en kwaliteit van geluiden.

Inclusies: detectie van geluid, auditieve discriminatie, lokalisatie van geluidsbron, lateralisatie van geluid, en onderscheiden van spraak; stoornissen zoals bij doofheid en gehoorverlies

Exclusies: perceptie (b156); mentale functies gerelateerd aan taal (b167)

b235 Vestibulaire functies

Sensorische functies van het binnenoor gerelateerd aan positie, balans en beweging.

Inclusies: positiegevoel, balans en bewegingsgevoel

Exclusies: gewaarwordingen gepaard gaande met hoorfuncties en vestibulaire functies (b240)

b2350 Positiegevoel

Sensorische functies van het binnenoor gerelateerd aan het bepalen van de positie van het lichaam in de ruimte.

b2351 Balans

Sensorische functies van het binnenoor gerelateerd aan het bepalen van de balans van het lichaam.

b2352 Bewegingsgevoel

Sensorische functies van het binnenoor gerelateerd aan het bepalen of er sprake is van beweging van het lichaam inclusief de richting en de snelheid van bewegen.

b2358 Vestibulaire functies, anders gespecificeerd**b2359 Vestibulaire functies, niet gespecificeerd****b240 Gewaarwordingen gepaard gaande met hoorfuncties en vestibulaire functies**

Gewaarwordingen als duizeligheid, valneigingen, oorsuizen [tinnitus] en draaiduizeligheid [vertigo].

Inclusies: oorsuizen [tinnitus], duizeligheid, valneigingen, misselijkheid optredend bij duizeligheid of draaiduizeligheid, oorirritatie en druk op oor

Exclusies: vestibulaire functies (b235); pijngewaarwording (b280)

b2400 Oorsuizen [tinnitus]

Het gewaarworden van een laag klinkend, ruisend, sissend of suizend geluid in het oor.

b2401 Duizeligheid

Het gewaarworden van beweging van jezelf of van de omgeving; gevoel te draaien, te zwaaien of op en neer te gaan.

b2402 Valneigingen

Het gevoel de grond onder de voeten te verliezen en te vallen.

b2403 Misselijkheid optredend bij duizeligheid of draaiduizeligheid

Het gevoel te moeten braken ten gevolge van duizeligheid of draaiduizeligheid.

b2404 Oorirritatie

Het ervaren van jeuk of andere vergelijkbare gewaarwordingen in het oor.

b2405 Druk op oor

Het gevoel van druk op het oor.

b2408 Gewaarwordingen gepaard gaande met hoorfuncties en vestibulaire functies, anders gespecificeerd**b2409 Gewaarwordingen gepaard gaande met hoorfuncties en vestibulaire functies, niet gespecificeerd****b249 Hoorfuncties en vestibulaire functies, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd****b250-b279 Andere sensorische functies****b250 Smaak**

Het waarnemen van kwaliteiten als bitter, zoet, zuur, zout en umami¹²

Inclusies: proeven; stoornissen zoals ageusie, hypogeusie, hypergeusie, hemiageusie

Exclusies: perceptie van smaak (b1563); vieze smaak in mond (b535303)

b2500 Proeven van bitter

Inclusies: stoornissen als het minder goed kunnen proeven van bitter en het niet kunnen proeven van bitter

b2501 Proeven van zoet

Inclusies: stoornissen als het minder goed kunnen proeven van zoet en het niet kunnen proeven van zoet

b2502 Proeven van zuur

Inclusies: stoornissen als het minder goed kunnen proeven van zuur en het niet kunnen proeven van zuur

b2503 Proeven van zout

Inclusies: stoornissen als het minder goed kunnen proeven van zout en het niet kunnen proeven van zout

b2504 Proeven van umami

Inclusies: stoornissen als het minder goed kunnen proeven van umami en het niet kunnen proeven van umami

b2505 Proeven van meerdere of alle smaken

Inclusies: stoornissen als het minder goed kunnen proeven van meerdere of alle smaken en het niet kunnen proeven van meerdere of alle smaken

b2508 Smaak, anders gespecificeerd**b2509 Smaak, niet gespecificeerd**

¹² Ontleend aan: Vissink et al., 2013.

typeringen bij klasse b250

.4 Onvermogen om kwalitatieve smaaksensaties waar te nemen (ageusie)

.x1 Verminderde smaak (hypogeusie)

.x11 Halfzijdig verlies kwalitatieve smaaksensaties waar te nemen (hemiageusie)

.x2 Vermeerderde smaak (hypergeusie)

.xx1 Verstoorde sensatie van normale smaak, vieze smaaksensatie bij normaal gesproken plezierige smaken (dysgeusie)

b255 Reuk

Het waarnemen van geuren en luchtjes.

Inclusies: ruiken; **aard reukvermogen; reukveranderingen**; stoornissen zoals anosmie, hyposmie, hyperosmie **en dysosmie**

Exclusie: perceptie van geur (b1562)

typeringen bij klasse b255

b255.4 Geen reukvermogen (anosomie)

b255.x1 **Afgenomen** reukvermogen (hyposmie)

b255.x2 **Toegenomen** reukvermogen (hyperosmie)

b255.xx1 **Verstoorde sensatie van normale reuk, vieze geur sensatie bij normaal gesproken plezierige geuren (dysosmie)**

b260 Proprioceptie

Het waarnemen van de relatieve positie van lichaamsdelen en van het lichaam als geheel.

Inclusies: statesthesie en kinesthesie

Exclusies: vestibulaire functies (b235); gewaarwordingen verband houdend met spieren en bewegingsfuncties (b780)

b265 Tast

Het waarnemen van oppervlakken en hun textuur of kwaliteit.

Inclusies: aanraken, voelen van aanraking; stoornissen zoals doof gevoel, anaesthesie, tinteling¹³, paresthesie en hyperesthesie

Exclusies: sensorische functies verwant aan temperatuur en andere stimuli (b270); **mondgevoeligheid (b53531); gewaarwording verband houdend met huid (b840)**

b270 Sensorische functies verwant aan temperatuur en andere stimuli

Sensorische functies betrekking hebbend op het waarnemen van temperatuur, vibratie, druk en schadelijke stimulus.

Inclusies: temperatuurwaarneming; waarneming van trillingen; waarneming van druk; waarneming van schadelijke stimulus

Exclusies: tast (b265); pijngewaarwording (b280)

¹³ Er is in de ICF sprake van een overlap tussen tinteling zoals hier genoemd en tinteling genoemd als inclusie bij b2702 'Waarneming van druk' en bij b840 'Gevaarwording verband houdend met huid'.

b2700 Temperatuurwaarneming

Het waarnemen van koude en warmte.

b2701 Waarneming van trillingen

Het waarnemen van schokken of oscillatie.

b2702 Waarneming van druk

Het waarnemen van druk tegen of op de huid.

Inclusies: waarnemen van oppervlakkige en diepe druk; verminderde waarneming van druk (hypesthesie); vermeerderde waarneming van druk (hyperesthesie); stoornissen zoals bij gevoeligheid voor aanraking, doof gevoel, paresthesie en tinteling¹⁴

b2703 Waarneming van schadelijke stimulus

Het waarnemen van pijnlijke of onplezierige sensaties.

Inclusies: stoornissen zoals bij hypalgesie, hyperpathie, allodynia, analgesie en anesthesia dolorosa

b2708 Sensorische functies verwant aan temperatuur en andere stimuli, anders gespecificeerd**b2709 Sensorische functies verwant aan temperatuur en andere stimuli, niet gespecificeerd****b279 Andere sensorische functies, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd****b280-b289 Pijn****b280 Pijngewaarwording**

Het waarnemen van een onplezierig gevoel duidend op mogelijke of feitelijke schade aan een onderdeel van het menselijk lichaam.

Inclusies: gegeneraliseerde pijn, pijn in een lichaamsdeel, pijn in meerdere lichaamsdelen, uitstralende pijn in dermatoom, uitstralende pijn in segment of regio; stekende pijn, brandende pijn, doffe pijn, schrijnende pijn; stoornissen zoals bij myalgie, analgesie en hyperalgesie

b2800 Gegeneraliseerde pijn

Het waarnemen van een onplezierig gevoel overal of door het hele lichaam heen duidend op mogelijke of feitelijke schade aan een onderdeel van het menselijk lichaam.

b2801 Pijn in een lichaamsdeel

Het waarnemen van een onplezierig gevoel in een bepaald deel of in bepaalde delen van het lichaam duidend op mogelijke of feitelijke schade aan een onderdeel van het menselijk lichaam.

b28010 Pijn in hoofd en nek

Het waarnemen van een onplezierig gevoel in hoofd en nek duidend op mogelijke of feitelijke schade aan een onderdeel van het menselijk lichaam.

b280100 Aangezichtspijn**b280101 Pijn in schedel**

Inclusie: hoofdpijn

b280102 Pijn in mond

¹⁴ Er is in de ICF sprake van een overlap tussen tinteling zoals hier genoemd en tintelingen genoemd als inclusie bij b265 'Tast' en bij b840 'Gewaarwording verband houdend met huid'.

- b2801020** Pijn in gebitselementen
- b2801021** Pijn in tandvlees
- b2801022** Pijn in tong
- b2801023** Pijn in gehemelte
- b2801024** Pijn in lippen
- b2801028** Pijn in mond, anders gespecificeerd
- b2801029** Pijn in mond, niet gespecificeerd
- b280103** Pijn in keel
- b280104** Pijn in kaak
- Exclusie: pijn in kaakgewricht (b280160)*
- b280108** Pijn in hoofd en hals, anders gespecificeerd
- b280109** Pijn in hoofd en hals, niet gespecificeerd
- b28011** **Pijn in borst**
- Het waarnemen van een onplezierig gevoel in de borst duidend op mogelijke of feitelijke schade aan een onderdeel van het menselijk lichaam.
- b280110** Pijn in slokdarm
- b280118** Pijn in borst, anders gespecificeerd
- b280119** Pijn in borst, niet gespecificeerd
- b28012** **Maag- of buikpijn**
- Het waarnemen van een onplezierig gevoel in maag of buik duidend op mogelijke of feitelijke schade aan een onderdeel van het menselijk lichaam.
- Inclusie: pijn in de bekkenregio*
- b280120** Maagpijn
- b280121** Buikpijn
- Exclusie: buikkrampe (b5352)*
- b2801210** Pijn in darmen
- b2801218** Buikpijn, anders gespecificeerd
- b2801219** Buikpijn, niet gespecificeerd
- b280129** Maag- of buikpijn, niet gespecificeerd
- b28013** **Rugpijn**
- Het waarnemen van een onplezierig gevoel in de rug duidend op mogelijke of feitelijke schade aan een onderdeel van het menselijk lichaam.
- Inclusies: pijn in de romp; lage rugpijn*
- b28014** **Pijn in bovenste extremiteit**
- Het waarnemen van een onplezierig gevoel in één of beide bovenste extremiteiten, inclusief de handen, duidend op mogelijke of feitelijke schade aan een onderdeel van het menselijk lichaam.
- b28015** **Pijn in onderste extremiteit**
- Het waarnemen van een onplezierig gevoel in één of beide onderste extremiteiten, inclusief de voeten, duidend op mogelijke of feitelijke schade aan een onderdeel van het menselijk lichaam.

b28016 Pijn in gewrichten

Het waarnemen van een onplezierig gevoel in één of meer - kleine of grote - gewrichten, inclusief de handgewrichten, duidend op mogelijke of feitelijke schade aan een onderdeel van het menselijk lichaam.

Inclusies: pijn in de heup en pijn in de schouder

b280160 Pijn in kaakgewricht

Exclusie: pijn in kaak (b280104)

b280168 Pijn in gewrichten, anders gespecificeerd

b280169 Pijn in gewrichten, niet gespecificeerd

b28018 Pijn in lichaamsdeel, anders gespecificeerd**b28019 Pijn in lichaamsdeel, niet gespecificeerd****b2802 Pijn in meerdere lichaamsdelen**

Het waarnemen van een onplezierig gevoel in verschillende lichaamsdelen duidend op mogelijke of feitelijke schade aan een onderdeel van het menselijk lichaam.

b2803 Uitstralende pijn in dermatoom

Het waarnemen van een onplezierig gevoel in huidgebieden die door dezelfde zenuwwortel worden geïnnerveerd, duidend op mogelijke of feitelijke schade aan een onderdeel van het menselijk lichaam.

b2804 Uitstralende pijn in segment of regio

Het waarnemen van een onplezierig gevoel in huidgebieden die niet door dezelfde zenuwwortel worden geïnnerveerd, duidend op mogelijke of feitelijke schade aan een onderdeel van het menselijk lichaam.

b2808 Pijngewaarwording, anders gespecificeerd¹⁵**b2809 Pijngewaarwording, niet gespecificeerd**

3^e en volgende typering(en) voor klasse b280

.xx1 Pijn altijd aanwezig

.xx2 Pijn gekoppeld aan fysiologische functies

.xx21 Pijn bij plassen

.xx22 Pijn gerelateerd aan defecatie

.xx221 Pijn vóór defecatie

.xx222 Pijn bij defecatie

.xx223 Pijn na defecatie

.xx23 Pijn bij kauwen

.xx24 Pijn bij slikken

.xx25 Pijn na eten van (grote) maaltijd

.xx26 Pijn na eten van specifiek(e) voedingsmiddel(en)

extra codes voor klasse .xx26 [NEVO-tabel]

.xx28 Pijn gekoppeld aan fysiologische functies, anders gespecificeerd

¹⁵ Deze verandering is conform de aanbeveling van het Nederlands WHO FIC Collaborating Centre om hier twee klassen die ontbreken (b2808 en b2809) toe te voegen en naam van klasse b289 aan te passen.

- .x29 Pijn gekoppeld aan fysiologische functies, niet gespecificeerd
- .x3 Pijn aanwezig bij uitvoeren activiteit
- b289 Pijn, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd**
- b298 Sensorische functies en pijn, anders gespecificeerd**
- b299 Sensorische functies en pijn, niet gespecificeerd**

b3 Stem en spraak

Dit hoofdstuk gaat over het produceren van geluiden en spraak.

b310 Stem

De productie van verschillende geluiden door de passage van lucht door de larynx.

Inclusies: voortbrengen van stemgeluid en stemkwaliteit; stoornissen zoals bij afonie, dysfonie, schorheid, hypernasaliteit en hyponasaliteit

Exclusies: mentale functies gerelateerd aan taal (b167); articulatie (b320); alternatieve vormen van stemgebruik (b340)

b320 Articulatie

Functies gerelateerd aan de productie van spraak.

Inclusies: uitspraak, en vormen van fonemen; stoornissen zoals bij spastische dysartrie, atactische dysartrie, vlakke dysartrie, anartrie

Exclusies: mentale functies gerelateerd aan taal (b167); stem (b310)

b330 Vloeiendheid en ritme van spreken

Functies gerelateerd aan de productie van een vloeiende en ritmische wijze van spreken.

Inclusies: vloeiendheid van spreken, ritme van spreken, snelheid van spreken en spraakmelodie; prosodie en intonatie; stoornissen zoals bij stotteren, stamelen, broddelen, bradylalie en tachylalie

Exclusies: mentale functies gerelateerd aan taal (b167); stem (b310); articulatie (b320)

b340 Alternatieve vormen van stemgebruik

Functies gerelateerd aan de productie van andere manieren van stemgebruik.

Inclusies: productie van tonen en maken van een scala van geluiden, zoals bij zingen, babbelen en neuriën; hardop huilen en schreeuwen en alternatieve manieren van spraak

Exclusies: mentale functies gerelateerd aan taal (b167); stem (b310); articulatie (b320); vloeiendheid en ritme van spreken (b330)

b3400 Productie van tonen

Functies gerelateerd aan de productie van zang.

Inclusies: volhouden, moduleren en beëindigen van de productie van enkele of gekoppelde stemuitingen met variatie in toonhoogte zoals bij zingen en neuriën

b3401 Maken van scala van geluiden

Functies gerelateerd aan de productie van een gevarieerd scala aan stemuitingen.

Inclusies: huilen, kirren, gorgelen en babbelen bij kinderen; stoornissen zoals extreem huilen

b3402 Alternatieve manier van spraak na laryngectomie

Tot deze klasse hoort de wijze van spraakproductie na extirpatie van de larynx en de daarmee gepaard gaande stemstoornissen.

b3403 Alternatieve manier van spraak na tracheotomie

Tot deze klasse hoort de wijze van spraakproductie na tracheotomie en de daarmee gepaard gaande stemstoornissen.

- b3408** **Alternatieve vormen van stemgebruik, anders gespecificeerd**
- b3409** **Alternatieve vormen van stemgebruik, niet gespecificeerd**
- b355** **Mondbehoeften**
Inclusies: duim- en vingerzuigen, tandenknarsen (bruxismus), nagelbijten, wangbijten, tongpersen en zuigbehoefte
- b360** **Gewaarwordingen verband houdend met structuren betrokken bij stem en spraak**
In deze klasse vallen gewaarwordingen in de structuren betrokken bij stem productie.
Exclusies: perceptie van smaak (b1563); smaak (b250); sensorische functies verwant aan temperatuur en andere stimuli (b270); pijn (b280-b289); gevoeligheidsreacties (b4351); gewaarwordingen mond (b53530)
- b3600** **Gewaarwordingen lippen**
Inclusies: gevoel dat lippen droog zijn, jeuk lippen
- b3601** **Gewaarwordingen kaak**
Inclusie: gevoel van spanning in kaak
- b3602** **Gewaarwordingen verhemelte**
- b3603** **Gewaarwordingen tong**
Inclusies: gevoel van druk en onregelmatigheden, gevoel dat tong dik is, gevoel dat tong droog is, jeuk tong
Exclusie: smaak (b250)
- b3604** **Gewaarwording larynx**
Inclusies: gevoel van druk/vernauwing op/van larynx, gevoel van spanning in larynx
- b3608** **Gewaarwordingen verband houdend met structuren betrokken bij stem en spraak, anders gespecificeerd**
- b3609** **Gewaarwordingen verband houdend met structuren betrokken bij stem en spraak, niet gespecificeerd**
- b398** **Stem en spraak, anders gespecificeerd**
- b399** **Stem en spraak, niet gespecificeerd**

b4 Functies van hart en bloedvatstelsel, hematologisch systeem, afweersysteem en ademhalingsstelsel

Dit hoofdstuk gaat over de functies van het hart en bloedvatstelsel (functies van het hart en de bloedvaten), het hematologisch systeem, het afweersysteem (functies gerelateerd aan de aanmaak bloed en immuniteit) en het ademhalingsstelsel (ademhaling en inspanningstolerantie).

b410-b429 Functies van hart en bloedvatstelsel

b410 Hartfuncties

Functies gerelateerd aan het pompen bloed naar het lichaam in adequate of vereiste hoeveelheden en met adequate of vereiste druk.

Inclusies: hartfrequentie, hartritme, contractiekracht van spieren in ventrikelwand, bloedvoorziening hart; functies van de hartkleppen; pompen van het bloed door de longcirculatie; stoornissen zoals tachycardie, bradycardie en onregelmatige hartslag en bij hartfalen, cardiomyopathie, myocarditis, en coronaire insufficiëntie

Exclusies: functies bloedvaten (b415); bloeddruk (b420); inspanningstolerantie (b455)

b4100 Hartfrequentie

Het aantal keren dat het hart per minuut samentrekt.

Inclusies: stoornissen zoals te hoge hartfrequentie (tachycardie) of te lage hartfrequentie (bradycardie)

b4101 Hartritme

De regelmaat van de hartslag.

Inclusies: stoornissen zoals bij aritmie

b4102 Contractiekracht van spieren in ventrikelwand

De hoeveelheid bloed die per slag door de ventrikels wordt weggepompt.

Inclusies: stoornissen zoals bij verminderd slagvolume

b4103 Bloedvoorziening hart

De hoeveelheid bloed beschikbaar voor de hartspeer.

Inclusies: stoornissen zoals bij coronaire ischemie

b4108 Hartfuncties, anders gespecificeerd

b4109 Hartfuncties, niet gespecificeerd

b415 Functies van bloedvaten

Functies gerelateerd aan het transport bloed door het lichaam.

Inclusies: functies van arteriën, functies van capillairen en functies van venen (met inbegrip van venenkleppen); vasomotorische functie; functies van pulmonaire arteriën, capillairen en venen; stoornissen zoals bij blokkade of vernauwing van arteriën door atherosclerose, arteriosclerose, trombo-embolie en spataderen

Exclusies: hartfuncties (b410); bloeddruk (b420); functies van hematologisch systeem (b430); inspanningstolerantie (b455)

b420 Bloeddruk

Functies gerelateerd aan het handhaven van de bloeddruk in de arteriën.

Inclusies: verhoogde bloeddruk, verlaagde bloeddruk en handhaven bloeddruk; stoornissen zoals bij hypotensie, hypertensie en posturale hypotensie

Exclusies: hartfuncties (b410); functies bloedvaten (b415); inspanningstolerantie (b455)

b4200 Verhoogde bloeddruk¹⁶

Een toename in systolische of diastolische bloeddruk boven een waarde normaal voor de leeftijd.

b42000 Verhoogde systolische bloeddruk

b42001 Verhoogde diastolische bloeddruk

b42008 Verhoogde bloeddruk, anders gespecificeerd

b42009 Verhoogde bloeddruk, niet gespecificeerd

b4201 Verlaagde bloeddruk

Een daling in systolische of diastolische bloeddruk onder een waarde normaal voor de leeftijd.

b42010 Verlaagde systolische bloeddruk

b42011 Verlaagde diastolische bloeddruk

b42018 Verlaagde bloeddruk, anders gespecificeerd

b42019 Verlaagde bloeddruk, niet gespecificeerd

b4202 Handhaving bloeddruk

Het handhaven van een geschikte bloeddruk in reactie op veranderingen in het lichaam.

b4208 Bloeddruk, anders gespecificeerd**b4209 Bloeddruk, niet gespecificeerd****b429 Functies van hart en bloedvatenstelsel, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd****b430-b439 Functies van hematologisch systeem en afweersysteem****b430 Functies van hematologisch systeem**

Functies gerelateerd aan de aanmaak bloed, het transport van zuurstof en metabolieten¹⁷ en stolling.

Inclusies: bloedaanmaak, zuurstoftransport door bloed, transport van metabolieten door bloed en stollen; met bloed samenhangende functies van de milt; stoornissen zoals bij anemie, hemofilie en andere stollingsdisfuncties

Exclusies: functies van hart en bloedvatenstelsel (b410-b429); functies van afweersysteem (b435); inspanningstolerantie (b455)

b4300 Bloedaanmaak

De productie van bloed en al zijn bestanddelen.

¹⁶ Het NPI is van mening dat de opname van verhoogde en verlaagde bloeddruk in de classificatie zelf onjuist is; hiervoor zouden beter extra typering kunnen worden gebruikt zoals dat ook bij alle andere klassen wordt aangeraden. Om de structuur van de ICF niet aan te tasten is de codering hier wel gehandhaafd.

¹⁷ Metabolieten zijn de organische tussen- of eindproducten die ontstaan na verwerking van een gegeven stof in een biologisch systeem of levend wezen als bacteriën, andere eencelligen, planten en dieren. Metabolieten zijn bijvoorbeeld: aminozuren, adenosinetrifosfaat (ATP), alkaloiden, glycosiden. Ontleend aan: Metaboliet - Wikipedia; geraadpleegd d.d. 20/04/2023

b43000	Bloedbeelden¹⁸
b430000	Witte bloedbeeld
b4300000	Granulocyten aantal
b4300001	Leucocyten aantal
b4300008	Witte bloedbeeld, anders gespecificeerd
b4300009	Witte bloedbeeld, niet gespecificeerd
b430001	Rode bloedbeeld
	<i>Inclusies: stoornissen zoals bij anemie, ijzerstatus</i>
	<i>Exclusie: ijzergehalte plasma (b430252)</i>
b4300010	Hemoglobinegehalte (Hb) bloed
b4300011	Transferrinegehalte bloed
b4300012	Zink-protoporfyrine (ZPP) gehalte bloed
b4300013	Ferritinegehalte bloed
b4300014	Bezinkingsnelheid erythrocyten (BSE)
b4300015	Mean corpuscular volume (MCV) waarde bloed
b4300018	Rode bloedbeeld, anders gespecificeerd
b4300019	Rode bloedbeeld, niet gespecificeerd
b430008	Bloedbeelden, anders gespecificeerd
b430009	Bloedbeelden, niet gespecificeerd
b43008	Bloedaanmaak, anders gespecificeerd
b43009	Bloedaanmaak, niet gespecificeerd
b4301	Zuurstoftransport door bloed
	Het vermogen van bloed om zuurstof door het lichaam te transporteren.
	<i>Exclusie: hemoglobinegehalte (Hb) bloed (b4300010)</i>
b43010	Zuur-base-evenwicht plasma
b430100	Zuurgraad plasma
	<i>Inclusies: (lactaat)acidose, alkalose</i>
b430101	Zuurstofspanning plasma
b430102	Koolzuurspanning plasma
b430103	Gehalte bicarbonaat plasma
b430108	Zuur-base-evenwicht plasma, anders gespecificeerd
b430109	Zuur-base-evenwicht plasma, niet gespecificeerd
b43018	Zuurstoftransport door bloed, anders gespecificeerd
b43019	Zuurstoftransport door bloed, niet gespecificeerd

¹⁸ Op termijn zou hier ook gebruikgemaakt kunnen worden van LOINC (Logical Observation, Identifiers, Names and Codes): LOINC - Nictiz; daar is voor deze versie nog niet voor gekozen.

b4302 Transport van metabolieten door bloed^{19,20,21,22}

Het vermogen van bloed om metabolieten door het lichaam te transporteren.

Exclusie: klinisch chemische samenstelling plasma (b4304)

b43020 Gehalte aan aminozuren in plasma

Inclusies: essentiële en niet-essentiële aminozuren

b430200 Gehalte aan essentiële aminozuren in plasma**b4302000 Fenylalaninegehalte plasma**

Exclusie: fenylalanine tolerantie (b54020)

b4302008 Gehalte aan essentiële aminozuren in plasma, anders gespecificeerd**b4302009 Gehalte aan essentiële aminozuren in plasma, niet gespecificeerd****b430201 Gehalte aan niet essentiële aminozuren in plasma**

Inclusie: semi-essentiële aminozuren

b4302010 Glutaminegehalte plasma**b4302018 Gehalte aan niet essentiële aminozuren in plasma, anders gespecificeerd****b4302019 Gehalte aan niet essentiële aminozuren in plasma, niet gespecificeerd****b430202 Citrullinegehalte in plasma****b430208 Gehalte aan aminozuren in plasma, anders gespecificeerd****b430209 Gehalte aan aminozuren in plasma, niet gespecificeerd****b43028 Transport van metabolieten door bloed, anders gespecificeerd****b43029 Transport van metabolieten door bloed, niet gespecificeerd****b4303 Stolling**

Het samenklonteren van bloed, zoals op de plaats van een letsel.

b4304 Klinisch chemische samenstelling plasma²³

Exclusie: transport van metabolieten door bloed (b4302)

b430400 Mineralen gehalte plasma**b4304000 Natriumgehalte plasma****b4304001 Kaliumgehalte plasma****b4304002 Chloridegehalte plasma****b4304003 Calciumgehalte plasma**

¹⁹ Bij het maken van deze indeling is gebruikgemaakt van de boeken van Hoffmann et al. (2012) en Raymakers et al. (2005).

²⁰ Omdat het aantal subklassen groter is dan acht zijn voor het dit niveau twee cijfers gebruikt.

²¹ Plasma is inclusief serum.

²² Op termijn zou hier ook gebruik gemaakt kunnen worden van LOINC: LOINC - Nictiz; daar is voor deze versie nog niet voor gekozen.

²³ Omdat het aantal subklassen groter is dan acht zijn voor dit niveau twee cijfers gebruikt.

b4304004	Fosfaatgehalte plasma
b4304005	Magnesiumgehalte plasma
b4304008	Mineralen gehalte plasma, anders gespecificeerd
b4304009	Mineralen gehalte plasma, niet gespecificeerd
b430405	Spoorelementen gehalte plasma
b4304050	Seleniumgehalte plasma
b4304051	Zinkgehalte plasma
b4304052	IJzergehalte plasma
	<i>Exclusie: rode bloedbeeld (b430001)</i>
b4304058	Spoorelementen gehalte plasma, anders gespecificeerd
b4304059	Spoorelementen gehalte plasma, niet gespecificeerd
b430410	Samenstelling plasma gerelateerd aan nierfunctie
	<i>Exclusies: natriumgehalte plasma (b430400); kaliumgehalte plasma (b430401)</i>
b4304100	Creatininegehalte plasma
b4304101	Ureumgehalte plasma
b4304102	Oxaalzuurgehalte plasma
b4304108	Samenstelling plasma gerelateerd aan nierfunctie, anders gespecificeerd
b4304109	Samenstelling plasma gerelateerd aan nierfunctie, niet gespecificeerd
b430415	Eiwitgehalte plasma
	<i>Exclusie: transferrinegehalte bloed (b430001)</i>
b4304150	(Totaal)eiwitgehalte plasma
b4304151	Prealbuminegehalte plasma
b4304152	Albuminegehalte plasma
b4304153	Homocysteïnegehalte plasma
b4304154	C-reactief proteïne (CRP) gehalte plasma
b4304155	Globulinegehalte plasma
	<i>Inclusies: α-, β-, γ-globulinen</i>

b4304156	Immuunglobulinen gehalte plasma
b43041560	IgA gehalte plasma
b430415600	IgA-TG2A (transglutaminase type 2-antistoffen) gehalte plasma
b430415601	IgA-EMA (endomysium-antistoffen) gehalte plasma
b430415608	IgA gehalte plasma, anders gespecificeerd
b430415609	IgA gehalte plasma, niet gespecificeerd
b43041561	IgG gehalte plasma
b430415610	IgG-DGPA (IgG-antistoffen tegen gedeamineerde gliadinepeptiden) gehalte plasma
b430415618	IgG gehalte plasma, anders gespecificeerd
b430415519	IgG gehalte plasma, niet gespecificeerd
b43041562	IgM gehalte plasma
b43041563	IgD gehalte plasma
b43041564	IgE gehalte plasma
b43041568	Immuunglobulinen gehalte plasma, anders gespecificeerd
b43041569	Immuunglobulinen gehalte plasma, niet gespecificeerd
b4304158	Eiwitgehalte plasma, anders gespecificeerd
b4304159	Eiwitgehalte plasma, niet gespecificeerd
b430420	Enzymgehalte plasma
b4304200	Amylasegehalte plasma
b4304201	Lipasegehalte plasma
b4304202	Aspartaataminotransferase (ASAT) gehalte plasma <i>Inclusie: glutamaat oxalaat transaminase (GOT) gehalte plasma</i>
b4304203	Alanineaminotransferase (ALAT) gehalte plasma <i>Inclusie: glutamaat pyruvaat transaminase (GPT) gehalte plasma</i>
b4304204	Gehalte alkalisch fosfatase (AF) plasma
b4304205	Gehalte gammaglutamyltransferase (GGT) plasma
b4304206	Cholinesterase (ChE) plasma
b4304207	Gehalte creatinekinase (CK) plasma

	<i>Exclusie: hartmarkers in plasma (b430425)</i>
b4304208	Enzymgehalte plasma, anders gespecificeerd
b4304209	Enzymgehalte plasma, niet gespecificeerd
b430425	Hartmarkers in plasma
	<i>Inclusies: troponine, creatinekinase MB, myoglobine, brain natriuretisch peptide (BNP)</i>
b430430	Glucosegehalte plasma
b430430.x1	Verlaagd glucosegehalte plasma
	<i>Inclusies: stoornissen zoals bij hypoglycemie</i>
b430430.x2	Verhoogd glucosegehalte plasma
	<i>Inclusies: stoornissen zoals bij hyperglycemie</i>
b430435	HbA1c-gehalte plasma
	<i>Inclusies: geglycoliseerd hemoglobine, glycoHb</i>
b430440	Lipidenwaarden plasma
b4304400	Totaal cholesterolwaarden plasma
b4304400.x2	Verhoogde cholesterolwaarden plasma
	<i>Inclusies: stoornissen zoals bij hypercholesterolemie</i>
b4304401	Triglyceridenwaarden plasma
b4304401.x2	Verhoogde triglyceridenwaarden
b4304402	HDL-waarden plasma
b4304402.x1	Verlaagde HDL-waarden
b4304403	LDL-waarden plasma
b4304403.x2	Verhoogde LDL-waarden
b4304404	Totaal cholesterol/HDL ratio plasma
b4304405	Gehalte aan essentiële vetzuren plasma
b4304406	Very Low Density Lipoproteïnen (VLDL)-waarden plasma
b4304407	Intermediate Density Lipoproteïnen (IDL)-waarden plasma
b4304408	Lipidenwaarden plasma, anders gespecificeerd
b4304409	Lipidenwaarden plasma, niet gespecificeerd
b430445	Samenstelling plasma gerelateerd aan leverfunctie
b4304450	Gehalte geconjugeerd bilirubine plasma
	<i>Inclusie: direct bilirubine</i>
b4304451	Gehalte ongeconjugeerd bilirubine plasma
b4304452	Gehalte totaal bilirubine plasma
b4304453	Ammoniak gehalte plasma
b4304458	Samenstelling plasma gerelateerd aan leverfuncties, anders gespecificeerd
b4304459	Samenstelling plasma gerelateerd aan leverfuncties, niet gespecificeerd

- b430498** Klinisch chemische samenstelling plasma, anders gespecificeerd
- b4304980** Ketonengehalte plasma
Afbraakproducten van vet in het plasma.
- b4304981** Viral load plasma
Relevant bij HIV/AIDS.
- b4304982** Verhouding CD4-CD8 plasma
Relevant bij HIV/AIDS.
- b4304983** Hormoongehalte plasma
Exclusie: functies van endocriene klieren (b555)
- b43049830** Gehalte schildklierhormonen in plasma
Inclusie: vrij T3 en T4 gehalte in plasma
- b43049831** Gehalte hypofysehormonen in plasma
- b430498310** TSH gehalte in plasma
- b430498318** Gehalte hypofysehormonen in plasma, anders gespecificeerd
- b430498319** Gehalte hypofysehormonen in plasma, niet gespecificeerd
- b43049832** Gehalte bijnierschorsormonen in plasma
- b430498320** Cortisol gehalte plasma
- b430498321** Aldosteron gehalte plasma
- b430498328** Gehalte bijnierschorsormonen plasma, anders gespecificeerd
- b430498329** Gehalte bijnierschorsormonen plasma, niet gespecificeerd
- b43049833** Progesteron gehalte plasma
- b43049834** Testosteron gehalte plasma
- b43049835** Oestrogeen gehalte plasma
- b43049836** Bij schildklierhormonen (PTH) gehalte in plasma
- b43049838** Hormoongehalte plasma, anders gespecificeerd
- b43049839** Hormoongehalte plasma, niet gespecificeerd
- b4304984** Vitaminegehalte plasma²⁴
- b430498405** Vitamine A (retinol) gehalte plasma
- b430498410** Vitamine B1 (thiamine) gehalte plasma
- b430498415** Vitamine B2 (riboflavine) gehalte plasma
- b430498420** Vitamine B3 (nicotinezuur, niacine, nicotinamide) gehalte plasma
- b430498425** Vitamine B5 (pantotheenzuur) gehalte plasma
- b430498430** Vitamine B6 (pyridoxine) gehalte plasma

²⁴ Omdat het aantal subklassen groter is dan acht zijn voor dit niveau twee cijfers gebruikt.

- b430498435 Biotine (vitamine B8) gehalte plasma
- b430498440 Foliumzuur (vitamine B11, folaat) gehalte plasma
- b430498445 Vitamine B12 (cobalamine) gehalte plasma
- b430498450 Vitamine C (ascorbinezuur) gehalte plasma
- b430498455 Vitamine D (serum 25-hydroxy vitamine D) gehalte plasma
- b430498460 Vitamine E (tocoferol) gehalte plasma
- b430498465 Vitamine K (fylochinon) gehalte plasma
- b430498498 Vitaminegehalte plasma, anders gespecificeerd
- b430498499 Vitaminegehalte plasma, niet gespecificeerd
- b4304985 Galactose-1-fosfaatgehalte plasma
- b4304986 Pyruvaatgehalte plasma
- b4304987 Urinezuurgehalte plasma
- b430499 Klinisch chemische samenstelling plasma, niet gespecificeerd
- b4308** **Functies van hematologisch systeem, anders gespecificeerd**
- b4309** **Functies van hematologisch systeem, niet gespecificeerd**
- b435** **Functies van afweersysteem**
Functies van het lichaam gerelateerd aan de bescherming tegen vreemde stoffen, inclusief infecties, door specifieke en niet-specifieke immunresponsen.
Inclusies: immunrespons (specifiek en niet-specifiek; cellulaire immunrespons, immunrespons op basis van antilichamen; respons op immunisatie), gevoeligheidsreacties, functies van lymfvezel en functies van lymfeknopen; stoornissen zoals bij auto-immuniteit, allergische reacties, lymphadenitis en lymfoedeem
Exclusie: functies van hematologisch systeem (b430)
- b4350** **Immunrespons**
De sensibilisatierespons van het lichaam tegen vreemde stoffen, inclusief bij infecties.
 - b43500** **Specifieke immunrespons**
De sensibilisatierespons van het lichaam tegen een specifieke vreemde stof.
 - b43501** **Niet-specifieke immunrespons**
De algemene sensibilisatierespons van het lichaam tegen vreemde stoffen, inclusief infecties.
 - b435010 Gehalte aan eosinofiele granulocyten in slijmvlies slokdarm
 - b435011 Gehalte aan eosinofiele granulocyten in slijmvlies darm
 - b435018 Niet-specifieke immunrespons, anders gespecificeerd
 - b435019 Niet-specifieke immunrespons, niet gespecificeerd
 - b43508** **Immunrespons, anders gespecificeerd**
 - b43509** **Immunrespons, niet gespecificeerd**
- b4351** **Gevoeligheidsreacties**
De toegenomen sensibilisatierespons van het lichaam tegen vreemde stoffen zoals bij gevoeligheid voor verschillende antigenen.
Inclusies: stoornissen zoals overgevoeligheid of bij allergieën, urticaria en anafylactische shock

*Exclusie: **gewaarwordingen gepaard gaande met hoorfuncties en vestibulaire functies (b240); functies van hoesten (b4501); gewaarwordingen gepaard gaande met cardiovasculaire en respiratoire functies (b460); braken (b51060); voedselgevoeligheid (b5153); gewaarwordingen mond (b53530)***

b4352 Functies van lymfevaten

Functies van de kanalen die lymfe vervoeren.

b4352.x1 Chyluslekkage

b4353 Functies van lymfeknopen

Functies van de klieren gelegen langs de lymfevaten.

b4358 Functies van afweersysteem, anders gespecificeerd

b4359 Functies van afweersysteem, niet gespecificeerd

b439 Functies van hematologisch systeem en afweersysteem, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd

b440-b449 Functies van ademhalingsstelsel

b440 Ademhaling

Functies gerelateerd aan het inhaleren van lucht in de longen, de uitwisseling van gasen tussen lucht en bloed, en het uitademen van lucht.

*Inclusies: ademfrequentie, ademritme en ademdiepte; stoornissen zoals apneu, hyperventilatie, onregelmatige ademhaling, paradoxale ademhaling en bij bronchospasme en longemfyseem; **obstructie van de bovenste luchtwegen**; verminderde luchtstroom door bovenste en onderste luchtwegen*

Exclusies: functies van ademhalingsspieren (b445); andere ademhalingsfuncties (b450); inspanningstolerantie (b455)

b4400 Ademfrequentie

Het aantal ademdeugen per minuut.

Inclusies: stoornissen zoals te hoge ademfrequentie (tachypnoe) of te lage frequentie (bradypnoe)

b4401 Ademritme

De periodiciteit en regelmaat van ademhalen.

Inclusies: stoornissen zoals bij onregelmatige ademhaling

b4402 Ademdiepte

De mate van expansie van de longen tijdens ademhalen.

Inclusies: stoornissen zoals bij oppervlakkige ademhaling

b4408 Ademhaling, anders gespecificeerd

b4409 Ademhaling, niet gespecificeerd

b445 Functies ademhalingsspieren²⁵

Functies van de spieren betrokken bij het ademhalen.

²⁵ Het Nederlands WHO FIC Collaborating Centre is van mening dat de hier gepresenteerde indeling van ademhalingsspieren niet correct is. De indeling gebruikt bij anatomische eigenschappen van ademhalingsspieren (s4303) is adequater.

Inclusies: functies van thoracale ademhalingsspieren, functies van diafragma, functies van hulpademhalingsspieren

Exclusies: ademhaling (b440); andere ademhalingsfuncties (b450); inspanningstolerantie (b455)

b4450 **Functies van thoracale ademhalingsspieren**

Functies van de thoracale spieren betrokken bij het ademen.

b44500 **Spierkracht van thoracale ademhalingsspieren**

b44501 **Spieruithoudingsvermogen van thoracale ademhalingsspieren**

b44502 **Activatieniveau thoracale ademhalingsspieren**

Inclusies: stoornissen zoals hypoactiviteit, hyperactiviteit

b44508 **Functies van thoracale ademhalingsspieren, anders gespecificeerd**

b44509 **Functies van thoracale ademhalingsspieren, niet gespecificeerd**

b4451 **Functies van diafragma**

Functies van het diafragma voor zover het is betrokken bij het ademen.

b44510 **Spierkracht van diafragma**

b44511 **Spieruithoudingsvermogen van diafragma**

b44512 **Beheersing diafragma**

Inclusies: stoornissen zoals onwillekeurige contracties diafragma (hik)

b44518 **Functies van diafragma, anders gespecificeerd**

b44519 **Functies van diafragma, niet gespecificeerd**

b4452 **Functies van hulpademhalingsspieren**

Functies van de andere spieren betrokken bij het ademen.

b44520 **Spierkracht van hulpademhalingsspieren**

b44521 **Spieruithoudingsvermogen van hulpademhalingsspieren**

b44522 **Activatieniveau van hulpademhalingsspieren**

Inclusies: stoornissen zoals hypoactiviteit, hyperactiviteit

b44528 **Functies van hulpademhalingsspieren, anders gespecificeerd**

b44529 **Functies van hulpademhalingsspieren, niet gespecificeerd**

b4458 **Functies ademhalingsspieren, anders gespecificeerd**

b4459 **Functies ademhalingsspieren, niet gespecificeerd**

b449 **Functies van ademhalingsstelsel, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd**

b450-b469 **Andere functies en gewaarwordingen van hart en bloedvatstelsel en ademhalingsstelsel**

b450 **Andere functies van ademhalingsstelsel**

Andere functies verwant aan ademhaling, zoals bij hoesten, niezen en geeuwen.

Inclusies: blazen, fluiten en mondademen; productie en transport van slijm

b4500 **Functies van mondademen**

Inclusies: blazen en fluiten

- b4501** **Functies van hoesten**
- b4502** **Functies van niezen**
- b4503** **Functies van gapen**
- b4504** **Functies gerelateerd aan slijm²⁶**
 - b45040** **Productie van slijm**
Productie van slijm in bovenste en onderste luchtwegen.
Exclusie: gevoel van slijm in mond (b535304)
b45040.xx1 Taai slijm
 - b45041** **Transport van slijm**
Transport van slijm door bovenste en onderste luchtwegen.
 - b45048** **Functies gerelateerd aan slijm, anders gespecificeerd**
 - b45049** **Functies gerelateerd aan slijm, niet gespecificeerd**
- b4508** **Andere functies van ademhalingsstelsel, anders gespecificeerd**
- b4509** **Andere functies van ademhalingsstelsel, niet gespecificeerd**

b455 **Inspanningstolerantie**

Functies gerelateerd aan het respiratoire en cardiovasculaire vermogen vereist voor het volhouden van fysieke inspanning.

Inclusies: algemeen fysiek uithoudingsvermogen, aerobe capaciteit en vermoeibaarheid

Exclusies: functies van hart en bloedvatstelsel (b410-b429); functies van hematologisch systeem (b430); ademhaling (b440); functies ademhalingsspieren (b445); andere ademhalingsfuncties (b450)

- b4550** **Algemeen fysiek uithoudingsvermogen**
Het algemene niveau van tolerantie voor fysieke inspanning of uithoudingsvermogen.
- b4551** **Aerobe capaciteit**
De mate waarin een persoon zich kan inspannen zonder buiten adem te raken.
- b4552** **Vermoeibaarheid**
De gevoeligheid voor vermoeidheid, op ieder niveau van inspanning.
- b4558** **Inspanningstolerantie, anders gespecificeerd**
- b4559** **Inspanningstolerantie, niet gespecificeerd**

b460 **Gewaarwordingen gepaard gaande met cardiovasculaire en respiratoire functies**

Gewaarwordingen zoals het missen van een hartslag, palpitatie en ademnood.

Inclusies: beklemming op de borst, gevoel dat het hart onregelmatig klopt, dyspnoe, verlangen naar lucht, naar adem snakken, kokhalzen, hijgen en piepende ademhaling (wheezing)

Exclusie: pijngewaarwording (b280)

²⁶ Dit is een voorbeeld van het hergebruik van codes nodig door integratie van de ICF-CY in de ICF door de WHO (zie blz. 7). In de ICF-CY versie van 2007, had deze klasse code b4500; deze code b4500 is hergebruikt.

- b4600** Benauwdheid
- b4608** Gewaarwordingen gepaard gaande met cardiovasculaire en respiratoire functies, anders gespecificeerd
- b4609** Gewaarwordingen gepaard gaande met cardiovasculaire en respiratoire functies, niet gespecificeerd

- b469** Andere functies en gewaarwordingen van hart en bloedvatenstelsel en ademhalingsstelsel, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd

- b498** Functies van hart en bloedvatenstelsel, hematologisch systeem, afweersysteem en ademhalingsstelsel, anders gespecificeerd

- b499** Functies van hart en bloedvatenstelsel, hematologisch systeem, afweersysteem en ademhalingsstelsel, niet gespecificeerd

b5 Functies van spijsverteringsstelsel, metabool stelsel en hormoonstelsel

Dit hoofdstuk gaat over de opname van voedsel, vertering en uitscheiding, en over functies gerelateerd aan metabolisme en functies van de endocriene klieren en de groeifuncties.

b510-b539 Functies van spijsverteringsstelsel

b510 Opname van voedsel

Functies gerelateerd aan het opnemen van vaste stoffen of vloeistoffen in het lichaam en het manipuleren van vaste stoffen en vloeistoffen in de mond.

Inclusies: zuigen, afhappen, kauwen, manipuleren van voedsel in mond, speekselvorming, slikken, en regurgitatie en braken; stoornissen zoals dysfagie, aspiratie van voedsel, aerofagie, excessieve speekselvorming, kwijlen en insufficiënte speekselvorming

Exclusie: gewaarwordingen verband houdend met spijsverteringsstelsel (b535)

b5100 Zuigen

Het via zuigkracht ontwikkeld door bewegingen van de wangen, de lippen en de tong in de mond brengen van vloeistoffen.

Exclusies: drinken aan borst (d5601); uit zuigfles drinken (d5602)

b5101 Afhappen

Het bijten in, doorboren of afscheuren van voedsel met de tanden.

b5102 Kauwen

Het verbrijzelen en vermalen van voedsel met de kiezen.

b5103 Manipuleren van voedsel in mond

Het met behulp van de tanden en de tong door de mond heen bewegen van voedsel.

b5104 Speekselvorming

De productie van speeksel in de mond.

b51040 Hoeveelheid geproduceerd speeksel

Exclusies: sialorroe (b51050.xx1); gevoel van slijm in mond (b535304)

b51040.x1 Te geringe speekselvorming

Inclusie: hyposialie, droge mond, xerostomie

Exclusie: gevoel van droge mond (b535301)

b51040.x2 Overmatige speekselvorming

Inclusies: hypersialie, ptyalisme

Exclusie: gevoel van overmatige speekselproductie (b535302)

b51041 Samenstelling speeksel

b510410 Waterig speeksel

b510411 Visceus speeksel

b510418 Samenstelling speeksel, anders gespecificeerd

b510419 Samenstelling speeksel, niet gespecificeerd**b51048 Speekselvorming, anders gespecificeerd****b51049 Speekselvorming, niet gespecificeerd****b5105 Slikken**

De passage van substanties, zoals voedsel, vloeistof en speeksel door mondholte, keelholte en oesophagus naar de maag met een adequaat tempo en een adequate snelheid.

Inclusies: orale fase slikproces, faryngeale fase slikproces en oesofagiale fase slikproces; stoornissen zoals orale, faryngeale en oesofagiale dysfagie

Exclusie: motivatie om te eten (b13010)

b51050 Orale fase slikproces

De passage van voedsel en vloeistof door de mondholte met een adequaat tempo en een adequate snelheid.

b51050.xx1 Sialorroe*Inclusie: kwijlen**Exclusie: overmatige speekselvorming (b51040.x2)***b51051 Faryngeale fase slikproces**

De passage van voedsel en vloeistof door de farynx met een adequaat tempo en een adequate snelheid.

Inclusies: stoornissen zoals het niet kunnen doorslikken van voedsel / vloeistof, faryngeale dysfagie en verslikken

b51052 Oesofagiale fase slikproces

De passage van voedsel en vloeistof door de oesophagus met een adequaat tempo en een adequate snelheid.

b51058 Slikken, anders gespecificeerd**b51059 Slikken, niet gespecificeerd**

extra codes voor klasse b5105 [CH-diëtetiek / 95.05]

b5106 Uitdrijven van inhoud van maag, oesophagus of farynx

De beweging van substanties zoals voedsel, vloeistof, medicatie of objecten (met opzet of per ongeluk ingeslikt) in de omgekeerde richting van slikken, zoals bij braken of regurgitatie.

b51060 Braken

De beweging van substanties, zoals voedsel, vloeistof, medicatie of objecten (met opzet of per ongeluk ingeslikt), in de omgekeerde richting, met uitspugen.

b51061 Regurgitatie

De beweging van substanties zoals voedsel of vloeistof in de omgekeerde richting, van maag naar oesophagus naar mond zonder uitspugen, vaak gepaard gaande met wat voeding die uit de mond vloeit.²⁷

b51061.xx1 Teruggeven van (een mondje) voeding door zuigeling*Inclusie: spugen door zuigeling***b51061.xx2 Gastro-oesofagiale reflux**

²⁷ De aanvulling op de omschrijving in de ICF-CY is ontleend aan: Heymans (2015).

b51068²⁸ **Uitdrijven van** inhoud van maag, oesophagus of farynx, anders gespecificeerd

b51069 **Uitdrijven van** inhoud van maag, oesophagus of farynx, niet gespecificeerd

b5107 Rumineren

Het behouden van braaksel in de mond.

b5108 Opname van voedsel, anders gespecificeerd

b51080 Doorslikken van lucht

Inclusies: stoornissen zoals aerofagie, overmatig boeren

b51081 Aspiratie

b5109 Opname van voedsel, niet gespecificeerd

b515 Vertering

Functies gerelateerd aan het transporteren van voedsel door het spijsverteringskanaal, de afbraak van voedsel, de absorptie van voedingsstoffen en voedselgevoeligheid.

Inclusies: transport van voedsel door maag en darmen (met inbegrip van peristaltiek), afbraak van voedsel (met inbegrip van enzymproductie en enzymwerking), absorptie van voedingsstoffen en voedselgevoeligheid, stoornissen zoals bij te hoge zuurgraad van de maag, malabsorptie, voedselintolerantie, voedselovergevoeligheid, hypermotiliteit van darmen, intestinale paralyse, intestinale obstructie en verminderde galproductie

Exclusies: opname van voedsel (b510); assimilatie (b520); defecatie (b525); gewaarwordingen verband houdend met spijsverteringsstelsel (b535); koolhydraatmetabolisme (b5401); eiwitmetabolisme (b5402); vetmetabolisme (b5403)

b5150 Transport van voedsel door maag en darmen

Peristaltiek en verwante mechanische functies die zorgdragen voor het vervoer van voedsel door maag en darmen.

Exclusies: oesofageale fase slikproces (b51052); maagsapproductie (b5151020)

b51500 Transport van voedsel door maag

Inclusies: maaglediging, passage voedsel door maag

Exclusie: gastro-oesofageale reflux (b51061.xx2)

b515000 Transport van voedsel door maag in het algemeen

Inclusies: stoornissen in maaglediging, motiliteitsstoornissen

b515000.x1 Vertraagd transport van voedsel door maag in het algemeen

Inclusies: maagretentie, maaghevelproductie, zoals bij maagontledigingsstoornissen

b515000.x2 Versneld transport van voedsel door maag in het algemeen

Inclusies: stoornissen zoals bij dumping

b515001 Transport van specifieke voedingsstoffen/voedingsmiddelen door maag
extra codes voor klasse b515001 [CH-diëtetiek / 94] en [NEVO-tabel]

b515008 Transport van voedsel door maag, anders gespecificeerd

²⁸ De klassen b51068 en b51069 ontbreken in de ICF-CY.

	b515009	Transport van voedsel door maag, niet gespecificeerd
b51501	Transport van voedsel door darmen	
		<i>Inclusie: passagetijd</i>
	b515010	Transport van voedsel door darmen in het algemeen
	b5150100	Transport van voedsel door dunne darm
	b5150101	Transport van voedsel door dikke darm
		<i>Inclusie: transport van voedsel door colon</i>
	b5150101.x1	Vertraagde passage door dikke darm / ontleding dikke darm
	b5150101.x2	Versnelde passage door dikke darm / ontleding dikke darm
	b5150108	Transport van voedsel door darmen in het algemeen, anders gespecificeerd
	b5150108.x1	Vertraagde darmpassage
		<i>Inclusies: darmpassage afwezig; stoornissen zoals bij ileus</i>
	b5150108.x2	Versnelde darmpassage
	b5150109	Transport van voedsel door darmen in het algemeen, niet gespecificeerd
	b515011	Transport van specifieke voedingsstoffen/voedingsmiddelen door darmen
		<i>extra codes voor klasse b515011 [CH-diëtetiek / 94] en [NEVO-tabel]</i>
	b515018	Transport van voedsel door darmen, anders gespecificeerd
	b515019	Transport van voedsel door darmen, niet gespecificeerd
b51502	Gastrocolische reflex	
b51508	Transport van voedsel door maag en darmen, anders gespecificeerd	
b51509	Transport van voedsel door maag en darmen, niet gespecificeerd	
b5151	Afbraak van voedsel	
		Het mechanisch en (bio)chemisch afbreken van voedsel in kleinere bestanddelen binnen het spijsverteringskanaal.
		<i>Inclusies: stoornissen zoals bij maldigestie</i>
	b51510	Afbraak van voedsel in het algemeen
	b515100	Functioneren darmflora
		<i>Inclusies: hoeveelheid darmflora, bacteriemassa, bacteriële overgroei en darm microbiom, stoornissen zoals bij intestinale infectie door Campylobacter, Salmonella, E. coli, Yersinia, ed.</i>
	b515101	Functioneren van verteringsenzymen
		<i>Inclusie: enzymwerking</i>
		<i>Exclusies: productie verteringssappen (b515102); samenstelling verteringssappen (b515103); transport van verteringssappen (b515104); voedselgevoeligheid (b5153)</i>

b5151010	Functioneren van verteringsenzymen voor koolhydraten
	<i>Inclusies: werking van amylase, isomaltase, maltase, saccharase en lactase; stoornissen zoals bij lactasedeficiëntie</i>
b5151011	Functioneren van verteringsenzymen voor vet
	<i>Inclusies: werking van pancreaslipase, cholesterolase en fosfolipase</i>
b5151012	Functioneren van verteringsenzymen voor eiwit
	<i>Inclusies: werking van elastase, peptase, tryptase, (carboxy-, amino- en di-)peptidase, protease, trypsinogeen en chymotrypsinogeen</i>
b5151018	Functioneren van verteringsenzymen, anders gespecificeerd
b5151019	Functioneren van verteringsenzymen, niet gespecificeerd
b515102	Productie verteringssappen
	<i>Exclusies: speekselvorming (b5104); functioneren van verteringsenzymen (b515101)</i>
b5151020	Maagsapproductie
	b51510200 Maagzuurproductie
	b51510201 Productie verteringsenzymen maag
	b51510202 Productie intrinsic factor
	b51510208 Maagsapproductie, anders gespecificeerd
	b51510209 Maagsapproductie, niet gespecificeerd
b5151021	Galproductie
	b51510210 Galzuurproductie
	b51510218 Galproductie, anders gespecificeerd
	b51510219 Galproductie, niet gespecificeerd
b5151022	Pancreassapproductie
	<i>Inclusie: exocriene functie pancreas</i>
	<i>Exclusie: endocriene functies pancreas (b5556)</i>
	b51510220 Productie verteringsenzymen pancreas
	b51510221 Productie bicarbonaat
	b51510228 Pancreasproductie, anders gespecificeerd
	b51510229 Pancreasproductie, niet gespecificeerd

	b5151023	Dunne darmsapproductie
	b51510230	Productie verteringsenzymen dunne darm
	b51510238	Dunne darmsapproductie, anders gespecificeerd
	b51510239	Dunne darmsapproductie, niet gespecificeerd
	b5151028	Productie verteringssappen, anders gespecificeerd
	b5151029	Productie verteringssappen, niet gespecificeerd
b515103	Samenstelling verteringssappen	
	b5151030	Samenstelling maagsap
	b5151031	Samenstelling gal
	b5151032	Samenstelling pancreassap
	b5151033	Samenstelling dunne darmsap
	b5151038	Samenstelling verteringssappen, anders gespecificeerd
	b5151039	Samenstelling verteringssappen, niet gespecificeerd
b515104	Transport verteringssappen	
	<i>Exclusie: productie verteringssappen (b515102); samenstelling verteringssappen (b515103)</i>	
	b5151040	Transport van gal
	b5151040.x1	Galstuwing
	b5151041	Enterohepatische kringloop
	b5151048	Transport verteringssappen, anders gespecificeerd
	b5151049	Transport verteringssappen, niet gespecificeerd
b515108	Afbraak van voedsel in het algemeen, anders gespecificeerd	
b515109	Afbraak van voedsel in het algemeen, niet gespecificeerd	
b51511	Afbraak van specifieke voedingsstof(fen)	
	<i>extra codes voor klasse b51511 (CH-diëtetiek / 94)</i>	
b515110	Fermentatie van voedingsvezels / niet geresorbeerde voedingsstoffen in colon	
	b5151100	Vorming van korte ketenvetzuren <i>Inclusies: butyraat, acetaat en propionaat</i>
	b5151101	Vorming van gassen <i>Inclusies: waterstof, koolioxide en methaan</i>
	b5151102	Vorming van lactaat
	b5151108	Fermentatie van voedingsvezels / niet geresorbeerde voedingsstoffen in colon, anders gespecificeerd
	b5151109	Fermentatie van voedingsvezels / niet geresorbeerde voedingsstoffen in colon, niet gespecificeerd
b515118	Afbraak van specifieke voedingsstof(fen), anders gespecificeerd	

- b51519** **Afbraak van specifieke voedingsstof(fen), niet gespecificeerd**
- b51518** **Afbraak van voedsel, anders gespecificeerd**
- b51519** **Afbraak van voedsel, niet gespecificeerd**
- b5152** **Absorptie van voedingsstoffen**
 Het in de bloedstroom opnemen van voedingsstoffen uit voedsel en drinken in de darmen.
Inclusies: stoornissen zoals slechte resorptie, malabsorptie
Exclusie: voedselgevoeligheid (b5153)
- b51520** **Absorptie van voedingsstoffen in het algemeen**
Inclusie: absorptiecapaciteit darm
- b51521** **Absorptie van specifieke voedingsstof(fen)**
- b515210** **Absorptie van vet**
- b515211** **Absorptie van eiwit**
- b515212** **Absorptie van koolhydraten**
- b515213** **Absorptie van vocht**
- b515214** **Absorptie van vitaminen**
- b515215** **Absorptie van mineralen**
- b515218** **Absorptie van specifieke voedingsstof(fen), anders gespecificeerd**
extra codes voor klasse b515218 [CH-diëtetiek / 94]
- b515219** **Absorptie van specifieke voedingsstof(fen), niet gespecificeerd**
- b51522** **Absorptie van galzure zouten**
- b51523** **Absorptie van bicarbonaat**
- b51524** **Absorptie van oxalaat**
- b51528** **Absorptie van voedingsstoffen, anders gespecificeerd**
- b51529** **Absorptie van voedingsstoffen, niet gespecificeerd**
- b5153** **Voedselgevoeligheid²⁹**
 Het accepteren door het lichaam van voedsel en drinken voor vertering en het afwijzen van ongeschikt voedsel en drinken.
Inclusies: stoornissen zoals voedselovergevoeligheid, voedselintolerantie, stoornissen zoals bij coeliakie, lactasedeficiëntie, IBD (inflammatory bowel disease), irritable bowel syndrome
- b51530** **Niet-allergische voedselgevoeligheid^{30,31}**
- b515300** **Niet-allergische voedselgevoeligheid in het algemeen**
- b515301** **Niet-allergische voedselgevoeligheid voor voedingsstoffen of additieven**
extra codes voor klasse b515301 [CH-diëtetiek / 94]

²⁹ In de ICF wordt gesproken over voedselintolerantie. De voorkeur gaat uit naar voedselgevoeligheid omdat de 'World Allergy Organization' (WAO) sinds 2003 een nomenclatuur hanteert volgens welke voedselovergevoeligheid wordt ingedeeld in enerzijds voedselallergie en anderzijds niet-allergische voedselovergevoeligheid (Johansson et al., 2004).

³⁰ Omdat het aantal subklassen groter is dan acht zijn voor de indeling twee cijfers gebruikt.

³¹ In ICF-diëtetiek 2017 was niet-allergische voedselgevoeligheid voor gluten opgenomen onder b51530145. In de ICF-diëtetiek 2023 is dit item verplaatst naar niet-IgE gemedieerde voedselgevoeligheid b5153110.

- b515308** Niet-allergische voedselgevoeligheid, anders gespecificeerd
- b515309** Niet-allergische voedselgevoeligheid, niet gespecificeerd
- b51531** Allergische voedselgevoeligheid
- Inclusies: stoornissen zoals bij voedselallergie; kruisgevoeligheid*
- Exclusie: niet-allergische voedselgevoeligheid (b51530)*
- b515310** IgE gemedieerde voedselgevoeligheid
- extra codes voor klasse b515310 [CH-diëtetiek / 94]*
- b515311** Niet IgE gemedieerde voedselgevoeligheid
- b5153110** Niet IgE gemedieerde voedselgevoeligheid voor gluten
- Inclusies: stoornissen zoals bij coeliakie*
- b5153111** Niet IgE gemedieerde voedselgevoeligheid voor tarwe
- Inclusies: stoornissen zoals bij Non-Coeliac Wheat Sensitivity (NCWS)*
- b5153112** Niet IgE gemedieerde voedselgevoeligheid voor een of meerdere allergenen
- Inclusies: stoornissen zoals bij Food Protein-Induced Enterocolitis Syndrome (FPIES)*
- extra codes voor klasse b5153112 [CH-diëtetiek / 94]*
- b5153118** Niet IgE gemedieerde voedselgevoeligheid, anders gespecificeerd
- b5153119** Niet IgE gemedieerde voedselgevoeligheid, niet gespecificeerd
- b515318** Allergische voedselgevoeligheid, anders gespecificeerd
- b515319** Allergische voedselgevoeligheid, niet gespecificeerd
- b51538** Voedselgevoeligheid, anders gespecificeerd
- b51539** Voedselgevoeligheid, niet gespecificeerd
- b5158** Vertering, anders gespecificeerd
- b51580** Absorptie van medicatie
- b51581** Toxische gevoeligheid
- Inclusie: toxische reactie op bedorven of gecontamineerd voedsel en op andere stoffen, zoals medicatie*
- b5159** Vertering, niet gespecificeerd
- b520** Assimilatie
- Functies gerelateerd aan de omzetting van voedingsstoffen in lichaamseigen stoffen.
- Inclusie: opslag van voedingsstoffen in het lichaam*
- Exclusies: vertering (b515); defecatie (b525); handhaving lichaamsgewicht (b530); algemene metabole functies (b540)*

b525 Defecatie

Functies gerelateerd aan de uitscheiding van afvalproducten en onverteerd voedsel in de vorm van feces en verwante functies.

Inclusies: uitscheiding van feces, fecale consistentie, defecatiefrequentie, fecale continentie, flatulentie; stoornissen zoals bij obstipatie³², diarree, waterige ontlasting en insufficiëntie van de anale sfincter of incontinentie

Exclusies: vertering (b515); assimilatie (b520); gewaarwordingen verband houdend met spijsverteringsstelsel (b535)

b5250 Uitscheiding van feces

Het verwijderen van afvalproducten uit het rectum, Inclusief het contraheren van buikspieren dat hierbij optreedt.

Inclusies: ontlediging /evacuatie rectum; defecatiereflex; stoornissen zoals onvolledige lozing van ontlasting en excessief persen

b5250.xx1 Onvolledige lozing van ontlasting

b5251 Fecale consistentie³³

De consistentie van feces zoals hard, stevig, zacht of waterig.

b5251.x0 Normale consistentie van feces

b5251.x01 Worstvormige feces met barstjes aan de buitenkant (BSC 3)

b5251.x02 Worstvormige feces, zacht en glad van structuur (BSC 4)

b5251.x1 Afgenomen / zachte consistentie van feces

Inclusie: zoals bij (indicatie) diarree

b5251.x11 Feces met brokkelige structuur, zachte keutels met duidelijke randen (BSC 5)

b5251.x12 Brijige feces (BSC 6)
Zachte tot zeer zachte papperige feces met onduidelijke contouren.

b5251.x13 Dunne feces (onderdeel van BSC 7)

Feces zonder structuur.

b5251.x14 Waterdunne feces (onderdeel van BSC 7)

Volkomen vloeibare feces.

Inclusies: waterige feces

b5251.x2 Toegenomen / harde consistentie van feces

Inclusie: zoals bij obstipatie

b5251.x21 Harde feces met aparte harde keutels (BSC 1)

b5251.x22 Harde feces met samengekleefde keutels (BSC 2)

b5251.x3 Wisselende consistentie van feces

Inclusie: zoals bij paradoxale diarree

b5252 Defecatiefrequentie

De frequentie waarmee defecatie optreedt.

³² Meer gebruikelijke term dan constipatie. Het advies is de term constipatie niet te gebruiken.

³³ Aangepast op basis van de 'Bristol stool form scale' (BSC) (Lewis & Heaton, 1997).

- b5252.x1 Afgenomen frequentie van defecatie
Inclusies: zoals bij obstipatie; chronische obstipatie en habituele obstipatie
- b5252.x2 Toegenomen frequentie van defecatie
Inclusie: zoals bij diarree
- b5252.x3 Wisselende frequentie van defecatie

b5253 Fecale continentie

De willekeurige controle over de uitscheiding.

b5254 Flatulentie

De uitdrijving van grote hoeveelheden lucht of gasen uit de darmen.

b5255 Hoeveelheid feces

Inclusies: gewicht feces, fecesmassa

b52550 Hoeveelheid feces bij 'normale' darm³⁴

b52550.x1 Afgenomen hoeveelheid feces

Inclusie: weinig / geen feces

b52550.x2 Toegenomen hoeveelheid feces

b52551 Hoeveelheid feces bij aanwezigheid van stoma

b52551.x1 Afgenomen stomaproductie

b52551.x2 Toegenomen stomaproductie

Inclusie: zoals bij high output stoma

b52552 Hoeveelheid feces bij aanwezigheid van fistel

b52552.x1 Afgenomen fistelproductie

b52552.x2 Toegenomen fistelproductie

b52558 Hoeveelheid feces, anders gespecificeerd**b52559 Hoeveelheid feces, niet gespecificeerd****b5256 Samenstelling feces³⁵**

Inclusie: energieverlies met feces

b525605 Hoeveelheid vet in feces

Inclusie: vetuitscheiding met feces

b525605.x2 Verhoogde hoeveelheid vet in feces

Inclusies: verhoogde vetafscheiding met feces zoals bij steatorrhea

b525610 Hoeveelheid eiwit in feces**b5256100 Hoeveelheid totaaleiwit in feces**

b5256100.x2 Verhoogde totaal eiwituitscheiding in feces

Inclusie: rottende feces

b5256101 Calprotectine in feces

³⁴ Geen stoornissen in de continuïteit van de darm.

³⁵ Omdat het aantal subklassen groter is dan acht zijn voor dit niveau twee cijfers gebruikt.

	b5256108	Hoeveelheid eiwit in feces, anders gespecificeerd
	b5256109	Hoeveelheid eiwit in feces, niet gespecificeerd
b525615	Hoeveelheid koolhydraten in feces	
	b525615.x ²	Verhoogde koolhydraatuitscheiding met feces <i>Inclusie: gistende feces</i>
b525620	Hoeveelheid onverteerbare voedselresten in feces	
	b525620.x ²	Verhoogde uitscheiding van onverteerbare voedselresten met feces
b525625	Hoeveelheid elektrolyten, vitaminen, mineralen in feces	
b525630	Hoeveelheid slijm in feces	
		<i>Inclusies: stoornissen zoals slijmerige feces</i>
b525635	Aanwezigheid bloed in feces	
		<i>Inclusies: stoornissen zoals bloederige feces</i>
b525640	Hoeveelheid vocht in feces	
	b525645	Hoeveelheid enzymen in feces
	b5256450	Elastase in feces
	b5256458	Hoeveelheid enzymen in feces, anders gespecificeerd
	b5256458	Hoeveelheid enzymen in feces, niet gespecificeerd
b525698	Samenstelling feces, anders gespecificeerd	
b525699	Samenstelling feces, niet gespecificeerd	
b5258	Defecatie, anders gespecificeerd	
	b52580	Kleur feces
	b52581	Geur feces
b5259	Defecatie, niet gespecificeerd	
b530	Handhaving lichaamsgewicht	
		Functies gerelateerd aan het handhaven van een adequaat lichaamsgewicht, Inclusief toename van lichaamsgewicht tijdens groei.
		<i>Inclusies: handhaven van een acceptabele Body Mass Index (BMI), stoornissen zoals ondergewicht, cachexie, gewichtsverlies, overgewicht, vermagering en zoals bij primaire en secundaire obesitas, zo nodig zorgen voor gewichtsverandering (verlagen van een te hoog lichaamsgewicht of het verhogen van een te laag lichaamsgewicht)</i>
		<i>Exclusies: assimilatie (b520); algemene metabole functies (b540); functies van endocriene klieren (b555); groeifuncties (b560)</i>
	b5300	Lichaamsgewicht³⁶
		<i>Exclusie: lichaamsgewicht bij kinderen in relatie tot leeftijd (b5602)</i>
	b53000	Gewichtsverlies

³⁶ Lichaamsgewicht stond in de ICF-diëtetiek versie 2017 bij de anatomische eigenschappen (s7052); bij functies stond wel gewichtsverandering (b531).

- b53000.xx1 Gewenst gewichtsverlies
 b53000.xx2 Ongewenst gewichtsverlies
Inclusie: onbedoeld gewichtsverlies

b53001 Gewichtstoename

- b53001.xx1 Gewenste gewichtstoename
 b53001.xx2 Ongewenste gewichtstoename
Inclusie: onbedoelde gewichtstoename

b53002 Gewichtsschommelingen

Inclusie: jojo-effect

b53008 Lichaamsgewicht, anders gespecificeerd

b53009 Lichaamsgewicht, niet gespecificeerd

b5301 Body Mass Index (BMI)³⁷

De verhouding tussen lichaamsgewicht in relatie tot de lichaamslengte (gewicht(kg) / lichaamslengte(m)²).³⁸

Exclusies: veranderingen in lichaamsgewicht bij kinderen in relatie tot lichaamslengte (b5601); Body Mass Index (BMI) bij kinderen in relatie tot leeftijd (b5603)

b5301.0 Normale BMI

Een normaal, gezond lichaamsgewicht in relatie tot lichaamslengte: < 70 jaar: BMI ≥ 20,0 - 24,9 kg/m²; ≥ 70 jaar: BMI ≥ 22 - 24,9 kg/m².

b5301.x1 Lage BMI^{39,40}

Een laag lichaamsgewicht in relatie tot lichaamslengte.

Inclusie: te laag gewicht in relatie tot lichaamslengte, ondergewicht

b5301.21 Matig lage BMI

Inclusie: stoornissen zoals bij matige ondervoeding: < 70 jaar: BMI ≥ 18,5 - < 20 kg/m²; ≥ 70 jaar: BMI ≥ 20 - < 22 kg/m²

b5301.31 Ernstig lage BMI

Inclusie: stoornissen zoals bij ernstige ondervoeding: < 70 jaar: BMI < 18,5 kg/m²; ≥ 70 jaar BMI < 20 kg/m²

b5301.x2 Hoge BMI⁴¹

Een hoog lichaamsgewicht in relatie tot lichaamslengte: BMI ≥ 25 kg/m².

Inclusie: te hoog gewicht in relatie tot lichaamslengte

b5301.12⁴² Overgewicht

BMI 25,0 - 29,9 kg/m²

b5301.22 Obesitas I

³⁷ Body Mass Index stond in de ICF-diëtetiek versie 2017 bij de anatomische eigenschappen (s7054).

³⁸ Voor kinderen gelden andere waarden t.a.v. BMI.

³⁹ Cederholm et al., 2019. GLIM criteria for the diagnosis of malnutrition

⁴⁰ Voor kinderen gelden andere waarden.

⁴¹ Voor kinderen gelden andere waarden.

⁴² Voor de codering van de mate van een te hoge BMI is gebruikgemaakt van de 1e typering 'ernst'; dat is wel een benadering.

BMI 30,0 - 34,9 kg/m²

b5301.32 Obesitas II

BMI 35,0 - 39,9 kg/m²

b5301.42 Obesitas III, morbide obesitas

BMI ≥ 40 kg/m².

b5308 Handhaving lichaamsgewicht, anders gespecificeerd

b5309 Handhaving lichaamsgewicht, niet gespecificeerd

b532 Voedingstoestand

Inclusies: ondervoeding⁴³; stoornissen zoals bij refeeding syndroom, wasting, frailty, cachexie (Inclusief pre-cachexie en refractaire cachexie), sarcopenie (inclusief sarcopene obesitas), anorexie, anorexie-cachexie syndroom en stunting

Exclusie: katabolisme in het algemeen (b5406)

b533 Functies van structuren betrokken bij spijsvertering

b5330 Functies kauwspieren

b5331 Functies slokdarm

b53310 Druk onderste slokdarmsfincter

b53318 Functies slokdarm, anders gespecificeerd

b53319 Functies slokdarm, niet gespecificeerd

b5332 Functies maag

Exclusies: transport voedsel door maag (b51500); maagsapproductie (b5151020)

b53320 Kneden, mixen en malen van voedsel

b53328 Functies maag, anders gespecificeerd

b53329 Functies maag, niet gespecificeerd

b5333 Functies lever

Exclusies: samenstelling plasma gerelateerd aan leverfuncties (b430445); productie gal

(b5151021); transport van gal (b5151040)

b53330 Opslag glycogeen

b53331 Opslag vetoplosbare vitamines

b53332 Opslag vitamine B12

b53333 Opslag foliumzuur

b53334 Opslag ijzer

b53335 Opslag koper

b53338 Functies lever, anders gespecificeerd

b53339 Functies lever, niet gespecificeerd

⁴³ Nutrition disorders and related conditions such as malnutrition, undernutrition, micronutrient abnormalities, obesity, cachexia, sarcopenia and frailty, may be caused by compromised intake or assimilation of nutrients and disease-associated inflammatory or other mechanisms and are associated with altered body composition and adverse functional and clinical outcomes (Jensen et al., 2018).

b5335 **Functies darm***Exclusies: transport van voedsel door darmen (b51501); absorptie van oxalaat (b51524)***b53350** **Functies dunne darm***Exclusie: enterohepatische kringloop (b5151041)***b533500** **Doorlaatbaarheid dunne darm***Inclusies: permeabiliteit dunne darm, darmintegriteit dunne darm***b533508** **Functies dunne darm, anders gespecificeerd****b533509** **Functies dunne darm, niet gespecificeerd****b53351** **Functies dikke darm****b533510** **Doorlaatbaarheid dikke darm***Inclusies: permeabiliteit dikke darm, darmintegriteit dikke darm***b533518** **Functies dikke darm, anders gespecificeerd****b533519** **Functies dikke darm, niet gespecificeerd****b53358** **Functies darm, anders gespecificeerd****b53359** **Functies darm, niet gespecificeerd****b5338** **Functies van structuren betrokken bij spijsvertering, anders gespecificeerd****b5339** **Functies van structuren betrokken bij spijsvertering, niet gespecificeerd****b534** **Lichaamssamenstelling****b5340** **Vetmassa lichaam****b53400** **Totale vetmassa lichaam****b53400.x1** Verlaagde vetmassa lichaam**b53400.x2** Verhoogde vetmassa lichaam**b53401** **Vetpercentage lichaam****b53401.x1** Verlaagd vetpercentage lichaam**b53401.x2** Verhoogd vetpercentage lichaam**b53402** **Intramusculair vet (intramuscular adipose tissue; IMAT)****b53402.x1** Verlaagde hoeveelheid intramusculair vet**b53402.x2** Verhoogde hoeveelheid intramusculair vet**b53403** **Subcutaan vet (subcutan adipose tissue; SAT)****b53403.x1** Verlaagde hoeveelheid subcutaan vet**b53403.x2** Verhoogde hoeveelheid subcutaan vet**b53404** **Visceraal vet (visceral adipose tissue; VAT)****b53404.x1** Verlaagde hoeveelheid visceraal vet**b53404.x2** Verhoogde hoeveelheid visceraal vet**b53408** **Vetmassa, anders gespecificeerd****b53409** **Vetmassa, niet gespecificeerd**

- b5341 Vetverdeling lichaam**
- b53410 Vetmassa rondom de buik**
Inclusies: appelvormige vetverdeling, abdominale vetverdeling
- b53411 Vetmassa rondom de heupen**
Inclusie: peervormige vetverdeling
- b53412 Vetmassa rondom heupen, dijën en binnenkant van de knieën en/of onderbenen en/of armen**
Inclusie: stoornis zoals bij lipoedeem
- b53413 Vetmassa rondom de benen (billen, dijën en kuiten)**
Inclusie: stoornissen zoals bij lipohypertrofie
- b53414 Vetmassa over hele lichaam**
- b53418 Vetverdeling, anders gespecificeerd**
- b53419 Vetverdeling, niet gespecificeerd**
- b5342 Vetvrije massa**
- b5342.x1 **Verlaagde** vetvrije massa
- b5342.x2 **Verhoogde** vetvrije massa
- b5343 Spiermassa**
- b53430 Totale spiermassa lichaam**
- b53430.x1 Verlaagde **totale** spiermassa **lichaam**
- b53430.x2 Verhoogde **totale** spiermassa **lichaam**
- b53431 Appendiculaire skeletspiermassa (ASSM)**
- b53431.x1 Verlaagde **appendiculaire skeletspiermassa (ASSM)**
- b53432 Skeletspieroppervlakte (skeletal muscle area; SMA)**
- b53432.x1 Verlaagde **skeletspieroppervlakte (SMA)**
- b53433 Spierdensiteit⁴⁴**
- b53433.x1 Verlaagde **spierdichtheid**
- b53438 Spiermassa, anders gespecificeerd**
- b53439 Spiermassa, niet gespecificeerd**
- b5344 Vetvrije Massa Index (VVMi)**
- Verhouding vetvrije massa en lichaamslengte.
- b5344.x1 Verlaagde VVMi
- b5344.x2 Verhoogde VVMi
- b5345 Samenstelling bot**
- b53450 Botmassa**
- Totale gewicht van het skelet uitgedrukt in kilogram.
- b53451 Botdichtheid**

⁴⁴ Spierdensiteit wordt bepaald bij kleuring van de CT-scan, de zogenaamde muscle radiation attenuation (MRA).

Verhouding tussen botmassa en volume van het bot.

Inclusies: stoornissen zoals bij osteoporose en osteopenie

b53452 Totale botmassa gedeeld door oppervlakte bot

b53458 Samenstelling bot, anders gespecificeerd

b53459 Samenstelling bot, niet gespecificeerd

b5346 Vet Massa Index (VMI)

Verhouding vet massa en lichaamslengte.

b5346.x1 Verlaagde VMI

b5346.x2 Verhoogde VMI

b5347 Spiermassa Indices

Verhouding spiermassa en lichaamslengte.

b53470 Appendiculaire skeletspiermassa index (ASSMI)

Verhouding appendiculaire skeletspiermassa en lichaamslengte.

b53470.x1 Verlaagde appendiculaire skeletspiermassa index (ASSMI)

b53471 Skeletspiermassa index (skeletal muscle mass index; SMI)

Verhouding skeletspiermassa en lichaamslengte.

b53471.x1 Verlaagde skeletspiermassa index (SMI)

b53478 Spiermassa indices, anders gespecificeerd

b53479 Spiermassa indices, niet gespecificeerd

b5348 Lichaamssamenstelling, anders gespecificeerd

b5349 Lichaamssamenstelling, niet gespecificeerd

extra codes voor klasse b534 type meetinstrument [CH-diëtetiek / 04.24.90], diagnostische hulpmiddelen [CH-diëtetiek / 92]

b535 Gewaarwordingen verband houdend met spijsverteringsstelsel

Gewaarwordingen die ontstaan bij eten, drinken en de daaraan gerelateerde vertering.

Inclusies: misselijkheid, opgeblazen gevoel, en buikkrap; gevoel dat maag vol is, globusgevoel, maagkrampen, gas in de maag en zuurbranden

Exclusies: behoefte aan eten/eetlust (b13020); pijngewaarwording (b280); opname van voedsel (b510); vertering (b515); defecatie (b525)

b5350 Misselijkheid

Het gevoel te moeten braken.

b5351 Opgeblazen gevoel

Het gevoel dat de maag of de buikholte is uitgerekt.

Inclusie: gevoel van opgezette buik

b5352 Buikkrap

De spasmodische of pijnlijke contracties van de gladde spieren in de wand van het spijsverteringskanaal.

Exclusie: maag- of buikpijn (b28012)

- b53520** Gevoel van kramp in de maag
Inclusie: maagkramp / maagspasme
- b53521** Gevoel van kramp in de darmen
- b53528** Buikkrimp, anders gespecificeerd
- b53529** Buikkrimp, niet gespecificeerd

b5353 Gewaarwordingen mond, keel en slokdarm

b53530 Gewaarwordingen mond

Dit zijn gewaarwordingen in de mond zoals bij gevoeligheidsreacties, orale mucositis, gingivitis en gevoel van terugtrekkend, gezwollen en jeukend tandvlees.

Exclusies: tactiele perceptie (b1564); gewaarwordingen verband houdend met structuren betrokken bij stem en spraak (b360);-gevoeligheidsreacties (b4351); mondgevoeligheid (b53531)

b535300 Jeuk in mond

b535301 Gevoel van droge mond

Exclusie: te geringe speekselvorming (b51040.x1)

b535302 Gevoel van overmatige speekselproductie

Exclusie: overmatige speekselvorming (b51040.x2)

b535303 Vieze smaak in mond

Exclusie: smaak (b250)

b535304 Gevoel van slijm in mond

Inclusie: slijm uit longen en/of neus(bijholten) in mond

Exclusie: productie van slijm in bovenste en onderste luchtwegen (b45040)

b535308 Gewaarwordingen mond, anders gespecificeerd

b535309 Gewaarwordingen mond, niet gespecificeerd

b53531 Mondgevoeligheid

Gewaarwordingen mond bij eten en drinken.

Exclusies: gewaarwordingen verband houdend met structuren betrokken bij stem en spraak (b360); gewaarwordingen mond (b53530)

b53531.x1 **Afgenomen** / verminderde mondgevoeligheid

b53531.x2 **Toegenomen** / verhoogde mondgevoeligheid

b53532 Globus gevoel

Het gevoel een prop in de keel te hebben die het slikken belemmert.

b53533 Zuurbranden

b53538 Gewaarwordingen mond, keel en slokdarm, anders gespecificeerd

b53539 Gewaarwordingen mond, keel en slokdarm, niet gespecificeerd

b5354 Gewaarwordingen maag

Exclusies: maag- of buikpijn (b28012); opgeblazen gevoel (b5351); gevoel van kramp in de maag (b53520)

b53540 Verzadigd gevoel

Inclusie: verzadigingsgevoel

b53541 Vol gevoel

Inclusies: stoornissen zoals bij syndroom van kleine maag

b53548 Gewaarwordingen maag, anders gespecificeerd

b53549 Gewaarwordingen maag, niet gespecificeerd

b5355 Gewaarwordingen darmen

b53550 Borrelingen in darm

Inclusies: borborygmi en darmrommelingen

b53551 Gevoeligheid van darm

Exclusie: pijn in darmen (b2801210)

b53552 Aandrang

Exclusie: afgenomen aandacht voor ontlasting (b1403.x1)

b53552.x1 Verminderde aandrang

b53552.x2 Verhoogde aandrang

b53552.xx1 Loze aandrang

b5356 Intra-abdominale druk

b5357 Algehele malaise

Inclusie: patiënt/cliënt voelt zich ziek

Exclusie: patiënt/cliënt maakt zieke indruk (b5390)

b5358 Gewaarwordingen verband houdend met spijsverteringsstelsel, anders gespecificeerd

b5359 Gewaarwordingen verband houdend met spijsverteringsstelsel, niet gespecificeerd

b539 Functies van spijsverteringsstelsel, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd

b5390 Patiënt/cliënt maakt zieke indruk

Exclusie: algehele malaise (b5357)

b540-b569 Functies van metabool stelsel en hormoonstelsel

b540 Algemene metabole functies

Functies gerelateerd aan de regulatie van essentiële componenten van het lichaam zoals koolhydraten, eiwitten en vetten, de omzetting van het een in het ander, en hun afbraak tot energie.

Inclusies: basaalmetabolisme, koolhydraatmetabolisme, eiwitmetabolisme, en vetmetabolisme; katabolisme, anabolisme, energieproductie in het lichaam; toename of afname van de metabole snelheid

Exclusies: klinisch chemische samenstelling plasma (b4304); assimilatie (b520); handhaving lichaamsgewicht (b530); water-, mineraal- en elektrolytenbalans (b545); thermoregulatorische functies (b550); functies van endocriene klieren (b555)

b5400 Basaal metabolisme (basal metabolic rate (BMR))

Het zuurstofgebruik van het lichaam als het lichaam in een bepaalde mate van rust is en bij een bepaalde temperatuur.

Inclusies: toename of afname van het basaal metabolisme; stoornissen zoals bij hyperthyroïdie en hypothyroïdie; rustmetabolisme (resting energy expenditure (REE))

b5400.x1 Verlaagd basaal metabolisme

b5400.x2 Verhoogd basaal metabolisme

extra codes voor klasse b5400 type meetinstrument [CH-diëtetiek / 04.24.91], diagnostische hulpmiddelen [CH-diëtetiek / 92]

b5401 Koolhydraatmetabolisme

Het proces waarbij koolhydraten in het voedsel worden opgeslagen en afgebroken in glucose en vervolgens in koolzuur en water.

Inclusies: stoornissen zoals bij hereditaire fructose intolerantie en galactosemie

Exclusie: niet-allergische voedselgevoeligheid voor voedingsstoffen of additieven (b515301) (extra code: fructose [CH-diëtetiek / 94.09.03.03])

b54010 Nachtelijke gluconeogenese

b54018 Koolhydraatmetabolisme, anders gespecificeerd

b54019 Koolhydraatmetabolisme, niet gespecificeerd

b5402 Eiwitmetabolisme

Het proces waarbij eiwitten in het voedsel worden omgezet in aminozuren en vervolgens verder afgebroken worden in het lichaam.

b54020 Fenylalanine tolerantie

Hoeveelheid fenylalanine die een patiënt metabool kan verwerken.

Exclusie: fenylalaninegehalte plasma (b4302000)

b54028 Eiwitmetabolisme, anders gespecificeerd

b54029 Eiwitmetabolisme, niet gespecificeerd

b5403 Vetmetabolisme

Het proces waarbij vet in het voedsel wordt opgeslagen en vervolgens afgebroken in het lichaam.

Inclusie: vetzuuroxidatie

b5404 Energieverbruik (total energy expenditure (TEE))

b5405 Behoeftte aan energie en voedingsstoffen

De fysiologische (al dan niet door ziekte verhoogde) behoefte aan energie en voedingsstoffen.

b54050 Behoeftte aan energie

Exclusie: behoefte aan eten (b13020)

b54050.x1 Verminderde behoefte aan energie

b54050.x2 Verhoogde behoefte aan energie

b54051 Behoeftte aan voedingsstoffen

Inclusies: behoefte aan eiwit, vet, koolhydraten, vitamines, mineralen en spoorelementen

b54059 Behoeftte aan energie en voedingsstoffen, niet gespecificeerd

extra code voor klasse b5405 voedingsstoffen [CH-diëtetiek / 94]

b5406 Katabolisme in het algemeen

Afbraak van organische stoffen binnen een organisme.

b5407 Anabolisme in het algemeen

Opbouw van organische stoffen waarbij weefsels en organen worden opgebouwd en in stand gehouden.

b5408 Algemene metabole functies, anders gespecificeerd

b5409 Algemene metabole functies, niet gespecificeerd

b545 Water-, mineraal- en elektrolytenbalans

Functies gerelateerd aan de regulatie van de hoeveelheid water, mineralen en elektrolyten in het lichaam.

Inclusies: waterbalans, hydratatie, mineraalbalans (zoals balans van calcium, zink en ijzer) en elektrolytenbalans (zoals balans van natrium en kalium); stoornissen zoals bij waterretentie, dehydratie, hypercalciëmie, hypocalciëmie, ijzerdeficiëntie, hypernatriëmie, hyponatriëmie, hyperkaliëmie en hypokaliëmie

Exclusies: functies van hematologisch systeem (b430); mineralen gehalte plasma (b430400); algemene metabole functies (b540); functies van endocriene klieren (b555)

b5450 Waterbalans

Het handhaven van het niveau of de hoeveelheid water in het lichaam.

Inclusies: stoornissen zoals bij dehydratie en rehydratie

b54500 Waterretentie

Het vasthouden van water in het lichaam.

b54500.x1 Afgenomen vulling / verminderd vasthouden van water

Inclusie: ondervulling / hypovolemie

b54500.x2 Toegenomen vulling / meer vasthouden van water

Inclusie: overvulling / hypervolemie

b54500.x21 Oedeem

b54501 Handhaven waterbalans

Het handhaven van de optimale hoeveelheid water in het lichaam.

Inclusies: osmotische druk, osmolariteit, osmolaliteit

b54508 Waterbalans, anders gespecificeerd

b54509 Waterbalans, niet gespecificeerd

b5451 Mineralebalans

Het handhaven van een evenwicht tussen opname, opslag, verbruik en uitscheiding van mineralen in het lichaam.

Exclusie: elektrolytenbalans (b5452)

b5452 Elektrolytenbalans

Het handhaven van een evenwicht tussen opname, opslag, verbruik en uitscheiding van elektrolyten in het lichaam.

Exclusie: mineraalbalans (b5451)

b54520 Natriumbalans

b54521 Kaliumbalans

b54522 Calciumbalans

b54523 Magnesiumbalans**b54524** Chloridebalans**b54525** Fosfaatbalans**b54526** Waterstofbicarbonaatbalans**b54528** Elektrolytenbalans, anders gespecificeerd**b54529** Elektrolytenbalans, niet gespecificeerd**b5458** Water-, mineraal- en elektrolytenbalans, anders gespecificeerd**b5459** Water-, mineraal- en elektrolytenbalans, niet gespecificeerd**b550 Thermoregulatorische functies**

Functies betrekking hebbend op de regulatie van lichaamstemperatuur.

Inclusies: lichaamstemperatuur en handhaven lichaamstemperatuur; stoornissen zoals bij hypothermie, hyperthermie

Exclusies: algemene metabole functies (b540); functies van endocriene klieren (b555)

b5500 Lichaamstemperatuur

De regulatie van de kerntemperatuur van het lichaam.

Inclusies: stoornissen zoals hyperthermie of hypothermie

b5501 Handhaving lichaamstemperatuur

Het handhaven van een optimale lichaamstemperatuur als de omgevingstemperatuur verandert.

Inclusie: tolerantie voor warmte of koude

b5508 Thermoregulatorische functies, anders gespecificeerd**b5509 Thermoregulatorische functies, niet gespecificeerd****b555 Functies van endocriene klieren**

Functies gerelateerd aan de productie van hormonen en de regulatie van hormoonspiegels in het lichaam, inclusief cyclische veranderingen.

Inclusies: hormoonbalans; stoornissen zoals bij hyperpituitarisme, hypopituitarisme, hyperthyroidie, hypothyroidie, hyperadrenalisme, hypoadrenalisme, hyperparathyroidie, hypoparathyroidie, hypergonadisme, hypogonadisme

*Exclusies: **hormoongehalte plasma (b4304983)**; algemene metabole functies (b540); water-, mineraal- en elektrolytenbalans (b545); thermoregulatorische functies (b550); seksuele functies (b640); functies gerelateerd aan menstruatie (b650)*

b5550 Puberteitsfuncties

Functies samenhangend met het begin van de puberteit en het ontstaan van primaire en secundaire geslachtskenmerken.

Inclusies: functies van geslachtsklieren; stoornissen zoals bij hypergonadisme, hypogonadisme

b55500 Ontwikkeling van lichaamsbehaaring en schaamhaar

Functies samenhangend met de ontwikkeling van lichaamsbehaaring en schaamhaar.

b55501 Borstvorming en tepelvorming

Functies samenhangend met de ontwikkeling van borsten en tepels.

b55502 Ontwikkeling van penis, testes en scrotum

Functies samenhangend met de ontwikkeling van penis, testes en scrotum.

b55508 Puberteitsfuncties, anders gespecificeerd

b55509 Puberteitsfuncties, niet gespecificeerd

b5551 Functies hypofyse

Inclusies: stoornissen zoals bij hyperpituitarisme, hypopituitarisme

b5552 Functies schildklier

Inclusies: stoornissen zoals bij hyperthyroïdie, hypothyroïdie

b5553 Functies bij schildklieren

Inclusies: stoornissen zoals bij hyperparathyroïdie, hypoparathyroïdie

b5554 Functies bijnieren

Inclusies: stoornissen zoals bij hyperadrenalisme, hypoadrenalisme

b5556 Endocriene functies pancreas

Exclusie: pancreassapproductie (b5151022)

b5558⁴⁵ Functies van endocriene klieren, anders gespecificeerd

b5559 Functies van endocriene klieren, niet gespecificeerd

b560 Groeifuncties

Functies gerelateerd aan het bereiken van groeimijlpalen in overeenstemming met aan de omgeving aangepaste normen voor groei-parameters.

Inclusies: dwerggroei en reuzengroei

Exclusies: voedingstoestand (b532)

b5600 Lengtegroei bij kinderen

Veranderingen in lichaamslengte in relatie tot leeftijd tijdens de groei.

b5600.0 Normale lengtegroei bij kinderen

Inclusie: eigen lijn groei voor lengte / leeftijd tussen +2 en -2 SDS

b5600.x1 Afgenomen lengtegroei bij kinderen

Inclusie: afbuigende curve groei lengte / leeftijd; eigen lijn groei voor lengte < -2 SDS

b5600.x2 Toegenomen lengtegroei bij kinderen

Inclusies: stijgende curve groei lengte / leeftijd, inhaalgroei lengte, groeispuurt lengte, eigen lijn groei voor lengte > +2 SDS

b5601 Veranderingen in lichaamsgewicht bij kinderen in relatie tot lichaamslengte

Veranderingen in lichaamsgewicht in relatie tot de lichaamslengte tijdens de groei.

b5601.0 Normale groei gewicht / lengte

Inclusie: eigen lijn groei gewicht / lengte tussen +2 en -2 SDS

b5601.x1 Afgenomen groei gewicht / lengte

Inclusies: afbuigende groei gewicht / lengte, eigen lijn groei gewicht / lengte < -2 SDS

b5601.x2 Toegenomen groei gewicht / lengte

⁴⁵ b5558 en 9 ontbreken in de ICF; toegevoegd.

Inclusie: inhaalgroei groei gewicht / lengte, eigen lijn groei voor lengte > +2 SDS

b5602 Lichaamsgewicht bij kinderen in relatie tot leeftijd

Exclusie: lichaamsgewicht (b5300)⁴⁶

b5602.0 Normale groei gewicht / leeftijd

Inclusie: eigen lijn gewichtsgroei tussen +2 en -2 SDS

b5602.x1 Afgenomen groei gewicht / leeftijd

Inclusie: afbuigende groei gewicht / leeftijd, eigen lijn groei gewicht / leeftijd < -2 SDS

b5602.x2 Toegenomen groei gewicht / leeftijd

Inclusie: groeisput gewicht, inhaalgroei gewicht / leeftijd, eigen lijn groei gewicht / leeftijd > +2 SDS

b5603 Body Mass Index (BMI) bij kinderen in relatie tot leeftijd

BMI in relatie tot leeftijd voor kinderen van 2 tot 18 jaar.

Exclusie: Body Mass Index (BMI) (b5301)⁴⁷

b5603.0 Normale BMI / leeftijd

Inclusie: eigen lijn BMI tussen afkappunt voor leeftijd gecorrigeerd en overeenkomend met volwassen BMI 17 – 24,9 kg/m²

b5603.x1 Afgenomen BMI / leeftijd

Inclusie: afbuigende lijn BMI voor leeftijd gecorrigeerd en overeenkomend met volwassen BMI < 17 kg/m²

b5603.x2 Toegenomen BMI / leeftijd

Inclusie: toegenomen lijn BMI, voor leeftijd gecorrigeerd en overeenkomend met volwassen BMI > 25 kg/m² (overgewicht) of > 30 kg/m² (obesitas)

b5608 Groeifuncties, anders gespecificeerd

b5609 Groeifuncties, niet gespecificeerd

extra code voor klasse b560 groeidiagrammen voor kinderen [CH-diëtetiek / 92.48]

b569⁴⁸ Functies van metabool stelsel en hormoonstelsel, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd

b598 Functies van spijsverteringsstelsel, metabool stelsel en hormoonstelsel, anders gespecificeerd

b599 Functies van spijsverteringsstelsel, metabool stelsel en hormoonstelsel, niet gespecificeerd

⁴⁶ Dit gaat over lichaamsgewicht bij volwassenen.

⁴⁷ Dit gaat over de BMI bij volwassenen.

⁴⁸ In de ICF is dit b559; door toevoeging van groeifuncties is de nummering aangepast.

b6 Functies van urogenitaal stelsel en reproductieve functies

Dit hoofdstuk gaat over functies gerelateerd aan urine en over reproductieve functies, Inclusief seksuele en voortplantingsfuncties.

b610-b639 Functies gerelateerd aan urine

b610 Productie en opslag van urine

Functies gekoppeld aan de filtratie en opslag van urine.

Inclusies: filtratie van urine en opslag van urine; stoornissen zoals bij renale insufficiëntie, anurie, oligurie, hydronefrose, hypotone blaas en obstructie van ureter

Exclusie: functies gerelateerd aan urinelozing (b620)

b6100 Filtratie van urine

Functies gekoppeld aan de filtratie van urine door de nieren.

Inclusie: creatinineklaring

b61000 Glomerulaire filtratiesnelheid (GFR)

b61008 Filtratie van urine, anders gespecificeerd

b61009 Filtratie van urine, niet gespecificeerd

b6101 Opslag van urine

Functies gekoppeld aan het vervoer van urine door de ureters en de opslag van urine in de blaas.

b6102 Samenstelling urine^{49,50}

b61020 Zuurgraad urine

b61021 Mineralegehalte urine

Gehalte mineralen opgelost in urine.

b610210 Natriumgehalte urine

b610211 Kaliumgehalte urine

b610212 Calciumgehalte urine

b610213 Magnesiumgehalte urine

b610218 Mineralegehalte urine, anders gespecificeerd

b610219 Mineralegehalte urine, niet gespecificeerd

b61022 Samenstelling urine gerelateerd aan nierfunctie

Exclusie: urinezuurgehalte urine (b6102855)

b610220 Ureumgehalte urine gerelateerd aan nierfunctie

b610221 Creatininegehalte urine gerelateerd aan nierfunctie

b610228 Samenstelling urine gerelateerd aan nierfunctie, anders gespecificeerd

b610229 Samenstelling urine gerelateerd aan nierfunctie, niet gespecificeerd

⁴⁹ Aangesloten is bij de indeling die voor transport van metabolieten door bloed (b4302) is gebruikt.

⁵⁰ Op termijn zou hier ook gebruik gemaakt kunnen worden van LOINC: LOINC - Nictiz; daar is voor deze versie nog niet voor gekozen.

b61023	Urinesediment
b61024	Eiwitgehalte urine
	<i>Exclusie: ureumgehalte urine gerelateerd aan nierfunctie (b610220)</i>
	b610240 Stikstofgehalte urine
	<i>Inclusies: PCR (Protein Catabolic Rate) / PNA (Protein equivalent of Nitrogen Appearance)</i>
	b610248 Eiwitgehalte urine, anders gespecificeerd
	b610249 Eiwitgehalte urine, niet gespecificeerd
b61025	Enzymgehalte urine
	b610250 Amylasegehalte urine
	b610258 Enzymgehalte urine, anders gespecificeerd
	b610259 Enzymgehalte urine, niet gespecificeerd
b61026	Glucosegehalte urine
b61027	Samenstelling urine gerelateerd aan leverfuncties
	b610270 Gehalte bilirubine urine
	b610271 Gehalte urobilinoëen urine
	b610278 Samenstelling urine gerelateerd aan leverfuncties, anders gespecificeerd
	b610279 Samenstelling urine gerelateerd aan leverfuncties, niet gespecificeerd
b61028	Samenstelling urine, anders gespecificeerd⁵¹
	b6102800 Ketonengehalte urine
	b6102810 Oxalaatgehalte urine
	b6102815 Nitrietgehalte urine
	b6102820 Citraatgehalte urine
	b6102825 Cystinegehalte urine
	b6102830 Soortelijk gewicht urine
	b6102835 Galactosegehalte urine
	b6102840 Galactitolgehalte urine
	b6102845 Lactaatgehalte urine
	b6102850 Xylose gehalte urine
	b6102855 Urinezuurgehalte urine
b61029	Samenstelling urine, niet gespecificeerd
b6103	Productie van urine
	<i>Inclusie: diurese</i>
	b6103.x1 Verminderde diurese (oligurie)
	b6103.x11 Geen diurese (anurie)
	b6103.x2 Verhoogde diurese (polyurie)

⁵¹ Omdat het aantal subklassen groter is dan acht zijn voor dit niveau twee cijfers gebruikt.

b6108 Productie en opslag van urine, anders gespecificeerd**b61080** Kleur urine**b61081** Geur urine**b6109 Productie en opslag van urine, niet gespecificeerd****b620 Functies gerelateerd aan urinelozing**

Functies gekoppeld aan de lozing van urine uit de blaas.

Inclusies: urinelozing, frequentie van urinelozing, urinecontinentie; stoornissen zoals bij stressincontinentie, urge-incontinentie, reflexincontinentie, overflowincontinentie, continue incontinentie, nadruppelen, automatische blaas, polyurie, urineretentie en urinedrang

Exclusies: productie en opslag van urine (b610); gewaarwordingen gepaard gaande met urinelozing (b630)

b630 Gewaarwordingen gepaard gaande met urinelozing

Gewaarwordingen die ontstaan bij het legen van de blaas en gerelateerde functies.

Inclusies: gevoel dat blaas niet geheel is gelegeerd, gevoel dat blaas vol is

Exclusies: pijngewaarwording (b280); functies gerelateerd aan urinelozing (b620)

b639 Functies gerelateerd aan urine, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd**b640-b679 Genitale en reproductieve functies****b640 Seksuele functies**

Mentale en fysieke functies gerelateerd aan geslachtsverkeer, Inclusief de fase van arousal, het voorspel, het orgasme en de ontspanningsfase.

Inclusies: functies gerelateerd aan fase van seksuele arousal, functies gerelateerd aan voorspel, functies gerelateerd aan orgasme en functies gerelateerd aan ontspanningsfase; functies gerelateerd aan seksuele belangstelling, seksuele prestatie, erectie van de penis, erectie van de clitoris, vaginale smering, ejaculatie, orgasme; stoornissen zoals bij impotentie, frigiditeit, vaginisme, voortijdige zaadlozing, problemen met handhaven van erectie (priapisme) en vertraagde zaadlozing

Exclusies: functies gerelateerd aan voortplanting (b660); gewaarwordingen gepaard gaande met genitale en reproductieve functies (b670)

b650 Functies gerelateerd aan menstruatie

Functies gekoppeld aan de menstruele cyclus, Inclusief regelmaat van menstruatie en uitscheiding van menstruatie vloeistoffen.

Inclusies: regelmaat menstruele cyclus, interval tussen menstruaties, en mate van menstruele bloeding; menarche, menopauze; stoornissen zoals bij primaire en secundaire amenorroe, menorrhagie, polymenorroe en retrograde menstruatie en premenstruele spanning

Exclusies: pijngewaarwording (b280); seksuele functies (b640); functies gerelateerd aan voortplanting (b660); gewaarwordingen gepaard gaande met genitale en reproductieve functies (b670)

b6500 Regelmaat menstruele cyclus

Functies gekoppeld aan de regelmaat van de menstruele cyclus.

Inclusies: te frequent of te weinig frequent optredende menstruaties

- b6501 Interval tussen menstruaties**
Functies gerelateerd aan het reguleren van de tijd tussen twee menstruele cycli in.
- b6502 Mate van menstruele bloeding**
Functies gekoppeld aan de hoeveelheid menstruatievloeistoffen.
Inclusies: te geringe hoeveelheid menstruatievloeistoffen (hypomenorroe); te grote hoeveelheid menstruatie vloeistoffen (menorragie, hypermenorroe)
- b6503 Begin van menstruatie**
Functies gerelateerd aan het begin van de eerste menstruatie (menarche).
- b6504 Eindigen van menstruatie**
Functies gerelateerd aan het tijdelijk of permanent eindigen van de menstruatie.
Inclusies: amenorroe, menopauze, praecoxiale menopauze
- b6508 Functies gerelateerd aan menstruatie, anders gespecificeerd**
- b6509 Functies gerelateerd aan menstruatie, niet gespecificeerd**
- b660 Functies gerelateerd aan voortplanting**
Functies gekoppeld aan vruchtbaarheid, zwangerschap, bevalling en lactatie.
Inclusies: functies gerelateerd aan (mannelijke en vrouwelijke) vruchtbaarheid, functies gerelateerd aan zwangerschap, functies gerelateerd aan bevalling en functies gerelateerd aan lactatie; stoornissen zoals azoöspermie, oligospermie, galactorroe, agalactorroe, agalactie en zoals bij subfertiliteit, steriliteit, spontane abortus, ectopische zwangerschap, miskraam, kleine foetus, hydramnion en premature bevalling, vertraagde bevalling
Exclusies: seksuele functies (b640); functies gerelateerd aan menstruatie (b650)
- b6600 Functies gerelateerd aan vruchtbaarheid**
Functies gekoppeld aan het vermogen ei- of zaadcellen te produceren.
Inclusies: stoornissen zoals bij subfertiliteit en steriliteit
Exclusies: seksuele functies (b640)
- b6601 Functies gerelateerd aan zwangerschap**
Functies gekoppeld aan het zwanger worden en zwanger zijn.
- b6602 Functies gerelateerd aan bevalling**
Functies gekoppeld aan het proces van bevallen.
- b6603 Functies gerelateerd aan lactatie**
Functies gekoppeld aan de productie van melk en het zorgen dat deze beschikbaar komt voor het kind.
- b6608 Functies gerelateerd aan voortplanting, anders gespecificeerd**
- b6609 Functies gerelateerd aan voortplanting, niet gespecificeerd**
- b670 Gewaarwordingen gepaard gaande met genitale en reproductieve functies**
Gewaarwordingen gepaard gaande met geslachtsgemeenschap, menstruatie en gerelateerde genitale en reproductieve functies.

*Inclusies: ongemak gepaard gaande met geslachtsverkeer, ongemak gepaard gaande met menstruele cyclus, en ongemak gepaard gaande met menopauze; stoornissen zoals bij dyspareunie, dysmenorroe, **gewaarwordingen gepaard gaande met stimulatie van eigen geslachtsorganen, opvliegers tijdens menopauze en nachtelijk zweten tijdens menopauze***

Exclusies: pijngewaarwording (b280); gewaarwordingen gepaard gaande met urinelozing (b630); seksuele functies (b640); functies gerelateerd aan menstruatie (b650); functies gerelateerd aan voortplanting (b660)

b6700 Gewaarwordingen gepaard gaande met geslachtsverkeer

Gewaarwordingen gepaard gaande met seksuele arousal, voorspel, geslachtsverkeer, orgasme en ontspanning.

b6701 Gewaarwordingen gepaard gaande met menstruele cyclus

Gewaarwordingen gepaard gaande met menstruatie, inclusief de pre- en postmenstruele fase.

b6702 Gewaarwordingen gepaard gaande met menopauze

Gewaarwordingen gepaard gaande met het ophouden van de menstruele cyclus.

Inclusies: opvliegers en nachtelijk zweten tijdens menopauze

b6703 Genitale gewaarwordingen

Gewaarwordingen gerelateerd aan opwinding van de geslachtsdelen.

Exclusies: seksuele functies (b640); functies gerelateerd aan voortplanting (b660)

b6708 Gewaarwordingen gepaard gaande met genitale en reproductieve functies, anders gespecificeerd

b6709 Gewaarwordingen gepaard gaande met genitale en reproductieve functies, niet gespecificeerd

b679 Genitale en reproductieve functies, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd

b698 Functies van urogenitaal stelsel en reproductieve functies, anders gespecificeerd

b699 Functies van urogenitaal stelsel en reproductieve functies, niet gespecificeerd

b7 Functies van bewegingssysteem en aan beweging verwante functies

Dit hoofdstuk gaat over functies gerelateerd aan beweging en mobiliteit, Inclusief reflexen en functies van gewrichten, botten en spieren.

b710-b729 Functies van gewrichten en botten

b710 Mobiliteit van gewrichten

Functies gerelateerd aan de bewegingsrange en de beweeglijkheid van gewrichten.

Inclusies: mobiliteit van een enkel gewricht (zoals schoudergewricht, ellebooggewricht, polsgewricht, heupgewricht, kniegewricht, enkelgewricht), mobiliteit van meerdere gewrichten (zoals vertebrale gewrichten, kleine hand- en voetgewrichten), mobiliteit van gewrichten in het algemeen; stoornissen zoals hypermobiliteit van gewrichten en bij 'frozen' gewrichten zoals frozen shoulder, en arthritis

Exclusies: stabiliteit van gewrichten (b715); controle van willekeurige bewegingen (b760)

b715 Stabiliteit van gewrichten

Functies gerelateerd aan het handhaven van de structurele integriteit van gewrichten.

Inclusies: stabiliteit van een enkel gewricht, stabiliteit van meerdere gewrichten, en stabiliteit van gewrichten in het algemeen; stoornissen zoals bij instabiel schoudergewricht, dislocatie van een gewricht, zoals schouder of heup

Exclusie: mobiliteit van gewrichten (b710)

b720 Mobiliteit van botten

Functies gerelateerd aan de bewegingsrange en de beweeglijkheid van schouderblad, bekken, carpale botten en tarsale botten.

Inclusies: mobiliteit schouderblad, mobiliteit bekken, mobiliteit carpale botten, en mobiliteit tarsale botten; stoornissen zoals bij frozen scapula en frozen pelvis

Exclusie: mobiliteit van gewrichten (b710)

b729 Functies van gewrichten en botten, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd

b730-b749 Spierfuncties

b730 Spiersterkte

Functies gerelateerd aan de kracht ontwikkeld door de contractie van een spier of van spiergroepen.

Inclusies: spierkracht, sterkte van geïsoleerde spieren en spiergroepen, sterkte van spieren in één ledemaat, sterkte van spieren in één lichaamszijde, sterkte van spieren in onderste lichaams helft, sterkte van spieren in alle ledematen, sterkte van rompspieren, en sterkte van alle spieren in het lichaam; stoornissen zoals bij zwakte van kleine voet- en handspieren, parese, paralyse, monoplegie, hemiplegie, paraplegie, quadriplegie en akinetisch mutisme

Exclusies: functies van aan oog verwante structuren (b215); spiertonus (b735); spieruithoudingsvermogen (b740)

b7300 Sterkte van geïsoleerde spieren en spiergroepen

De kracht ontwikkeld door contractie van specifieke en geïsoleerde spieren en spiergroepen.

b73000 Sterkte van handspieren

Inclusies: handknijpkracht; stoornissen zoals bij zwakte van kleine handspiers

b73001 Sterkte van bovenbeenspieren

b73002 Sterkte van voetspiers

Inclusies: stoornissen zoals bij zwakte van kleine voetspiers

b73008 Sterkte van geïsoleerde spiers en spiergroepen, anders gespecificeerd

b73009 Sterkte van geïsoleerde spiers en spiergroepen, niet gespecificeerd

b7301 Sterkte van spiers in één ledemaat

De kracht ontwikkeld door contractie van spiers en spiergroepen van één arm of been.

Inclusies: stoornissen zoals bij monoparese en monoplegie

b7302 Sterkte van spiers in één lichaamszijde

De kracht ontwikkeld door contractie van spiers en spiergroepen in de linker of rechter zijde van het lichaam.

Inclusies: stoornissen zoals bij hemiparese en hemiplegie

b7303 Sterkte van spiers in onderste lichaamsheft

De kracht ontwikkeld door contractie van spiers en spiergroepen in de onderste helft van het lichaam.

Inclusies: stoornissen zoals bij paraparese en paraplegie

b7304 Sterkte van spiers in alle ledematen

De kracht ontwikkeld door contractie van spiers en spiergroepen van alle vier de ledematen.

Inclusies: stoornissen zoals bij tetraparese en tetraplegie

b7305 Sterkte van rompspiers

De kracht ontwikkeld door contractie van spiers en spiergroepen in de romp.

b73050 Sterkte van bekkenbodemspiers

b73058 Sterkte van rompspiers, anders gespecificeerd

b73059 Sterkte van rompspiers, niet gespecificeerd

b7306 Sterkte van alle spiers in het lichaam

De kracht ontwikkeld door contractie van alle spiers en spiergroepen van het lichaam.

Inclusies: stoornissen zoals bij akinetisch mutisme

b7308 Spiersterkte, anders gespecificeerd

b7309 Spiersterkte, niet gespecificeerd

b735 Spiertonus

Functies gerelateerd aan de spanning aanwezig in niet-actieve spiers en de weerstand die spiers bieden wanneer zij passief worden gerek.

Inclusies: tonus van geïsoleerde spiers en spiergroepen, tonus van spiers in één ledemaat, tonus van spiers aan één lichaamszijde, tonus van spiers in onderste lichaamsheft, tonus van spiers in alle ledematen, tonus van rompspiers, en tonus van alle spiers in lichaam; stoornissen zoals bij hypotonie, hypertonie en spierspasticiteit, myotonie, paramyotonie

Exclusies: spiersterkte (b730); spieruithoudingsvermogen (b740)

- b7350 Tonus van geïsoleerde spieren en spiergroepen**
De spanning in niet-actieve geïsoleerde spieren en spiergroepen en de weerstand die deze spieren bieden wanneer zij passief worden gerek.
- Inclusies: stoornissen zoals bij focale dystonie, bijvoorbeeld torticollis*
- b7350.x1 Afgenomen tonus van geïsoleerde spieren en spiergroepen
- b7350.x2 Toegenomen tonus van geïsoleerde spieren en spiergroepen
- b7351 Tonus van spieren in één ledemaat**
De spanning in niet-actieve geïsoleerde spieren en spiergroepen in één arm of been en de weerstand die deze spieren bieden wanneer zij passief worden gerek.
- Inclusies: stoornissen zoals bij monoparese en monoplegie*
- b7351.x1 Afgenomen tonus van spieren in één ledemaat
- b7351.x2 Toegenomen tonus van spieren in één ledemaat
- Inclusie: stoornissen zoals bij spasticiteit*
- b7352 Tonus van spieren aan één lichaamszijde**
De spanning in niet-actieve spieren en spiergroepen van de rechter- of linkerzijde van het lichaam en de weerstand die deze spieren bieden wanneer zij passief worden gerek.
- Inclusies: stoornissen zoals bij hemiparese en hemiplegie*
- b7352.x1 Afgenomen tonus van spieren aan één lichaamszijde
- Inclusie: stoornissen zoals bij hemiplegie*
- b7352.x2 Toegenomen tonus van spieren aan één lichaamszijde
- Inclusie: stoornissen zoals bij spasticiteit*
- b7353 Tonus van spieren in onderste lichaamshelft**
De spanning in niet-actieve spieren en spiergroepen in de onderste helft van het lichaam en de weerstand die deze spieren bieden wanneer zij passief worden gerek.
- Inclusies: stoornissen zoals bij paraparese en paraplegie*
- b7353.x1 Afgenomen tonus in onderste lichaamshelft
- b7353.x2 Toegenomen tonus in onderste lichaamshelft
- Inclusie: stoornissen zoals bij spasticiteit*
- b7354 Tonus van spieren in alle ledematen**
De spanning in niet-actieve spieren en spiergroepen in alle vier de ledematen en de weerstand die deze spieren bieden wanneer zij passief worden gerek.
- Inclusies: stoornissen zoals bij tetraparese en tetraplegie*
- b7354.x1 Afgenomen tonus in alle ledematen
- b7354.x2 Toegenomen tonus in alle ledematen
- Inclusie: stoornissen zoals bij spasticiteit*
- b7355 Tonus van rompspieren**
De spanning in niet-actieve spieren en spiergroepen van de romp en de weerstand die deze spieren bieden wanneer zij passief worden gerek.
- b73550 Tonus van bekkenbodemspieren**
- b73550.x1 Afgenomen tonus van bekkenbodemspieren

b73550.x2 Toegenomen tonus van bekkenbodemspieren**b73558 Tonus van rompspieren, anders gespecificeerd****b73559 Tonus van rompspieren, niet gespecificeerd****b7356 Tonus van alle spieren in lichaam**

De spanning in niet-actieve spieren en spiergroepen van het hele lichaam en de weerstand die deze spieren bieden wanneer zij passief worden gerekt.

Inclusies: stoornissen zoals bij generaliseerde dystonie en de ziekte van Parkinson, of algemene parese en paralyse

b7356.x1 Afgenomen tonus van alle spieren in lichaam**b7356.x2 Toegenomen tonus van alle spieren in lichaam**

Inclusie: stoornissen zoals bij spasticiteit

b7358 Spiertonus, anders gespecificeerd**b7359 Spiertonus, niet gespecificeerd****b7359.x1 Afgenomen spiertonus, niet gespecificeerd****b7359.x2 Toegenomen spiertonus, niet gespecificeerd****b740 Spieruithoudingsvermogen**

Functies gerelateerd aan het volhouden van spiercontractie gedurende de vereiste periode.

Inclusies: uithoudingsvermogen van geïsoleerde spieren, uithoudingsvermogen van spiergroepen en uithoudingsvermogen van alle spieren in lichaam; stoornissen zoals bij myasthenia gravis

Exclusies: inspanningstolerantie (b455); spiersterkte (b730); spiertonus (b735)

b749 Spierfuncties, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd**b750-b789 Bewegingsfuncties****b750 Motorische reflexfuncties**

Functies gerelateerd aan de onwillekeurige contractie van spieren automatisch opgewekt door specifieke stimuli.

Inclusies: motorische rekreflex (met inbegrip van automatisch verlopende lokale gewrichtsreflex), reflexen opgewekt door schadelijke stimuli en reflexen opgewekt door andere exteroceptieve stimuli; terugtrekreflex, bicepsreflex, radiusreflex, quadricepsreflex, patellareflex, enkelreflex, optreden en nawerking van reflexen

b7500 Motorische rekreflexen

Onwillekeurige contracties van spieren automatisch opgewekt door rekken.

b7501 Reflexen opgewekt door schadelijke stimuli

Onwillekeurige contracties van spieren automatisch opgewekt door pijnlijke of schadelijke stimuli.

Inclusie: terugtrekreflex

b7502 Reflexen opgewekt door andere exteroceptieve stimuli

Onwillekeurige contracties van spieren automatisch opgewekt door externe stimuli anders dan schadelijke stimuli.

Inclusies: zoekreflex/snuffelreflex, zuigreflex, grijpreflex en andere primitieve reflexen

- b7508 Motorische reflexfuncties, anders gespecificeerd**
- b7509 Motorische reflexfuncties, niet gespecificeerd**
- b755 Onwillekeurige bewegingsreacties**
 Functies gerelateerd aan onwillekeurige contracties van grote spieren of van alle spieren van het lichaam opgewekt door lichaamshouding, balans en dreigende stimuli.
Inclusies: houdingsreacties, oprichtreacties, instelreacties, evenwichtsreacties, steunreacties, afweerreacties
Exclusie motorische reflexfuncties (b750)
- b760 Controle van willekeurige bewegingen**
 Functies gerelateerd aan controle over en coördinatie van willekeurige bewegingen.
Inclusies: controle van enkelvoudige willekeurige bewegingen, controle van complexe willekeurige bewegingen, coördinatie van willekeurige bewegingen (met inbegrip van rechts-linkscoördinatie, oog-handcoördinatie, oog-voetcoördinatie) en steunfuncties van arm of been; stoornissen zoals controleproblemen en coördinatieproblemen, zoals onhandigheid en dysdiadochokinese
Exclusies: spiersterkte (b730); onwillekeurige bewegingen (b765); bewegingspatronen (b771)
- b761 Spontane bewegingen**
 Functies gerelateerd aan frequentie, vloeïendheid en complexiteit van bewegingen van het gehele lichaam en afzonderlijke lichaamsdelen, zoals bij spontane bewegingen bij kinderen.
 NB deze code is alleen toepasbaar bij kinderen tot 6 maanden (leeftijd zo nodig gecorrigeerd).
Exclusies: motorische reflexfuncties (b750); onwillekeurige bewegingsreacties (b755); onwillekeurige bewegingen (b765)
- b7610 Algemene bewegingen**
 Repertoire en kwaliteit van leeftijdsspecifieke algemene bewegingen zoals bij draai- en onrustbewegingen op jonge leeftijd.
- b7611 Specifieke spontane bewegingen**
 Repertoire en kwaliteit van leeftijdsspecifieke bewegingen, normaliter aanwezig tijdens de eerste maanden na de geboorte zoals arm- en been bewegingen naar de lichaamsmeridiaan, vinger- en schopbewegingen.
- b7618 Spontane bewegingen, anders gespecificeerd**
- b7619 Spontane bewegingen, niet gespecificeerd**
- b765 Onwillekeurige bewegingen**
 Functies gerelateerd aan niet-intentionele, niet- of semi-doelgerichte onwillekeurige contracties van een spier of spiergroep.
Inclusies: onwillekeurige spiercontracties, tremor, tics en maniërismen, en stereotypieën en motorische perseveratie; stoornissen zoals bij chorea, athetose, vocale tics, dystonische bewegingen en dyskinesie
Exclusies: controle van willekeurige bewegingen (b760); bewegingspatronen (b771)

b771 Bewegingspatronen⁵²

Functies gerelateerd aan bewegingspatronen gekoppeld aan gaan, rennen of andere bewegingen van het hele lichaam.

*Inclusies: algemene bewegingspatronen, bewegingspatronen bij **gaan** (gewoon lopen) en hardlopen*

Exclusies: spiersterkte (b730); spiertonus (b735); controle van willekeurige bewegingen (b760); onwillekeurige bewegingen (b765)

b7710 Algemene bewegingspatronen

Inclusies: vertonen van een houterig bewegingspatroon, intentie tremor, een schokkerig bewegingspatroon, onhandigheid, een capsulair patroon in bewegingen, patronen zoals bij bepaalde psychiatrische aandoeningen

b7711 Bewegingspatronen tijdens gaan

Inclusies: Duchenne's gangpatroon, spastisch gangpatroon, hemiplegisch gangpatroon, paraplegisch gangpatroon, asymmetrisch gaan / mank lopen; starttijdfactoren (abnormale zwaaitijd, abnormale standtijd, abnormale stap frequentie); spatiële factoren (abnormale stap breedte, abnormale stap lengte); bewegingspatroon van een lichaamsgebied (door de knie(en) zakken, circumductie van het been, Trendelenburg gang, opisthotonus)

b7712 Bewegingspatronen bij uitvoeren andere activiteiten

Inclusie: fysiologische zwaai-bewegingen bij het handhaven van zit- en stahoudingen

b7718 Bewegingspatronen, anders gespecificeerd**b7719 Bewegingspatronen, niet gespecificeerd****b780 Gewaarwordingen verband houdend met spieren en bewegingsfuncties**

Gewaarwordingen gerelateerd aan spieren of spiergroepen van het lichaam en aan spierbewegingen.

Inclusies: spierstijfheid (met inbegrip van gevoel dat spieren gespannen zijn), en spierspasme; 'zware' spieren

Exclusie: pijngewaarwording (b280)

b7800 Spierstijfheid

Gevoel dat spieren gespannen of stijf zijn.

b7801 Spierspasme

Gevoel dat een spier of spiergroep onwillekeurig samentrekt.

Inclusie: spierkramp

b7808 Gewaarwordingen verband houdend met spieren en bewegingsfuncties, anders gespecificeerd**b7809 Gewaarwordingen verband houdend met spieren en bewegingsfuncties, niet gespecificeerd****b789 Bewegingsfuncties, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd****b798 Functies van bewegingssysteem en aan beweging verwante functies, anders gespecificeerd****b799 Functies van bewegingssysteem en aan beweging verwante functies, niet gespecificeerd**

⁵² In navolging van de ICF-logopedie (NVL, 2009) is b770 gangpatroon vervangen door b771 bewegingspatronen.

b8 Functies van huid en verwante structuren

Dit hoofdstuk gaat over de functies van huid, nagels en haren.

b810-b849 Functies van huid

b810 Beschermende functies van huid

Functies van de huid betrekking hebbend op het beschermen van het lichaam tegen fysieke, chemische en biologische bedreigingen.

Inclusies: bescherming tegen de zon en andere straling, lichtgevoeligheid, pigmentatie, huidkwaliteit; isolerende functie van de huid, eeltvorming, verharding; stoornissen zoals bij gescheurde huid, zweren, doorligplekken en dunner worden van de huid

Exclusies: water-, mineraal- en elektrolytenbalans (b545); herstelfuncties van huid (b820); andere functies van huid (b830)

b8100 Bescherming tegen chemische invloeden

b8101 Bescherming tegen fysische invloeden

Inclusie: mechanische traumata

b8102 Bescherming tegen uitdroging

Inclusies: handhaven vochtbalans, vochtregulatie, tegengaan van transepidermaal waterverlies, hydratatiegraad corneum

b8103 Bescherming tegen ultraviolette straling

Inclusies: lichtgevoeligheid, pigmentatie

b8104 Bescherming tegen pathogene micro-organismen

Inclusie: immunologische functie van de huid

b8108 Beschermende functie van de huid, anders gespecificeerd

b8109 Beschermende functie van de huid, niet gespecificeerd

b820 Herstelfuncties van huid

Functies van de huid betrekking hebbend op herstel van de huid ter reparatie van scheuren en ander letsel van de huid.

Inclusies: korstvorming, genezing, littekenvorming; bloeditstoringen, vorming van keloïd

Exclusies: beschermende functies van huid (b810); andere functies van huid (b830)

b830 Andere functies van huid

Andere functies van de huid dan bescherming en herstel, zoals afkoeling en zweetvorming.

Inclusies: zweten, functies van de huidklieren en resulterende lichaamsgeur

Exclusies: beschermende functies van huid (b810); herstelfuncties van huid (b820)

b8300 Warmteafgifte door huid

Functies van de huid die gericht zijn op het in stand houden van een constante lichaamstemperatuur.

Inclusies: temperatuur huid, zweten / transpireren bij thermische en gustatoire prikkels, perspiratio insensibilis

Exclusies: temperatuurwaarneming (b2700), handhaven vochtbalans huid (b8102)

b8301 Vorming en opslag van vetreserve

Functies van de huid die erop gericht zijn een warmte-isolerende laag te vormen, die tevens als energiedepot dient.

b8302 Vitamine-D synthese

Functies van de huid die erop gericht zijn om onder invloed van kortgolvig UV-licht previtamine D3 te vormen.

b8304 Kleur huid

Inclusie: bleke huid

b83040 Gele kleur huid

Inclusies: stoornissen zoals bij geelzucht/icterus

b83048 Kleur huid, anders gespecificeerd

b83049 Kleur huid, niet gespecificeerd

b8305 Vochtgehalte huid

Inclusie: schilferige, droge huid

b8308 Andere functies van huid, anders gespecificeerd

b8309 Andere functies van huid, niet gespecificeerd

b840 Gewaarwording verband houdend met huid

Gewaarwordingen gerelateerd aan de huid zoals jeuk, branderig gevoel en tintelingen.

Inclusies: gevoel van pins en needles ('slapend' been/arm/enz.) en kippenvel hebben

Exclusies: pijngewaarwording (b280); gevoeligheidsreacties (b4351)

b8400 Jeuk

b8401 Branderig gevoel

b8402 Tintelingen⁵³

b8408 Gewaarwording verband houdend met huid, anders gespecificeerd

b8409 Gewaarwording verband houdend met huid, niet gespecificeerd

b849 Functies van huid, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd

b850-b869 Functies van haren en nagels

b850 Functies van haar

Functies van haar, zoals bescherming, kleur en uiterlijk.

Inclusies: haargroei, pigmentatie van haar, locatie van haar; haarverlies, zoals bij alopecia

⁵³ Er is in de ICF sprake van een overlap tussen tintelingen zoals hier genoemd en tinteling genoemd als inclusie bij b265 'Het waarnemen van oppervlakken en hun textuur of kwaliteit' en bij b2702 'Waarneming van druk'.

- b8500 Haargroei**
- b8500.x1 Afgenomen haargroei
Inclusie: te weinig haargroei
- b8500.x2 Toegenomen haargroei
Inclusies: overmatige haargroei; donsbehaving (lanugo)
- b8501 Kleur haar**
- b8502 Glans haar**
- b8502.x1 Afgenomen glans haar
Inclusie: dof haar
- b8503 Breekbaarheid haar**
- b8503.x2 Toegenomen breekbaarheid haar
Inclusie: bros haar
- b8508 Functies van haar, anders gespecificeerd**
- b8509 Functies van haar, niet gespecificeerd**
- b860 Functies van nagels**
- Functies van de nagels, zoals bescherming, krabben en uiterlijk.
Inclusies: nagelgroei, pigmentatie van nagels, kwaliteit van nagels
- b869 Functies van haren en nagels, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd**
- b898 Functies van huid en verwante structuren, anders gespecificeerd**
- b899 Functies van huid en verwante structuren, niet gespecificeerd**

s Anatomische eigenschappen

Toelichting

Anatomische eigenschappen betreffen de positie, aanwezigheid, vorm en continuïteit van onderdelen van het menselijk lichaam.

Onderdelen van het menselijk lichaam zijn lichaamsdelen, orgaanstelsels, organen en onderdelen van organen.

Stoornissen zijn afwijkingen in of verlies van functies of anatomische eigenschappen.

Opmerking: Gedurende de kindertijd en adolescentie kunnen stoornissen optreden in de vorm van achterstand of vertraging in de ontwikkeling van anatomische eigenschappen.

In de originele ICF bestaat deze classificatie uit een lijst van die anatomische structuren die relevant zijn in het kader van het functioneren van een individu. Het is dus een anatomische indeling van het menselijk lichaam. Door deze structuren te gebruiken in combinatie met de typering, worden ze echter tot anatomische eigenschappen die van belang zijn voor het menselijk functioneren. Met de classificatie van functies kunnen functies van relevante structuren, zoals het hart, de spieren en de hersenen worden beschreven; met de classificatie anatomische eigenschappen kunnen van diezelfde structuren de anatomische eigenschappen worden beschreven. Om verwarring te voorkomen heeft het Nederlands WHO FIC Collaborating Centre dan ook gekozen voor de titel anatomische eigenschappen.

Typeringen

Eerste typering

Generieke typering waarmee op een negatieve schaal de mate of omvang van een stoornis aangeduid kan worden.

Mate of omvang stoornis

xxx.0	GEEN stoornis (geen, afwezig, verwaarloosbaar, ...) 0-4%
xxx.1	LICHTE stoornis (gering, laag, ...) 5-24%
xxx.2	MATIGE stoornis (tamelijk, ...) 25-49%
xxx.3	ERNSTIGE stoornis (aanzienlijk, hoog, sterk, ...) 50-95%
xxx.4	VOLLEDIGE stoornis (totaal, ...) 96-100%
xxx.8	niet gespecificeerd
xxx.9	niet van toepassing

De eerste drie maal 'x' staat voor de code; met de 'x' na de punt kan de mate of omvang van de eventuele stoornis worden aangeduid.

Tweede typering

In de Classificatie Anatomische Eigenschappen is op een aantal plaatsen gebruik gemaakt van de tweede typering om de aard van de stoornis in anatomische eigenschap aan te geven:

Aard stoornis in anatomische eigenschap

xxx.x0	geen verandering in de anatomische eigenschap
xxx.x1	volledige afwezigheid

xxx.x2	gedeeltelijke afwezigheid
xxx.x3	extra deel
xxx.x4	afwijkende dimensies
xxx.x5	discontinuïteit
xxx.x6	afwijkende positie
xxx.x7	kwalitatieve veranderingen in anatomische eigenschap, Inclusief ophoping van vocht
xxx.x8	niet gespecificeerd
xxx.x9	niet van toepassing

Derde typering

In de ICF staat als voorstel een derde typering om de lokalisatie aan te geven. Deze derde typering is nog niet officieel, maar kan eventueel al wel gebruikt worden:

xxx.xx0	meer dan één regio
xxx.xx1	rechts
xxx.xx2	links
xxx.xx3	beiderzijds
xxx.xx4	voorzijde
xxx.xx5	achterzijde
xxx.xx6	proximaal
xxx.xx7	distaal
xxx.xx8	niet gespecificeerd
xxx.xx9	niet van toepassing

Vierde typering

In deze ICF-diëtetiek is er op een aantal plaatsen in de classificatie anatomische eigenschappen voor gekozen om een vierde typering te gebruiken om de anatomische eigenschap nader aan te duiden.⁵⁴

Deze vierde typering is variabel en hangt af van de specifieke anatomische eigenschap. Omdat de 0 bij typering wordt gebruikt voor 'niet afwijkend' begint de nummering met 1.

Extra codes / combinatie ICF-code met andere code(s)

Op sommige plekken in de classificatie functies staat aangegeven dat je de ICF-code kunt combineren met een andere code. Je noteert dan dus de ICF-code **plus** de andere code; tussen de codes zet je bijvoorbeeld een & teken.

Voorbeelden:

s76031 Tailleomvang

extra code voor klasse s760 type meetinstrument [CH-diëtetiek / 04.24.95], diagnostische hulpmiddelen [CH-diëtetiek / 92]

s76031 & 04.24.95.06 Tailleomvang, gemeten met een meetlint

⁵⁴ Voorkeur van het NPi gaat uit naar een opname van de aard van de anatomische eigenschap in de codering zelf (net als dat bij functies het geval is) in plaats van door gebruik te maken van typering.

Indeling anatomische eigenschappen

s1 Anatomische eigenschappen van zenuwstelsel⁵⁵

- s110 Anatomische eigenschappen van hersenen⁵⁶**
- s1100 Anatomische eigenschappen van corticale lobben/hersenkwabben
 - s1101 Anatomische eigenschappen van middenhersenen [mesencephalon]
 - s1102 Anatomische eigenschappen van tussenhersenen [diencephalon]
 - s1103 Anatomische eigenschappen van basale ganglia en verwante structuren
 - s1104 Anatomische eigenschappen van cerebellum
 - s1105 Anatomische eigenschappen van hersenstam
 - s1106 Anatomische eigenschappen van hersenzenuwen [nervi craniales]
 - s1107 Anatomische eigenschappen van witte stof
 - s1108 Anatomische eigenschappen van hersenen, anders gespecificeerd
 - s1109 Anatomische eigenschappen van hersenen, niet gespecificeerd
- s120 Anatomische eigenschappen van ruggenmerg en verwante structuren**
- s1200 Anatomische eigenschappen van ruggenmerg
 - s1201 Anatomische eigenschappen van ruggenmergszenuwen [nervi spinales]
 - s1208 Anatomische eigenschappen van ruggenmerg en verwante structuren, anders gespecificeerd
 - s1209 Anatomische eigenschappen van ruggenmerg en verwante structuren, niet gespecificeerd
- s130 Anatomische eigenschappen van hersenvliezen [meninges]**
- s140 Anatomische eigenschappen van sympathische zenuwstelsel**
- s150 Anatomische eigenschappen van parasymphatische zenuwstelsel**
- s198 Anatomische eigenschappen van zenuwstelsel, anders gespecificeerd**
- s199 Anatomische eigenschappen van zenuwstelsel, niet gespecificeerd**

⁵⁵ Redactioneel: Het Nederlands WHO FIC Collaborating Centre heeft er bij de vertaling van namen van anatomische structuren voor gekozen om waar mogelijk de Nederlandse naam te vermelden en daarachter tussen rechte haken de naam volgens de Nomina Anatomica en – als er een verschil is – ook volgens de [Terminologia Anatomica \(https://en.wikipedia.org/wiki/Nomina_Anatomica\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Nomina_Anatomica).

⁵⁶ Redactioneel: Het Nederlands WHO FIC Collaborating Centre heeft gepleit voor een andere indeling van de hersenen conform de Nomina Anatomica. Dit voorstel is niet overgenomen.

s2 Anatomische eigenschappen van oog, oor en verwante structuren

- s210 Anatomische eigenschappen van oogkas [orbita]
- s220 Anatomische eigenschappen van oogbol [bulbus oculi]
- s230 Anatomische eigenschappen van structuren rond oog [organa oculi accessoria/structurae oculi accessoriae]
Exclusie: anatomische eigenschappen van gezichtshaar (s8401)
- s240 Anatomische eigenschappen van uitwendig oor [auris externa]
Exclusie: anatomische eigenschappen van hoofdhaar (s8400)
- s250 Anatomische eigenschappen van middenoor [auris media]
- s260 Anatomische eigenschappen van binnenoer [auris interna]
- s298 Anatomische eigenschappen van oog, oor en verwante structuren, anders gespecificeerd
- s299 Anatomische eigenschappen van oog, oor en verwante structuren, niet gespecificeerd

s3 Anatomische eigenschappen van structuren betrokken bij stem en spraak

s310 Anatomische eigenschappen van neus [nasus]

Exclusie: anatomische eigenschappen van gezichtshaar (s8401)

s320 Anatomische eigenschappen van mond

s3200 Anatomische eigenschappen van tanden en kiezen

s32000 Anatomische eigenschappen van **primaire tanden en kiezen**

s32001 Anatomische eigenschappen van **permanente tanden en kiezen**

s32008 Anatomische eigenschappen van tanden en kiezen, anders gespecificeerd

s32009 Anatomische eigenschappen van tanden en kiezen, niet gespecificeerd

s3201 Anatomische eigenschappen van tandvlees

s3202 Anatomische eigenschappen van verhemelte [palatum]

s3203 Anatomische eigenschappen van tong [lingua]

s3203.x1 Volledige afwezigheid tong

s3203.x2 Gedeeltelijke afwezigheid tong

s3203.x4 Afwijkende dimensies tong

s3203.x491 Lengtegroeven over tong

s3203.x492 Vergrootte tong

Inclusie: zoals bij macroglossie

s3204 Anatomische eigenschappen van lippen

s3205 Anatomische eigenschappen van philtrum

s3208 Anatomische eigenschappen van mond, anders gespecificeerd

s3209 Anatomische eigenschappen van mond, niet gespecificeerd

s330 Anatomische eigenschappen van keelholte [pharynx]

s3300 Anatomische eigenschappen van nasopharynx [pars nasalis pharyngis]

s3301 Anatomische eigenschappen van oropharynx [pars oralis pharyngis]

s3308 Anatomische eigenschappen van keelholte [pharynx], anders gespecificeerd

s3309 Anatomische eigenschappen van keelholte [pharynx], niet gespecificeerd

- s340 Anatomische eigenschappen van strottenhoofd [larynx]
 - s3400 Anatomische eigenschappen van stembanden
 - s3408 Anatomische eigenschappen van strottenhoofd [larynx], anders gespecificeerd
 - s3409 Anatomische eigenschappen van strottenhoofd [larynx], niet gespecificeerd
- s398 Anatomische eigenschappen van structuren betrokken bij stem en spraak, anders gespecificeerd
- s399 Anatomische eigenschappen van structuren betrokken bij stem en spraak, niet gespecificeerd

s4 Anatomische eigenschappen van hart en bloedvatstelsel, afweersysteem en ademhalingsstelsel

s410 Anatomische eigenschappen van hart en bloedvatstelsel

s4100 Anatomische eigenschappen van hart

s41000 Anatomische eigenschappen van boezems [atrium dextrum en atrium sinistrum]

s41001 Anatomische eigenschappen van kamers [ventriculus dexter en ventriculus sinister]

s41008 Anatomische eigenschappen van hart, anders gespecificeerd

s41009 Anatomische eigenschappen van hart, niet gespecificeerd

s4101 Anatomische eigenschappen van slagaderen/arteriën [arteriae]

s4102 Anatomische eigenschappen van aderen/venen [venae]

s4103 Anatomische eigenschappen van haarvaten/capillairen

s4108 Anatomische eigenschappen van hart en bloedvatstelsel, anders gespecificeerd

s4109 Anatomische eigenschappen van hart en bloedvatstelsel, niet gespecificeerd

s420 Anatomische eigenschappen van afweersysteem

s4200 Anatomische eigenschappen van lymfevaten [vasa lymphatica]

s4201 Anatomische eigenschappen van lymfeknopen [nodi lymphatici]

s4202 Anatomische eigenschappen van zwezerik [thymus]

s4203 Anatomische eigenschappen van milt [lien]

s4204 Anatomische eigenschappen van beenmerg [medulla ossium]

s4208 Anatomische eigenschappen van afweersysteem, anders gespecificeerd

s4209 Anatomische eigenschappen van afweersysteem, niet gespecificeerd

s430 Anatomische eigenschappen van ademhalingsstelsel

s4300 Anatomische eigenschappen van luchtpijp [trachea]

s4301 Anatomische eigenschappen van longen [pulmones]

s4302 Anatomische eigenschappen van borstkas [thorax]

s4303 Anatomische eigenschappen van ademhalingspielen

Inclusies: intercostale spieren, middenrif [diaphragma]

s4308 Anatomische eigenschappen van ademhalingsstelsel, anders gespecificeerd

s4309 Anatomische eigenschappen van ademhalingsstelsel, niet gespecificeerd

- s498 Anatomische eigenschappen van hart en bloedvatenstelsel, afweersysteem en ademhalingsstelsel, anders gespecificeerd
- s499 Anatomische eigenschappen van hart en bloedvatenstelsel, afweersysteem en ademhalingsstelsel, niet gespecificeerd

s5 Anatomische eigenschappen van spijsverteringsstelsel, metabool stelsel en hormoonstelsel

s510 Anatomische eigenschappen van speekselklieren [glandulae salivariae]

s520 Anatomische eigenschappen van slokdarm [oesophagus]

s520.x1 Volledige afwezigheid slokdarm

s520.x2 Gedeeltelijke afwezigheid slokdarm

Inclusie: zoals bij oesophagusatresie

s520.x4 Afwijkende dimensies slokdarm

s520.x4x1 Afwijkende doorgankelijkheid slokdarm

Inclusie: (gedeeltelijke) obstructie slokdarm, zoals bij oesophagusatresie

s530 Anatomische eigenschappen van maag [gaster]

s530.x1 Volledige afwezigheid maag

s530.x2 Gedeeltelijke afwezigheid maag

Inclusies: zoals bij maagverkleining; stoornissen zoals ontbreken pylorus

s530.x4 Afwijkende dimensies maag

s530.x4x1 Afwijkende doorgankelijkheid maag

Inclusies: stoornissen zoals obstructie maag

s530.x4x2 Kleine maag

s530.x4x3 Buismaag

De maag is opgerekt en verbonden met het restant van de (verder verwijderde) slokdarm.

s540 Anatomische eigenschappen van darmen⁵⁷

s5400 Anatomische eigenschappen van dunne darm [ileum en jejunum]

s5400.x2 Gedeeltelijke afwezigheid van dunne darm

s5400.x2x1 Afwezigheid van ileocaecaal klep

s5400.x4 Afwijkende dimensies dunne darm

s5400.x4x1 Afwijkende doorgankelijkheid dunne darm

Inclusies: stoornissen zoals obstructie en stenose dunne darm

s5400.x4x2 Afwijkende lengte dunne darm

Inclusie: short bowel

s5400.x4x3 Afwijkende hoeveelheid darmvlokken dunne darm

s5400.x5 Discontinuïteit dunne darm

Inclusies: zoals bij ileostoma en jejunostoma

⁵⁷ Het Nederlands WHO FIC Collaborating Centre heeft tijdens het revisieproces gepleit voor een indeling volgens de Nomina Anatomica; deze suggestie is niet overgenomen.

s5401 Anatomische eigenschappen van dikke darm [colon]

s5401.x4 Afwijkende dimensies dikke darm

s5401.x4x1 Afwijkende doorgankelijkheid dikke darm

Inclusies: stoornissen zoals obstructie en stenose dikke darm

s5401.x4x2 Afwijkende lengte dikke darm

s5401.x4x3 Afwijkende hoeveelheid darmvlokken dikke darm

s5401.x4x4 Afwijkende omvang dikke darm

Inclusies: zoals bij megacolon, megarectum

x5401.x5 Discontinuïteit dikke darm

*Inclusie: zoals bij colostoma***s5408 Anatomische eigenschappen van darmen, anders gespecificeerd****s5409 Anatomische eigenschappen van darmen, niet gespecificeerd****s550 Anatomische eigenschappen van alvleesklier [pancreas]**

s550.x1 Afwezigheid van alvleesklier

Inclusie: zoals na Whipple operatie

s550.x2 Gedeeltelijke afwezigheid van alvleesklier

s560 Anatomische eigenschappen van lever [hepar]

s560.x2 Gedeeltelijke afwezigheid van lever

s560.x4 Afwijkende dimensies van lever

s560.x4x2 Vergrootte omvang lever

*Inclusies: zoals bij vergrootte lever, hepatomegalie**Exclusie: afwijkende hoeveelheid vet in lever (s560.x7x1)*

s560.x7 Kwalitatieve veranderingen in anatomische eigenschap van lever

s560.x7x1 Afwijkende hoeveelheid vet in lever

s570 Anatomische eigenschappen van galblaas [vesica biliaris] en galwegen**s580 Anatomische eigenschappen van endocriene klieren****s5800 Anatomische eigenschappen van hypofyse [glandula pituitaria]****s5801 Anatomische eigenschappen van schildklier [glandula thyroidea]****s5802 Anatomische eigenschappen van bijschildklieren [glandulae parathyroideae]****s5803 Anatomische eigenschappen van bijnieren [glandulae suprarenales]****s5808 Anatomische eigenschappen van endocriene klieren, anders gespecificeerd****s5809 Anatomische eigenschappen van endocriene klieren, niet gespecificeerd**

- s598 Anatomische eigenschappen van spijsverteringsstelsel, metabool stelsel en hormoonstelsel, anders gespecificeerd
- s599 Anatomische eigenschappen van spijsverteringsstelsel, metabool stelsel en hormoonstelsel, niet gespecificeerd

s6 Anatomische eigenschappen van urogenitale stelsel

- s610 Anatomische eigenschappen van urinewegstelsel**
 - s6100 Anatomische eigenschappen van nieren [renes]
 - s6101 Anatomische eigenschappen van ureters
 - s6102 Anatomische eigenschappen van urineblaas [vesica urinaria]
 - s6103 Anatomische eigenschappen van urethra
 - s6108 Anatomische eigenschappen van urinewegstelsel, anders gespecificeerd
 - s6109 Anatomische eigenschappen van urinewegstelsel, niet gespecificeerd

- s620 Anatomische eigenschappen van bekkenbodem [diaphragma pelvis]**

- s630 Anatomische eigenschappen van voortplantingsstelsel⁵⁸**
 - s6300 Anatomische eigenschappen van eierstokken [ovaria]
 - s6301 Anatomische eigenschappen van baarmoeder [uterus]
 - s6302 Anatomische eigenschappen van borst [mamma] en tepel [papilla mammae]
 - s6303 Anatomische eigenschappen van vagina en uitwendige geslachtsorganen
 - s6304 Anatomische eigenschappen van testes en scrotum
 - s6305 Anatomische eigenschappen van penis
 - s6306 Anatomische eigenschappen van prostaat [glandula prostata]
 - s6308 Anatomische eigenschappen van voortplantingsstelsel, anders gespecificeerd
 - s6309 Anatomische eigenschappen van voortplantingsstelsel, niet gespecificeerd

- s698 Anatomische eigenschappen van urogenitaal stelsel, anders gespecificeerd**

- s699 Anatomische eigenschappen van urogenitaal stelsel, niet gespecificeerd**

⁵⁸ Het Nederlands WHO FIC Collaborating Centre heeft tijdens het revisieproces gepleit voor een indeling volgens de Nomina Anatomica; deze suggestie is niet overgenomen.

s7 Anatomische eigenschappen van structuren verwant aan beweging

s705 Anatomische eigenschappen van het lichaam als geheel

Het gaat hier om de anatomische eigenschappen van het lichaam als geheel of een combinatie van lichaamsdelen.

Exclusies: lichaamsgewicht (b5300); Body Mass Index (BMI) (b5301); lichaamssamenstelling (b534); dikte triceps huidplooi (s810200); dikte biceps huidplooi (s810201); dikte subscapulaire huidplooi (s810500); dikte suprailiacale huidplooi (s810501)

s7050 Lengtematen lichaam als geheel

Exclusies: bovenarm lengte (s730041); onderarm lengte (s730140), hand lengte (s730240); been lengte (s750030); onderbeen lengte (s750141), kniehoogte (s750142), voet lengte (s750240)

s70500 Lichaamslengte

s70501 Armspanwijdte

Het gaat hier om de afstand tussen de topjes van de langste vingers als iemand met gespreide armen staat.

s70502 Demispan

Het gaat hier om de afstand tussen het midden van het borstbeenkuiltje en het eind van de hand tussen de ring- en middelvinger.

s70503 Zithoogte

Het gaat hier om de hoogte van het zitvlak tot de bovenzijde van de schedel bij een persoon in rechtopzittende houding.

s70508 Lengtematen lichaam als geheel, anders gespecificeerd

s70509 Lengtematen lichaam als geheel, niet gespecificeerd

typeringen voor klasse s7050

.0 'Normale' lengte / lengte vallend binnen referentiegrenzen

.x491 Lengtematen kleiner dan onderste referentiegrens

.x492 Lengtematen groter dan bovenste referentiegrens

s7051 Lichaamsverhoudingen

s70510 Middel-heup ratio (MHR)

s70511 Middel-lichaamslengte ratio

s70518 Lichaamsverhoudingen, anders gespecificeerd

s70519 Lichaamsverhoudingen, niet gespecificeerd

typeringen voor klasse s7051

.0 'Normale' lichaamsverhouding / lichaamsverhouding vallend binnen referentiegrenzen

.x491 Lichaamsverhouding kleiner dan onderste referentiegrens

.x492 Lichaamsverhouding groter dan bovenste referentiegrens

s7058 Anatomische eigenschappen lichaam als geheel, anders gespecificeerd

s7059 Anatomische eigenschappen lichaam als geheel, niet gespecificeerd

extra codes voor klasse s705 type meetinstrument [CH-diëtetiek / 04.24.95], diagnostische hulpmiddelen [CH-diëtetiek / 92]

s710 Anatomische eigenschappen van hoofd en nek

s7100 Anatomische eigenschappen van schedelbotten

Exclusie: schedelomtrek / hoofdomtrek (s71060)

s7101 Anatomische eigenschappen van botten aangezicht

s7102 Anatomische eigenschappen van botten nek

s7103 Anatomische eigenschappen van gewrichten van hoofd en nek

s7104 Anatomische eigenschappen van spieren van hoofd en nek

s7105 Anatomische eigenschappen van extra-articulaire ligamenten en fasciae van hoofd en nek

s7106 Lengte- en omvangsmaten hoofd en nek

s71060 Schedelomtrek / hoofdomtrek

s71068 Lengte- en omvangsmaten hoofd en nek, anders gespecificeerd

s71069 Lengte- en omvangsmaten hoofd en nek, niet gespecificeerd

typeringen voor klasse s7106

.0 'Normale' lengte- en omvangsmaten / lengte- en omvangsmaten vallend binnen referentiegrenzen

.x4x1 Lengte- en omvangsmaten kleiner dan onderste referentiegrens

.x4x2 Lengte- en omvangsmaten groter dan bovenste referentiegrens

s7108 Anatomische eigenschappen van hoofd en nek, anders gespecificeerd

s7109 Anatomische eigenschappen van hoofd en nek, niet gespecificeerd

extra codes voor klasse s710 type meetinstrument [CH-diëtetiek / 04.24.95], diagnostische hulpmiddelen [CH-diëtetiek / 92]

s720 Anatomische eigenschappen van schoudergordel

s7200 Anatomische eigenschappen van botten van schoudergordel

s7201 Anatomische eigenschappen van gewrichten van schoudergordel

s7202 Anatomische eigenschappen van spieren van schoudergordel

s7202.x4 Afwijkende dimensies spieren schoudergordel

Inclusies: stoornissen zoals bij atrofie spieren schoudergordel

s7203 Anatomische eigenschappen van extra-articulaire ligamenten en fasciae van schoudergordel

s7204 Lengte- en omvangsmaten schoudergordel

s72040 Schouderbreedte

s72048 Lengte- en omvangsmaten schoudergordel, anders gespecificeerd

s72049 Lengte- en omvangsmaten schoudergordel, niet gespecificeerd

typeringen voor klasse s7204

.0 'Normale' lengte- en omvangsmaten / lengte- en omvangsmaten vallend binnen referentiegrenzen

.x4x1 Lengte- en omvangsmaten kleiner dan onderste referentiegrens

.x4x2 lengte- en omvangsmaten groter dan bovenste referentiegrens

s7208 Anatomische eigenschappen van schoudergordel, anders gespecificeerd

s7209 Anatomische eigenschappen van schoudergordel, niet gespecificeerd

extra codes voor klasse s720 type meetinstrument [CH-diëtetiek / 04.24.95], diagnostische hulpmiddelen [CH-diëtetiek / 92]

s730 Anatomische eigenschappen van bovenste extremiteit

s7300 Anatomische eigenschappen van bovenarm

Exclusies: armspanwijdte (s70501); demispan (s70502)

s73000 Anatomische eigenschappen van botten van bovenarm

s73001 Anatomische eigenschappen van ellebooggewricht [articulatio cubiti]

s73002 Anatomische eigenschappen van bovenarmspieren

s73003 Anatomische eigenschappen van extra-articulaire ligamenten en fasciae van bovenarm

s73004 Lengte- en omvangsmaten bovenarm

s730040 Bovenarmlengte

s730041 Bovenarmomtrek

Exclusie: bovenarmspieroortrek (s730042)

s730042 Bovenarmspieroortrek

s730048 Lengte- en omvangsmaten bovenarm, anders gespecificeerd

s730049 Lengte- en omvangsmaten bovenarm, niet gespecificeerd

typeringen voor klasse s73004

.0 'Normale' lengte-/omvangsmaten / lengte-/omvangsmaten vallend binnen referentiegrenzen

.x4x1 Lengte-/omvangsmaten kleiner dan onderste referentiegrens

.x4x2 Lengte-/omvangsmaten groter dan bovenste referentiegrens

s73008 Anatomische eigenschappen van bovenarm, anders gespecificeerd

s73009 Anatomische eigenschappen van bovenarm, niet gespecificeerd

s7301 Anatomische eigenschappen van onderarm

s73010 Anatomische eigenschappen van botten van onderarm

s730100 Anatomische eigenschappen ellepijp (ulna)

s7301000 Lengte ellepijp (ulna)

Exclusie: onderarmlengte (s730140)

s7301008 Anatomische eigenschappen ellepijp (ulna), anders gespecificeerd

	s7301009	Anatomische eigenschappen ellepijp (ulna), niet gespecificeerd
s73011		Anatomische eigenschappen van polsgewricht
s73012		Anatomische eigenschappen van onderarmspieren
s73013		Anatomische eigenschappen van extra-articulaire ligamenten en fasciae van onderarm
s73014		Lengte- en omvangsmaten onderarm
	s730140	Onderarmlengte ⁵⁹
		<i>Exclusie: lengte ellepijp (ulna) (s7301000)</i>
	s730148	Lengte- en omvangsmaten onderarm, anders gespecificeerd
	s730149	Lengte- en omvangsmaten onderarm, niet gespecificeerd
		<i>typeringen voor klasse s73014</i>
	.0	'Normale' lengte-/omvangsmaten / lengte-/omvangsmaten vallend binnen referentiegrenzen
	.x4x1	Lengte-/omvangsmaten kleiner dan onderste referentiegrens
	.x4x2	Lengte-/omvangsmaten groter dan bovenste referentiegrens
s73018		Anatomische eigenschappen van onderarm, anders gespecificeerd
s73019		Anatomische eigenschappen van onderarm, niet gespecificeerd
s7302		Anatomische eigenschappen van hand
	s73020	Anatomische eigenschappen van handbotten
	s73021	Anatomische eigenschappen van hand- en vingergewrichten
	s73022	Anatomische eigenschappen van handspieren
	s730220	Anatomische eigenschappen middenhandspieren [mm. Interossei dorsales manus en palmares]
	s730220.x4	Afwijkende dimensies middenhandspieren [mm. interossei dorsales manus en palmares]
		<i>Inclusies: stoornissen zoals bij atrofie middenhandspieren</i>
	s730228	Anatomische eigenschappen van handspieren, anders gespecificeerd
	s730229	Anatomische eigenschappen van handspieren, niet gespecificeerd
	s73023	Anatomische eigenschappen van extra-articulaire ligamenten en fasciae van hand
	s73024	Lengte- en omvangsmaten hand
	s730240	Handlengte
	s730248	Lengte- en omvangsmaten hand, anders gespecificeerd
	s730249	Lengte- en omvangsmaten hand, niet gespecificeerd
		<i>typeringen voor klasse s73024</i>
	.0	'Normale' lengte- en omvangsmaten / lengte- en omvangsmaten vallend binnen referentiegrenzen
	.x4x1	Lengte- en omvangsmaten kleiner dan onderste referentiegrens

⁵⁹ Zie: Gerver en de Bruin (2001) voor referentiewaarden kinderen.

	.x4x2	Lengte- en omvangsmaten groter dan bovenste referentiegrens
s73028		Anatomische eigenschappen van hand, anders gespecificeerd
s73029		Anatomische eigenschappen van hand, niet gespecificeerd
s7308		Anatomische eigenschappen van bovenste extremiteit, anders gespecificeerd
s7309		Anatomische eigenschappen van bovenste extremiteit, niet gespecificeerd
		<i>extra codes voor klasse s730 type meetinstrument [CH-diëtetiek / 04.24.95], diagnostische hulpmiddelen [CH-diëtetiek / 92]</i>
s740		Anatomische eigenschappen van bekkengordel
s7400		Anatomische eigenschappen van botten van bekkengordel
s7401		Anatomische eigenschappen van gewrichten van bekkengordel
s7402		Anatomische eigenschappen van spieren van bekkengordel
s7403		Anatomische eigenschappen van extra-articulaire ligamenten en fasciae van bekkengordel
s7404		Lengte-/breedte- en omvangsmaten bekkengordel
s74040		Bekkenbreedte
s74041		Heupomvang
s74048		Lengte-/breedte- en omvangsmaten bekkengordel, anders gespecificeerd
s74049		Lengte-/breedte- en omvangsmaten bekkengordel, niet gespecificeerd
		<i>typeringen voor klasse s7404</i>
	.0	'Normale' lengte-, breedte- en omvangsmaten / lengte-, breedte- en omvangsmaten vallend binnen referentiegrenzen
	.x4x1	Lengte-, breedte- en omvangsmaten kleiner dan onderste referentiegrens
	.x4x2	Lengte-, breedte- en omvangsmaten groter dan bovenste referentiegrens
s7408		Anatomische eigenschappen van bekkengordel, anders gespecificeerd
s7409		Anatomische eigenschappen van bekkengordel, niet gespecificeerd
		<i>extra codes voor klasse s740 type meetinstrument [CH-diëtetiek / 04.24.95], diagnostische hulpmiddelen [CH-diëtetiek / 92]</i>
s750		Anatomische eigenschappen van onderste extremiteit
s7500		Anatomische eigenschappen van bovenbeen
s75000		Anatomische eigenschappen van botten van bovenbeen
s75001		Anatomische eigenschappen van gewrichten van heupgewricht [articulatio coxae]
s75002		Anatomische eigenschappen van bovenbeenspieren
s750020		Anatomische eigenschappen quadriceps [m. quadriceps femoris]
s750020.x4		Afwijkende dimensies quadriceps [m. quadriceps femoris]
		<i>Inclusies: stoornissen zoals bij atrofie quadriceps</i>
s750028		Anatomische eigenschappen van bovenbeenspieren, anders gespecificeerd

- s750029 Anatomische eigenschappen van bovenbeenspieren, niet gespecificeerd
- s75003 Anatomische eigenschappen van extra-articulaire ligamenten en fascia van bovenbeen
- s75008 Anatomische eigenschappen van bovenbeen, anders gespecificeerd
- s75009 Anatomische eigenschappen van bovenbeen, niet gespecificeerd
- s7501 Anatomische eigenschappen van onderbeen
- s75010 Anatomische eigenschappen van botten van onderbeen
- s750100 Anatomische eigenschappen scheenbeen (tibia)
- s7501000 Lengte scheenbeen (tibia)⁶⁰
Exclusie: onderbeenlengte (s750141)
- s7501008 Anatomische eigenschappen scheenbeen (tibia), anders gespecificeerd
- s7501009 Anatomische eigenschappen scheenbeen (tibia), niet gespecificeerd
- s750108 Anatomische eigenschappen van botten van onderbeen, anders gespecificeerd
- s750109 Anatomische eigenschappen van botten van onderbeen, niet gespecificeerd
- s75011 Anatomische eigenschappen van gewrichten van kniegewricht [articulatio genus]
- s75012 Anatomische eigenschappen van onderbeenspieren
- s750120 Anatomische eigenschappen kuitspieren
s750120.x4 Afwijkende dimensies kuitspieren
Inclusie: stoornissen zoals bij atrofie kuitspieren
- s750128 Anatomische eigenschappen van onderbeenspieren, anders gespecificeerd
- s750129 Anatomische eigenschappen van onderbeenspieren, niet gespecificeerd
- s75013 Anatomische eigenschappen van extra-articulaire ligamenten en fascia van onderbeen
- s75014 Lengte- en omvangsmaten onderbeen
- s750140 Onderbeen-/kuitomtrek
- s750141 Onderbeenlengte
Lengte van het onderbeen zonder het deel van de knie en de hiel.
Exclusies: lengte scheenbeen (tibia) (s7501000); kniehoogte (s750142)
- s750142 Kniehoogte⁶¹
Afstand tussen hiel en patella.
Exclusie: onderbeenlengte (s750141)
- s750148 Lengte- en omvangsmaten onderbeen, anders gespecificeerd

⁶⁰ Zie: Gerver en de Bruin (2001) voor referentiewaarden kinderen.

⁶¹ In Engelstalige literatuur wordt met 'lower leg length' kniehoogte bedoeld. Dat is verwarrend omdat in het Nederlands met de term 'onderbeenlengte' wordt bedoeld de lengte van het onderbeen zonder het deel van de knie en de hiel.

- s750149** Lengte- en omvangsmaten onderbeen, niet gespecificeerd
 typeringen voor klasse s75014
- .0 'Normale' lengte- en omvangsmaten / lengte- en omvangsmaten vallend binnen referentiegrenzen
- .x4x1 Lengte- en omvangsmaten kleiner dan onderste referentiegrens
- .x4x2 Lengte- en omvangsmaten groter dan bovenste referentiegrens
- s75018** Anatomische eigenschappen van onderbeen, anders gespecificeerd
- s75019** Anatomische eigenschappen van onderbeen, niet gespecificeerd
- s7502** Anatomische eigenschappen van enkel en voet
- s75020** Anatomische eigenschappen van botten van enkel en voet
- s75021** Anatomische eigenschappen van gewrichten van enkelgewricht, voetgewrichten en teengewrichten
- s75022** Anatomische eigenschappen van spieren van enkel en voet
- s75023** Anatomische eigenschappen van extra-articulaire ligamenten en fasciae van enkel en voet
- s75024** Lengte- en omvangsmaten enkel en voet
- s750240** Voetlengte
- s750248** Lengte- en omvangsmaten enkel en voet, anders gespecificeerd
- s750249** Lengte- en omvangsmaten enkel en voet, niet gespecificeerd
 typeringen voor klasse s75024
- .0 'Normale' lengte- en omvangsmaten / lengte- en omvangsmaten vallend binnen referentiegrenzen
- .x4x1 Lengte- en omvangsmaten kleiner dan onderste referentiegrens
- .x4x2 Lengte- en omvangsmaten groter dan bovenste referentiegrens
- s75028** Anatomische eigenschappen van enkel en voet, anders gespecificeerd
- s75029** Anatomische eigenschappen van enkel en voet, niet gespecificeerd
- s7503** Lengte- en omvangsmaten onderste extremiteit als geheel
- s75030** Beenlengte
- s75038** Lengte- en omvangsmaten onderste extremiteit als geheel, anders gespecificeerd
- s75039** Lengte- en omvangsmaten onderste extremiteit als geheel, niet gespecificeerd
 typeringen voor klasse s7503
- .0 'Normale' lengte- en omvangsmaten / lengte- en omvangsmaten vallend binnen referentiegrenzen
- .x4x1 Lengte- en omvangsmaten kleiner dan onderste referentiegrens
- .x4x2 Lengte- en omvangsmaten groter dan bovenste referentiegrens
- s7508** Anatomische eigenschappen van onderste extremiteit, anders gespecificeerd
- s7509** Anatomische eigenschappen van onderste extremiteit, niet gespecificeerd
 extra codes voor klasse s750 type meetinstrument [CH-diëtetiek / 04.24.95], diagnostische hulpmiddelen [CH-diëtetiek / 92]

s760 Anatomische eigenschappen van romp**s7600 Anatomische eigenschappen van wervelkolom****s7601 Anatomische eigenschappen van rompspieren****s7602 Anatomische eigenschappen van extra-articulaire ligamenten en fasciae van romp****s7603 Lengte- en omvangsmaten romp***Exclusies: zithoogte (s70503); schouderbreedte (s72040)***s76030 Borstomvang****s76031 Tailleomvang****s76038 Lengte- en omvangsmaten romp, anders gespecificeerd****s76039 Lengte- en omvangsmaten romp, niet gespecificeerd***typeringen voor klasse s7603***.0 'Normale' lengte- en omvangsmaten / lengte- en omvangsmaten vallend binnen referentiegrenzen****.x4x1 Lengte- en omvangsmaten kleiner dan onderste referentiegrens****.x4x2 Lengte- en omvangsmaten groter dan bovenste referentiegrens****s7608 Anatomische eigenschappen van romp, anders gespecificeerd****s7609 Anatomische eigenschappen van romp, niet gespecificeerd***extra codes voor klasse s760 type meetinstrument [CH-diëtetiek / 04.24.95], diagnostische hulpmiddelen [CH-diëtetiek / 92]***s770 Anatomische eigenschappen van extra structuren verwant aan beweging****s7700 Anatomische eigenschappen van botten****s7701 Anatomische eigenschappen van gewrichten****s7702 Anatomische eigenschappen van spieren****s7703 Anatomische eigenschappen van extra-articulaire ligamenten, fasciae, extramusculaire aponeurosen, retinacula, septa, bursae, niet gespecificeerd****s7708 Anatomische eigenschappen van extra structuren verwant aan beweging, anders gespecificeerd****s7709 Anatomische eigenschappen van extra structuren verwant aan beweging, niet gespecificeerd****s798 Anatomische eigenschappen van structuren verwant aan beweging, anders gespecificeerd****s799 Anatomische eigenschappen van structuren verwant aan beweging, niet gespecificeerd**

s8 Anatomische eigenschappen van huid en verwante structuren

s810 Anatomische eigenschappen van huidgebieden

s8100 Anatomische eigenschappen van huid van hoofd en nek

s8101 Anatomische eigenschappen van huid van schoudergordel

s8102 Anatomische eigenschappen van huid van bovenste extremiteit

s81020 **Dikte** huid bovenste extremiteit

Inclusie: huidploidikte

s810200 Dikte triceps huidplooi

s810201 Dikte biceps huidplooi

s810208 **Dikte** huid bovenste extremiteit, anders gespecificeerd

s810209 **Dikte** huid bovenste extremiteit, niet gespecificeerd

s81028 Anatomische eigenschappen van huid van bovenste extremiteit, anders gespecificeerd

s81029 Anatomische eigenschappen van huid van bovenste extremiteit, niet gespecificeerd

s8103 Anatomische eigenschappen van huid van bekkengordel

s8104 Anatomische eigenschappen van huid van onderste extremiteit

s8105 Anatomische eigenschappen van huid van romp

s81050 **Dikte** huid romp

Inclusie: huidploidikte

s810500 Dikte subscapulaire huidplooi

s810501 Dikte suprailiacale huidplooi

s810508 **Dikte** huid romp, anders gespecificeerd

s810509 **Dikte** huid romp, niet gespecificeerd

s81058 Anatomische eigenschappen van huid van romp, anders gespecificeerd

s81059 Anatomische eigenschappen van huid van romp, niet gespecificeerd

s8108 Anatomische eigenschappen van huidgebieden, anders gespecificeerd

s8109 Anatomische eigenschappen van huidgebieden, niet gespecificeerd

extra codes voor klasse s810 type meetinstrument [CH-diëtetiek / 04.24.90], diagnostische hulpmiddelen [CH-diëtetiek / 92]

s820 Anatomische eigenschappen van huidklieren

s830 Anatomische eigenschappen van nagels

s840 Anatomische eigenschappen van haar

Inclusies: donshaar en terminaal haar

Exclusie: toegenomen haargroei (b8500.x2)

- s8400 Anatomische eigenschappen van hoofdhaar**
Inclusie: oorhaar
Exclusies: anatomische eigenschappen van gezichtshaar (s8401)
- s8401 Anatomische eigenschappen van gezichtshaar**
Inclusies: baardhaar, neushaar, wimpers en wenkbrauwen
- s8402 Anatomische eigenschappen van okselhaar**
- s8403 Anatomische eigenschappen van schaamhaar**
- s8404 Anatomische eigenschappen van lichaamshaar**
Inclusies: romp-, borst- en rughaar
Exclusies: anatomische eigenschappen van okselhaar (s8402); anatomische eigenschappen van schaamhaar (s8403)
- s8408 Anatomische eigenschappen van haar, anders gespecificeerd**
- s8409 Anatomische eigenschappen van haar, niet gespecificeerd**
- s898 Anatomische eigenschappen van huid en verwante structuren, anders gespecificeerd**
- s899 Anatomische eigenschappen van huid en verwante structuren, niet gespecificeerd**

d Activiteiten & participatie

Toelichting

Activiteiten zijn onderdelen van iemands handelen.

Participatie is iemands deelname aan het maatschappelijk leven.

Beperkingen zijn de moeilijkheden die iemand heeft met het uitvoeren van activiteiten.

Participatieproblemen zijn problemen die iemand heeft met het deelnemen aan het maatschappelijk leven.

Opmerking: Gedurende de kindertijd en adolescentie kunnen beperkingen en belemmeringen optreden in de vorm van achterstand of vertraging in de uitvoering van of deelname aan activiteiten en participatie.

In tegenstelling tot de eerdere versies van de ICF-diëtetiek is besloten omwille van internationale bruikbaarheid en vergelijkbaarheid – de ICF en de ICF-CY hebben één classificatie voor activiteiten en participatie - het onderscheid tussen activiteiten en participatie in deze versie van de ICF-diëtetiek niet te maken. Dat betekent dat het aan de gebruiker zelf is om een keuze te maken of iets al dan niet een activiteit dan wel een participatie-item is. In Bijlage 3 van de ICF en de ICF-CY worden vier alternatieven geschetst om activiteiten en participatie van elkaar te scheiden.

Typeringen

Eerste en tweede typering

De Classificatie Activiteiten & Participatie kent twee ‘echte’ typering, twee optionele typering en één additionele typering. De eerste en tweede échte typering geven beide een indicatie van de ernst van de beperking of het participatieprobleem.

Deze twee typering betreffen de uitvoering en het vermogen.

Uitvoering en vermogen

xxx.0	GEEN beperking/participatieprobleem (geen, afwezig, verwaarloosbaar) 0-4%
xxx.1	LICHTE beperking/participatieprobleem (gering, laag) 5-24%
xxx.2	MATIGE beperking/participatieprobleem (tamelijk) 25-49%
xxx.3	ERNSTIGE beperking/participatieprobleem (hoog, sterk, aanzienlijk) 50-95%
xxx.4	VOLLEDIGE beperking/participatieprobleem (totaal) 96-100%
xxx.8	niet gespecificeerde beperking/participatieprobleem
xxx.9	niet van toepassing

De **eerste typering** wordt in de ICF omschreven als de mate waarin er sprake is van een probleem met de ‘uitvoering’ (in het Engels de ‘performance’): datgene wat iemand – met eventuele beschikbare hulp of hulpmiddelen – in zijn of haar bestaande (eigen) omgeving doet. Deze eerste typering komt op de eerste positie achter de decimale punt.

De **tweede typering** geeft de mate waarin er sprake is van een probleem in ‘vermogen’ (in het Engels ‘capacity’): iemands vermogen om een taak of handeling uit te voeren; ‘het meest waarschijnlijke niveau van functioneren dat iemand kan bereiken in een bepaald domein op een bepaald moment’. Voor het vaststellen van het vermogen is een ‘gestandaardiseerde’ omgeving nodig, een uniforme of standaardomgeving. De tweede typering komt op de tweede positie achter de decimale punt. Het verschil tussen de uitvoering en het vermogen kan het verschil weergeven tussen de invloeden van de huidige omgeving en die van een uniforme (laboratorium)omgeving en geeft daarmee nuttige informatie over wat er aan iemands omgeving gedaan is of kan worden om de uitvoering te bevorderen. Iemands werkelijke vermogen, zoals vastgelegd met de tweede typering, wordt bepaald zonder dat de persoon een hulpmiddel gebruikt.

Optionele derde en vierde typering uit de ICF

Op de **derde positie** na de decimale punt kan het vermogen worden genoteerd als er wél hulpmiddelen of hulp/ondersteuning worden gebruikt. En op de **vierde positie** kan de typering van de uitvoering zonder hulp of hulpmiddel worden gecodeerd.

Vijfde en zesde typering

Op een zeer beperkt aantal plekken in de classificatie activiteiten en participatie is gebruikgemaakt van een 5e en zelfs een 6^e typering. De inhoud daarvan verschilt bij de verschillende klassen.

Extra codes

Op sommige plekken in de classificatie Activiteiten en Participatie staat aangegeven dat je de ICF-code kunt combineren met een andere code.

Je noteert dan dus de ICF-code **plus** de andere code; tussen de codes zet je een & teken.

Voorbeelden:

d5701012 Zorgdragen voor goede variatie voedingsmiddelen

extra codes voor klasse d570101 [NEVO-tabel]

Dat wordt dan:

d5701012 & 1904 Zorgdragen voor goede variatie van groenten

d57011018 Rekenen met voedingsstoffen, anders gespecificeerd

extra codes voor klasse d57011018 [CH-diëtetiek / 94]⁶²

Dat wordt dan:

d5701018 & 94.18.03 Rekenen met zout

⁶² De [CH-diëtetiek](#) (Classificatie Hulpmiddelen voor de Diëtetiek) bevat hulpmiddelen die de cliënt en de diëtist gebruiken in het kader van diëtistische zorg. De CH-diëtetiek is gebaseerd op de ISO 9999 en aangevuld met voor de diëtetiek relevante termen. Klasse 94 is een overzicht van voedingsstoffen, energie, voedingsmiddelen, ingrediënten en additieven en wordt gebruikt als aanvulling op de ICF.

Indeling activiteiten en participatie

d1 Leren en toepassen van kennis

Dit hoofdstuk betreft het leren, het toepassen van het geleerde, denken, oplossen van problemen en beslissen.

In dit hoofdstuk lijkt er een overlap te zijn met het eerste hoofdstuk van de classificatie van functies. In die classificatie gaat het echter om bijvoorbeeld hersenfuncties die zijn gerelateerd aan of betrokken bij bijvoorbeeld de uitvoering van een activiteit, terwijl het hier gaat om de activiteit (of participatie) als zodanig.

d110-d129 Doelbewust gebruiken van zintuigen

d110 Gadeslaan

Doelbewust ervaren van visuele stimuli, zoals bij het opsporen van een voorwerp, het gadeslaan van sportwedstrijden, mensen of kinderspel.

d115 Luisteren

Doelbewust ervaren van auditieve stimuli, zoals bij luisteren naar radio, de menselijke stem, muziek, lezing of een verhaal.

d120 Doelbewust gebruiken van andere zintuigen

Doelbewust ervaren van stimuli, zoals dingen aanraken en de structuur daarvan voelen, snoep proeven of de geur van bloemen opsnuiven.

d1200 Voelen met mond

Verkennen van dingen met mond of lippen.

d1201 Tasten

Verkennen van dingen met handen, vingers, andere ledematen of lichaamsdelen.

Exclusie: voelen met mond (d1200)

d1202 Ruiken

Verkennen van dingen door ze onder de neus te houden of de neus erboven te houden.

d1203 Proeven

Verkennen van de smaak van voedsel of vocht door bijten, kauwen, zuigen.

d1208 Doelbewust gebruiken van andere zintuigen, anders gespecificeerd⁶³

d1209 Doelbewust gebruiken van andere zintuigen, niet gespecificeerd

d129 Doelbewust gebruiken van zintuigen, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd

⁶³ Ontbreken in de ICF; toegevoegd.

d130-d159 Basaal leren**d130 Nadoen**

Imiteren als basale component van leren, zoals nadoen van een gezichtsuitdrukking, een gebaar, een geluid of de letters van het alfabet.

Inclusie: directe imitatie van een actie of gedrag

d131 Leren door handelingen met voorwerpen

Door eenvoudige handelingen leren hanteren van een voorwerp, twee of meer voorwerpen, symbolisch spel en doen alsof, zoals bij het slaan van een voorwerp, met blokken slaan en spelen met poppen of auto's.

Exclusies: dragen, verplaatsen en manipuleren van iets of iemand (d430-d449); spel (d9200)

d132 Aanleren van taal

Het ontwikkelen van de vaardigheid personen, voorwerpen, gebeurtenissen en gevoelens door middel van woorden, symbolen en zinnen weer te geven.

Exclusies: aanleren van extra taal (d133); communicatie (d3)

d133 Aanleren van extra taal

Het ontwikkelen van de vaardigheid personen, objecten, gebeurtenissen en gevoelens door middel van woorden, symbolen, frasen en zinnen weer te geven in een extra taal of gebarentaal.

Exclusies: aanleren van taal (d132); communicatie (d3)

d135 Herhalen

Gebeurtenissen of symbolen in volgorde herhalen als basale component van leren, zoals het tellen per tiental of het oefenen van een rijm met gebaren of met behulp van akkoorden op een muziekinstrument.

d137 Begripsvorming

Het leren bevatten van basale en complexe begrippen en het leren om begrippen te gebruiken in relatie tot de kenmerken en eigenschappen die de betekenis van dingen, personen of gebeurtenissen weergeven.

d138 Informatie vergaren

Verkrijgen van feiten over personen, dingen en gebeurtenissen, zoals vragen waarom, waar en hoe; naar namen vragen.

Exclusies: begripsvorming (d137); aanleren van vaardigheden (d155)

d140 Leren lezen

Vaardigheden ontwikkelen om geschreven materiaal (Inclusief Braille en andere symbolen) vloeiend en nauwkeurig te lezen, zoals het leren herkennen van symbolen en het alfabet, het leren om geschreven woorden goed en duidelijk uit te spreken en het leren begrijpen van geschreven woorden en zinnen.

d145 Leren schrijven

Vaardigheden ontwikkelen om symbolen voor klanken, woorden of zinnen te produceren om betekenis over te dragen (Inclusief schrijven in Braille en andere symbolen), zoals het effectief leren spellen en het correct leren gebruiken van grammatica.

d150 Leren rekenen

Vaardigheden ontwikkelen om getallen te manipuleren en eenvoudige en complexe wiskundige bewerkingen uit te voeren, zoals het leren gebruiken van wiskundige symbolen voor optellen en aftrekken en de juiste wiskundige bewerking leren toepassen.

d1500 Leren tellen

Ontwikkelen van basale vaardigheid op het gebied van begrip van cijfers en getallen, zoals tellen, ordenen en groeperen.

d1501 Ontwikkelen van cijfer- en symboolherkenning

Ontwikkelen van de basale vaardigheid getallen en wiskundige symbolen te herkennen en te gebruiken.

d1502 Basale rekenvaardigheden leren

Leren optellen, aftrekken, delen en vermenigvuldigen.

d1508 Leren rekenen, anders gespecificeerd**d1509 Leren rekenen, niet gespecificeerd****d155 Ontwikkelen van vaardigheden**

Verwerven van basale en complexe vaardigheden in samenhangende acties of taken door volhardend aanleren, zoals het leren gebruiken van gereedschap of speelgoed of het leren spelen van een spel.

Inclusies ontwikkelen van basale vaardigheden; ontwikkelen van complexe vaardigheden

Exclusies: leren door handelingen met voorwerpen (d131); leren schrijven (d145); schrijven (d170)

d1550 Ontwikkelen van basale vaardigheden

Leren uitvoeren van elementaire, doelbewuste acties, zoals het leren gebruiken van eenvoudig gereedschap zoals een potlood en bestek.

d1551 Ontwikkelen van complexe vaardigheden

Leren om samenhangende acties volgens de regels uit te voeren, en leren om bewegingen in de juiste volgorde te maken en te coördineren (bijvoorbeeld leren voetballen of schaken) en leren bouwen.

d1558 Ontwikkelen van vaardigheden, anders gespecificeerd**d1559 Ontwikkelen van vaardigheden, niet gespecificeerd****d159 Basaal leren, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd****d160-d179 Toepassen van kennis****d160 Richten van aandacht**

Doelbewust focussen op specifieke stimuli, zoals door het onderdrukken van ruis.

d1600 Richten van aandacht op persoon⁶⁴

Doelbewust de aandacht richten op kenmerken van de persoon zoals gezicht, aanraking of stem.

⁶⁴ In de browser van de Nederlandse versie van de ICF staat 'richten van aandacht op menselijke aanraking, gezicht en stem; volgens de IUP 2016 zou het moeten zijn richten van aandacht op een persoon. Hier is de IUP 2016 gevolgd.

d1601 Richten van aandacht op veranderingen in omgeving

Doelbewust de aandacht richten op aspecten van de omgeving zoals veranderingen in kwaliteit, kwantiteit of intensiteit van de fysieke of sociale omgeving.

d1608 Richten van aandacht, anders gespecificeerd**d1609 Richten van aandacht, niet gespecificeerd****d161 Concentreren**

Doelbewust richten van aandacht op specifieke activiteiten of taken voor een passende tijdsduur.

Exclusies: vasthouden van aandacht (b1400); ondernemen van enkelvoudige taak (d210); ondernemen van meervoudige taken (d220)

d163 Denken

Formuleren en bewerken van ideeën, concepten en denkbeelden, al dan niet doelgericht, alleen of samen met anderen, met mentale activiteiten zoals doen alsof, woordspelen, fantaseren, theoretiseren, met ideeën spelen, brainstormen, mediteren, peinzen, speculeren, of nadenken.

Exclusies: oplossen van problemen (d175); besluiten nemen (d177)

d166 Lezen

Begrijpen en interpreteren van geschreven materiaal (zoals boeken, instructies, kranten, in tekst of in Braille) met als doel algemene kennis of specifieke informatie te verwerven.

Inclusies: begrijpen en interpreteren van geschreven tekst in standaard uitvoering van letters of karakters, evenals tekst gemaakt met unieke symbolen zoals pictogrammen; problemen voorkomend bij analfabetisme

Exclusie: leren lezen (d140)

d1660 Toepassen van algemene leesvaardigheid en -techniek

Woordherkenning door toepassen van klank en structuurherkenning en het gebruik van omgevingsinformatie tijdens hardop of stil lezen.

d1661 Begrijpen van geschreven taal

Het begrijpen van aard en betekenis van geschreven taal tijdens het hardop of stil lezen.

d16610 Etiketten lezen en begrijpen**d16611 Recepten lezen en begrijpen****d16618 Begrijpen van geschreven taal, anders gespecificeerd****d16619 Begrijpen van geschreven taal, niet gespecificeerd****d1668 Lezen, anders gespecificeerd****d1669 Lezen, niet gespecificeerd****d170 Schrijven**

Symbolen gebruiken of produceren om informatie over te brengen, zoals gebeurtenissen of ideeën opschrijven of een brief opstellen.

Inclusie: bijhouden eetdagboek

Exclusie: leren schrijven (d145)

d172 Rekenen

Berekeningen maken door wiskundige principes toe te passen op problemen die zijn verwoord en de resultaten tonen, zoals de som berekenen van drie cijfers of een getal door een ander getal te delen.

Inclusie: problemen optredend bij dyscalculie

Exclusie: leren rekenen (d150)

d1720 Toepassen van eenvoudige rekenvaardigheid

Het toepassen van rekenkundige operaties en reeksen.

d1721 Toepassen van complexe rekenvaardigheid

Het toepassen van rekenkundige verrichtingen en methoden voor het oplossen van problemen, zoals bij algebra, wiskunde en geometrie.

Exclusies: zorgdragen voor variatie voedingsmiddelen binnen dieetvoorschrift (d5701100), rekenen met voedingsstoffen en energie ten behoeve van dieetvoorschrift (d570116)

d1728 Rekenen, anders gespecificeerd**d1729 Rekenen, niet gespecificeerd****d175 Oplossen van problemen**

Oplossingen vinden voor vragen of situaties door het identificeren en analyseren van vraagstukken, het ontwikkelen van opties en oplossingen, het evalueren van mogelijke effecten van oplossingen en het uitvoeren van de gekozen oplossing, zoals het oplossen van een geschil tussen twee personen.

Inclusies: oplossen van eenvoudige problemen; oplossen van complexe problemen

Exclusies: denken (d163); besluiten nemen (d177)

d1750 Oplossen van eenvoudige problemen

Oplossingen vinden voor een eenvoudig probleem rond een enkelvoudig onderwerp of vraagstuk, door het identificeren en analyseren van het probleem, het ontwikkelen van oplossingen, het evalueren van potentiële effecten van oplossingen en het uitvoeren van de gekozen oplossing.

d17500 Signaleren en herkennen van eenvoudige problemen

d17501 Eenvoudige problemen analyseren

d17502 Kiezen van oplossingen voor eenvoudige problemen

d17503 Oplossingen doorvoeren voor eenvoudige problemen

d17504 Effect van gekozen oplossing voor eenvoudige problemen evalueren

d17508 Oplossen van eenvoudige problemen, anders gespecificeerd

d17509 Oplossen van eenvoudige problemen, niet gespecificeerd

d1751 Oplossen van complexe problemen

Oplossingen vinden voor een complex probleem rond meervoudige en onderling samenhangende onderwerpen, of verschillende samenhangende problemen, door het identificeren en analyseren van het probleem, het ontwikkelen van oplossingen, het evalueren van potentiële effecten van oplossingen en het uitvoeren van de gekozen oplossing.

d17510 Signaleren en herkennen van complexe problemen

d17511 Complexe problemen analyseren

d17512 Kiezen van oplossingen voor complexe problemen

d17513 Oplossingen doorvoeren voor complexe problemen

d17514 Effect van gekozen oplossing voor complexe problemen evalueren

d17518 Oplossen van complexe problemen, anders gespecificeerd

d17519 Oplossen van complexe problemen, niet gespecificeerd

d1758 Oplossen van problemen, anders gespecificeerd

d1759 Oplossen van problemen, niet gespecificeerd

d177 Besluiten nemen

Kiezen uit opties, de keuze uitvoeren, en de effecten van de keuze evalueren, zoals een specifiek voorwerp selecteren en verwerven, of besluiten tot en daadwerkelijk uitvoeren van één taak uit verschillende uit te voeren taken.

Exclusies: denken (d163); oplossen van problemen (d175)

d179 Toepassen van kennis, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd

d198 Leren en toepassen van kennis, anders gespecificeerd

d199 Leren en toepassen van kennis, niet gespecificeerd

d2 Algemene taken en eisen

Dit hoofdstuk betreft de algemene aspecten van het uitvoeren van enkelvoudige of meervoudige taken, de routinehandelingen en het omgaan met stress. Deze items kunnen worden gebruikt tezamen met meer specifieke taken of activiteiten om onderliggende eigenschappen bij het uitvoeren van taken onder verschillende omstandigheden te duiden.⁶⁵

d210 Ondernemen van enkelvoudige taak

Eenvoudige, complexe en gecoördineerde acties uitvoeren die te maken hebben met mentale en fysieke componenten van een enkelvoudige taak, zoals het beginnen met een taak, het organiseren van tijd, ruimte en materiaal voor een taak, een taak met een bepaalde snelheid uitvoeren, en het uitvoeren, afronden en volhouden van een taak.

Inclusies: ondernemen van eenvoudige enkelvoudige taak; ondernemen van complexe enkelvoudige taak; zelfstandig ondernemen van enkelvoudige taak; in groepsverband ondernemen van enkelvoudige taak

Exclusies: ontwikkelen van vaardigheden (d155); oplossen van problemen (d175); besluiten nemen (d177); ondernemen van meervoudige taken (d220)

d220 Ondernemen van meervoudige taken

Eenvoudige, complexe en gecoördineerde acties achtereenvolgens of gelijktijdig uitvoeren als componenten van meervoudige, geïntegreerde en complexe taken.

Inclusies: uitvoeren van meervoudige taken; voltooiën van meervoudige taken, zelfstandig ondernemen van meervoudige taken; in groepsverband ondernemen van meervoudige taken

Exclusies: ontwikkelen van vaardigheden (d155); oplossen van problemen (d175); besluiten nemen (d177); ondernemen van enkelvoudige taak (d210)

d230 Uitvoeren van dagelijkse routinehandelingen

Eenvoudige of complexe acties uitvoeren die nodig zijn om dagelijkse routinehandelingen of verplichtingen te plannen, uit te voeren en te voltooiën, zoals het reserveren van tijd en het plannen van de afzonderlijke activiteiten gedurende de dag.

Inclusies: regelen van dagelijkse routinehandelingen; voltooiën van dagelijkse routinehandelingen; indelen van eigen activiteitsniveau

Exclusie: ondernemen van meervoudige taken (d220)

d240 Omgaan met stress en andere mentale eisen

Eenvoudige of complexe acties uitvoeren om te kunnen voldoen aan de mentale eisen van het uitvoeren van taken waarbij men grote verantwoordelijkheid draagt, en waarbij sprake is van stress, afleiding, of crisissituaties, zoals **examens afleggen**, het autorijden in druk verkeer, **kleren aantrekken onder druk van ouders, onder tijdsdruk een opdracht afmaken** of het verzorgen van vele kinderen.

Inclusies: dragen van verantwoordelijkheden; omgaan met stress; omgaan met crisissituaties

d2400 Dragen van verantwoordelijkheden

Eenvoudige of complexe acties uitvoeren om de eisen te bepalen die de uitvoering van een taak met zich meebrengt en daaraan te voldoen.

⁶⁵ Redactioneel: Een deel van dit hoofdstuk is niet-hiërarchisch, waardoor fenomenen in twee klassen zouden kunnen vallen. Dan moet een keuze worden gemaakt op basis van relevantie.

- d2401 Omgaan met stress**
Eenvoudige of complexe acties uitvoeren bij taakuitvoering onder druk of stress, zoals op je beurt wachten, een voordracht houden in de klas, het systematisch zoeken naar een verloren voorwerp en de tijd in de gaten houden.
- d2402 Omgaan met crisissituaties**
Eenvoudige of complexe acties uitvoeren om om te gaan met beslissende keerpunten in een situatie, acute gevaren of problemen, zoals op het juiste moment beslissen hulp te vragen aan de juiste persoon.
- d2408 Omgaan met stress en andere mentale eisen, anders gespecificeerd**
- d2409 Omgaan met stress en andere mentale eisen, niet gespecificeerd**
- d250 Omgaan met eigen gedrag**
Op een consistente manier uitvoeren van eenvoudige of complexe en samengestelde acties in antwoord op situaties, personen of ervaringen (bijvoorbeeld stil zijn in een bibliotheek).
- d2500 Accepteren van iets nieuws**
Op gepaste wijze accepteren van nieuwe dingen of situaties.
- d2501 Reageren op eisen**
Op gepaste wijze reageren op daadwerkelijke of veronderstelde verwachtingen of eisen.
- d2502 Benaderen van personen of situaties**
Op gepaste wijze interacties aangaan met personen of bepaalde situaties.
- d2503 Voorspelbaar reageren**
Op consistente wijze reageren op eisen of verwachtingen.
- d2504 Aanpassen van actieniveau**
Op gepaste wijze en op het juiste energieniveau omgaan met eisen of verwachtingen.
- d2508 Omgaan met eigen gedrag, anders gespecificeerd**
- d2509 Omgaan met eigen gedrag, niet gespecificeerd**
- d298 Algemene taken en eisen, anders gespecificeerd**
- d299 Algemene taken en eisen, niet gespecificeerd**

d3 Communicatie

Dit hoofdstuk betreft algemene en specifieke aspecten van communicatie via taal, tekens en symbolen, inclusief het begrijpen en produceren van boodschappen, converseren, en het gebruiken van communicatieapparatuur en -technieken.

Exclusies: lezen (d166); schrijven (d170)

d310-d329 Communiceren - begrijpen

d310 Begrijpen van gesproken boodschappen

De letterlijke en impliciete betekenis begrijpen van gesproken boodschappen, zoals begrijpen of een bewering een feit betreft of een taalgebonden uitdrukking is, zoals beantwoorden en begrijpen van gesproken boodschappen.

Inclusies: reageren op menselijke stem; begrijpen van eenvoudige en complexe gesproken boodschappen

d3100 Reageren op menselijke stem

Reageren op een menselijke stem op een zeer basale manier zoals via veranderingen van ademhalingspatroon of met grove of fijne lichaamsbewegingen.

d3101 Begrijpen van eenvoudige gesproken boodschappen

De letterlijke betekenis begrijpen van eenvoudige gesproken boodschappen; met acties of woorden adequaat reageren op eenvoudige gesproken boodschappen (2-3 woorden) zoals verzoeken (bijvoorbeeld: geef mij) of bevelen (bijvoorbeeld: nee, kom hier).

d3102 Begrijpen van complexe gesproken boodschappen

De letterlijke en impliciete betekenis begrijpen van complexe gesproken boodschappen; met acties of woorden adequaat reageren op ingewikkelde gesproken boodschappen (hele zinnen) zoals vragen of instructies.

d3108 Begrijpen van gesproken boodschappen, anders gespecificeerd

d3109 Begrijpen van gesproken boodschappen, niet gespecificeerd

d315 Begrijpen van non-verbale boodschappen

De letterlijke en impliciete betekenis begrijpen van boodschappen die worden overgebracht door lichaamstaal, symbolen en tekeningen, zoals begrijpen dat een kind moe kan zijn wanneer het in de ogen wrijft of dat alarm kan betekenen dat er brand is.

Inclusies: begrijpen van lichaamstaal; begrijpen van algemene tekens en symbolen; begrijpen van tekeningen en foto's

Exclusie: begrijpen van formele gebarentaal (d320)

d3150 Begrijpen van lichaamstaal

De betekenis begrijpen van gelaatsuitdrukkingen, aanwijzingen of gebaren, lichaamshouding en andere vormen van lichaamstaal.

d3151 Begrijpen van algemene tekens en symbolen

De betekenis begrijpen van publieke tekens en symbolen, zoals in het verkeer, waarschuwingstekens, muziekschrift, wetenschappelijke notaties en iconen.

- d3152 Begrijpen van tekeningen en foto's**
De betekenis begrijpen van tekeningen (zoals schetsen, grafische ontwerpen, schilderijen, driedimensionale afbeeldingen, pictogrammen), grafieken, kaarten en foto's, zoals begrijpen dat een naar boven lopende lijn op een groeicurve aangeeft dat een kind is gegroeid.
- d3158 Begrijpen van non-verbale boodschappen, anders gespecificeerd**
- d3159 Begrijpen van non-verbale boodschappen, niet gespecificeerd**
- d320 Begrijpen van formele gebarentaal**
Begrijpen van boodschappen in formele gebarentaal, inclusief de letterlijke en figuurlijke betekenis.
- d325 Begrijpen van geschreven boodschappen**
De letterlijke en figuurlijke betekenis begrijpen van geschreven boodschappen (inclusief braille) zoals politieke gebeurtenissen in de krant volgen of de bedoeling van een religieuze tekst begrijpen.
- d329 Communiceren - begrijpen, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd**
- d330-d349 Communiceren - zich uiten**
- d330 Spreken**
Produceren van woorden, zinnen en langere passages in spreektaal, met een letterlijke en figuurlijke betekenis, zoals mondeling een feit meedelen of een verhaal vertellen.
- d3300 Produceren van betekenisvolle geluiden**
Eenvoudige woorden gebruiken om objecten, personen of acties mee te duiden, zoals bal, mama, dag-dag.
- d3301 Produceren van eenvoudige gesproken zinnen**
Woorden gebruiken om een eenvoudige gesproken boodschap mee te duiden, behoefte (v.b. ik moet ...) of gevoel mee aan te geven (v.b. ik wil ...).
- d3302 Produceren van complexe gesproken zinnen**
Woorden gebruiken om een complexe gesproken boodschap (volledige zinnen) mee te duiden, zoals het geven van uitleg of naar de weg vragen.
- d3308 Spreken, anders gespecificeerd**
- d3309 Spreken, niet gespecificeerd**
- d331 Brabbelen**
Prelinguaal geluiden voortbrengen door jonge kinderen. Produceren van klanken wetend dat een andere persoon in de buurt is, zoals een geluid maken als de moeder dichtbij is; tateren; brabbelen als reactie op spraak van anderen. Produceren van klanken die op woorden lijken als reactie op gesproken woord.
- Exclusie: zingen (d332)**
- d332 Zingen**
Alleen of in een groep voortbrengen van tonen, zodanig dat een melodie of lied wordt geproduceerd.
- Inclusies: neuriën, chanten, scanderen**
- Exclusie: brabbelen (d331)**

d335 Zich non-verbaal uiten

Gebruiken van gebaren, symbolen en tekeningen om boodschappen over te brengen, zoals het hoofd schudden ter afkeuring of een tekening of diagram maken om een feit of een complex idee over te brengen.

Inclusies: gebruiken van lichaamstaal; gebruiken van tekens en symbolen; gebruiken van tekeningen en foto's

d3350 Gebruiken van lichaamstaal

Zich uiten via doelbewuste bewegingen met lichaam, zoals via gelaatsuitdrukkingen (bijvoorbeeld glimlachen, fonsen, huiveren), via arm- en handbewegingen en via houdingen (bijvoorbeeld omarmen om genegenheid uit te drukken, of wijzen om aandacht of een voorwerp te krijgen).

d3351 Gebruiken van tekens en symbolen

Zich uiten via tekens en symbolen (bijvoorbeeld iconen, Bliss-bordsymbolen, wetenschappelijke notaties) en door symbolische notatiesystemen te gebruiken, zoals muziekschrift voor het vastleggen van een melodie.

d3352 Gebruiken van tekeningen en foto's

Zich uiten door te tekenen, schilderen, schetsen en door het maken van diagrammen, afbeeldingen of foto's, zoals het tekenen van een plattegrond om iemand de weg te wijzen.

d3358 Zich non-verbaal uiten, anders gespecificeerd**d3359 Zich non-verbaal uiten, niet gespecificeerd****d340 Zich uiten via formele gebarentaal**

Produceren van boodschappen in formele gebarentaal, inclusief de letterlijke en figuurlijke betekenis.

d345 Schrijven van boodschappen

Produceren van de letterlijke en figuurlijke betekenis van geschreven boodschappen, zoals een brief schrijven aan een vriend.

d349 Communiceren - zich uiten, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd**d350-d369 Conversatie en gebruik van communicatieapparatuur en -technieken****d350 Converseren**

Starten, continueren en beëindigen van het uitwisselen van gedachten en ideeën, via spreken, schrijven, gebarentaal of andere vormen van taal, met één of meer personen die men kent of met vreemden, in formele of toevallige situaties.

Inclusies: starten van een conversatie; gaande houden van een conversatie; beëindigen van een conversatie; met één persoon converseren; met meer personen converseren

d355 Bespreken

Starten, continueren en beëindigen van een beschouwing, met voor- en tegenargumenten, of van een gesproken of geschreven discussie, via gebarentaal of andere vormen, met één of meerdere personen die men kent of met vreemden, in formele of in toevallige situaties.

Inclusies: bespreken met één persoon; bespreken met meer personen

d360 Gebruiken van communicatieapparatuur en -technieken

Gebruiken van apparatuur, technieken en andere technische middelen om te communiceren, zoals met een vriend telefoneren.

Inclusies: gebruiken van telecommunicatieapparatuur; typen; gebruiken van communicatietechnieken

d3600 Gebruiken van telecommunicatieapparatuur

Telefoons, computers (e-mail) en andere (elektronische) apparaten gebruiken als middel om te communiceren.

d3601 Typen

Gebruiken van onder meer typemachines, computers en Braille-typemachines als middel om te communiceren.

d3602 Gebruiken van communicatietechnieken

Acties en taken uitvoeren die deel uitmaken van communicatietechnieken, zoals liplezen (spraakafzien).

d3608 Gebruiken van communicatieapparatuur en –technieken, anders gespecificeerd

d3609 Gebruiken van communicatieapparatuur en –technieken, niet gespecificeerd

d369 Conversatie en gebruik van communicatieapparatuur en -technieken, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd

d398 Communicatie, anders gespecificeerd

d399 Communicatie, niet gespecificeerd

d4 Mobiliteit

Dit hoofdstuk betreft het bewegen door het veranderen van lichaamshouding of van locatie, het van de ene plaats naar de andere gaan, dragen, verplaatsen en manipuleren van voorwerpen, lopen, rennen of klimmen, en door het gebruiken van verschillende vormen van transport.

d410-d429 Veranderen en handhaven van lichaamshouding

d410 Veranderen van basale lichaamshouding

Van de ene lichaamshouding in de andere komen en van de ene locatie naar de andere gaan, zoals van de ene zijde op de andere rollen, zitten, staan, van een stoel opstaan en op bed gaan liggen, **gaan knielen of hurken en weer opstaan.**

Inclusies: veranderen van lighouding naar andere houding; veranderen van hurkzit naar andere houding; veranderen van knielen naar andere houding; veranderen van zit naar andere houding; veranderen van stand naar andere houding; van de ene zijde op de andere rollen, buigen; verplaatsen van het lichaamszwaartepunt

Exclusie: uitvoeren van transfers (d420)

d415 Handhaven van lichaamshouding

Waar nodig zelfde lichaamshouding bewaren, zoals blijven zitten of staan voor werk of school.

Inclusies: handhaven van liggende houding; handhaven van hurkende houding; handhaven van knielende houding; handhaven van zittende houding; handhaven van staande houding

d4150 Handhaven van liggende houding

Enige tijd, zolang als nodig is, blijven liggen, zoals op de buik in bed blijven liggen.

Inclusies: handhaven van buiklig; handhaven van ruglig; handhaven van zijlig

d4151 Handhaven van hurkende houding

Enige tijd, zolang als nodig is, gehurkt blijven zitten, zoals bij het hurken op de vloer, zonder stoel.

d4152 Handhaven van knielende houding

In knielende houding blijven waarbij lichaam op de knieën rust bij gebogen benen, gedurende enige tijd, zolang als nodig is, zoals knielen bij het gebed in een kerk.

d4153 Handhaven van zittende houding

In een zittende houding blijven, op een stoel of op de vloer, gedurende enige tijd, zolang als nodig is, zoals bij het zitten aan een bureau of tafel.

Inclusies: handhaven van zittende houding met de benen recht vooruit of gekruist, met de voeten ondersteund of niet ondersteund

d4154 Handhaven van staande houding

Enige tijd, zolang als nodig is, blijven staan, zoals bij het in een rij blijven staan.

Inclusies: handhaven van staande houding op een helling; handhaven van staande houding op gladde of harde oppervlakken

d4155 Handhaven van stand van hoofd

Controle over de stand van het hoofd en ondersteuning van het gewicht ervan gedurende een bepaalde periode.

d4158 Handhaven van lichaamshouding, anders gespecificeerd

d4159 Handhaven van lichaamshouding, niet gespecificeerd

d420 Uitvoeren van transfers

Zich verplaatsen van het ene naar het andere oppervlak, zonder de lichaamshouding te veranderen, zoals bij het glijden over een bank of bij het zich verplaatsen van een bed naar een stoel.

Inclusies: uitvoeren van transfers in zit; uitvoeren van transfers in lig

Exclusies: veranderen van basale lichaamshouding (d410); zich verplaatsen (d455)

d4200 Uitvoeren van transfers in zit

Zich in zit van het ene oppervlak naar het andere verplaatsen, op hetzelfde of op een ander niveau, zoals bij het van een stoel naar een bed gaan.

Inclusies: zich verplaatsen van stoel naar ander zitoppervlak, zoals toiletbril; zich verplaatsen vanuit rolstoel naar autostoel

Exclusie: veranderen van basale lichaamshouding (d410)

d4201 Uitvoeren van transfers in lig

Zich in lig van de ene plaats naar de andere verplaatsen, op hetzelfde of op een ander niveau, zoals van het ene naar het andere bed gaan.

Exclusie: veranderen van basale lichaamshouding (d410)

d4208 Uitvoeren van transfers, anders gespecificeerd

d4209 Uitvoeren van transfers, niet gespecificeerd

d429 Veranderen en handhaven van lichaamshouding, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd

d430-d449 Dragen, verplaatsen en manipuleren van iets of iemand

d430 Optillen en meenemen

Iets of iemand optillen en van de ene naar de andere plaats meenemen, zoals bij het optillen van een kopje of speelgoed of bij het brengen van een doos, of een kind van de ene naar de andere kamer.

Inclusies: optillen; dragen in handen; dragen in armen; dragen op schouders, heup of rug; dragen op hoofd; neerzetten

d435 Verplaatsen van iets of iemand met onderste extremiteiten

Gecoördineerde acties uitvoeren om iets of iemand met de benen en voeten te verplaatsen, zoals bij het wegrappen van een bal of het rond doen gaan van de pedalen van een fiets.

Inclusies: duwen met onderste extremiteiten; trappen

d440 Nauwkeurig gebruiken van hand

Gecoördineerde acties uitvoeren om voorwerpen met de hand, vingers en duim te pakken, te manipuleren en los te laten, zoals bij het pakken van munten van een tafel of bij het omdraaien van een knop.

Inclusies: pakken; grijpen; manipuleren; loslaten

Exclusie: optillen en meenemen (d430)

d4400 Pakken

Een klein voorwerp met de handen en vingers pakken, zoals het pakken van een potlood.

- d4401 Grijpen**
Met één of beide handen iets omvatten en vasthouden, zoals bij het vastpakken van gereedschap of een deurkruk.
- d4402 Manipuleren**
Met de vingers en handen controle op iets uitoefenen, of in een bepaalde richting verplaatsen of leiden, zoals bij het hanteren van munten of andere kleine voorwerpen, **het knippen** met een schaar, **het strikken van schoenveters**, **het hanteren van** potloden, **het kleuren van kleurplaten**, **het eten met** stokjes of mes en vork.
- d4403 Loslaten**
Met de vingers en handen iets laten gaan of loslaten zodat het valt of van plaats verandert, zoals bij het laten vallen van een kledingstuk, of een stukje voer voor een huisdier.
- d4408 Nauwkeurig gebruiken van hand, anders gespecificeerd**
- d4409 Nauwkeurig gebruiken van hand, niet gespecificeerd**
- d445 Gebruiken van hand en arm**
Gecoördineerde acties uitvoeren om iets of iemand met de handen en armen te verplaatsen of manipuleren, zoals bij het hanteren van een deurkruk of bij het opvangen van een voorwerp.
Inclusies: trekken; duwen; reiken; om- of ronddraaien met handen of armen; werpen; vangen
Exclusie: nauwkeurig gebruiken van hand (d440)
- d446 Nauwkeurig gebruiken van voet**
Gecoördineerde acties uitvoeren om voorwerpen met de voet en tenen te verplaatsen of manipuleren.
Exclusie: verplaatsen van iets of iemand met onderste extremiteiten (d435)
- d449 Dragen, verplaatsen en manipuleren van iets of iemand, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd**
- d450-d469 Lopen en zich verplaatsen**
- d450 Lopen**⁶⁶
Zich te voet voortbewegen op een oppervlak, stap voor stap, met altijd één voet op de grond, zoals bij het wandelen, slenteren, voorwaarts, achterwaarts of zijwaarts gaan.
Inclusies: lopen van korte afstanden; lopen van lange afstanden; lopen op verschillende oppervlakken; lopen om obstakel heen
Exclusies: uitvoeren van transfers (d420); zich verplaatsen (d455)
- d4500 Lopen van korte afstanden**
Minder dan één kilometer lopen, zoals bij het lopen in ruimten of hallen, binnenshuis of korte afstanden buitenshuis.
- d4501 Lopen van lange afstanden**
Meer dan één kilometer lopen, zoals bij het lopen door dorp of stad, tussen dorpen of in open vlakten.

⁶⁶ In het Vlaams wordt in plaats van lopen de term 'stappen' gebruikt. Lopen is gereserveerd voor hardlopen.

d4502 Lopen op verschillende oppervlakken

Lopen op hellende, ongelijke, of bewegende oppervlakken, zoals bij het lopen op gras, gravel, ijs of sneeuw, of bij het lopen op een schip, in een trein of in een ander voertuig.

d4503 Lopen om obstakels heen

Zonder botsen om bewegende en niet-bewegende voorwerpen, mensen, dieren en voertuigen heen lopen, zoals bij het lopen op de markt of in een winkel, in het verkeer of op andere drukbevolkte plaatsen.

d4508 Lopen, anders gespecificeerd**d4509 Lopen, niet gespecificeerd****d451 Traplopen**

Zich naar boven en omlaag verplaatsen met tenminste één voet aan de grond, zoals bij een trap of trottoir op- en aflopen.

Exclusies: lopen (d450); klimmen (d4551)

d455 Zich verplaatsen

Zichzelf van de ene naar de andere plaats brengen op een andere wijze dan door lopen, zoals bij het over een rots klimmen of door de straat rennen, huppelen, hinkelen, springen, of om obstakels rennen.

Inclusies: kruipen; klimmen; rennen; springen; zwemmen; schuiven en rollen; schuifelen

Exclusies: uitvoeren van transfers (d420); lopen (d450); zich verplaatsen tussen verschillende locaties (d460)

d4550 Kruipen

Zich verplaatsen op de handen, of de handen en armen, en de knieën.

d4551 Klimmen

Zich naar boven of naar beneden verplaatsen, over oppervlakken of objecten, zoals bij het op- of afgaan van een berg, ladder of andere objecten.

Exclusie: traplopen (d451)

d4552 Rennen

Zich verplaatsen met snelle stappen zodat beide voeten tegelijkertijd van de vloer kunnen zijn.

d4553 Springen

Van de vloer komen door de benen te buigen en strekken, zoals bij het op één voet springen, met twee voeten voorwaarts springen, huppelen en in water springen of duiken.

d4554 Zwemmen

Zich door het water verplaatsen zonder op de grond te steunen.

d4555 Schuiven en rollen

Het verplaatsen van het gehele lichaam van de ene plaats naar de andere in een zittende of liggende houding zonder van de vloer op te staan.

d4556 Schuifelen

Het verplaatsen van het gehele lichaam van de ene plaats naar de andere met gebruikmaking van de benen, zonder de voeten van de vloer of de grond op te tillen.

d4558 Zich verplaatsen, anders gespecificeerd

d4559 Zich verplaatsen, niet gespecificeerd

d460 Zich verplaatsen tussen verschillende locaties

Lopen en zich verplaatsen in verschillende plaatsen en situaties, zoals bij het zich verplaatsen tussen kamers in een huis, gebouw, door een straat of stad.

Inclusies: zich binnenshuis verplaatsen; binnenshuis kruipen of klimmen; zich verplaatsen in andere gebouwen dan thuis; zich verplaatsen buiten het eigen huis en andere gebouwen

d4600 Zich binnenshuis verplaatsen

In het eigen huis lopen en zich verplaatsen, binnen één kamer, tussen kamers, en in hele huis of verblijf.

Inclusies: zich binnenshuis verplaatsen van de ene naar andere verdieping; zich verplaatsen op het balkon; zich verplaatsen op de binnenplaats; zich verplaatsen op het terras; zich verplaatsen in de tuin

d4601 Zich verplaatsen in andere gebouwen dan thuis

Lopen en zich verplaatsen in andere gebouwen dan het eigen verblijf, zoals bij het zich voortbewegen in huizen van anderen, in andere privégebouwen, in openbare gebouwen en op binnenplaatsen.

Inclusies: zich verplaatsen in alle delen van gebouwen en binnenplaatsen; zich verplaatsen over alle verdiepingen; zich verplaatsen binnen gebouwen; zich verplaatsen buiten gebouwen; zich verplaatsen rond gebouwen; zich verplaatsen in openbare gebouwen; zich verplaatsen in privégebouwen

d4602 Zich verplaatsen buiten eigen huis en andere gebouwen

Lopen en zich verplaatsen vlakbij en ver weg van het eigen huis en andere gebouwen, zonder openbaar of privétransportmiddel, zoals bij het lopen van korte of lange afstanden in de stad of het dorp.

Inclusies: lopen of zich verplaatsen in straten in buurt, stad, dorp of grote plaats; zich verplaatsen van stad naar stad en afleggen van grotere afstanden, zonder transportmiddel

d4608 Zich verplaatsen tussen verschillende locaties, anders gespecificeerd

d4609 Zich verplaatsen tussen verschillende locaties, niet gespecificeerd

d465 Zich verplaatsen met speciale middelen

Zich van de ene naar de andere plaats verplaatsen, op ieder oppervlak of in iedere ruimte, met gebruik van speciale middelen die zijn gemaakt voor het faciliteren van het zich verplaatsen of voor het zich verplaatsen op een andere wijze, zoals met schaatsen, ski's, duikapparatuur, **zwemvliezen**, of zich op straat verplaatsen in een **elektrische** rolstoel of met een rollator.⁶⁷

Exclusies: uitvoeren van transfers (d420); lopen (d450); zich verplaatsen (d455); gebruiken van vervoer (d470); besturen (d475)

d469 Lopen en zich verplaatsen, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd

⁶⁷ Redactioneel: Het Nederlands WHO FIC Collaborating Centre is van mening dat het zich verplaatsen via een rolstoel, of met behulp van een rollator, geklasseerd kan worden met d450-d460 (en subklassen) en met gebruik van typeringen. Daarom wordt als codeeradvies gegevens: codeer alleen d465 wanneer andere klassen (zoals d450-d4609) met typeringen niet kunnen worden gebruikt.

d470-d489 Zich verplaatsen per vervoermiddel**d470 Gebruiken van vervoermiddel**

Middelen van transport gebruiken om zich als passagier te laten vervoeren, zoals bij het zich laten vervoeren met een auto of een bus, een riksja, pendelbusje, kinderwagen of wandelwagen, in door dieren voortgetrokken voertuigen, met een privé- of openbare taxi, met een bus, trein, tram, ondergrondse, met een boot of vliegtuig en gebruikmaken van personen voor vervoer.

Inclusies: gebruiken van door menskracht voortbewogen vervoermiddel; gebruiken van gemotoriseerd privévervoermiddel; gebruiken van gemotoriseerd openbaar vervoer; gebruiken van personen als vervoermiddel

Exclusies: zich voortbewegen met hulpmiddelen (d465); besturen (d475); recreatie en vrije tijd (d920)

d475 Besturen

Controle hebben over en voortbewegen van een voertuig of een trekdier, reizen op eigen gezag of een middel van vervoer ter beschikking hebben, zoals een auto, fiets, boot of een trekdier met voertuig.

Inclusies: besturen van door menskracht voortbewogen vervoermiddel; besturen van gemotoriseerde voertuigen; besturen van door dierkracht voortbewogen voertuigen

Exclusies: zich verplaatsen met speciale middelen (d465); gebruiken van vervoermiddel (d470); rijden op dieren als vervoermiddel (d480)

d4750 Besturen van door menskracht voortbewogen vervoermiddel

Besturen van een door menskracht voortbewogen voertuig, zoals het besturen van een fiets, driewieler, of roeiboot.

Inclusies: fietsen, fietsen op elektrische fiets of e-bike

d4751 Besturen van gemotoriseerde voertuigen

Besturen gemotoriseerde voertuig, zoals het besturen van een auto, motor, motorboot of vliegtuig

Exclusie: besturen van door menskracht voortbewogen vervoermiddel (d4750)

d4752 Besturen van door dierkracht voortbewogen voertuigen

Besturen van door dierkracht voortbewogen voertuigen, zoals besturen van een door paarden getrokken kar of rijtuig.

d4758 Besturen, anders gespecificeerd**d4759 Besturen, niet gespecificeerd****d480 Rijden op dieren als vervoermiddel**

Reizen op een dier, zoals rijden op een paard, os, kameel of olifant.

Exclusies: besturen (d475); recreatie en vrije tijd (d920)

d489 Zich verplaatsen per vervoermiddel, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd**d498 Mobiliteit, anders gespecificeerd****d499 Mobiliteit, niet gespecificeerd**

d5 Zelfverzorging

Dit hoofdstuk betreft voor zichzelf zorgen, zich wassen en afdrogen, zorgdragen voor lichaam en lichaamsdelen, zich aankleden, eten en drinken en zorgdragen voor eigen gezondheid.

d510 Zich wassen

Wassen en afdrogen van het gehele lichaam, of lichaamsdelen, met gebruik van water en geschikte was- en droogmaterialen of methoden, zoals baden, douchen, wassen van handen en voeten, gezicht en haar, en met een handdoek drogen.

Inclusies: wassen van lichaamsdelen; wassen van gehele lichaam; zich afdrogen

Exclusies: verzorgen van lichaamsdelen (d520); zorgdragen voor toiletgang (d530)

d520 Verzorgen van lichaamsdelen

Verzorgen van delen van het lichaam, zoals de huid, het gezicht, de tanden, de hoofdhuid, de nagels en de genitalia, waar meer voor nodig is dan alleen wassen en afdrogen.

Inclusies: verzorgen van huid; verzorgen van tanden; verzorgen van het haar; verzorgen van vingernagels; verzorgen van teennagels; verzorgen van neus

Exclusies: zich wassen (d510); zorgdragen voor toiletgang (d530)

d530 Zorgdragen voor toiletgang

Aangeven van behoefte aan, plannen en zich ontdoen van menselijke afvalstoffen (menstruatiebloed, urine en feces) en zich daarna reinigen.

Inclusies: zorgdragen voor urineren; zorgdragen voor defecatie; zorgdragen voor menstruatie

Exclusies: lopen (d450); zich binnenshuis verplaatsen (d4600); zich wassen (d510); verzorgen van lichaamsdelen (d520); zich kleden (d540)

d5300 Zorgdragen voor urineren

Coördineren en verzorgen van het urineren, zoals door het aangeven van de noodzaak, het in de juiste positie komen, een geschikte plaats vinden en bereiken, het manipuleren van de kleding voor en na het urineren, en het zich schoonmaken.

d53000 Aangeven van behoefte om te urineren

d53001 Zorgdragen voor urineren op gepaste wijze

d53008 Zorgdragen voor urineren, anders gespecificeerd

d53009 Zorgdragen voor urineren, niet gespecificeerd

d5301 Zorgdragen voor defecatie

Coördineren en verzorgen van de defecatie, zoals door het aangeven van de noodzaak, het in de juiste positie komen, een geschikte plaats vinden en bereiken, het manipuleren van de kleding voor en na de defecatie, en zich schoonmaken.

Exclusie: mate van aandacht voor ontlasting (b14043)

d53010 Aangeven van behoefte om te ontlasten

d53011 Zorgdragen voor ontlasting op gepaste wijze

Inclusie: manuele fecesverwijdering

d53012 Aannemen van de juiste houding

d53013 Plannen van defecatie

De tijd en de ruimte nemen voor defecatie.

d53014 Zorgdragen voor stoma**d53018 Zorgdragen voor defecatie, anders gespecificeerd****d53019 Zorgdragen voor defecatie, niet gespecificeerd****d5302 Zorgdragen voor menstruatie**

Coördineren, plannen en verzorgen van de menstruatie, zoals door anticipatie op de menstruatie en het gebruiken van maandverband en tampons.

d5308 Zorgdragen voor toiletgang, anders gespecificeerd**d5309 Zorgdragen voor toiletgang, niet gespecificeerd****d540 Zich kleden**

Gecoördineerde acties en taken uitvoeren voor het in de juiste volgorde aan- en uittrekken van kleding en schoeisel, zich kleden in overeenstemming met de sociale setting en klimatologische omstandigheden, zoals het aantrekken, rechttrekken en uittrekken van een shirt, korte broek, blouse, broek, ondergoed, sari, kimono, maillot/panty, hoed, handschoenen, jas, schoenen, laarzen, sandalen, slippers.

Inclusies: aantrekken van kleding; uittrekken van kleding; aantrekken van voetbedekking; uittrekken van voetbedekking; kiezen van juiste kleding

d550 Eten

Aangeven van behoefte aan eten en op gecoördineerde wijze eten van geserveerd voedsel, naar de mond brengen en op een volgens de cultuur acceptabele wijze van consumeren, voedsel in stukken snijden of breken, containers (fles, blik, pot) open maken, eetgerei gebruiken, maaltijden nuttigen, zich te goed doen of dineren.

Exclusies: mate van aandacht voor eten/voeding/dieet (b14041), drinken (d560); zorgdragen voor voeding (d57010), bereiden van maaltijden (d630)

d5500 Aangeven van behoefte om te eten**d5501 Eten op gepaste wijze****d5502 Snijden / voedsel in kleinere porties delen**

Deze activiteit houdt in voedsel voor consumptie in stukjes / porties (hapjes) delen, zodat het in de mond past zonder af te happen.

d5503 Voedsel klaarmaken voor persoonlijke consumptie

Deze activiteit houdt in voedsel voor onmiddellijke eigen consumptie klaarmaken, zoals fruit pellen of boterhammen maken.

Exclusie: bereiden van maaltijden (d630)

d5504 Voedsel naar mond brengen

Deze activiteit houdt in voedsel in eigen mond stoppen.

d5505 Bestek gebruiken

Deze activiteit houdt in bij eten cultureel gebruikelijk gereedschap hanteren, zoals mes, vork en eetstokjes.

d55050 Van lepel eten / van lepel afhappen**d55058 Bestek gebruiken, anders gespecificeerd**

- d55059** **Bestek gebruiken, niet gespecificeerd**
- d5506** **Eten met adequate snelheid en adequaat tempo**
Inclusie: vermijden om te snel of te langzaam te eten
- d5506.xxx1 Te langzaam eten
- d5506.xxx2 Te snel eten
- d5508** **Eten, anders gespecificeerd**
- d5509** **Eten, niet gespecificeerd**
- d560** **Drinken**
Aangeven van behoefte om te drinken, het drinken vastpakken, naar de mond brengen, nuttigen op een volgens de cultuur acceptabele wijze, mengen, roeren en uitschenken van vloeistoffen om te drinken, flessen en blikken openen, drinken via een rietje of drinken van stromend water zoals uit de kraan of de bron; aan de borst drinken.
Exclusie: eten (d550)
- d5600** **Aangeven van behoefte om te drinken**
- d5601** **Aan borst drinken**
 Met succes borstvoeding drinken, passende houding en contact met de verzorger, zoals oogcontact om daarmee behoefte en verzadiging aan te geven.
- d5602** **Uit zuigfles drinken**
 Melk of een andere vloeistof uit een fles drinken en de juiste houding en contact met de verzorger, zoals oogcontact om daarmee behoefte en verzadiging aan te geven.
- d5603** **Drinken door rietje**
- d5604** **Drinken uit kopje of glas**
 Deze activiteit houdt in zonder de inhoud te verspillen uit de gebruikelijke middelen drinken.
Inclusie: drinken uit tuitbeker
- d5605** **Dranken naar mond brengen**
 Deze activiteit houdt in drinken naar eigen mond brengen.
Exclusie: optillen (d430)
- d5606** **Drinken met adequate snelheid en adequaat tempo**
- d56060** **Drinken met adequate snelheid**
Inclusie: vermijden om te snel of te langzaam te drinken
- a56060.xxx1 Te langzaam drinken
- a56060.xxx2 Te snel drinken
- d56061** **Ononderbroken drinken**
- d56062** **Slok voor slok drinken**
- d56068** **Drinken met adequate snelheid en adequaat tempo, anders gespecificeerd**
- d56069** **Drinken met adequate snelheid en adequaat tempo, niet gespecificeerd**

d5608 Drinken, anders gespecificeerd

d5609 Drinken, niet gespecificeerd

d570 **Zorgdragen voor eigen gezondheid**

Aangeven van behoefte met betrekking tot en zich verzekeren van fysiek comfort, gezondheid en fysiek en mentaal welbevinden, zoals door het volhouden van een uitgebalanceerd dieet, in voldoende mate fysieke activiteiten verrichten, het lichaam warm of koel houden, het vermijden van schade aan de gezondheid, veilig seks bedrijven, Inclusief condoomgebruik, zich laten inenten en zich regelmatig fysiek laten onderzoeken.

Inclusies: zich verzekeren van fysiek comfort; zorgdragen voor dieet en fitheid; behouden van eigen gezondheid

Exclusies: attitude ten aanzien van gezondheid, ziekte en functioneren (pf4451); kennis over ziekte / aandoening (pf4650); kennis over gezondheid en functioneren (pf4651)

d5700 **Zich verzekeren van fysiek comfort**

Voor zichzelf zorgen door er bewust en daadwerkelijk voor te zorgen dat het lichaam in een comfortabele stand verkeert, dat men het niet te heet of te koud heeft, nat is en dat er voldoende licht is.

d5701 **Zorgdragen voor voeding, dieet en fitheid**

Voor zichzelf zorgen door het bewust selecteren en consumeren van voedzaam voedsel en het behouden van lichamelijke fitheid.

d57010 **Zorgdragen voor voeding**

Het zorgen dat de voeding optimaal is voor de betrokkene, wat meestal betekent dat de voeding voldoet aan de richtlijnen goede voeding (RGV) of Voedingsnormen die per leeftijdscategorie en geslacht zijn vastgesteld.

Inclusie: voedingsinname, voedselinname

Exclusies: zorgdragen voor dieet (d57011); gewoonten ten aanzien van hoeveelheid voedsel (pf63000)

d570100 **Samenstellen en consumeren van maaltijden**

Exclusies: bereiden van eenvoudige maaltijden (d6300); bereiden van complexe maaltijden (d6301)

d5701000 **Samenstellen en consumeren van ontbijt**

d5701001 **Samenstellen en consumeren van lunch**

d5701002 **Samenstellen en consumeren van avondmaaltijd**

d5701003 **Samenstellen en consumeren van tussenmaaltijden**

Inclusie: tussendoortjes

d5701004 **Verdelen van maaltijden over de dag**

d5701008 **Samenstellen en consumeren van maaltijden, anders gespecificeerd**

d5701009 **Samenstellen en consumeren van maaltijden, niet gespecificeerd**

d570101 **Zorgdragen voor inname voedingsmiddelen**

Inclusie: zorgen voor variatie in keuze

d5701010 **Zorgdragen voor inname goede hoeveelheid voedingsmiddelen**

	d5701011	Zorgdragen voor goede productkeuze <i>Inclusie: moeite met goede productkeuze</i>
	d5701012	Zorgdragen voor goede variatie voedingsmiddelen <i>Inclusie: moeite met variatie voedingsmiddelen</i>
	d5701013	Zorgdragen voor goede consistentie <i>extra code voor klasse d5701013 [CH-diëtetiek / 95.03]</i>
	d5701018	Zorgdragen voor inname voedingsmiddelen, anders gespecificeerd
	d5701019	Zorgdragen voor inname voedingsmiddelen, niet gespecificeerd <i>extra codes voor klasse d570101 [NEVO-tabel]</i>
d570102		Zorgdragen voor inname van voedingsstoffen
	d5701020	Zorgdragen voor inname van vet
	d5701021	Zorgdragen voor inname van eiwit
	d5701022	Zorgdragen voor inname van koolhydraten <i>Exclusie: zorgdragen voor inname voedingsvezels (b5701027)</i>
	d5701023	Zorgdragen voor inname van vocht
	d5701024	Zorgdragen voor inname van vitaminen
	d5701025	Zorgdragen voor inname van mineralen
	d5701026	Zorgdragen voor inname van spoorelementen
	d5701027	Zorgdragen voor inname van voedingsvezels
	d5701028	Zorgdragen voor inname van voedingsstoffen, anders gespecificeerd
	d5701029	Zorgdragen voor inname van voedingsstoffen, niet gespecificeerd <i>extra codes voor klasse d570102 [CH-diëtetiek / 94]</i>
d570103		Zorgdragen voor inname van energie
d570104		Zorgdragen voor goede verdeling van voeding / voedingsstoffen over de dag <i>extra codes voor klasse d570104 [CH-diëtetiek / 94] en [NEVO-tabel]</i>
d570105		Zorgdragen voor leeftijdsadequate voeding Leeftijdsadequate voeding: voeding die wat betreft consistentie, verdeling van voeding over de dag en soort voedingsmiddelen normaal is voor de leeftijdscategorie, en waarbij de ontwikkeling van de activiteiten eten en drinken passen bij de leeftijdscategorie.
	d570108	Zorgdragen voor voeding, anders gespecificeerd
	d570109	Zorgdragen voor voeding, niet gespecificeerd
d57011		Zorgdragen voor dieet

Het zorgdragen voor voeding die om medische redenen aan specifieke eisen moet voldoen ten behoeve van een individu.⁶⁸

- d570110** Zorgdragen voor **inname** voedingsmiddelen binnen dieetvoorschrift
- Exclusies: zorgdragen voor inname goede hoeveelheid voedingsmiddelen (d5701010); gewoonten ten aanzien van hoeveelheid voedsel (pf63000)*
- d5701100** Zorgdragen voor goede variatie voedingsmiddelen binnen dieetvoorschrift
- d5701101** Zorgdragen voor inname goede hoeveelheid voedingsmiddelen binnen dieetvoorschrift
- d5701102** Zorgdragen voor goede productkeuze binnen dieetvoorschrift
- d5701108** Zorgdragen voor **inname** voedingsmiddelen binnen dieetvoorschrift, anders gespecificeerd
- d5701109** Zorgdragen voor **inname** voedingsmiddelen binnen dieetvoorschrift, niet gespecificeerd
- extra codes voor klasse d570110 [NEVO-tabel]*
- d570111** Zorgdragen gebruik dieetproducten, dieetpreparaten en vitamine-, mineralen- en spoorelementensupplementen
- Inclusies: gebruik sondevoeding, parenterale voeding, drinkvoeding*
- extra codes voor klasse d570111 [CH-diëtetiek / 97]*
- d570112** Zorgdragen voor dieet onder specifieke omstandigheden⁶⁹
- Inclusie: bij risicosituaties*
- d57011200** Zorgdragen voor dieet bij onregelmatige (werk)omstandigheden
- d57011205** Zorgdragen voor dieet bij sport/lichamelijke beweging
- d57011210** Zorgdragen voor dieet bij buitenshuis eten
- d57011215** Zorgdragen voor dieet bij feestelijke gelegenheden
- d57011220** Zorgdragen voor dieet bij ziekte
- d57011225** Zorgdragen voor dieet op vrije dagen
- Inclusies: weekend, bij uitslapen*
- Exclusie: zorgdragen voor dieet tijdens vakantie (d57011230)*
- d57011230** Zorgdragen voor dieet tijdens vakantie
- d57011235** Zorgdragen voor dieet bij tijdsverschillen
- d57011240** Zorgdragen voor dieet bij zwangerschap
- d57011298** Zorgdragen voor dieet onder specifieke omstandigheden, anders gespecificeerd

⁶⁸ Omschrijving van dieet ontleend aan Artsenwijzer Diëtetiek (NVD, 2016).

⁶⁹ Omdat het aantal subklassen groter is dan acht zijn voor de indeling twee cijfers gebruikt.

	d57011299	Zorgdragen voor dieet onder specifieke omstandigheden, niet gespecificeerd
d570113		Samenstellen en consumeren van maaltijden volgens dieetvoorschrift <i>Exclusies: Samenstellen en consumeren van maaltijden (d570100); bereiden van eenvoudige maaltijden (d6300); bereiden van complexe maaltijden (d6301)</i>
	d5701130	Samenstellen en consumeren van ontbijt volgens dieetvoorschrift
	d5701131	Samenstellen en consumeren van lunch volgens dieetvoorschrift
	d5701132	Samenstellen en consumeren van avondmaaltijd volgens dieetvoorschrift
	d5701133	Samenstellen en consumeren van tussenmaaltijden volgens dieetvoorschrift <i>Inclusie: tussendoortjes volgens dieetvoorschrift</i>
	d5701134	Verdelen van maaltijden over de dag volgens dieetvoorschrift
	d5701138	Samenstellen en consumeren van maaltijden volgens dieetvoorschrift, anders gespecificeerd
	d5701139	Samenstellen en consumeren van maaltijden volgens dieetvoorschrift, niet gespecificeerd
d570114		Zorgdragen voor inname voedingsstoffen volgens dieetvoorschrift <i>Exclusies: rekenen met voedingsstoffen en energie ten behoeve van dieetvoorschrift (d570116); zorgdragen voor inname goede hoeveelheid voedingsmiddelen binnen dieetvoorschrift (d5701101)</i>
	d5701140	Zorgdragen voor inname van vet volgens dieetvoorschrift
	d5701141	Zorgdragen voor inname van eiwit volgens dieetvoorschrift
	d5701142	Zorgdragen voor inname van koolhydraten volgens dieetvoorschrift <i>Exclusie: zorgdragen voor inname van voedingsvezels volgens dieetvoorschrift (d5701147)</i>
	d5701143	Zorgdragen voor inname van vocht volgens dieetvoorschrift
	d5701144	Zorgdragen voor inname van vitaminen volgens dieetvoorschrift
	d5701145	Zorgdragen voor inname van mineralen volgens dieetvoorschrift
	d5701146	Zorgdragen voor inname van sporelementen volgens dieetvoorschrift
	d5701147	Zorgdragen voor inname van voedingsvezels volgens dieetvoorschrift

- d5701148 Zorgdragen voor inname van voedingsstoffen volgens dieetvoorschrift, anders gespecificeerd
- d5701149 Zorgdragen voor inname van voedingsstoffen volgens dieetvoorschrift, niet gespecificeerd

extra codes voor klasse d570114 [CH-diëtetiek / 94]

- d570115 Zorgdragen voor inname van energie volgens dieetvoorschrift

d570116 Rekenen met voedingsstoffen en energie ten behoeve van dieetvoorschrift

Exclusie: toepassen van complexe rekenvaardigheid (d1721)

d5701160 Rekenen met vet

d5701161 Rekenen met eiwit

d5701162 Rekenen met koolhydraten

Exclusie: rekenen met voedingsvezels (d5701166)

d5701163 Rekenen met vocht

d5701164 Rekenen met vitaminen

d5701165 Rekenen met mineralen

d5701166 Rekenen met voedingsvezels

d5701167 Rekenen met energie

d5701168 Rekenen met voedingsstoffen en energie ten behoeve van dieetvoorschrift, anders gespecificeerd

d5701169 Rekenen met voedingsstoffen en energie ten behoeve van dieetvoorschrift, niet gespecificeerd

extra codes voor klasse d570116 [CH-diëtetiek / 94]

- d570117** Zorgdragen voor goede verdeling van voeding / voedingsstoffen over de dag volgens dieetvoorschrift

Inclusie: goede koolhydraatverdeling over de dag

extra codes voor klasse d570117 [CH-diëtetiek / 94] en [NEVO-tabel]

- d570118 Zorgdragen voor dieet, anders gespecificeerd

- d570119 Zorgdragen voor dieet, niet gespecificeerd

d57012 Vertonen van adequaat eetgedrag

Eetgedrag is het gedrag dat iemand stelt met betrekking tot eten; het omvat de activiteiten die erop gericht zijn actief voedsel te verkrijgen en op te nemen, passend bij de leeftijdscategorie en situatie waarin een persoon zich bevindt.

Inclusie: zonder strijd (voor kinderen)

d570120 Vermijden van lijngericht eetgedrag

d570121 Vermijden van emotioneel eetgedrag

Inclusie: eten bij verdriet

d570122 Vermijden van extern gericht eetgedrag

d570123 Vermijden van bewust braken

Exclusie: braken (b51060)

d570124 Vermijden van eetbuien*Inclusie: vermijden van overeten**Exclusies: eetbuien (b130201.x21); gewoonte om te veel te eten (pf630000.x2)***d570128 Vertonen van adequaat eetgedrag, anders gespecificeerd****d570129 Vertonen van adequaat eetgedrag, niet gespecificeerd****d57013 Zorgdragen voor lichamelijk beweging**

In termen van de Nederlandse Norm Gezond Bewegen gaat het voor volwassenen om tenminste vijf maal per week 30 minuten matig intensief bewegen.

*Exclusie: bewegingsgewoonten (pf635)***d57018 Zorgdragen voor voeding, dieet en fitheid, anders gespecificeerd****d57019 Zorgdragen voor voeding, dieet en fitheid, niet gespecificeerd***extra codes voor klasse d5701 [CH-diëtetiek / 92.12, 92.80, 92.90]***d5702 Behouden van eigen gezondheid**

Voor zichzelf zorgen door bewust doen wat nodig is om op de eigen gezondheid te letten, reageren op gezondheidsrisico's, zoals professionele en niet-professionele hulp zoeken: opvolgen van medisch- en zorgadvies, en voorkomen van gezondheidsschade zoals letsel, besmettelijke ziekten, drugsgebruik en seksueel overdraagbare ziekten.

*Exclusie: therapietrouw (pf450)***d57020 Innemen van medicijnen en opvolgen van gezondheidsadviezen***Exclusie: gebruik medicatie (pf625)***d57021 Advies of hulp vragen bij verzorgers en hulpverleners****d57022 Vermijden van risico's van drugs- of alcoholverslaving***Exclusies: gebruik alcohol (pf615); gebruik drugs (pf620)***d57023 Op controle gaan****d57028 Behouden van eigen gezondheid, anders gespecificeerd****d57029 Behouden van eigen gezondheid, niet gespecificeerd****d5708 Zorgdragen voor eigen gezondheid, anders gespecificeerd****d5709 Zorgdragen voor eigen gezondheid, niet gespecificeerd****d571 Zorgdragen voor eigen veiligheid**

Vermijden van risico's die kunnen leiden tot lichamelijk letsel of schade. Vermijden van potentieel gevaarlijke situaties zoals misbruik van vuur of het verkeer in rennen.

d598 Zelfverzorging, anders gespecificeerd**d599 Zelfverzorging, niet gespecificeerd**

d6 Huishouden

Dit hoofdstuk betreft het uitvoeren van dagelijkse activiteiten en taken. Huishouden omvat het verwerven van woonruimte, eten, kleding en andere noodzakelijkheden, het schoonmaken en herstellen, het verzorgen van persoonlijke en andere huishoudelijke voorwerpen en het assisteren van andere personen.

d610-d629 VERWERVEN VAN BENODIGDHEDEN

d610 Verwerven van woonruimte

Kopen, huren, meubileren en inrichten van een kamer, huis, appartement of andere woonruimte.

Inclusies: kopen van woonruimte; huren van woonruimte; inrichten van woonruimte

Exclusies: verwerven van goederen en diensten (d620); verzorgen van wat bij huishouden behoort (d650)

d620 Verwerven van goederen en diensten

Selecteren, verwerven en transporteren van alle goederen en diensten die nodig zijn voor het dagelijks leven, zoals selecteren, aanschaffen, transporteren en opslaan van voedsel, dranken, kleding, schoonmaakmateriaal, brandstof, huisraad, huishoudelijke benodigdheden, keukengerei, kookbenodigdheden, speelgoed en materiaal voor recreatie, huishoudelijke apparatuur, gereedschap; verwerven van voorzieningen en andere huishoudelijke diensten, **ophalen en afgeven van post of pakketten.**

Inclusies: boodschappen doen; verzamelen van dagelijkse benodigdheden

Exclusie: verwerven van woonruimte (d610)

d6200 Boodschappen doen

Tegen betaling verkrijgen van goederen en diensten die nodig zijn voor het dagelijks leven (inclusief instrueren en toezicht houden op een ander die de boodschappen doet), zoals selecteren van voedsel, dranken, schoonmaakmateriaal, huishoudelijke artikelen, **speelgoed en materiaal voor recreatie**, of kleding in een winkel of op de markt; vergelijken van kwaliteit en prijs, onderhandelen en betalen voor de geselecteerde goederen of diensten, en vervoeren van de goederen.

d6201 **Verzamelen van dagelijkse benodigdheden**

Verkrijgen van goederen en diensten die nodig zijn voor het dagelijks leven en waarvoor niet betaald hoeft te worden (inclusief instrueren en toezicht houden op een ander die de benodigdheden verzamelt), zoals oogsten van groenten en fruit, water halen en brandstof verzamelen, ophalen en afgeven van post of pakketten.

- d6208** Verwerven van goederen en diensten, anders gespecificeerd
- d6209** Verwerven van goederen en diensten, niet gespecificeerd
- d629** Verwerven van benodigdheden, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd

d630-d649 Huishoudelijke taken

d630 Bereiden van maaltijden

Plannen, organiseren, koken en serveren van eenvoudige en ingewikkelde maaltijden voor zichzelf en anderen, zoals samenstellen van een menu, selecteren van consumeerbaar voedsel en dranken, verzamelen van ingrediënten voor het bereiden van maaltijden, koken via verhitting en klaarmaken van koud voedsel en dranken, en opdienen van het voedsel.

Inclusies: bereiden van eenvoudige en ingewikkelde maaltijden

Exclusies: eten (d550); drinken (d560); samenstellen en consumeren van maaltijden (d570100); samenstellen en consumeren van maaltijden volgens dieetvoorschrift (d570113); verwerven van goederen en diensten (d620); huishouden doen (d640); verzorgen van wat bij huishouden behoort (d650); assisteren van andere personen (d660)

d6300 Bereiden van eenvoudige maaltijden

Organiseren, koken en opdienen van maaltijden met een klein aantal ingrediënten die gemakkelijk zijn te bereiden en op te dienen, zoals snacks of een kleine maaltijd, en voedsel snijden en roeren, koken en verhitten, zoals rijst of aardappelen.

d6301 Bereiden van ingewikkelde maaltijden

Organiseren, koken en opdienen van maaltijden met een groot aantal ingrediënten die een complexe bereiding en wijze van opdienen vergen, zoals plannen van een maaltijd met verschillende gangen, voedsel bereiden door het uitvoeren van combinaties van pellen, snijden, mengen, kneden, mixen, en de maaltijd opdienen in overeenstemming met de gelegenheid en de cultuur.

Inclusie: maaltijden bereiden bij complex dieet

Exclusie: bedienen van huishoudelijke apparatuur (d6403)

d6302 Helpen bij bereiden van maaltijden

Samenwerken met iemand anders die verantwoordelijk is bij plannen, organiseren, koken en serveren van eenvoudige en ingewikkelde maaltijden voor zichzelf en anderen.

d6303 Identificeren van bedorven, besmet, of anderszins gevaarlijk voedsel

Deze activiteit houdt in eetbaar voedsel onderscheiden van voedsel dat niet veilig gegeten kan worden, zoals voedsel na de uiterste consumptiedatum of verrot voedsel.

d6308 Bereiden van maaltijden, anders gespecificeerd

d6309 Bereiden van maaltijden, niet gespecificeerd

d640 Huishouden doen

Het huishouden verzorgen door het schoonmaken van het huis, wassen van de kleding, gebruiken van huishoudelijke apparatuur, opbergen van voedsel en verwijderen van vuilnis, zoals door vegen, dweilen, soppen van werkbladen, muren en andere oppervlakken; verzamelen en weggooiën van huishoudelijk afval; kamers, kasten en ladekasten schoonmaken; verzamelen, wassen, drogen, opvouwen en strijken van kleding; poetsen van schoeisel; gebruikmaken van bezem, borstel en stofzuiger; gebruiken van wasmachine, wasdroger en strijkijzer.

Inclusies: wassen en drogen van kleding; schoonmaken van kookruimte en kookgerei; schoonmaken van woonruimte; gebruiken van huishoudelijke apparatuur; opbergen van dagelijkse benodigdheden; verwijderen van afval

Exclusies: verwerven van woonruimte (d610); verwerven van goederen en diensten (d620); bereiden van maaltijden (d630); verzorgen van wat bij huishouden behoort (d650); assisteren van andere personen (d660)

d6400 Wassen en drogen van kleding

Handmatig wassen en te drogen hangen van kleding.

d6401 Schoonmaken van kookruimte en kookgerei

Schoonmaken na het koken, zoals door het afwassen van borden, pannen, potten en kookgerei, en het schoonmaken van de tafel en vloer rond de kook- en eetruimte.

d6402 Schoonmaken van woonruimte

De woonruimte schoonmaken, zoals door opruimen en door afstoffen, vloeren vegen, zwabberen, dweilen, ramen en muren schoonmaken, de badkamer en het toilet schoonmaken, het meubilair schoonmaken.

d6403 Bedienen van huishoudelijke apparatuur

Alle vormen van huishoudelijke apparatuur gebruiken, zoals een wasmachine, wasdroger, strijkijzer, stofzuiger en vaatwasser.

d6404 Opbergen van dagelijkse benodigdheden

Voedsel, dranken, kleding en andere huishoudelijke goederen voor dagelijks gebruik opbergen; voedsel conserveren door inmaken, zouten of invriezen, voedsel vers houden en buiten bereik van dieren opbergen.

d6405 Verwijderen van afval

Huishoudelijk afval verwijderen zoals door het verzamelen van de vuilnis en rommel die rond het huis ligt, het afval voor verwijdering gereed maken; toepassingen gebruiken voor het verwijderen van afval; afval verbranden.

d6406 Helpen bij huishouden doen

Samenwerken met iemand anders die verantwoordelijk is bij plannen, organiseren en uitvoeren van huishoudelijk werk.

d6408 Huishouden doen, anders gespecificeerd

d6409 Huishouden doen, niet gespecificeerd

d649 Huishoudelijke taken, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd

d650-d669 Verzorgen van wat bij huishouden behoort en assisteren van andere personen

d650 Verzorgen van wat bij huishouden hoort

Onderhouden en repareren van huishoudelijke en persoonlijke bezittingen, inclusief het huis en de inboedel, de kleding, speelgoed en materiaal voor recreatie, voertuigen en hulpmiddelen, en verzorgen van planten en huisdieren en gedomesticeerde dieren, zoals door het verven of behangen van ruimten, herstellen van meubilair, repareren van leidingen, ervoor zorgen dat voertuigen goed functioneren, de planten water geven, de huisdieren en gedomesticeerde dieren verzorgen en te eten geven **en onderhouden van toegangen, paden en oprijlanen.**

Inclusies: vervaardigen en repareren van kleding; onderhouden van woonruimte en meubilair; onderhouden van huishoudelijke apparatuur; onderhouden van voertuigen; onderhouden van hulpmiddelen; verzorgen van planten, binnens- en buitenshuis; verzorgen van dieren

Exclusies: verwerven van woonruimte (d610); verwerven van goederen en diensten (d620); huishouden doen (d640); assisteren van andere personen (d660); verrichten van betaald werk (d850)

d6500 Vervaardigen en repareren van kleding

Maken en repareren van kleding, zoals door het naaien, maken of vermaken van kleding; opnieuw bevestigen van knopen en sluitingen; strijken van kleding; repareren en poetsen van schoeisel.

Exclusie: bedienen van huishoudelijke apparatuur (d6403)

d6501 Onderhouden van woonruimte en meubilair

Repareren en onderhouden van de woonruimte, van buiten en van binnen, en van de inboedel, zoals door te verven, het repareren van nagelvaste elementen en meubilair en het gebruiken van geschikt gereedschap voor de reparatie.

d6502 Onderhouden van huishoudelijke apparatuur

Repareren en onderhouden van alle huishoudelijke apparatuur, bedoeld voor het koken, schoonmaken en repareren, zoals door het smeren van gereedschap en het repareren en onderhouden van de wasmachine.

d6503 Onderhouden van voertuigen

Repareren en onderhouden van gemotoriseerde en niet-gemotoriseerde voertuigen voor persoonlijk gebruik, inclusief fietsen, karren, auto's en boten.

d6504 Onderhouden van hulpmiddelen

Repareren en onderhouden van hulpmiddelen, zoals prothesen, orthesen en speciaal gereedschap en hulpmiddelen voor huishouden en persoonlijke verzorging; onderhouden en repareren van hulpmiddelen voor persoonlijke mobiliteit zoals krukken, looprekken, rolstoelen en scootmobielen; onderhouden van communicatiehulpmiddelen en hulpmiddelen voor recreatie.

d6505 Verzorgen van planten, binnens- en buitenshuis

Verzorgen van planten binnenshuis en buitenshuis, zoals door deze te planten en te verpotten, water te geven en te bemesten; tuinieren en het kweken van voedingsgewassen voor persoonlijk gebruik.

d6506 Verzorgen van dieren

Verzorgen van huisdieren en gedomesticeerde dieren zoals door deze te voeren, schoon te maken, te verzorgen en lichaamsbeweging te geven; de gezondheid van huis- en boerderijdieren controleren; de verzorging van huis- en boerderijdieren regelen bij eigen afwezigheid.

d6507 Onderhouden van toegangen

Onderhouden van paden rond het huis, zoals voetpad en oprijlaan of toegangen naar het huis (verhard en onverhard) bijvoorbeeld door het verwijderen van sneeuw, bladeren, puin of zand en het verspreiden van zand en ander materiaal.

Exclusies: onderhouden van woonruimte en meubilair (d6501); verzorgen van planten, binnens- en buitenshuis (d6505)

d6508 Verzorgen van wat bij huishouden behoort, anders gespecificeerd

d6509 Verzorgen van wat bij huishouden behoort, niet gespecificeerd

d660 Assisteren van andere personen

Assisteren van gezinsleden en andere personen bij het leren, communiceren, zelfverzorging, mobiliteit binnens- of buitenshuis; betrokken zijn bij *of aandacht vragen voor* het welbevinden van gezinsleden en anderen.

Inclusies: assisteren van andere personen bij zelfverzorging; assisteren van andere personen bij voortbewegen; assisteren van andere personen bij communicatie; assisteren van andere personen bij tussenmenselijke relaties; assisteren van andere personen bij voeding; assisteren van andere personen bij handhaven van gezondheid

Exclusie: betaald werk (d850)

d669 Verzorgen van wat bij huishouden behoort en assisteren van andere personen, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd

d698 Huishouden, anders gespecificeerd

d699 Huishouden, niet gespecificeerd

d7 Tussenmenselijke interacties en relaties

Dit hoofdstuk betreft het uitvoeren van acties en taken die nodig zijn voor basale en complexe interacties met personen (vreemden, vrienden, verwanten, familie, en geliefden), in overeenstemming met de context en cultuur.

d710-d729 Algemene tussenmenselijke interacties

d710 Basale tussenmenselijke interacties

Met personen in interactie komen in overeenstemming met de context en cultuur, met de juiste mate van respect en achting, of beantwoorden van de gevoelens van anderen.

Inclusies: respect en warmte in relaties; waardering in relaties; tolerantie in relaties; kritiek in relaties; sociale cues in relaties; fysiek contact in relaties

d720 Complexe tussenmenselijke interacties

Interacties met andere personen onderhouden en reguleren, in overeenstemming met de context en de cultuur, zoals door het reguleren van emoties en impulsen, verbale en fysieke agressie, door onafhankelijk op te treden in sociale interacties, en door zich te gedragen in overeenstemming met de sociale regels en conventies, bijvoorbeeld tijdens spel, studie **of samenwerken met anderen**.

Inclusies: spelen met anderen; aangaan van relaties; beëindigen van relaties; reguleren van gedrag in gezelschap; zich gedragen volgens sociale regels in gezelschap; bewaren van sociale afstand

d7200 Aangaan van relaties

Interacties met anderen aangaan en onderhouden, voor korte of lange tijd, in overeenstemming met de context en de cultuur, zoals door zichzelf voor te stellen, vriendschappelijke en professionele relaties aan te gaan en te onderhouden, een relatie aangaan die permanent kan worden, romantisch of intiem.

d7201 Beëindigen van relaties

Interacties afsluiten, in overeenstemming met de context en de cultuur, zoals het beëindigen van een tijdelijke relatie aan het einde van het bezoek, het beëindigen van langdurige relaties met vrienden bij het verhuizen naar een andere stad of het beëindigen van relaties met collega's op het werk, beroepsgeenoten en hulpverleners, en het beëindigen van een romantische of intieme relatie.

d7202 Reguleren van gedrag in gezelschap

Emoties en impulsen, verbale en fysieke agressie reguleren in interacties met anderen, in overeenstemming met de context en de cultuur.

d7203 Zich gedragen volgens sociale regels in gezelschap

Zich onafhankelijk gedragen in sociale interacties en zich in interacties met anderen houden aan de sociale conventies die gelden voor de eigen rol, positie of andere sociale status.

d7204 Bewaren van sociale afstand

Zich bewust zijn van de sociale afstand tussen zichzelf en anderen en deze handhaven, in overeenstemming met de context en de sociale en culturele achtergrond.

d7208 **Complexe tussenmenselijke interacties, anders gespecificeerd**

d7209 **Complexe tussenmenselijke interacties, niet gespecificeerd**

d729 **Algemene tussenmenselijke interacties, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd**

d730-d779 **Bijzondere tussenmenselijke interacties**

d730 **Omgaan met onbekenden**

Tijdelijke contacten en verbintenissen aangaan met onbekenden voor een speciaal doel, zoals aan onbekenden informatie vragen, de weg vragen of met onbekenden een koop aangaan.

d740 **Formele relaties**

Specifieke relaties in formele situaties aangaan en onderhouden, zoals omgaan met leerkrachten, werkgevers, deskundigen of dienstverleners.

Inclusies: omgaan met meerderen; omgaan met ondergeschikten; omgaan met sociaal gelijken; **bouwen, onderhouden en gebruikmaken van formele sociale netwerken**

d750 **Informele sociale relaties**

Omgaan met anderen, zoals toevallige relaties aangaan en onderhouden met personen in dezelfde gemeenschap of dezelfde woonplaats, of met medewerkers, studenten, sport-/spelkameraden of personen met dezelfde achtergrond of hetzelfde beroep.

Inclusies: **omgaan** met vrienden; **omgaan** met burenen; **omgaan** met kennissen; **omgaan** met medebewoners; **omgaan** met personen met gemeenschappelijk kenmerk; **bouwen, onderhouden en gebruikmaken van informele sociale netwerken**

d7500 **Omgaan met vrienden**

Vriendschappelijke relaties, gekenmerkt door wederzijdse achting en gemeenschappelijke belangen, aangaan en onderhouden.

d7501 **Omgaan met burenen**

Informele relaties aangaan en onderhouden met personen in nabij gelegen woningen of in de woonomgeving.

d7502 **Omgaan met kennissen**

Informele relaties aangaan en onderhouden met personen die men kent maar met wie men geen nauwe vriendschapsband heeft.

d7503 **Omgaan met medebewoners**

Informele relaties aangaan en onderhouden, zonder bepaald doel, met personen in hetzelfde huis of in hetzelfde privé of openbare gebouw.

d7504 **Omgaan met personen met gemeenschappelijk kenmerk**

Informele relaties aangaan en onderhouden met personen van dezelfde leeftijd, met dezelfde interesses of met een ander gemeenschappelijk kenmerk.

d7508 Informele sociale relaties, anders gespecificeerd

d7509 Informele sociale relaties, niet gespecificeerd

d760 Familierelaties

Aangaan en onderhouden van relaties met verwanten, zoals met naaste familieleden, verre familie, pleeg- en adoptiefamilie en stiefrelaties, verdere relaties zoals achterneven, of voogden.

Inclusies: ouder-kind relaties; kind-ouder relaties; broer-zus relaties; familierelaties in bredere kring

d7600 Ouder-kind relaties

Een ouder worden en zijn, zowel biologisch als via adoptie, zoals door het aangaan en onderhouden van een relatie als een ouder met een biologisch eigen kind of met een geadopteerd kind, en door fysieke, intellectuele en emotionele steun te bieden aan een biologisch eigen kind of een geadopteerd kind.

d7601 Kind-ouder relaties

Relaties met een ouder aangaan en onderhouden, zoals een jong kind dat de ouders gehoorzaamt of een volwassen kind dat zorgdraagt voor de ouders.

d7602 Broer-zus relaties

Relatie als een broer of zus aangaan en onderhouden met iemand met wie men een of beide ouders deelt door geboorte, adoptie of huwelijk.

d7603 Familierelaties in bredere kring

Een familierelatie aangaan en onderhouden met familieleden buiten het gezin, zoals omgaan met neven en nichten, tantes en ooms en met grootouders.

d7608 Familierelaties, anders gespecificeerd

d7609 Familierelaties, niet gespecificeerd

d770 Intieme relaties

Een nauwe of romantische relatie aangaan en onderhouden, zoals tussen man en vrouw, geliefden of seksuele partners.

Inclusies: romantische relaties; samenlevingsrelaties; seksuele relaties

d7700 Romantische relaties

Een relatie aangaan en onderhouden die is gebaseerd op emotionele en fysieke aantrekkingskracht en die mogelijk leidt tot een langdurige intieme relatie.

d7701 Samenlevingsrelaties

Een intieme wettige relatie aangaan en onderhouden, zoals in een wettig huwelijk, inclusief een wettig getrouwde echtgenoot worden en zijn, of een vaste partner.

d7702 Seksuele relaties

Een relatie van seksuele aard aangaan en onderhouden, met de echtgenoot of met een andere partner.

- d7708** Intieme relaties, anders gespecificeerd
- d7709** Intieme relaties, niet gespecificeerd
- d779** Bijzondere tussenmenselijke relaties, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd
- d798** Tussenmenselijke interacties en relaties, anders gespecificeerd
- d799** Tussenmenselijke interacties en relaties, niet gespecificeerd

d8 Belangrijke levensgebieden

Dit hoofdstuk betreft het op zich nemen en uitvoeren van taken en acties in het kader van opleiding, werk en beroep en het uitvoeren van economische transacties.

d810-d839 Opleiding

d810 Informele opleiding

Thuis of in een andere niet-geïnstitutionaliseerde situatie leren, zoals **het leren van handvaardigheden en andere vaardigheden van ouders of familieleden, of thuis een schoolopleiding volgen.**

d815 Voorschoolse opleiding

Leren op het beginniveau van georganiseerde instructie, voornamelijk om het kind kennis te laten maken met een schoolse omgeving en het voor te bereiden op de verplichte scholing, zoals het leren van vaardigheden op een peuterspeelplaats of in een soortgelijke situatie ter voorbereiding op een schoolse opleiding.

d816 Voorschoolse leven en gerelateerde activiteiten

Deelnemen aan voorschoolse leven en gerelateerde activiteiten zoals excursies en vieringen.

d820 Schoolopleiding

Toegang verkrijgen tot een school, alle aan een school gerelateerde verantwoordelijkheden en privileges dragen, zich het opleidingsmateriaal, de inhoud van de leerstof eigen maken en voldoen aan andere curriculum-eisen, in het basisonderwijs of het voortgezet onderwijs, inclusief het regelmatig naar school gaan, samenwerken met andere leerlingen, aanwijzingen van **leerkrachten/docenten** opvolgen, organiseren, studeren en voltooiën van opgedragen taken en projecten en andere opleidingsniveaus bereiken.

d825 Beroepsopleiding

Activiteiten uitvoeren in het kader van een beroepsopleiding en zich het curriculummateriaal eigen maken ter voorbereiding op beroep en werk.

Exclusie: weekend leren (d840)

d830 Hogere opleiding

Activiteiten uitvoeren in het kader van hogere opleidingsprogramma's op universiteiten en hogescholen en het zich eigen maken van alle aspecten van het curriculum zoals nodig is voor het behalen van graden, diploma's, certificaten of andere accreditatie, zoals het afronden van een studie of programma aan een universiteit, hogeschool of andere hogere opleiding.

d835 Schools leven en gerelateerde activiteiten

Deelnemen aan aspecten van schools leven, zoals universiteit en aan school gerelateerde verenigingen, inclusief clubs, sport**activiteiten**, studentenraad en andere **binnen het instituut georganiseerde** initiatieven die geen deel uitmaken van het **schoolse** curriculum.

d839 Opleiding, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd

d840-d859 **Beroep en werk****d840** **Werkend leren**

Activiteiten uitvoeren in het kader van programma's die zijn bedoeld als voorbereiding op het werk, zoals de taken uitvoeren die nodig zijn bij het werkend leren, in de leer zijn en een opleiding op de werkplek volgen.

Exclusie: beroepsopleiding (d825)

d845 **Verwerven, behouden en beëindigen van werk**

Werk zoeken, vinden en uitkiezen, ingehuurd worden, werk aannemen en behouden, en vorderingen maken in het werk, in een baan of beroep, en het werk naar behoren beëindigen; inclusief het opstellen van een curriculum vitae of levensloop, het opnemen van contact met werkgevers en het voorbereiden van een sollicitatiegesprek, het beoordelen van de eigen werkprestaties en opletend zijn tijdens het werk.

Inclusies: zoeken van werk; behouden van werk; beëindigen van werk

d850 **Betaald werk**

Tegen betaling alle aspecten van werk, beroep of baan uitvoeren, als voltijds of deeltijds werknemer, of als zelfstandig ondernemer, zoals het uitvoeren van de taken in het kader van het werk, op tijd op het werk verschijnen, andere werkenden begeleiden of zelf begeleid worden, en de vereiste taken alleen of in groepsverband uitvoeren.

Inclusies: zelfstandig ondernemer; deeltijdwerk; voltijdwerk

d855 **Onbetaald werk**

Zonder betaling alle aspecten van werk uitvoeren, voltijds of deeltijds, inclusief georganiseerde werkactiviteiten, taken uitvoeren in kader van werk, op tijd op het werk verschijnen, andere werkers begeleiden of zelf begeleid worden, en vereiste taken alléén of in groepsverband uitvoeren, zoals vrijwilligerswerk of liefdadigheidswerk uitvoeren, voor een gemeenschap of religieuze groep werken zonder betaling, in en rond het huis werken zonder betaling.

Exclusie: huishouden (d6)

d859 **Beroep en werk, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd****d860-d879** **Economisch leven****d860** **Basale financiële transacties**

Activiteiten uitvoeren in het kader van eenvoudige financiële transacties, zoals geld gebruiken om voedsel te kopen of ruilhandel bedrijven, ruilen van goederen en diensten; of sparen.

d865 **Complexe financiële transacties**

Activiteiten uitvoeren in het kader van complexe financiële transacties met kapitaal of bezit en voordeel of economische waarde creëren, zoals een zaak, fabriek, of gereedschap kopen, een bankrekening beheren, of in aandelen handelen.

d870 **Economische zelfstandigheid**

Beschikken over economische bronnen, privébronnen of sociaal-maatschappelijke bronnen, om economische zekerheden veilig te stellen in verband met de huidige en toekomstige behoeften.

Inclusies: persoonlijke financiële bronnen; sociaaleconomische bronnen

d8700 Persoonlijke financiële bronnen

Beschikken over persoonlijke of privé economische bronnen, om economische zekerheden veilig te stellen in verband met de huidige en toekomstige behoeften.

d8701 Sociaaleconomische bronnen

Aanspraak hebben op sociaaleconomische bronnen, om economische zekerheden veilig te stellen voor huidige en toekomstige behoeften.

d8708 Economische zelfstandigheid, anders gespecificeerd

d8709 Economische zelfstandigheid, niet gespecificeerd

d879 Economisch leven, anders gespecificeerd en niet gespecificeerd

d880 Deelname aan spelen

Doelgerichte en aanhoudende deelname aan activiteiten met objecten, speelgoed, materialen of spellen, zichzelf of samen met anderen bezighoudend.

d8800 Alleen spelen

Zichzelf bezighouden in een doelgerichte en aanhoudende activiteit met objecten, speelgoed, materialen of spellen.

d8801 Kijken naar spelen

Zichzelf bezighouden in een doelgericht observeren van activiteiten van anderen met objecten, speelgoed, materialen of spellen, maar zonder eigen deelname aan hun activiteiten.

d8802 Parallel spelen

Deelnemen aan doelgerichte, aanhoudende activiteiten met objecten, speelgoed, materialen of spellen, in aanwezigheid van anderen die ook spelen, zonder aan hun activiteiten deel te nemen.

d8803 Samen spelen

Samen met anderen deelnemen aan doelgerichte, aanhoudende activiteiten met objecten, speelgoed, materialen of spellen met een gemeenschappelijk doel.

d8808 Deelname aan spelen, anders gespecificeerd

d8809 Deelname aan spelen, niet gespecificeerd

d898 Belangrijke levensgebieden, anders gespecificeerd

d899 Belangrijke levensgebieden, niet gespecificeerd

d9 Maatschappelijk, sociaal en burgerlijk leven

Dit hoofdstuk betreft de acties en taken die nodig zijn om deel te nemen aan het georganiseerde maatschappelijke leven buiten de familie en in de maatschappij, de maatschappelijke en burgerlijke aspecten van het leven.

d910 Maatschappelijk leven

Meedoen aan aspecten van het sociaal-maatschappelijk leven, zoals liefdadigheidsinstellingen, dienstverlenende instellingen, of professionele sociale organisaties.

Inclusies: informele organisaties; formele organisaties; ceremonies

Exclusies: onbetaald werk (d855); recreëren en vrijetijdsbesteding (d920); religie en spiritualiteit (d930); politiek leven en burgerschap (d950)

d920 Recreatie en vrije tijd

Meedoen aan alle vormen van spel, activiteiten in het kader van recreatie of vrijetijdsbesteding, zoals informele of georganiseerde spelen en sport, fitnessprogramma's, ontspanning, amusement of vertier, bezoeken van kunstgaleries, musea, bioscoop of theater; handenarbeid en hobby's, voor eigen plezier lezen, muziekinstrumenten bespelen; rondreizen, toeristische uitstapjes maken, en uit hobby reizen.

Inclusies: spel; sport; kunst en cultuur; handenarbeid; hobby's; sociale activiteiten

Exclusies: rijden op dieren als vervoermiddel (d480); betaald werk (d850); onbetaald werk (d855); deelname aan spelen (d880); religie en spiritualiteit (d930); politiek en burgerschap (d950)

d9200 Spel

Meedoen aan spel, spelen met regels, ongestructureerd of ongeorganiseerd en spontane recreatie, zoals schaken of kaartspelen of zoals kinderen spelen.

Exclusie: deelname aan spelen (d880)

d9201 Sport

Meedoen aan informele of formeel georganiseerde spelen of atletische sporten met een wedstrijdelement, individueel of in teamverband, zoals bowlen, turnen of voetballen.

d9202 Kunst en cultuur

Beoefenen of waarderen van kunst of culturele uitingen, zoals een theater, bioscoop, museum of kunstgalerie bezoeken, of voor het plezier meedoen in een toneelstuk, voorgelezen worden of zelf lezen, dansen, zingen in een groep of een muziekinstrument bespelen voor eigen plezier.

d9203 Handenarbeid

Op ambachtelijke wijze voorwerpen maken, zoals pottenbakken of breien of van hout speelgoed of andere voorwerpen maken.

d9204 Hobby's

Meedoen aan tijdverdrijf zoals het verzamelen van postzegels, munten of antieke voorwerpen, stenen, schelpjes of plaatjes.

d9205 Sociale activiteiten

Meedoen aan informele of toevallige bijeenkomsten, zoals het bezoeken van vrienden of familie of informeel samenkomen op openbare plaatsen.

d9208 **Recreatie en vrije tijd, anders gespecificeerd**

d9209 **Recreatie en vrije tijd, niet gespecificeerd**

d930 **Religie en spiritualiteit**

Meedoen aan religieuze en spirituele activiteiten, in organisaties en via praktische oefeningen in het kader van zelfontplooiing, het zoeken naar zingeving, religieuze of spirituele waarden en het aangaan van een verbintenis met een goddelijke macht, zoals door het bijwonen van bijeenkomsten in een kerk, tempel, moskee of synagoge, door het met een religieus doel bidden of zingen, en door spirituele meditatie.

Inclusies: georganiseerde religie; spiritualiteit

d940 **Mensenrechten**

Het hebben van alle nationaal en internationaal erkende rechten van de mens op grond van het menszijn als zodanig, bijvoorbeeld de rechten van de mens zoals erkend door de United Nations Universal Declaration of Human Rights (1948), **de Rechten van het Kind** (1989); de United Nations Standard Rules for the Equalization of Opportunities for Persons with Disabilities (1993); de United Nations Convention on the Rights of people with Disabilities (2006); recht op **zelfbepaling** of autonomie hebben; het recht op eigen lotsbeschikking **hebben**.

Exclusie: politiek en burgerschap (d950)

d950 **Politiek en burgerschap**

Het leven als burger, in maatschappelijke, politieke en bestuurlijke zin, de wettelijke status als burger hebben en het hebben van de rechten, bescherming, privileges en plichten die samenhangen met de status als burger, zoals het hebben van stemrecht en verkiezingsrecht, het recht om een politieke organisatie te vormen; het hebben van rechten en vrijheden die samenhangen met burgerschap (zoals het recht op vrijheid van meningsuiting, het recht op lidmaatschap van een organisatie, vrijheid van godsdienst, recht op bescherming tegen onredelijke fouillering en marteling, recht op een advocaat, op rechtspraak en andere wettelijke rechten, en bescherming tegen discriminatie); een wettelijke status als burger hebben.

Exclusie: mensenrechten (d940)

d998 **Maatschappelijk, sociaal en burgerlijk leven, anders gespecificeerd**

d999 **Maatschappelijk, sociaal en burgerlijk leven, niet gespecificeerd**

e Externe factoren

Toelichting

Externe factoren vormen de fysieke en sociale omgeving waarin mensen leven.

Externe factoren kunnen zowel faciliterend zijn als belemmerend.

Externe factoren moeten worden gecodeerd vanuit het perspectief van de persoon van wie de situatie wordt beschreven. Zo kunnen bijvoorbeeld verlaagde trottoirbanden zonder reliëftegels worden gecodeerd als ondersteunende factor voor een rolstoelgebruiker, maar als een belemmerende factor voor een blinde persoon.

Eerste typering

Onderstaand volgt de negatieve en positieve schaal van de mate waarin externe factoren respectievelijk als belemmerende factoren of als ondersteunende factoren een rol spelen. Een cijfer alleen achter de decimale punt duidt op een belemmerende factor, en vervanging van de decimale punt door een + teken duidt op een ondersteunende factor.

Belemmerende - bevorderende factor

xxx.0	GEEN belemmerende factor (geen, afwezig, verwaarloosbaar,...) 0-4%
xxx.1	LICHT belemmerende factor (gering, laag,...) 5-24%
xxx.2	MATIG belemmerende factor (tamelijk,...) 25-49%
xxx.3	AANZIENLIJK belemmerende factor (hoog, sterk, ernstig,...) 50-95%
xxx.4	VOLLEDIG belemmerende factor (totaal,...) 96-100%
xxx+0	GEEN ondersteunende factor (geen, afwezig, verwaarloosbaar,...) 0-4%
xxx+1	LICHT ondersteunende factor (gering, laag,...) 5-24%
xxx+2	MATIG ondersteunende factor (tamelijk,...) 25-49%
xxx+3	AANZIENLIJK ondersteunde factor (hoog, sterk, ernstig,...) 50-95%
xxx+4	VOLLEDIG ondersteunende factor (totaal,...) 96-100%
xxx.8	belemmerende factor, niet gespecificeerd
xxx+8	ondersteunende factor, niet gespecificeerd
xxx.9	niet van toepassing

Indeling externe factoren

e1 Producten en technologie

Dit hoofdstuk omvat natuurlijke en door de mens gemaakte producten of productsystemen, voorzieningen en technologie⁷⁰ in de directe omgeving van een mens, die zijn verzameld, ontwikkeld, vorm gegeven of gefabriceerd.⁷¹

e110 Producten of stoffen voor menselijke consumptie

Ieder natuurlijk of door de mens gemaakt product of substantie verzameld, bewerkt of gefabriceerd voor menselijke consumptie.

Inclusies: voedsel (inclusief borstvoeding), dranken, drinkwater en geneesmiddelen

e1100 Voedsel

Ieder natuurlijk of door de mens gemaakt product of substantie, verzameld, bewerkt of gefabriceerd om geconsumeerd te worden, zoals rauw, bewerkt of klaargemaakt voedsel en dranken van verschillende consistenties (inclusief borstvoeding), kruiden en mineralen (vitamines en andere voedingsmiddelen).

Exclusie: drinkwater (e1102)

e11000 'Regulier' voedsel

Het gaat om (de beschikbaarheid van) veilig / gezond voedsel in voldoende hoeveelheid.

e11001 Aangepast voedsel

Het gaat om voeding/dieet met wijziging in voedingsstoffen, energie en voedingsmiddelen, ingrediënten en additieven.

extra code voor klasse e11001 [CH-diëtetiek / 94]

e11002 Voeding-/dieet ondersteunde hulpmiddelen

Het gaat om dieetpreparaten; voedingsmiddelen met een andere samenstelling en in een andere vorm dan normale voeding. Dieetpreparaten zijn speciaal bewerkte of samengestelde producten voor bijzondere voeding. Het gaat hier om polymere, oligomere, monomere en modulaire voedingsmiddelen zoals drinkvoeding, sondevoeding of parenterale voeding.

extra codes voor klasse e11002 [CH-diëtetiek / 97.03-97.09]

e11003 Dieetproducten, groepen voedingsmiddelen, voedingsmiddelen en overige voeding/dieet ondersteunende hulpmiddelen

Het gaat om voedingsmiddelen met een andere voedingskundige samenstelling dan normale voeding, ten aanzien van macro- en micronutriënten of vermijden van een specifiek allergeen (dieetproducten), verrijkte voedingsmiddelen waaraan voedingsstoffen zijn toegevoegd, die zij van nature niet of minder bevatten, voedingsmiddelen en ondersteunende hulpmiddelen zoals voedseladditieven en voedingen voor zuigelingen.

extra codes voor klasse e11003 [CH-diëtetiek / 97.24-97.45]

⁷⁰ De definitie van technologie is gebaseerd op de voorganger van de ICF, de ICIDH (International Classification of Impairments, Disabilities and Handicaps) (WHO, 1980) en komt daardoor in terminologie niet meer geheel overeen met de huidige ICF-terminologie.

⁷¹ Deze toelichting is ingekort; voor wat onder hulpmiddelen wordt verstaan wordt verwezen naar de meest recente versie van de ISO 9999 en naar de [Classificatie Hulpmiddelen voor de Diëtetiek](#).

e11008 Voedsel, anders gespecificeerd

e11009 Voedsel, niet gespecificeerd

e1101 Geneesmiddelen

Ieder natuurlijk of door de mens gemaakt product of substantie, verzameld, bewerkt of gefabriceerd voor medische doeleinden, zoals allopathische en homeopathische geneesmiddelen.

e1102 Drinkwater

Water, geschikt en veilig voor persoonlijke consumptie.

e1108 Producten of stoffen voor menselijke consumptie, anders gespecificeerd

e1109 Producten of stoffen voor menselijke consumptie, niet gespecificeerd

e115 Producten en technologie voor persoonlijk gebruik in het dagelijks leven

Apparatuur, producten en technologie door mensen gebruikt bij dagelijkse activiteiten, inclusief degene die zijn aangepast of speciaal ontworpen, aangebracht in, bevestigd aan of geplaatst nabij de persoon die ze gebruikt.

Inclusies: algemene en ondersteunende producten en technologie voor persoonlijk gebruik

Exclusies: producten en technologie voor verplaatsing van personen binnenshuis en buitenshuis en voor vervoer (e120); producten en technologie voor communicatiedoeleinden (e125)

e1150 Algemene producten en technologie voor persoonlijk gebruik in het dagelijks leven

Apparatuur, producten en technologieën door mensen gebruikt bij dagelijkse activiteiten, zoals kleding, textielproducten, meubilair, apparaten, schoonmaakproducten en gereedschap, niet aangepast of speciaal ontworpen, behalve voor bepaalde leeftijden zoals voor kinderen.

e1151 Ondersteunende producten en technologie voor persoonlijk gebruik in het dagelijks leven

Aangepaste of speciaal ontworpen voorzieningen, producten en technologie die mensen in het dagelijks leven ondersteunen, zoals prothesen en orthesen, functionele stimulators (bijvoorbeeld voor de controle over ontlasting, blaasfunctie, ademhaling en hartslag) en omgevingsbedieningsystemen met het doel iemands controle over apparatuur binnenshuis te vergemakkelijken (scanners, afstandsbedieningsapparatuur, systemen werkend op basis van spraakherkenning, schakelklokken).

e1152 Producten en technologie voor spelen

Apparatuur, producten en technologie gebruikt bij dagelijkse activiteit op het gebied van gestructureerd of ongestructureerd spel door een individu of groep, niet aangepast of speciaal ontworpen, behalve voor bepaalde leeftijd.

Exclusies: algemene producten en technologie voor persoonlijk gebruik in het dagelijks leven (e1150); ondersteunende producten en technologie voor persoonlijk gebruik in het dagelijks leven (e1151); producten en technologie voor onderwijsdoeleinden (e130); producten en technologie voor culturele, ontspannings- en sportdoeleinden (e140)

e1158 Producten en technologie voor persoonlijk gebruik in het dagelijks leven, anders gespecificeerd

e1159 Producten en technologie voor persoonlijk gebruik in het dagelijks leven, niet gespecificeerd

e120 Producten en technologie voor verplaatsing van personen binnenshuis en buitenshuis en voor vervoer

Apparatuur, producten en technologie door mensen gebruikt voor verplaatsingsactiviteiten binnenshuis en buitenshuis, inclusief degene die zijn aangepast of speciaal ontworpen, aangebracht in, bevestigd aan of geplaatst nabij de persoon die ze gebruikt.

Inclusies: algemene en ondersteunende producten en technologie voor verplaatsing van personen binnenshuis en buitenshuis en voor vervoer

e125 Producten en technologie voor communicatiedoeleinden

Apparatuur, producten en technologieën door mensen gebruikt bij het verzenden en ontvangen van informatie, Inclusief degene die zijn aangepast of speciaal ontworpen, aangebracht in, bevestigd aan of geplaatst nabij de persoon die ze gebruikt.

Inclusies: algemene en ondersteunende middelen en technologie voor communicatiedoeleinden

e1250 Algemene producten en technologie voor communicatiedoeleinden

Apparatuur, producten en technologieën door mensen gebruikt bij het verzenden en ontvangen van informatie, zoals optische hulpmiddelen en geluidshulpmiddelen, audiorecorders en -ontvangers, televisies en videoapparatuur, telefoonerhulpmiddelen, geluidsoverdrachtsystemen, en hulpmiddelen voor het voeren van een gesprek, niet aangepast of speciaal ontworpen.

e1251 Ondersteunende producten en technologie voor communicatiedoeleinden

Aangepaste of speciaal ontworpen apparatuur, producten en technologieën die mensen ondersteunen bij het verzenden en ontvangen van informatie, zoals speciale hulpmiddelen voor het zien, opto-elektronische hulpmiddelen, speciale schrijfhulpmiddelen, hulpmiddelen voor tekenen en schrijven met de hand, signaleringssystemen, speciale computersoftware en –hardware (waaronder spraakcomputer), cochleaire implantaten, hoorapparaten, [FM auditory trainers], stemprothesen, communicatieborden, brillen en contactlenzen.

e1258 Producten en technologie voor communicatiedoeleinden, anders gespecificeerd

e1259 Producten en technologie voor communicatiedoeleinden, niet gespecificeerd

e130 Producten en technologie voor onderwijsdoeleinden

Apparatuur, producten, processen, methoden en technologie gebruikt voor het verwerven van kennis, ervaring of bekwaamheid, inclusief aangepast of speciaal ontworpen.

Inclusies: algemene en ondersteunende producten en technologie voor onderwijsdoeleinden

e135 Producten en technologie voor werkdoeleinden

Apparatuur, producten en technologie gebruikt om activiteiten tijdens het werk te vergemakkelijken.

Inclusies: algemene en ondersteunende producten en technologie voor werkdoeleinden

e140 Producten en technologie voor culturele, ontspannings- en sportdoeleinden

Apparatuur, producten en technologie gebruikt voor het uitvoeren en ondersteunen van culturele, ontspannings- en sportactiviteiten, Inclusief aangepast en speciaal ontworpen.

Inclusies: algemene en ondersteunende producten en technologie voor culturele, ontspannings- en sportdoeleinden

Exclusie: producten en technologie voor spelen (e1152)

e145 Producten en technologie voor toepassing bij religie en spiritualiteit

Producten en technologie, uniek gemaakt of in massaproductie waaraan een symbolische betekenis wordt gegeven in het kader van toepassing bij religie of spiritualiteit, Inclusief aangepast of speciaal ontworpen.

Inclusies: algemene en ondersteunende producten en technologie voor toepassing bij religie en spiritualiteit

e150 Technische aspecten van openbare gebouwen

Producten en technologie die iemands door de mens gecreëerde omgeving binnenshuis en buitenshuis vormen voor zover die gepland, ontworpen en gemaakt is voor openbaar gebruik, Inclusief aangepast of speciaal ontworpen.

Inclusies: technische aspecten van toegankelijkheid, doorgankelijkheid en bruikbaarheid, bewegwijzering

e155 Technische aspecten van private gebouwen

Producten en technologie die iemands door de mens gecreëerde omgeving binnenshuis en buitenshuis vormen voor zover die gepland, ontworpen en gemaakt is voor privégebruik (bijvoorbeeld huis, woonruimte), inclusief aangepast of speciaal ontworpen.

Inclusies: technische aspecten van toegankelijkheid, doorgankelijkheid en bruikbaarheid, bewegwijzering

Exclusie: woonsituatie (e61010)

e160 Aspecten van ruimtelijke ordening

Producten en technologie met betrekking tot ruimtelijke ordening die van invloed zijn op iemands buitenomgeving via implementatie van beleid ten aanzien van landinrichting en het ontwerpen, plannen en ontwikkelen van ruimten, Inclusief aangepast of speciaal ontworpen.

Inclusies: producten en technologie met betrekking tot ruimtelijke ordening die zijn toegepast door implementatie van beleid ten aanzien van landinrichting in gebieden als plattelandsgebieden, verstedelijkte plattelandsgebieden, stedelijke gebieden, parken, natuurgebieden en wildreservaten

e165 Activa

Producten of objecten van economische waarde zoals geld, goederen, eigendom en andere waardegoederen die iemand bezit of waarop hij of zij recht van gebruik heeft.

Inclusies: tastbare en niet tastbare goederen, financiële activa

e1650 Financiële activa

Producten zoals geld en andere financiële middelen die als ruilmiddel dienen voor arbeid, kapitaalgoederen en diensten.

e1651 Tastbare goederen

Producten of objecten zoals huizen en grond, kleding, voedsel en technische goederen die als ruilmiddel dienen voor arbeid, kapitaalgoederen en diensten.

e1652 Niet-tastbare goederen

Producten zoals intellectueel eigendom, kennis en bedrevenheid die als ruilmiddel dienen voor arbeid, kapitaalgoederen en diensten.

e1658 Activa, anders gespecificeerd**e1659 Activa, niet gespecificeerd****e198 Producten en technologie, anders gespecificeerd****e199 Producten en technologie, niet gespecificeerd**

e2 Natuurlijke omgeving en door de mens aangebrachte veranderingen daarin

Dit hoofdstuk omvat levende en niet levende onderdelen van de natuurlijke of fysieke omgeving en delen van de omgeving waarin door de mens veranderingen zijn aangebracht, evenals kenmerken van de bevolking in die omgeving.

e210 Fysische geografie

Kenmerken van landschapsvormen en wateren.

Inclusies: gebergtebeschrijving (hoogteverschillen, kwaliteit en oppervlak van land) en hydrografie (wateren zoals meren, rivieren, zee)

e215 Bevolking

Groepen mensen die in een bepaalde omgeving leven en hetzelfde patroon van aanpassingen aan de omgeving vertonen.

Inclusies: demografische ontwikkeling; bevolkingsdichtheid

e220 Flora en fauna

Planten en dieren.

Exclusies: bevolking (e215); gedomesticeerde dieren (e350)

e225 Klimaat

Meteorologische kenmerken en gebeurtenissen, zoals het weer.

Inclusies: temperatuur, vochtigheid, luchtdruk, neerslag, wind en seizoenswisselingen

e230 Natuurlijke gebeurtenissen

Geografische en atmosferische veranderingen die regelmatig of onregelmatig een verstoring in iemands fysieke omgeving veroorzaken zoals aardbevingen en ernstige of heftige weersomstandigheden zoals wervelstormen, orkanen, tyfoons, overstromingen, bosbranden en ijsstormen.

e235 Door de mens veroorzaakte gebeurtenissen

Door de mens veroorzaakte veranderingen of verstoringen in de natuurlijke omgeving die het dagelijks leven van een individu kunnen ontwrichten, inclusief gebeurtenissen of omstandigheden in verband met conflicten en oorlog, zoals verplaatsing van mensen, vernietiging van sociale infrastructuur, huizen en land, milieurampen en grond-, water- of luchtverontreiniging (bijvoorbeeld giftige regen).

e240 Licht

Elektromagnetische straling waardoor dingen zichtbaar worden door zonlicht of kunstlicht (zoals kaarsen, olie- of paraffinelampen, vuur en elektriciteit) en waardoor nuttige of verwarrende informatie over de wereld kan worden geleverd.

Inclusies: lichtsterkte; lichtkwaliteit; kleurcontrasten

e245 Cyclische veranderingen in de tijd

Natuurlijke, regelmatige en voorspelbare veranderingen in de tijd.

Inclusies: dag-en-nachtritme en maancyclus

- e2450 Dag-en-nachtritme**
Natuurlijke, regelmatige en voorspelbare veranderingen van dag naar nacht en omgekeerd, zoals dag, nacht, dageraad en schemering.
- e2451 Maancyclus**
Natuurlijke, regelmatige en voorspelbare veranderingen in de stand van de maan ten opzichte van de aarde.
- e2458 Cyclische veranderingen in de tijd, anders gespecificeerd**
- e2459 Cyclische veranderingen in de tijd, niet gespecificeerd**
- e250 Geluid**
Een verschijnsel dat wordt of kan worden gehoord, zoals dreunen, bellen, bonzen, zingen, fluiten, schreeuwen of fluisteren met welk volume, timbre of toon dan ook, waardoor nuttige of verwarrende informatie over de wereld kan worden geleverd.
Inclusies: geluidssterkte, geluidskwaliteit
- e255 Trillingen**
Regelmatige of onregelmatige bewegingen van een voorwerp of een persoon veroorzaakt door een fysieke verstoring, zowel binnen als buiten, zoals schudden, beven, korte rukbewegingen van dingen, gebouwen of mensen veroorzaakt door hanteren van of werken met kleine of grote apparatuur.
Exclusie: natuurlijke gebeurtenissen (e230), zoals trillingen of schudden van de aarde, veroorzaakt door aardbevingen⁷²
- e260 Luchtkwaliteit**
Kenmerken van de atmosfeer (buitenshuis) of de lucht in besloten omgevingen (binnenshuis) die nuttige of verwarrende informatie over de wereld leveren.
Inclusies: luchtkwaliteit binnenshuis en buitenshuis
- e2600 Luchtkwaliteit binnenshuis**
Aard van de lucht binnenshuis of in besloten omgevingen bepaald door geur, rook, vochtigheid, air conditioning (beheerste luchtkwaliteit) of niet beheerste luchtkwaliteit die nuttige (bijvoorbeeld de geur van een gaslek) of verwarrende (bijvoorbeeld een sterke parfumgeur) informatie over de wereld levert.
- e2601 Luchtkwaliteit buitenshuis**
Aard van de lucht buitenshuis of besloten omgevingen bepaald door geur, rook, vochtigheid, ozongehalte en andere kenmerken van de atmosfeer die nuttige (bijvoorbeeld de geur van regen) of verwarrende (bijvoorbeeld stank) informatie over de wereld levert.
- e2608 Luchtkwaliteit, anders gespecificeerd**
- e2609 Luchtkwaliteit, niet gespecificeerd**
- e298 Natuurlijke omgeving en door de mens aangebrachte veranderingen daarin, anders gespecificeerd**
- e299 Natuurlijke omgeving en door de mens aangebrachte veranderingen daarin, niet gespecificeerd**

⁷² Laatste deel van de zin – na (e230) - is overbodig.

e3 Ondersteuning en relaties

Dit hoofdstuk omvat mensen en dieren die praktische fysieke of emotionele ondersteuning, verzorging, bescherming, hulp bieden en relaties met andere mensen thuis, op het werk, op school, bij het spelen of bij andere activiteiten van het dagelijks leven. Dit hoofdstuk betreft niet de attitudes van degenen die de ondersteuning bieden. De externe factor betreft niet de persoon of het dier zelf, maar de hoeveelheid fysieke en emotionele ondersteuning die de persoon of het dier levert.

e310 **Ondersteuning door en relaties met**⁷³ **naaste familie**

Mensen verbonden door geboorte, huwelijk of andere relaties die in de cultuur als naaste familie worden erkend, zoals echtgenoten, partners, ouders, broers en zusters, kinderen, pleegouders, adoptieouders en grootouders.

Exclusies: **ondersteuning door en relaties met** verre familie (e315); **ondersteuning door en relaties met** persoonlijke verzorgers en assistenten (e340)

e315 **Ondersteuning door en relaties met** **verre familie**

Mensen verbonden door familiebanden, huwelijk of andere relaties die in de cultuur als verre familie worden erkend, zoals tantes, ooms, neven en nichten.

Exclusie: **ondersteuning door en relaties met** naaste familie (e310)

e320 **Ondersteuning door en relaties met** **vrienden**

Mensen met een nauwe relatie gekenmerkt door vertrouwen en wederzijdse ondersteuning.

e325 **Ondersteuning door en relaties met** **kennissen, leeftijd- en seksegenoten, collega's, burens en stads- of dorpsgenoten**

Mensen die vertrouwd zijn met elkaar als kennissen, leeftijds- en seksegenoten, collega's, burens en stads- of dorpsgenoten, in werk- en schoolsituaties, vrijetijdsbesteding of andere aspecten van het leven en die demografische kenmerken gemeenschappelijk hebben zoals leeftijd, geslacht, geloofsovertuiging, etniciteit, of die gemeenschappelijke interesses hebben.

Exclusie: voorzieningen met betrekking tot organisatorische verbanden (e5550)

e330 **Ondersteuning door en relaties met** **meerdere**

Mensen die besluitvormende verantwoordelijkheden voor anderen hebben en die sociaal gezien invloed en macht hebben gebaseerd op hun sociale, economische, culturele en religieuze rol in de maatschappij, zoals leraren, werkgevers, opzichters, religieuze leiders, plaatsvervangende besluitvormers, bewakers of beheerders.

e335 **Ondersteuning door en relaties met** **ondergeschikten**

Mensen van wie het dagelijks leven wordt beïnvloed door meerdere in de werksfeer, op school of in andere situaties, zoals studenten, werknemers en leden van een geloofsgemeenschap.

Exclusie: **ondersteuning door en relaties met** naaste familie (e310)

⁷³ 'Ondersteuning door en relaties met' is toegevoegd aan alle categorieën van e3 omdat de titel van iedere categorie op zichzelf helder moet zijn; dat is in de ICF wel gedaan bij e4 (attitude), maar niet bij e3 (ondersteuning en relaties).

- e340** **Ondersteuning door en relaties met persoonlijke verzorgers en assistenten**
Mensen die diensten aan anderen verlenen ter ondersteuning van hun activiteiten van het dagelijks leven en het uitvoeren van activiteiten in werk, onderwijs of een andere leefsituatie, geleverd ofwel via publieke of private fondsen ofwel als vrijwilliger, zoals hulpverleners voor huishoudelijk werk, persoonlijke assistenten, vervoersassistenten, betaalde hulp, kinderverzorgsters en andere mensen die thuiszorg verlenen.
Exclusies: **ondersteuning door en relaties met** naaste familie (**e310**); **ondersteuning door en relaties met** verre familie (**e315**); **ondersteuning door en relaties met** vrienden (**e320**); **ondersteuning door en relaties met** hulpverleners in de gezondheidszorg (**e355**); **welzijnsvoorzieningen** (**e5750**)
- e345** **Ondersteuning door en relaties met onbekenden**
Mensen die onbekend zijn en waarmee geen relatie bestaat of degenen waarmee nog geen relatie of verbondenheid bestaat zoals personen die onbekend zijn voor de betreffende persoon en die toch een leefsituatie delen, zoals vervangende leraren, medewerkers of zorgverleners.
- e350** **Ondersteuning door en relaties met gedomesticeerde dieren**
Dieren die fysieke, emotionele of psychische ondersteuning bieden zoals huisdieren (honden, katten, vogels, vissen, enz.) en dieren voor vervoer van personen en transport.
Exclusies: **activa** (**e165**); **flora en fauna** (**e220**)
- e355** **Ondersteuning door en relaties met hulpverleners in de gezondheidszorg**
Alle dienstverleners die werken in het gezondheidszorgsysteem zoals dokters, verpleegkundigen, fysiotherapeuten, ergotherapeuten, logopedisten, audiologen, prothesemakers, medisch instrumentmakers, bandagisten of medisch maatschappelijk werkers.
Exclusie: **ondersteuning door en relaties met** andere dienstverleners (**e360**)
- e360** **Ondersteuning door en relaties met andere dienstverleners**
Alle dienstverleners buiten het gezondheidszorgsysteem die aan de gezondheidszorg verwante diensten verlenen, zoals maatschappelijk werkers, leraren, architecten en ontwerpers.
Exclusie: **ondersteuning door en relaties met** hulpverleners in de gezondheidszorg (**e355**)
- e398** **Ondersteuning en relaties, anders gespecificeerd**
- e399** **Ondersteuning en relaties, niet gespecificeerd**

e4 Attitudes

Dit hoofdstuk omvat attitudes als waarneembare gevolgen van gewoonten, gebruiken, ideologieën, waarden, normen, zakelijke overtuigingen en geloofsovertuigingen. Deze attitudes beïnvloeden het individuele gedrag en het sociale leven op alle niveaus, van intermenselijke relaties en samenlevingsvormen tot politieke, economische en juridische structuren; bijvoorbeeld persoonlijke of maatschappelijke attitudes met betrekking tot iemands betrouwbaarheid en waarde als menselijk wezen die positieve, waarderende of negatieve en discriminerende praktijken (zoals stigmatiseren, stereotyperen en marginaliseren of negeren van een persoon) tot gevolg kunnen hebben. De attitudes in deze classificatie betreffen de attitudes van andere personen dan degenen van wie de situatie wordt beschreven en niet die van de persoon zelf.

De persoonlijke attitudes zijn ingedeeld naar de aard van de relaties als genoemd in Externe Factoren hoofdstuk 3. Waarden en opvattingen zijn niet apart van attitudes geïnclassificeerd omdat daarvan wordt aangenomen dat zij de drijvende krachten achter attitudes zijn.

e410 **Persoonlijke attitudes van naaste familieleden**

Algemene of speciale meningen en opvattingen van naaste familieleden over de persoon of over andere zaken (zoals sociale, politieke en economische onderwerpen) die persoonlijk gedrag en handelingen beïnvloeden.

e415 **Persoonlijke attitudes van verre familieleden**

Algemene of speciale meningen en opvattingen van verre familieleden over de persoon of over andere zaken (zoals sociale, politieke en economische onderwerpen) die persoonlijk gedrag en handelingen beïnvloeden.

e420 **Persoonlijke attitudes van vrienden**

Algemene of speciale meningen en opvattingen van vrienden over de persoon of over andere zaken (zoals sociale, politieke en economische onderwerpen) die persoonlijk gedrag en handelingen beïnvloeden.

e425 **Persoonlijke attitudes van kennissen, leeftijd- en seksegenoten, collega's, burens en stad- of dorpsgenoten**

Algemene of speciale meningen en opvattingen van kennissen, leeftijd- en seksegenoten, collega's, burens en stad- of dorpsgenoten over de persoon of over andere zaken (zoals sociale, politieke en economische onderwerpen) die persoonlijk gedrag en handelingen beïnvloeden.

e430 **Persoonlijke attitudes van meerderen**

Algemene of speciale meningen en opvattingen van meerderen over de persoon of over andere zaken (zoals sociale, politieke en economische zaken) die persoonlijk gedrag en handelingen beïnvloeden.

e435 **Persoonlijke attitudes van ondergeschikten**

Algemene of speciale meningen en opvattingen van ondergeschikten over de persoon of over andere zaken (zoals sociale, politieke en economische zaken) die persoonlijk gedrag en handelingen beïnvloeden.

e440 **Persoonlijke attitudes van persoonlijke verzorgers en assistenten**

Algemene of speciale meningen en opvattingen van verzorgers en assistenten over de persoon of over andere zaken (zoals sociale, politieke en economische zaken) die persoonlijk gedrag en handelingen beïnvloeden.

e445 **Persoonlijke attitudes van onbekenden**

Algemene of speciale meningen en opvattingen van onbekenden over de persoon of over andere zaken (zoals sociale, politieke en economische zaken) die persoonlijk gedrag en handelingen beïnvloeden.

- e450 Persoonlijke attitudes van hulpverleners in de gezondheidszorg**
Algemene of speciale meningen en opvattingen van hulpverleners in de gezondheidszorg over de persoon of over andere zaken (zoals sociale, politieke en economische zaken) die persoonlijk gedrag en handelingen beïnvloeden.
- e455 Persoonlijke attitudes van andere dienstverleners**
Algemene of speciale meningen en opvattingen van andere dienstverleners over de persoon of over andere zaken (zoals sociale, politieke en economische zaken) die persoonlijk gedrag en handelingen beïnvloeden.
- e460 Maatschappelijke attitudes**
Algemene of speciale meningen en opvattingen van mensen in een cultuur, samenleving, subcultuur of andere sociale groep over andere mensen of over andere sociale, politieke en economische zaken die gedrag en handelingen van de groep of de persoon beïnvloeden.
- e465 Sociale normen, gewoonten en ideologieën**
Gewoonten, gebruiken, regels en abstracte systemen van waarden en normen (zoals ideologieën, normatieve wereldbeschouwingen en moraalfilosofieën) die binnen de sociale context ontstaan en die maatschappelijk en persoonlijk gedrag en handelingen beïnvloeden en veroorzaken, zoals sociale normen met betrekking tot moreel en religieus gedrag of etiquette, religieuze dogma's en daaruit volgende normen en gewoonten en normen met betrekking tot rituele en sociale bijeenkomsten.
- e498 Attitudes, anders gespecificeerd**
- e499 Attitudes, niet gespecificeerd**

e5 Diensten, systemen en beleid

Dit hoofdstuk omvat:

1. Voorzieningen voor hulp, gestructureerde programma's en activiteiten in verschillende sectoren van de maatschappij, ontwikkeld om te voldoen aan de behoeften van iemand. Tot de voorzieningen worden ook de personen gerekend die de voorzieningen leveren. Voorzieningen kunnen publiek zijn, privaot of opgezet door vrijwilligers en kunnen worden ingesteld op gemeentelijk, regionaal, provinciaal, nationaal of internationaal niveau door individuen, verenigingen, organisaties, agentschappen of regeringen. De diensten die deze voorzieningen bieden kunnen algemeen zijn of speciaal aangepast aan bepaalde doelgroepen.
2. Systemen bestaande uit administratieve beheer- en controlemechanismen vastgesteld door lokale, regionale, nationale en internationale overheden of door andere erkende autoriteiten. Deze systemen zijn ontwikkeld om de diensten die de hulp, gestructureerde programma's en activiteiten in verschillende sectoren van de maatschappij bieden, te organiseren, te beheren en te controleren.
3. Beleid wordt gevormd door de regels, regelgeving, conventies en standaarden die door lokale, regionale, nationale en internationale overheden of andere erkende autoriteiten zijn vastgesteld. Beleid beheert en reguleert de systemen die de voorzieningen, programma's en andere activiteiten in verschillende sectoren van de maatschappij organiseren, beheren en controleren.

e510 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot productie van consumentenproducten

Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot het regelen van en zorgen voor de productie van voorwerpen en producten die zijn bedoeld om door mensen te worden geconsumeerd of gebruikt.

e515 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot bebouwde omgeving

Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot het ontwerpen en bouwen van openbare en private gebouwen.

Exclusie: voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot ruimtelijke ordening (e520)

e520 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot ruimtelijke ordening

Voorzieningen, systemen en beleid voor het plannen, ontwerpen, ontwikkelen en onderhouden van de open ruimte (bijvoorbeeld parken, bossen, kusten, natte gebieden) en privégrondgebieden op het platteland, in verstedelijkte plattelandsgebieden en in stedelijke gebieden.

Exclusie: voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot de bebouwde omgeving (e515)

e525 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot huisvesting

Voorzieningen, systemen en beleid voor het verschaffen van onderdak, woningen of verblijf aan mensen.

e530 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot openbare nutsvoorzieningen

Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot openbare nutsvoorzieningen zoals water, gas, elektriciteit, rioolwaterzuivering, afvalverwerking, openbaar vervoer en andere noodzakelijke voorzieningen.

Exclusie: voorzieningen, systemen en beleid ter bescherming van de bevolking (e545)

e535 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot communicatie

Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot het overbrengen en uitwisselen van informatie.

e540 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot vervoer

Voorzieningen, systemen en beleid die het mogelijk maken dat mensen of goederen zich verplaatsen of verplaatst worden van de ene plek naar de andere plek.

e545 Voorzieningen, systemen en beleid ter bescherming van de bevolking

Voorzieningen, systemen en beleid die ten doel hebben burgers en hun eigendommen te beschermen.

Exclusie: voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot openbare nutsvoorziening (e530)

e550 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot juridische zaken

Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot wet- en regelgeving in een land.

e555 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot organisatorische verbanden

Voorzieningen, systemen en beleid gericht op groepen personen die zich hebben georganiseerd, vaak in de vorm van een lidmaatschap structuur, om algemene, niet-commerciële, belangen na te streven.

e560 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot media

Voorzieningen, systemen en beleid gericht op massacommunicatie, via radio, televisie, kranten en internet.

e565 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot economische zaken

Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot het totale systeem van productie, distributie, consumptie en verbruik van goederen en diensten.

Exclusies: voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot sociale zekerheid (e570)

e570 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot sociale zekerheid

Voorzieningen, systemen en beleid gericht op het bieden van inkomenssteun aan mensen die, vanwege leeftijd, armoede, werkloosheid, gezondheidstoestand of problemen in het functioneren, overheidssteun nodig hebben die wordt gefinancierd vanuit de algemene middelen of op basis van een bijdragenstelsel.

Exclusies: voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot economische zaken (e565)

e575 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot welzijn

Voorzieningen, systemen en beleid gericht op het bieden van hulp aan hen die ondersteuning nodig hebben bij activiteiten als het doen van boodschappen en activiteiten gerelateerd aan huishouden, vervoer, het zorgen voor kinderen, uitgestelde zorg, zelfzorg en het zorgen voor anderen, om op die manier vollediger in de maatschappij te kunnen participeren.

Exclusies: persoonlijke verzorgers en assistenten (e340); voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot sociale zekerheid (e570); voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot gezondheidszorg (e580)

e5750 Welzijnsvoorzieningen

Voorzieningen en programma's voor het bieden van sociale steun aan mensen die, vanwege leeftijd, armoede, werkloosheid, gezondheidstoestand of problemen in het functioneren, overheidssteun nodig hebben op het gebied van boodschappen doen en activiteiten gerelateerd aan huishouden, vervoer, zelfzorg en zorg voor anderen, om op die manier vollediger in de maatschappij te kunnen participeren.

e57500 Informele opvang van kind of volwassene door familie of vrienden

e57501 Dagopvang van gezin bij gastgezin

e57502 Opvangcentrum voor kind of volwassene - profit en non-profit

e57508 Welzijnsvoorzieningen, anders gespecificeerd

e57509 Welzijnsvoorzieningen, niet gespecificeerd

e5751 Welzijnssystemen

Administratieve beheers- en controlemechanismen die de programma's en regelingen reguleren die voorzien in het geven van sociale steun aan mensen die, vanwege leeftijd, armoede, werkloosheid, gezondheidstoestand of problemen in het functioneren, die steun nodig hebben, Inclusief systemen voor de implementatie van regels en regelgeving met betrekking tot het bepalen wie voor sociale ondersteuning in aanmerking komt en de levering van deze voorzieningen.

e5752 Welzijnsbeleid

Wetgeving, regelgeving en standaarden die de programma's en regelingen reguleren die voorzien in sociale ondersteuning aan mensen die, vanwege leeftijd, armoede, werkloosheid, gezondheidstoestand of problemen in het functioneren, die steun nodig hebben, Inclusief wetgeving en regelgeving die bepalen wie voor sociale ondersteuning in aanmerking komt.

e5758 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot welzijn, anders gespecificeerd**e5759 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot welzijn, niet gespecificeerd****e580 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot gezondheidszorg**

Voorzieningen, systemen en beleid gericht op het voorkomen en behandelen van gezondheidsproblemen, het zorgen dat medische voorzieningen beschikbaar zijn, en het stimuleren van een gezonde levensstijl.

Exclusies: voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot welzijn (e575)

e5800 Gezondheidszorgvoorzieningen

Voorzieningen en programma's op lokaal, regionaal, provinciaal of nationaal niveau, gericht op het bieden van interventies aan individuen met het oog op hun fysieke, mentale en sociale welbevinden, zoals voorzieningen ten behoeve van gezondheidsvoorlichting en preventie van ziekten, eerstelijnsvoorzieningen, voorzieningen voor acute hulp, revalidatievoorzieningen, voorzieningen voor langdurige hulp, voorzieningen die publiek of privaat zijn gefinancierd, en die kortdurend, langdurend, periodiek of eenmalig geboden worden, in een breed scala aan settings, zoals op gemeentelijk niveau, aan huis, op school, op het werk, in algemene ziekenhuizen, in gespecialiseerde ziekenhuizen, in klinieken, en in residentiële en niet-residentiële zorgfaciliteiten, Inclusief de personen die deze voorzieningen leveren.

e5801 Gezondheidszorgsystemen

Administratieve beheers- en controlemechanismen die de brede range aan voorzieningen reguleren die aan mensen worden geleverd met het oog op hun fysieke, mentale en sociale welbevinden, in een breed scala aan settings, zoals op gemeentelijk niveau, aan huis, op school, op het werk, in algemene ziekenhuizen, in gespecialiseerde ziekenhuizen, in klinieken en in residentiële en niet-residentiële zorgfaciliteiten, zoals systemen voor het implementeren van regelingen en standaarden die bepalen wie voor de voorzieningen in aanmerking komt, de levering van hulpmiddelen, ondersteunende technologie of andere aangepaste apparatuur, en wetgeving met betrekking tot gezondheid die de kenmerken van het gezondheidszorgstelsel, zoals toegankelijkheid, alomvattendheid, overdraagbaarheid en publieke financiering, bepalen.

e5802 Gezondheidszorgbeleid

Wetgeving, regelgeving en standaarden die het brede scala aan voorzieningen reguleren die aan mensen worden geleverd met het oog op hun fysieke, mentale en sociale welbevinden, in een breed scala aan settings, zoals op gemeentelijk niveau, aan huis, op school, op het werk, in algemene ziekenhuizen, in gespecialiseerde ziekenhuizen, in klinieken en in residentiële en niet-residentiële zorgfaciliteiten, zoals beleid en standaarden die bepalen wie voor de voorzieningen in aanmerking komt, de levering van hulpmiddelen, ondersteunende technologie of andere aangepaste apparatuur, en wetgeving met betrekking tot gezondheid die de kenmerken van het gezondheidszorgstelsel, zoals toegankelijkheid, alomvattendheid, overdraagbaarheid en publieke financiering, bepalen.

e5808 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot gezondheidszorg, anders gespecificeerd**e5809 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot gezondheidszorg, niet gespecificeerd****e585 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot onderwijs**

Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot het verwerven, handhaven en verbeteren van kennis, expertise en beroeps- of artistieke vaardigheden. Zie de International Standard Classification of Education (SCED) van de UNESCO.

e5850 Onderwijsvoorzieningen

Voorzieningen en programma's gericht op het opleiden en het verwerven, handhaven en verbeteren van kennis, expertise en beroeps- of artistieke vaardigheden, zoals die worden aangeboden via de verschillende schooltypen (bijv. voorschoolse opvang, basisschool, middelbare school, voortgezet onderwijs, bij- en nascholing, vaardigheidsonderwijs, leerlingwezen en permanente educatie), inclusief de personen die deze voorzieningen leveren.

e5851 Onderwijssystemen

Administratieve beheers- en controlemechanismen die het bieden van onderwijsprogramma's reguleren, zoals systemen voor het implementeren van beleid en standaarden met betrekking tot de vaststelling wie tot publieke of private opleidingen en tot bepaalde programma's voor mensen met specifieke behoeften wordt toegelaten; lokale, regionale of nationale onderwijscommissies of andere autoriteiten die de kenmerken van de onderwijssystemen reguleren, inclusief curricula, klassengrootte, aantal scholen binnen een regio, onderwijsbijdragen en subsidies, maaltijdverstrekking en naschoolse opvang.

e5852 Onderwijsbeleid

Wetgeving, regelgeving en standaarden die het bieden van onderwijsprogramma's reguleren, zoals beleid en standaarden die bepalen wie tot publieke of private opleidingen en tot bepaalde programma's voor mensen met specifieke behoeften wordt toegelaten; lokale, regionale of nationale onderwijscommissies of andere autoriteiten die de kenmerken van de onderwijssystemen reguleren, inclusief curricula, klassengrootte, aantal scholen binnen een regio, onderwijsbijdragen en subsidies, maaltijdverstrekking en naschoolse opvang.

e5853 Voorzieningen voor speciaal onderwijs

Speciale voorzieningen en programma's gericht op het opleiden en het verwerven, handhaven en verbeteren van kennis, expertise en beroeps- of artistieke vaardigheden, zoals die worden aangeboden via de verschillende schooltypen (bijv. voorschoolse opvang, basisschool, middelbare school, voortgezet onderwijs, bij- en nascholing, vaardigheidsonderwijs, leerlingwezen en permanente educatie), inclusief de personen die deze voorzieningen leveren.

- e5854 Systemen voor speciaal onderwijs**
Administratieve beheers- en controlemechanismen die het bieden van speciale onderwijsprogramma's reguleren, zoals systemen voor het implementeren van beleid en standaarden met betrekking tot de vaststelling wie tot publieke of private opleidingen en tot bepaalde programma's voor mensen met specifieke behoeften wordt toegelaten; lokale, regionale of nationale onderwijscommissies of andere autoriteiten die de kenmerken van de onderwijssystemen reguleren, inclusief curricula, klassengrootte, aantal scholen binnen een regio, onderwijsbijdragen en subsidies, maaltijdverstrekking en naschoolse opvang.
- e5855 Beleid voor speciaal onderwijs**
Wetgeving, regelgeving en standaarden die het bieden van speciale onderwijsprogramma's reguleren, zoals beleid en standaarden die bepalen wie tot publieke of private opleidingen en tot bepaalde programma's voor mensen met specifieke behoeften wordt toegelaten; lokale, regionale of nationale onderwijscommissies of andere autoriteiten die de kenmerken van de onderwijssystemen reguleren, inclusief curricula, klassengrootte, aantal scholen binnen een regio, onderwijsbijdragen en subsidies, maaltijdverstrekking en naschoolse opvang.
- e5858 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot onderwijs, anders gespecificeerd**
- e5859 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot onderwijs, niet gespecificeerd**
- e590 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot werkgelegenheid**
Voorzieningen, systemen en beleid gerelateerd aan het vinden van geschikt werk voor mensen die werkloos zijn of op zoek zijn naar ander werk, of het ondersteunen van mensen die al werk hebben maar die promotie willen.
Exclusies: voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot economische zaken (e565); voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot onderwijs (e585)
- e595 Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot politieke zaken**
Voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot stemmen, verkiezingen en bestuur in landen, regio's, gemeenten en in internationale organisaties.
- e598 Voorzieningen, systemen en beleid, anders gespecificeerd**
- e599 Voorzieningen, systemen en beleid, niet gespecificeerd**

e6 Andere externe factoren

Dit hoofdstuk omvat externe factoren die relevant zijn voor de diëtetiek, maar die niet zijn terug te vinden in de voorgaande hoofdstukken.

e610 Thuissituatie⁷⁴

e6100

Gezinssituatie⁷⁵

De samenstelling van het huishouden/gezin; de mensen waarmee wordt samengewoond.

NB: als iemand niet alleen woont of niet samen met anderen, bijvoorbeeld kinderen die wonen in een gezinsvervangend tehuis of ouderen die wonen in een verpleeghuis, dan kan alleen de woonsituatie (e6101) worden gecodeerd en niet de gezinssituatie.

Exclusies: burgerlijke staat (pf120); positie in gezin / familie (pf1401)

e61000 Woont alleen

e61001 Woont samen met levenspartner

Woont samen met levenspartner en er zijn geen inwonende kinderen.

e61002 Woont samen met vrienden / leeftijdgenoten

Woont samen met vrienden / leeftijdgenoten en er zijn geen inwonende kinderen.

e61003 Woont met gezin

Woont met partner en minderjarige of meerderjarige (pleeg)kind(eren).

e61004 Woont met inwonende minderjarige kinderen

Woont zonder partner met minderjarige (pleeg)kind(eren).

Exclusie: woont met gezin (e61003)

e61005 Woont met inwonende meerderjarige kinderen

Woont zonder partner met meerderjarige (pleeg)kind(eren).

Exclusie: woont met gezin (e61003)

e61006 Woont met ouder(s)

Minderjarig of meerderjarig kind woont met (pleeg)ouder(s) en, eventueel, broer(s)/zus(sen).

e61008 Gezinssituatie, anders gespecificeerd

e61009 Gezinssituatie, niet gespecificeerd

e6101

Woonsituatie⁷⁶

e61010 Type woning⁷⁷

Exclusie: technische aspecten van private gebouwen (e155)

e6101000 Bovenwoning

⁷⁴ De hier gehanteerde indeling komt in plaats van de Codelijst Leefvorm die door de NVD is gepubliceerd in 2008.

⁷⁵ Gebaseerd op zorginformatiebouwsteen (zib) Gezinssituatie-v3.3(2022NL); Gezinssituatie-v3.3(2022NL) - Zorginformatiebouwstenen (zibs.nl); geraadpleegd d.d. 27/04/2023

⁷⁶ Gebaseerd op zorginformatiebouwsteen (zib) Woonsituatie-v3.4(2022NL); Woonsituatie-v3.4(2022NL) - Zorginformatiebouwstenen (zibs.nl); geraadpleegd d.d. 27/04/2023

⁷⁷ Omdat het aantal subklassen groter is dan acht zijn voor de indeling twee cijfers gebruikt.

e6101005 **Benedenwoning****e6101010** **Eengezinswoning****e6101015** **Appartement of flatwoning****e6101020** **Aanleunwoning****e6101025** **Woonboot****e6101030** **Woonwagen****e6101035** **Instelling Wet langdurige zorg**

Zorginstelling waarvoor Wlz indicatie (wet langdurige zorg) nodig is zoals verpleeghuis, verzorgingshuis, instelling voor verstandelijk gehandicapten.

e6101040 **Instelling beschermd wonen**

Instelling voor beschermd wonen zoals gezinsvervangend tehuis, kindertehuis, weeshuis, internaat.

e6101045 **Asielzoekerscentrum****e6101055** **Dakloos****e6101060** **Justitiële instelling****e6101098** **Type woning, anders gespecificeerd****e6101099** **Type woning, niet gespecificeerd****e61018** **Woonsituatie, anders gespecificeerd****e61019** **Woonsituatie, niet gespecificeerd****e6102** **Taal die thuis gesproken wordt⁷⁸****e61020** **Thuis wordt Nederlands gesproken****e61021** **Thuis wordt Engels gesproken****e61022** **Thuis wordt Frans gesproken****e61023** **Thuis wordt Duits gesproken****e61024** **Thuis wordt Turks gesproken****e61025** **Thuis wordt Marokkaans gesproken****e61026** **Thuis wordt Spaans gesproken****e61027** **Thuis wordt Arabisch gesproken****e61028** **Taal die thuis gesproken wordt, anders gespecificeerd****e61029** **Taal die thuis gesproken wordt, niet gespecificeerd****e6108** **Thuisituatie, anders gespecificeerd****e6109** **Thuisituatie, niet gespecificeerd****e620** **Werksituatie**

Het gaat hier om de concrete omstandigheden op iemands werkplek.

Exclusies: voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot werkgelegenheid (e590); beroep (pf710)

⁷⁸ Staat in de ICF-logopedie bij persoonlijke factoren (NVLF, 2009); externe factoren lijkt juist daar het erom gaat welke taal door familie/gezinsleden wordt gesproken in de thuisituatie. De klasse **e6102** Taal die thuis gesproken wordt kan in combinatie met klasse **pf127** Taalbeheersing worden gebruikt.

- e6200 Soort bedrijf**
Inclusies: branche; omvang; locatie
- e6201 Arbeidsomstandigheden**
Het fysieke, sociale en psychologische klimaat waarin wordt gewerkt.
Inclusies: fysiek en mentaal, zoals aanpassingen meubilair, kou, gevaarlijke stoffen en zaken als agressie
- e6202 Arbeidsvoorwaarden**
Alles wat raakt aan de voorwaarden voor de uitvoering van het werk.
Inclusies: salaris, vakantie, werktijden, allerlei regelingen
- e6203 Arbeidsinhoud**
De taak van de werkende als dusdanig.
Inclusies: taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden
- e6204 Arbeidsverhoudingen**
De onderlinge verhoudingen binnen de organisatie.
Exclusies: ondersteuning door en relaties met meerderen (e330); ondersteuning door en relaties met ondergeschikten (e335); persoonlijke attitudes van meerderen (e430); persoonlijke attitudes van ondergeschikten (e435)
- e6205 Taal die op werk gesproken wordt**
- e6208 Werksituatie, anders gespecificeerd**
- e6209 Werksituatie, niet gespecificeerd**
- e630 Schoolsituatie**
Het gaat hier om de concrete omstandigheden op iemands school.
Exclusie: voorzieningen, systemen en beleid met betrekking tot onderwijs (e585)
- e6300 Soort school**
- e6301 Taal die op school gesproken wordt**
- e6308 Schoolsituatie, anders gespecificeerd**
- e6309 Schoolsituatie, niet gespecificeerd**
- e698 Andere externe factoren, overig gespecificeerd**
- e699 Andere externe factoren, niet gespecificeerd**

pf Persoonlijke factoren

Toelichting

Persoonlijke factoren betreffen de individuele achtergrond van het leven van een individu, en bestaan uit kenmerken van het individu die geen deel uitmaken van de gezondheidstoestand. Deze kunnen omvatten leeftijd, ras, geslacht, opleiding, ervaringen, persoonlijkheid en karakter, bekwaamheden, andere aandoeningen, lichamelijke conditie in het algemeen, levensstijl, levensgewoonten, opvoeding, redzaamheid, sociale achtergrond, beroep en ervaringen uit het heden en verleden. Ze kunnen alle, of elk afzonderlijk, een rol spelen bij het krijgen van problemen in het functioneren, op elk niveau. De ICF bevat geen classificatie of lijst van persoonlijke factoren, daarom is voor de diëtetiek een eigen lijst gemaakt waarbij gebruik is gemaakt van de ICF-logopedie (blauwe tekst) en van de verschillende indelingen van persoonlijke factoren die in de literatuur beschikbaar zijn (o.a. Badley, 2006; Geyh et al., 2011; Grotkamp et al., 2012; Heerkens et al., 2017).

Persoonlijke factoren kunnen zowel faciliterend zijn als belemmerend.

Typeringen

Eerste typering

Onderstaand volgt de negatieve en positieve schaal van de mate waarin persoonlijke factoren respectievelijk als belemmerende factoren of als ondersteunende factoren een rol spelen. Een cijfer alleen achter de decimale punt duidt op een belemmerende factor, en vervanging van de decimale punt door een + teken duidt op een ondersteunende factor.

Belemmerende - bevorderende factor

xxx.0	GEEN belemmerende factor (geen, afwezig, verwaarloosbaar,...) 0-4%
xxx.1	LICHT belemmerende factor (gering, laag,...) 5-24%
xxx.2	MATIG belemmerende factor (tamelijk,...) 25-49%
xxx.3	AANZIENLIJK belemmerende factor (hoog, sterk, ernstig,...) 50-95%
xxx.4	VOLLEDIG belemmerende factor (totaal,...) 96-100%
xxx+0	GEEN ondersteunende factor (geen, afwezig, verwaarloosbaar,...) 0-4%
xxx+1	LICHT ondersteunende factor (gering, laag,...) 5-24%
xxx+2	MATIG ondersteunende factor (tamelijk,...) 25-49%
xxx+3	AANZIENLIJK ondersteunde factor (hoog, sterk, ernstig,...) 50-95%
xxx+4	VOLLEDIG ondersteunende factor (totaal,...) 96-100%
xxx.8	belemmerende factor, niet gespecificeerd
xxx+8	ondersteunende factor, niet gespecificeerd
xxx.9	niet van toepassing

Tweede en derde typering

Net als bij de andere classificaties zijn de termen waarmee persoonlijke factoren omschreven zijn 'neutraal'. Op een aantal plaatsen worden voorbeelden genoemd van 'negatieve' factoren, door gebruik te maken van een tweede en waar nodig een derde typering.

Bijvoorbeeld: pf6301.x1 Onregelmatig eetpatroon

Om de classificatie niet al te omvangrijk te maken, zijn in het algemeen geen voorbeelden gegeven van 'positieve' of neutrale persoonlijke factoren. Uitzonderingen hierop zijn:

pf610.x0	Rookt niet
pf615.x0	Gebruikt geen alcohol
pf620.x0	Gebruikt geen drugs
pf6301.x0	Regelmatig eetpatroon

De overige 'waarden' zijn makkelijk zelf te maken.

Indeling persoonlijke factoren

pf1 Sociodemografische factoren / algemene persoonsgegevens

pf110 Leeftijd⁷⁹

pf1100 Chronologische leeftijd

Iemands leeftijd zoals berekend op basis van zijn/haar geboortedatum tot de huidige dag.

pf1101 Psychosociale leeftijd

Iemands leeftijd zoals gedefinieerd op basis van zijn/haar emotionele en sociale ontwikkeling.

pf1102 Biologische leeftijd

Iemands leeftijd in termen van biologische verouderingsfactoren; deze leeftijd kan afwijken van de chronologische leeftijd (bijv. vroeggeboorte of vertraagde veroudering).

pf1108 Leeftijd, anders gespecificeerd

pf1109 Leeftijd, niet gespecificeerd

pf115 Geslacht

pf1150 Sekse / geslacht in biologische zin

Iemands geslacht zoals gedefinieerd op basis van chromosomale, hormonale of fenotypische kenmerken.

pf1151 Gender / geslacht in sociale zin

Iemands seksuele identiteit en gender expressie.

pf1158 Geslacht, anders gespecificeerd

pf1159 Geslacht, niet gespecificeerd

pf120 Burgerlijke staat⁸⁰

Exclusie: gezinssituatie (e6100)

pf1200 Gescheiden (huwelijk/geregistreerd partnerschap ontbonden)

pf1201 Gehuwd

pf1202 Niet gehuwd

pf1203 Geregistreerd partnerschap

pf1204 Weduwe/weduwnaar

pf1208 Burgerlijke staat, anders gespecificeerd

pf1209 Burgerlijke staat, niet gespecificeerd

pf125 Taalbeheersing

Inclusies: taligheid, anders taligheid, 1^e taal

Exclusie: taal die thuis gesproken wordt (e6102)

pf1250 Taalbeheersing Nederlands

⁷⁹ De indeling van leeftijd en geslacht is gebaseerd op Grotkamp et al. (2020); de Nederlandse vertaling is niet officieel.

⁸⁰ Gebaseerd op zorginformatiebouwsteen (Zib) BurgerlijkeStaat-v3.1.1(2022NL); [BurgerlijkeStaat-v3.1.1\(2022NL\) - Zorginformatiebouwstenen \(zibs.nl\)](#); geraadpleegd d.d. 18/04/2023

- pf1251 Taalbeheersing Engels
- pf1252 Taalbeheersing Frans
- pf1253 Taalbeheersing Duits
- pf1254 Taalbeheersing Turks
- pf1255 Taalbeheersing Marokkaans
- pf1258 Taalbeheersing, anders gespecificeerd
- pf1259 Taalbeheersing, niet gespecificeerd

pf130 Levensbeschouwing⁸¹

Exclusie: wereldbeeld (pf475); voedingsgewoonten voortkomend uit levensbeschouwing en/of geografische achtergrond (pf6303)

- pf1300 Islamitische achtergrond
- pf1301 Hindoestaanse achtergrond
- pf1302 Joodse achtergrond
- pf1308 Levensbeschouwing, anders gespecificeerd
- pf1309 Levensbeschouwing, niet gespecificeerd

pf135 Geografische achtergrond⁸²

Exclusie: wereldbeeld (pf475); voedingsgewoonten voortkomend uit levensbeschouwing en/of geografische achtergrond (pf6303)

- pf1350 Afrikaanse achtergrond
 - pf13500 Marokkaanse achtergrond
 - pf13508 Afrikaanse achtergrond, anders gespecificeerd
 - pf13509 Afrikaanse achtergrond, niet gespecificeerd
- pf1351 Turkse achtergrond
- pf1352 Aziatische achtergrond
 - Exclusie: Turkse achtergrond pf1351*
- pf1353 Arabische achtergrond
- pf1358 Geografische achtergrond, anders gespecificeerd
- pf1359 Geografische achtergrond, niet gespecificeerd

pf140 Sociaaleconomische status

Exclusies: betaald werk (d850); woonsituatie (e6101); werksituatie (e620)

- pf1400 Sociale status
- pf1401 Positie in gezin / familie
 - Exclusie: gezinssituatie (e6100)*

⁸¹ Hier worden alleen die groepen genoemd, die relevant zijn voor de diëtetiek; bijvoorbeeld mensen met een Hindoestaanse achtergrond i.v.m. Diabetes Mellitus.

⁸² Hier worden alleen die groepen genoemd, die relevant zijn voor de diëtetiek; bijvoorbeeld mensen met een Afrikaanse achtergrond i.v.m. hypertensie.

pf1402 Financiële status

pf1403 Legale status

pf1408 Sociaaleconomische status, anders gespecificeerd

pf1409 Sociaaleconomische status, niet gespecificeerd

pf145 Opleidingsniveau

Exclusie: kennis (pf465)

extra codes voor klasse pf145 [Codelijst Opleiding]

pf198 Sociodemografische factoren / algemene persoonsgegevens, anders gespecificeerd

pf199 Sociodemografische factoren / algemene persoonsgegevens, niet gespecificeerd

pf2 Andere functies en anatomische eigenschappen

Voor zover die ontbreken aan de ICF en van invloed zijn op het functioneren.

pf3 Aan ziekte gerelateerde persoonlijke factoren

Exclusies: acceptatie (pf430); ziektebeleving (pf440)

pf310 Comorbiditeit

pf398 Aan ziekte gerelateerde persoonlijke factoren, anders gespecificeerd

pf399 Aan ziekte gerelateerde persoonlijke factoren, niet gespecificeerd

pf4 'Mentale' persoonlijke factoren⁸³

pf410 Persoonlijke effectiviteit

De verwachting die iemand heeft, om in bepaalde omstandigheden een bepaald gedrag te kunnen uitvoeren. Het gaat om een inschatting van de mate van controle die iemand in een bepaalde situatie over een bepaald gedrag denkt te hebben.

Inclusies: gevoel controle te hebben; stoornissen zoals lage persoonlijke effectiviteit

pf420 Copingstijl

pf425 Zelfmanagement / eigen regie

Inclusie: zelfbeschikking

Exclusie: doelen / idealen (pf437)

pf430 Acceptatie

Inclusies: acceptatie van ziekte, verminderd functioneren, van jezelf als persoon

Exclusie: ziektebeleving (pf440)

pf435 Eigenwaarde

Inclusie: zelfrespect

pf437 Doelen / idealen

De persoonlijke doelen en idealen die iemand in zijn/haar leven heeft.

Exclusies: zelfmanagement / eigen regie (pf425); toekomstverwachtingen in het algemeen (pf4570); wensen (pf467)

pf440 Ziektebeleving

Exclusies: aan ziekte gerelateerde persoonlijke factoren (pf3); acceptatie (pf430); attitude ten aanzien van gezondheid, ziekte en functioneren (pf4451)

pf445 Mentale & psychosociale belastbaarheid

Inclusie: veerkracht

pf447 Levenslust

Exclusies: optimisme (b1265); welbevinden / kwaliteit van leven (pf460)

pf450 Therapietrouw

Onder therapietrouw wordt verstaan dat mensen zich in het dagelijks leven houden aan voedingsadviezen, dieet, gezondheidsadviezen.

⁸³ Er zijn discussies gaande over de overlap tussen mentale functies en persoonlijke factoren. Categorie b126 'temperament en persoonlijkheid' is een categorie die vaak wordt genoemd als voorbeeld van mentale functies die mogelijk ook – als belemmeren of ondersteunende factor voor het functioneren - zou passen bij persoonlijke factoren. Omdat de WHO hier nog geen beslissing over genomen heeft, is besloten om in de Nederlandse versie van de ICF-diëtetiek 2023 'temperament en persoonlijkheid' alleen op te nemen bij mentale functies.

Exclusies: innemen van medicijnen en opvolgen van gezondheidsadviezen (d57020); attitude ten aanzien van gezondheid, ziekte en functioneren (pf4551); attitude ten aanzien van interventies en technologie (pf4553); gebruik medicatie (pf625)

pf455 Attitude

Exclusie: werk motivatie (pf720)

pf4550 Attitude ten aanzien van zichzelf

pf4551 Attitude ten aanzien van gezondheid, ziekte en functioneren

Exclusies: ziekte inzicht (b16440); inzicht in functioneren (b16441); therapietrouw (pf450); kennis over ziekte / aandoening (pf4650); kennis over gezondheid en functioneren (pf4651)

pf45510 Attitude ten aanzien van voedingsgedrag

Inclusie: bereidheid om voedingsgedrag aan te passen

pf45518 Attitude ten aanzien van gezondheid, ziekte en functioneren, anders gespecificeerd

pf45519 Attitude ten aanzien van gezondheid, ziekte en functioneren, niet gespecificeerd

pf4552 Attitude ten aanzien van hulp door anderen

pf4553 Attitude ten aanzien van interventies en technologie

Exclusie: therapietrouw (pf450)

pf4554 Attitude ten aanzien van opleiding

pf4555 Attitude ten aanzien van samenleving

pf4558 Attitude, anders gespecificeerd

pf4559 Attitude, niet gespecificeerd

pf457 Verwachtingen

pf4570 Toekomstverwachtingen in het algemeen

Exclusie: doelen / idealen (pf437)

pf4571 Verwachtingen over zorg

Inclusie: hulpvraag

pf4572 Verwachtingen over herstel

Inclusie: verwachtingen ten aanzien van resultaat van zorg

pf4578 Verwachtingen, anders gespecificeerd

pf4579 Verwachtingen, niet gespecificeerd

pf460 Welbevinden / kwaliteit van leven

Exclusies: optimisme (b1265); stemming (b152); levenslust (pf447)

pf4600 Ervaren gezondheid

pf4601 Geluk beleven

pf4602 Genieten

pf4603 Ervaren levensbalans

De ervaring dat het leven in balans is, het gevoel in balans te zijn.

pf4604 Lekker in je vel zitten

pf4605 Je veilig voelen

pf4608 Welbevinden / kwaliteit van leven, anders gespecificeerd

pf4609 Welbevinden / kwaliteit van leven, niet gespecificeerd

pf465 Kennis

Inclusies: overtuigingen, health literacy

Exclusies: ziekte inzicht (b16440); zorgdragen voor eigen gezondheid (d570); opleidingsniveau (pf145); attitude ten aanzien van gezondheid, ziekte en functioneren (pf4551)

pf4650 Kennis over ziekte / aandoening

Inclusies: overtuigingen rond het ontstaan van ziekten / aandoeningen, illness beliefs

pf4651 Kennis over gezondheid en functioneren

Inclusies: overtuigingen rond het ontstaan van stoornissen, beperkingen en participatieproblemen

pf4652 Kennis over voeding

Inclusies: mythen rond voeding, relatie tussen voeding en ziekte

pf4653 Kennis over medicatie

Inclusie: relatie tussen voeding en medicatie

pf4658 Kennis, anders gespecificeerd

pf4659 Kennis, niet gespecificeerd

pf467 Wensen

Exclusie: doelen / idealen (pf437)

pf470 Leerstijl

pf473 Zingeving

Exclusie: doelen / idealen (pf437)

pf4730 Zinvol leven

pf4731 Dankbaarheid

pf4738 Zingeving, anders gespecificeerd

pf4739 Zingeving, niet gespecificeerd

pf475 Wereldbeeld

Onder wereldbeeld vallen religieuze, filosofische, morele en politieke waarden, overtuigingen en meningen.

Exclusie: levensbeschouwing (pf130)

pf498 'Mentale' persoonlijke factoren, anders gespecificeerd

Legenda

Pagina 181 van 197

Zwarte tekst: ICF

Paarse tekst: extra items uit de ICF-CY, relevant voor de diëtetiek

Blauwe tekst: extra items uit de ICF-logopedie, relevant voor de diëtetiek

Groene tekst: extra items uit de ICF-huidtherapie, relevant voor de diëtetiek

Rode tekst: toevoegingen / uitbreidingen vanuit de diëtetiek

Gele markerings: veranderingen t.o.v. de ICF-diëtetiek, versie 2017

Grijze markerings: participatie-items in de ICF-diëtetiek, versie 2017

pf499 'Mentale' persoonlijke factoren, niet gespecificeerd

pf5 Life events

Inclusies: dood partner, verhuizing, echtscheiding, zwangerschap

pf6 Leefstijl

pf610 Roken

pf610.x0 Rookt niet

pf610.x1 Rookt, maar niet dagelijks

pf610.x2 Rookt dagelijks

pf615 Gebruik alcohol⁸⁴

pf615.x0 Gebruikt geen alcohol

pf615.x1 Matig gebruik alcohol

pf615.x2 Overmatig gebruik alcohol

Inclusies: excessief drinken, binge drinken

pf620 Gebruik drugs

pf620.x0 Gebruikt geen drugs

pf620.x1 Gebruikt drugs

pf625 Gebruik medicatie

Het betreft gebruik van medicatie op voorschrift van een arts en het (meer dan incidenteel) gebruik van zelfzorgmiddelen.

Inclusies: gebruik zelfzorgmiddelen, polyfarmacie

Exclusie: innemen van medicijnen en opvolgen van gezondheidsadviezen (d57020); therapietrouw (pf450)

pf625.x1 Gebruik medicatie volgens voorschrift

pf625.x2 Overmatig gebruik medicatie/zelfzorgmiddelen

Inclusie: misbruik medicatie/zelfzorgmiddelen

extra codes voor klasse pf625 <https://www.farmacotherapeutischkompas.nl/>

pf630 Voedingsgewoonten⁸⁵

Voedingsgewoonten gaan over het gebruik van voedingsmiddelen, maar ook over voedingspatronen, waarbij voedingspatronen zijn gedefinieerd als de hoeveelheden, verhoudingen, variatie en combinatie van verschillende voedingsmiddelen en dranken in voedingen en de frequentie waarmee ze worden gebruikt.

Inclusies: voedingspatroon, eetpatroon

pf6300 Gewoonten ten aanzien van kwaliteit en kwantiteit voeding

Het gaat er hier om of voedingsgewoonten voldoen aan de Richtlijnen goede voeding.⁸⁶

Exclusie: motivatie om te eten (b13010)

pf63000 Gewoonten ten aanzien van hoeveelheid **voedsel**

⁸⁴ In Nederland is de meest gebruikte indeling in alcoholgebruik die van de Nationale Drugs Monitor (NDM, 2015).

⁸⁵ Andere indeling van de klasse pf630 dan in de ICF-logopedie (NVL, 2009).

⁸⁶ Richtlijnen Goede Voeding (Gezondheidsraad, 2015).

Exclusies: zorgdragen voor inname goede hoeveelheid voedsel (d5701010); zorgdragen voor inname van vocht (d5701023); zorgdragen voor inname van energie (d570103); zorgdragen voor dieet (d57011)

pf630000 Gewoonten ten aanzien van hoeveelheid eten

pf630000.x1 **Gewoonte om** te weinig te eten

pf630000.x2 **Gewoonte om** te veel te eten

Exclusie: vermijden van eetbuien (d570124)

pf630001 Gewoonten ten aanzien van hoeveelheid drinken

pf630001.x1 **Gewoonte om** te weinig te drinken

pf630001.x2 **Gewoonte om** te veel te drinken

Inclusie: gewoonte excessieve inname vocht

pf630008 Gewoonten ten aanzien van hoeveelheid voedsel, anders gespecificeerd

pf630009 Gewoonten ten aanzien van hoeveelheid voedsel, niet gespecificeerd

pf63001 Gewoonten ten aanzien van kwaliteit voedsel

Inclusies: ongezonde tussendoortjes, vet eten, zout eten, consumeren van suikerhoudende dranken

pf63008 Gewoonten ten aanzien van kwaliteit en kwantiteit voeding, anders gespecificeerd

pf63009 Gewoonten ten aanzien van kwaliteit en kwantiteit voeding, niet gespecificeerd

pf6301 Gewoonten ten aanzien van eetfrequentie en eettijden

Inclusie: maaltijdpatroon

pf6301.x0 Regelmatig eetpatroon

pf6301.x1 Onregelmatig eetpatroon

pf6301.x11 Slaat maaltijden over

pf6301.x111 Slaat ontbijt over

pf6301.x112 Slaat lunch over

pf6301.x113 Slaat warme maaltijd over

pf6301.x12 Gebruikt veel tussendoortjes

pf6302 Eet- en drinkvoorkeuren

Inclusies: smaakvoorkeur, geen voorkeur voor een smaak of soort eten/drinken

Exclusies: aversie tegen eten en drinken in het algemeen (b152210); aversie tegen eten en drinken van specifieke voedingsmiddelen (b152211)

pf63020 Eet- en drinkvoorkeuren qua smaak

pf630200 Voorkeur voor zoet

pf630201 Voorkeur voor zout

pf630202 Voorkeur voor (fris)zuur

pf630203 Voorkeur voor bitter

pf630204 Voorkeur voor umami

pf630208 Eet- en drinkvoorkeuren qua smaak, anders gespecificeerd

- pf630209** Eet- en drinkvoorkeuren qua smaak, niet gespecificeerd
- pf63021** Eet- en drinkvoorkeuren qua consistentie
extra codes voor klasse pf63021 [CH-diëtetiek / 95]
- pf63022** Eet- en drinkvoorkeuren qua kleur
- pf63023** Eet- en drinkvoorkeuren qua inhoud
- pf630230** Voorkeur voor vetrijke voedingsmiddelen
- pf630231** Voorkeur voor suikerrijke voedingsmiddelen
- pf630238** Eet- en drinkvoorkeuren qua inhoud, anders gespecificeerd
- pf630239** Eet- en drinkvoorkeuren qua inhoud, niet gespecificeerd
- pf63028** Eet- en drinkvoorkeuren, anders gespecificeerd
- pf63029** Eet- en drinkvoorkeuren, niet gespecificeerd
extra codes voor klasse pf6302 [NEVO-tabel] en [CH-diëtetiek / 94, 97]
- pf6303** Voedingsgewoonten voortkomend uit levensbeschouwing en/of geografische achtergrond
extra codes voor klasse pf6303 [CH-diëtetiek / 96]
- pf6304** Voedingsgewoonten voortkomend uit vegetarisch / veganistisch voedingspatroon
extra codes voor klasse pf6304 [CH-diëtetiek / 96]
- pf6308** Voedingsgewoonten, anders gespecificeerd
- pf6309** Voedingsgewoonten, niet gespecificeerd

pf635 **Bewegingsgewoonten**⁸⁷*Exclusie: vrijetijdsgewoonten (pf645)*

- pf6350** **Bewegingsgewoonten volgens Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB)**
Deze norm definieert een minimaal niveau van bewegen dat nodig is om gezondheidswinst te behalen.
- pf6351** **Bewegingsgewoonten volgens fitnorm**
Deze norm definieert de gewenste intensiteit van bewegen om de cardiovasculaire conditie op peil te houden.
- pf6352** **Bewegingsgewoonten volgens combinorm**
Combinatie van de Nederlandse Norm Gezond Bewegen en de fitnorm, waarbij iemand voldoet aan de combinorm indien één van beide normen gehaald wordt.
- pf6358** **Bewegingsgewoonten, anders gespecificeerd**
- pf6359** **Bewegingsgewoonten, niet gespecificeerd**
2e typering voor klasse pf635
- .x1 Bewegingsgewoonten lager dan volgens de norm
- .x2 Bewegingsgewoonten hoger dan volgens de norm

⁸⁷ Deze indeling is gebaseerd op Hildebrandt et al., 2015; de Nederlandse Norm Gezond Bewegen is in 2017 aangepast; <https://www.gezondheidsraad.nl/nl/taak-werkwijze/werkerrein/preventie/beweegrichtlijnen-2017>; geraadpleegd d.d. 27/12/2022

pf645 Vrijtijdsgewoonten

Exclusie: **hobby's uitvoeren (d9204)**, bewegingsgewoonten (pf635)

pf650 Communicatiegewoonten**pf6500 Gebruik beeldschermen**

Het gaat om het gebruik van beeldschermen zowel tijdens het werk / studie als daarbuiten; denk aan communicatie via beeldschermen, zoals smartphones, tablets, easy-order terminals (openbaar vervoer, bank, fast-food-winkelketens, aanmeldzuil in het ziekenhuis) etc.

pf6501 Gebruik social media**pf6508 Communicatiegewoonten, anders gespecificeerd****pf6509 Communicatiegewoonten, niet gespecificeerd****pf655 Hygiënegewoonten****pf698 Leefstijl, anders gespecificeerd****pf699 Leefstijl, niet gespecificeerd**

pf7 Werkgerelateerde persoonlijke factoren

pf710 Beroep

Soort beroep dat iemand heeft.

Exclusies: arbeidsomstandigheden (e6201); arbeidsvoorwaarden (e6202); arbeidsinhoud (e6203); arbeidsverhoudingen (e6204)

pf720 Werk motivatie

Exclusie: attitude (pf455)

pf730 Commitment aan werk

Inclusies: bevlogenheid, passie

pf740 Vakbekwaamheid

pf750 Werktevredenheid

pf760 Hebben van betekenisvol werk

pf798 Werkgerelateerde persoonlijke factoren, anders gespecificeerd

pf799 Werkgerelateerde persoonlijke factoren, niet gespecificeerd

pf8 Andere persoonlijke factoren

pf810 Persoonlijk netwerk

- pf8100 Hebben van betekenisvolle relaties
- pf8108 Persoonlijk netwerk, anders gespecificeerd
- pf8109 Persoonlijk netwerk, niet gespecificeerd

pf820 Maatschappelijke betrokkenheid

pf898 Andere persoonlijke factoren, anders gespecificeerd

pf899 Andere persoonlijke factoren, niet gespecificeerd

Referenties

- Badley EM. More than facilitators and barriers: Fitting the full range of environmental and personal factors into the ICF model. 12th Annual North American Collaborating Center Conference on ICF. Living in our environment: the promise of ICF, 2006.
- Cederholm T, Jensen GL, Correia MITD, Gonzalez MC, Fukushima R, Higashiguchi T, et al. GLIM criteria for the diagnosis of malnutrition. A consensus report from the global clinical nutrition community. *Clinical Nutrition* 38 2019 (1-9). [GLIM criteria for the diagnosis of malnutrition – A consensus report from the global clinical nutrition community - Cederholm - 2019 - Journal of Cachexia, Sarcopenia and Muscle - Wiley Online Library](#)
- Gerver WJM, de Bruin R. Paediatric Morphometrics: A Reference Manual. Maastricht: Universitaire Pers Maastricht; 2001. [Paediatric morphometrics : a reference manual. — Maastricht University](#)
- Geyh S, Muller R, Peter C, Bickenbach JE, Post MW, Stucki G, et al. Capturing the psychologic-personal perspective in spinal cord injury. *Am J Phys Med Rehabil* 2011 Nov;90(11 Suppl 2):S79-96. [Capturing the Psychologic-Personal Perspective in Spinal Cor... : American Journal of Physical Medicine & Rehabilitation \(lww.com\)](#)
- Gezondheidsraad (2015). Richtlijnen Goede Voeding. Verkregen op januari 2016, via https://www.gezondheidsraad.nl/sites/default/files/201524_richtlijnen_goede_voeding_2015.pdf
- Grotkamp SL, Cibis WM, Nüchtern EAM, von Mittelstaedt G, Seger WKF. Personal factors in the International Classification of Functioning, Disability and Health: prospective evidence. *Australian Journal of Rehabilitation Counselling* 2012;18(1):1-24. doi 10.1017/jrc.2012.4
- Grotkamp S, Cibis W, Brüggemann S, Coenen M, Gmünder HP, Keller K, et al. Personal factors classification revisited: A proposal in the light of the biopsychosocial model of the World Health Organization (WHO). *Asutralian J Rehabil Counsell* 2020;26:73-91. doi:10.1017/jrc.2020.14
- Heerkens YF, de Brouwer CPM, Engels JA, van der Gulden JWJ, Kant IJ. Elaboration of the contextual factors of the ICF for occupational health care. *WORK* June 2017;57:187-204. DOI:10.3233/WOR-172546
- Heymans HSA, Derksen-Lubsen G, Draaisma JMT, Goudoever JB van, Nieuwenhuis, EES. Leerboek kindergeneeskunde (2^e geheel herziene druk). Utrecht: De Tijdstroom; 2015.
- Hildebrandt VH, Bernaards CM, Hofstetter H. Trendrapport. *Bewegen en Gezondheid 2000/2014*. ISBN-nummer 978-90-5986-470-2. Leiden: TNO; 2015.
- Hoffmann JJML, Peters FPAMN, Schneeberger PM, Slabbers GHPR. Interpretatie van medisch laboratoriumonderzoek (2^e druk). Houten: Bohn Stafleu van Loghum; 2012.
- Huber M, Vliet M, Boers I. Heroverweeg uw opvatting van het begrip 'gezondheid'. *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde* 2016;160:A7720. [Heroverweeg uw opvatting van het begrip 'gezondheid' - PubMed \(nih.gov\)](#)
- Jensen GL, Cederholm T, Correia MITD, Gonzalez MC, Fukushima R, Higashiguchi T, et al. GLIM Criteria for the Diagnosis of Malnutrition: A Consensus Report From the Global Clinical Nutrition Community. *Journal of Parenteral and Enteral Nutrition* 2019;45(1):32-40. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jpen.1440>
- Johansson SGO, Bieber T, Dahl R, Friedmann PS, Lanier BQ, Lockey RF, et al. Revised nomenclature for allergy for global use: Report of the Nomenclature Review Committee of the World Allergy Organization, October 2003. *J Allergy Clin Immunol* 2004;113 (5): 832-36. doi:10.1016/j.jaci.2003.12.591 ([jacionline.org](#))
- Koningsbruggen W van. Dr. Machteld Huber over positieve gezondheid. 'Gezondheid draait niet om ziekte, maar om welzijn'. *Nederlands Tijdschrift voor Voeding & Diëtetiek* 2016;71(4):6-9.

- Lewis SJ, Heaton KW. Stool form scale as a useful guide to intestinal transit time. *Scand J Gastroenterol* 1997;32(9): 920–4. doi:10.3109/00365529709011203. PMID 9299672
- Nationale Drugs Monitor (NDM); de NDM 2015 is te vinden via <https://assets.trimbos.nl/docs/24dd30ba-464f-4dcd-a740-20ac058d310b.pdf>
- Neelemaat F, Ozturk H, Runia S, Visser WK, Weijs P. *Kritisch Redeneren in de Diëtetiek*; hoofdstuk 1, Hoge School van Amsterdam 2016, ISBN 978-90-822886-6-7
- NVD. *Artsenwijzer Diëtetiek*. Houten: Nederlandse Vereniging van Diëtisten; 2016. Verkregen op januari 2016, via <https://www.artsenwijzerdietetiek.nl/>
- NVD. *CH-diëtetiek*. Amersfoort: Nederlandse Vereniging van Diëtisten; 2023c. <https://nvdietist.nl/documenten/ch-dietetiek-2023/>
- NVD/NPi. *ICF-Diëtetiek. Versie 2017*. Houten, Amersfoort: Nederlandse Vereniging van Diëtisten, Nederlands Paramedisch Instituut; 2017.
- NVH. *ICF voor de huidtherapie*. Waddinxveen, Amersfoort: Nederlandse Vereniging van Huidtherapeuten (NVH). Amersfoort: Nederlands Paramedisch Instituut (NPi); 2007.
- NVLF. *ICF voor de logopedie*. Woerden, Amersfoort: Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie (NVLF), Nederlands Paramedisch Instituut (NPi); Oktober 2009.
- Peterson CM, Thomas DM, Blackburn GL, Heymsfield SB. Universal equation for estimating ideal body weight and body weight at any BMI. *Am J Clin Nutr* 2016;103(5):1197-203. DOI: 10.3945/ajcn.115.121178
- Raymakers JA, Kreutzer HJH, Schneeberger PM. *Interpretatie van medisch laboratorium-onderzoek*. Houten: Bohn Stafleu Van Loghum; 2005.
- RIVM. *Nederlandse vertaling van de International Classification of Functioning, Disability and Health: ICF*. Bilthoven, Houten: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu / WHO FIC Collaborating Center in the Netherlands, Bohn Stafleu Van Loghum; 2002 / 2018. ISBN 90 313 3913 X.
- RIVM. *Nederlandse vertaling van de International Classification of Functioning, Disability and Health Children & Youth Version: ICF-CY*. Bilthoven, Houten: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu / WHO FIC Collaborating Center in the Netherlands, Bohn Stafleu Van Loghum; 2008 / 2018. ISBN 978 90 313 60055.
- Runia S, Visser WK, Tiebie J, Heerkens YF. *Methodisch handelen, Voedingskennis.nl*. 6 maart 2019. Houten: Bohn Stafleu van Loghum; 2019.
- Singer P, Blaser AR, Berger MM, Alhazzani W, Calder PC, Casaer MP, et al. ESPEN guideline on clinical nutrition in the intensive care unit. *Clin Nutr* 2019;38(1):48-79. DOI: 10.1016/j.clnu.2018.08.037
- Stallinga G, Heerkens Y. *Functioneren als focus van zorg en welzijn*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum; 2021. [BSL Shop | Functioneren als focus van zorg en welzijn](#)
- Stallinga G, Heerkens Y, Huber M. *Factsheet_Samenhang tussen de International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) en het begrip Positieve Gezondheid (PG)*. [...]: Public Private Partnership (PPP) Gezondheid; ertoe doen en meedoen; 2020. [Microsoft Word - Factsheet samenhang ICF en PG 20200121-kolommen en logo 04.docx \(ppp-gezondheid.nl\)](#)
- Stallinga G, Van Gool C, Heerkens Y. *factsheet Functioneren*. [...]: Public Private Partnership (PPP) Gezondheid; ertoe doen en meedoen; 2020; 2021. [factsheetfunctioneren-2020.pdf \(ppp-gezondheid.nl\)](#)
- Visser WK, Runia S, Tiebie J, Heerkens YF. *Eenduidig taalgebruik bij het diagnostisch en therapeutisch handelen van de diëtist*, Voedingskennis.nl. 6 maart 2019. Houten: Bohn Stafleu van Loghum; 2019.

Vissink A, Jager-Wittenaar H, Visser A, Spijkervet FKL, Weissenbruch R van, Nieuw Amerongen A van. Oral medicine 3. Anatomie, fysiologie en diagnostische overwegingen bij smaak- en reukstoornissen. Ned Tijdschr Tandheelkd 2013;120:34-9. [34-39.pdf \(researchgate.net\)](#)

Watanabe SM, Nikolaichuk CL, Beaumont C. The Edmonton Symptom Assessment System, a proposed tool for distress screening in cancer patients: development and refinement. Psychooncology 2012;21(9):977-85. doi: 10.1002/pon.1996. Epub 2011 Jun 13.

WHO. ICDH. International Classification of Impairments, Disabilities and Handicaps. Geneva: World Health Organization; 1980.

WHO. ICF. International Classification of Functioning, Disability and Health. Geneva: World Health Organization; 2001 / 2018.

WHO. ICF-CY. International Classification of Functioning, Disability and Health. Children & Youth Version. Geneva: World Health Organization; 2007.

WHO. Implementing the merger of the ICF and ICF-CY. Background and proposed resolution for adoption by the WHO FIC Council. Geneva: World Health Organization; 2012. [whoficresolution2012icfcy.pdf](#)

BIJLAGEN

Bijlage 1: Lijst algemene afkortingen

Exclusie: afkortingen van de naam van meetinstrumenten en afkortingen van termen binnen de classificaties (zoals BMI, IgA en ASAT)

CCD	Classificaties en Codelijsten voor de Diëtetiek
CH	Classificatie Hulpmiddelen
HAN	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
ICD	International Classification of Diseases and related health problems
ICF	International Classification of Functioning, Disability and Health
ICIDH	International Classification of Impairments, Disabilities and Handicaps (voorloper ICF)
ICF-CY	ICF for children & youth
IUP	ICF-Update Proposal
LOINC	Logical Observation, Identifiers, Names and Codes
NDM	Nationale Drugs Monitor
Nictiz	Nationaal ICT-Instituut in de Zorg
NPi	Nederlands Paramedisch Instituut
NVD	Nederlandse Vereniging van Diëtisten
NVH	Nederlandse Vereniging van Huidtherapeuten
NVLF	Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
SCED	International Standard Classification of Education
VDD	Verband der Diätassistenten – Deutscher Bundesverband e.V.
WHO	World Health Organization
Wlz	Wet langdurige zorg
Zib	zorginformatiebouwsteen

Bijlage 2: Tabellen

Tabel B.1 Codes van klassen en subklassen in de ICF-diëtetiek versie 2023, die als geheel uit de ICF-CY zijn overgenomen, maar nog niet door de WHO in de ICF zijn opgenomen

Exclusie: klassen die qua omschrijving of in-/exclusies (deels) zijn aangepast op basis van de ICF-CY

Classificatie Functies (b)	Classificatie Anatomische eigenschappen (s)	Classificatie Activiteiten & Participatie (d)	Classificatie Externe factoren (e)
b1103	s1107	d161	e1152
b125		d1660-d1669	e57500-e5709
b163		d250	e5853-e5855
b5107		d3100	
b560		d4555/6	
b569		d53000-d53009	
		d53010/1	
		d53018/9	
		d5500/1	
		d5508/9	
		d5600-d5602	
		d5608/9	
		d57020-d57022	
		d57028/9	
		d571	
		d6302	
		d6406	
		d816	
		d880	
		d8800-d8809	

Tabel B.2 Codes van klassen uit de ICF, die niet in de ICF-Diëtetiek versie 2023 zijn opgenomen

Classificatie Functies (b)	Classificatie Anatomische eigenschappen (s)	Classificatie Activiteiten & Participatie (d)	Classificatie Externe factoren (e)
b1340-b1349	s11000-s11009	d1310-d1319	e1200-e1209
b16700-b16709	s11050-s11059	d1320-d1329	e1300-e1309
b16710-b16719	s12000-s12009	d1370-d1379	e1350-e1359
b21000-b21009	s2200-s2209	d1400-d1409	e1400-e1409
b21020-b21029	s2300-s2309	d1450-d1459	e1450-e1459
b2150-b2159	s2500-s2509	d1700-d1709	e1500-e1509
b2300-b2309	s2600-s2609	d2100-d2109	e1550-e1559
b3100-b3109	s3100-s3109	d2200-d2209	e1600-e1609
b3300-b3309	s32020, s32021	d2301-d2309	e2100-e2109
b4150-b4159	s32040, s32041	d3500-d3509	e2150-e2159
(b559 -> b569)	s43010-s43019	d3550-d3559	e2200-e2209
b6200-b6209	s43030-s43039	d4100-d4109	e2250-e2259
b6400-b6409	s63010-s63019	d4300-d4309	e2400-e2409
b7100-b7109	s63030-s63033	d4350-d4359	e2500-e2509
b7150-b7159	s63050-s63059	d4450-d4459	e5100-e5109
b7200-b7209	s76000-s76009	d4700-d4709	e5150-e5159
b7400-b7409	s8200-s8209	d5100-d5109	e5200-e5209
b7600-b7609	s8300-s8309	d5200-d5209	e5250-e5259
b7650-b7659		d5400-d5409	e5300-e5309
(b770 -> b771)		d6100-d6109	e5350-e5359
		d6600-d6609	e5400-e5409
		d7100-d7109	e5450-e5459
		d7400-d7409	e5500-e5509
		d8450-d8459	e5550-e5559
		d8500-d8509	e5600-e5609
		d9100-d9109	e5650-e5659
		d9300-d9309	e5700-e5709
			e5900-e5909
			e5950-e5909

Tabel B.3 Codes van klassen in de ICF-diëtetiek versie 2023, die aan de ICF-logopedie (NVLf, 2009) zijn ontleend

Classificatie Functies (b)	Classificatie Persoonlijke factoren (pf)	
b280100-b280102	pf1	pf5
b2801020-b2801929	pf110	pf6
b280108/9	pf115	pf610
b3402/3	pf135 ->pf140	pf615
b355	pf140 -> pf145	pf620
b360	pf198/9	pf625
b3600-b3609	pf2	pf630
b44500-b44509	pf3	pf635
b44510-b44519	pf310	pf698/9
b44520-b44529	pf398/9	pf7
b771	pf4	pf710
b7710-b7719	pf410	pf715
	pf420	pf720
	pf440	pf745
	pf450	pf798/9
	pf470	
	pf498/9	

Tabel B.4 Codes van klassen in de ICF-diëtetiek versie 2023, die aan de ICF-huidtherapie (NVH, 2007) zijn ontleend

Classificatie Functies (b)
b8100-b8109
b8300-b8302
b8308/9